

3. Novotekno u novo leto
OD 20. NOVEMBRA 1992 DO KONCA LETA
MOŽNOST NAKUPA POD POSEBNIMI POGOJI

DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST

ČETRTEK

Tisoč oddaj novomeške televizije

Dodeljena je tudi uporaba TV kanala 41

V nedeljo zvečer, 13. decembra, je novomeška kabelska televizija predstavila svojo tisoč oddaj. Generalno je imela 19. marca 1990, prvo uradno poskusno oddajo pa dan zatem. V primerjavi z ljubljansko TV hišo, ki je začela redno oddajati leta 1958, prvi slovenski tednik pa je postala v svet leta 1968 in je pred kratkim slavila že 9.000 oddaj to najbolj gledane »nadaljevanke« pri nas, je doseženi uspeh novomeških TV zagnancev seveda še skromen. Toda medtem ko dela pri ljubljanski TV hiši kar nekaj sto ljudi, skrbijo za reden program »Vašega kanala« v Novem mestu samo štirje delavci. Pomaga jim pribl. 40 občasni zunanjih sodelavcev. Oprema prve dolenske TV je žal pomanjkljiva, prešibka in delno tudi že zastarela.

Svet RTV je pred kratkim dodelil uporabo televizijskega kanala 41 na Trdinovem vrhu Televizijski Novo mesto. Teče tudi postopek pri Republiški upravi za telekomunikacije (pri ministrstvu za promet in zveze) za dodelitev te frekvence naši pokrajinski TV. Naj še dodamo, da ima domača TV v samem Novem mestu pribl. 2500 kabelskih priključkov in nekaj nad 7500 gledalcev. Boljši sprejem slike in zvoka bo zagotovil prenos oddaj prek TV kanala z vrha Gorjancev.

Uspevajo lahko le sposobnejši

Tovarna zdravil Krka je podelila že 22. Krkine nagrade — Zavidljiv seznam 906 nalog 1.314 študentov in dijakov, delo, vtakano v Krkino uspešnost

ŠMARJEŠKE TOPLICE — V tem znanem in uspešnem Krkinem in dolenskem zdravilišču so se pretekli četrtek končali dvodnevni Krkini raziskovalni dnevi, srečanje farmacevtskih raziskovalcev in znanstvenikov iz Slovenije in iz sosednjih evropskih držav. Mednarodni simpozij je bil tudi priložnost za spoznavanje priznanih raziskovalcev in generacije, ki prihaja, saj so raziskovalne dneve zaključili s slavnostno podelitvijo že 22. Krkinih nagrad študentom in dolenskim srednješolcem. Dobilo jo je 56 študentov in srednješolcev za 40 raziskovalnih nalog.

V nagovoru letošnjim nagajencem je glavni direktor mag. Miloš Kovačič poudaril, da v Krki dobro poznajo slast uspeha. »Bili smo in smo med prvimi tovarnami v Sloveniji tako po razvojni plati in kakovosti proizvodov kot po prodaji in ustvarjenem dobičku. Letos pričakujemo blizu 200 milijonov dolarjev prodaje, od tega tri četrtine na tujih trgih. Slovenija je premajhna za proizvodnjo, dimenzionirano za nekdanje jugoslovansko tržišče, zato si moramo odpirati nova. Za to je potrebna izostrena, prodorna pamet, ljudje, ki govorijo več jezikov, živih in računalniških. Uspejo lahko le tisti, ki so sposobnejši od drugih. To ste s svojimi raziskovalnimi nalogami dokazali tudi vi, mladi

raziskovalci, Krkini nagajenci,« je povedal mag. Kovačič. Prof. dr. Miha Japelj, predsednik sveta sklada Krkinih nagrad, pa je poudaril visoko kakovost in uporabnost tudi letošnjih raziskovalnih nalog mladih raziskovalcev.

V 22 letih je Krka nagradila že 1.314 študentov in dijakov, ki so izdelali 906 raziskovalnih nalog. Od tega si je s 40 raziskovalnimi nalogami letos prislužilo Krkino nagrado 33 študentov in 23 dijakov. Nagrajeni študenti so: Marko Brecl, Katarina Hartman-Pretner, Polona Kalan, Mateja Kmetič, Patrik Kolarič, Tjaša Kordiš, Andreja Kramer, Mihael Kušar, Jože Malenšek, Mateja Malešič, Irena Možek, Urška Papež, Albin Pintar, Avgusta Rupnik, Darja

Slapar, Greta Tomljanovič-Gučnik, Silvo Zupančič (prva nagrada); Andreja Černigoj-Marzi, Staša Javornik, Mira Kordiš, Brane Krevs, Mojca Kušlan, Biserka Mlakar, Irena Mušič, Barbara

• Dobro so se odrezali tudi srednješolci. Prvo nagrado so si prislužili: Dunja Božovič, Tina Dular in Petra Vitezić; Uroš Kovačič in Tadej Rečelj; Damjan Smiljič in David Bratož (vsi Gimnazija Novo mesto); Igor Jarc in Jože Derganc (Srednja tehniška in zdravstvena šola Novo mesto); Polonca Rajk in Mihaela Šalamun (Srednja šola za farmacijo in zdravstvo Ljubljana). Drugo nagrado so dobili: Igor Lumpert, Sanja Pavičič, Boštjan Perše in Janez Plankar s Srednje tehniške in zdravstvene šole. Tri tretje nagrade so si prislužili: Barbara Hočevnar in Marjeta Smrekar (Gimnazija Novo mesto); Mateja Cizel, Tone Pečarič, Tomaž Sveig; Jože Podgoršek, Mihael Kvartuh, Marko Čampa (Srednja kmetijska šola Grm).

Štravs-Grilc, Maja Tekavec in Boštjan Lovšin, Katarina Zadnik, Aleš Zorko (druga nagrada); Tadej Kokalj, Odon Planinšek, Irena Štucin in Aleksandra Vučinič (tretja nagrada).

Z. L.-D.

OB DNEVU MORISA

KOČEVSKA REKA - Dances ob 15. uri bo v gostinskem centru v Kočevski Reki tiskovna konferenca, ki jo prireja ministrstvo za obrambo ob dnevu specialne brigade Moris iz Kočevske Reke. O razvoju teritorialne obrambe, o vlogi in razvoju specialne brigade Moris ter manevrski strukturi Narodne zaščite bosta spregovorila poleg ministra za obrambo Janeza Janše tudi podsekretar za ministrstvo za obrambo mag. Marjan Fekorja in poveljnik specialne brigade Moris polkovnik Tone Krkovič.

SLOVENSKI OBRTRNIKI HRVAŠKIM KOLEGOM

OBREŽJE - Predvčeršnjim okrog polnočja so predstavniki Obrtne zbornice Slovenije na mejnem prehodu Obrežje predali hrvaškim stanovskim kolegom humanitarne pomoči. Slovenski obrtniki so v akciji »Strešna opeka za razrušene hrvaške domove« zbrali preko 260 tisočakov in z njimi nakupili strešno opeko, enega najbolj iskanih materialov pri obnovi domov. Pri človekoljubni akciji se je posebno izkazal avtoprevoznik Stanko Preserl iz Ormoža, ki je opravil brezplačen prevoz do Slavonskega Broda. Na njegov tovrnjak so v Dobruški vasi naložili 3072 kosov ali približno 15,5 ton strešnikov. To dejanje obrtne zbornice izraža poleg človekoljubnih namenov tudi željo po sodelovanju s hrvaškimi obrtniki, saj se bo tudi na ta način začel uresničevati letos sklenjen dogovor obeh zbornih o medsebojnem sodelovanju.

Jubilejna razstava

Ob 50. obletnici smrti botanika Alfonza Paulina

LJUBLJANA — 1. decembra letos je minilo 50 let od smrti znamenitega slovenskega botanika Alfonza Paulina, po rodu Dolenca iz Leskovca pri Krškem. Paulin se je šolal med drugim tudi na novomeški gimnaziji, uveljavil pa se je kot pedagoški delavec na klasični gimnaziji v Ljubljani, občasni predavatelj na ljubljanski univerzi, kot vodja botaničnega vrta, znanstvenik in varstvenik narave. V počastitev tega jubileja je Prirodoslovni muzej v Ljubljani včeraj, 16. decembra, slovesno odprl posebno razstavo o tem znamenitemu Slovcu. Razstavo je pripravila dr. Nada Praprotnik, z nasveti in gradivom pa sta ji pomagala prof. dr. Ernest Mayer in prof. dr. Tone Wraber. Ob tej priložnosti so podelili Zoisovo priznanje prof. dr. Mayerju, ki je na otvoritvi predstavil življenje in delo Alfonza Paulina.

UTOPITEV V RINŽI

KOČEVJE - Ana Švajgelj, 64, iz Kočevja je minulo sredo dopoldan odšla od doma brez vednosti sorodnikov. Ker pa se je zaradi boleznih (posledice infarkta) sicer zadrževala doma, so sorodniki o tem obvestili kočevske policiste. Le nekaj ur zatem so po obvestilu občanov pogrešano našli utopljeno v Rinži ob cerkvi. Na truplu ni bilo znakov nasilja. Ali je šlo za nesrečo ali samomor, še raziskujejo.

NOVEMBRA PETDESET

KRŠKO - Jedrska elektrarna Krško je v novembru, ko je proizvedla 416.608 megavatih ur energije, dosegla 95,59-odstotno razpoložljivost in 93,33-odst. izkoriščenost. Vplivi nuklearne na okolje so bili v mejah dovoljenega. Nuklearna elektrarna je v novembru uskladiščila 50 sodov s srednje radioaktivnimi snovmi, skupno pa je v njenem skladišču zdaj 8.858 radioaktivnih sodov.

Danes koledar

Izdajo novoletnega koledarja, ki je priložen današnji številki Dolenjskega lista, je omogočilo podjetje Avto galanterija iz Novega mesta. Če koledarja v vašem časopisu ni bilo, ga lahko dvignete v naši naročniški službi.

Uredništvo Dolenjskega lista

Stavka v Iskri, ogorčenje v Adrii

V Iskri Tenel že dva meseca brez plač — Vsaka sanacija za pol zmanjša število zaposlenih — Ogorčenje pismo delavcev Adrie Caravanu za razvoj in vladi

NOVO MESTO — Zaradi stavke v novomeški Iskri Tenel in težkih razmer v Adrii Caravan so prejšnji četrtek Svobodni sindikati sklicali tiskovno konferenco. V Iskri Tenel, v kateri je (bilo) zaposlenih 340 ljudi, so od 10. decembra tako rekoč vsi delavci na čakanju. To je bil neposreden povod za stavko, kaplja čez rob gorjupe čaše, ki se v Iskri Tenel polni že lep čas. Z izplačilom plač zamujajo že dva meseca, pravega razvojnega programa nimajo že kakih 5 let, sedanji direktor je že tretji po vrsti, ki nima nobene vizije firme, so trdili sindikalni zaupniki.

Ljudje so vse svoje upe polagali v republiški sklad za razvoj, kot v svoje zadnje upanje, vendar jih je tudi ta razočaral. Vsak sanacijski program doslej je gradil le na zmanjšanju števila zapo-

račun plače za oktober so delavci dobili za 5.000 tolarjev bonov, in to le tisti, ki še delajo, čakajoči na delo pa še tega ne. Zato tudi, ko je sindikat objavil stavko, čakajoči na delo niso prišli v tovarno, ker tudi denarja za pot nimajo več. »V štirih letih sanacij firme, ko so vsi sanacijski programi podobni drug drugemu in vsi le preplovljavajo število zaposlenih, so ti sanatorji uspeli razhajkati trženje, razvoj, program je iz dneva v dan bolj zastarel, zato je vse težje prodajati naše proizvode. Naši vodilni, namesto da bi vse to popravili, čakajo, če bo kdo prišel in nas lepo prosil, če bi mu hoteli kaj narediti za dober denar.«

Stavkovni odbor je postavil šest zahtev, s katerimi so seznanili direktorja, upravni odbor in razvojni sklad, ki je lastnik tudi tega novomeškega podjetja. Med zahtevami je tudi izplačilo plač za oktober in november, denar za odpravnine delavcev, ki so že ali še bodo opredeljeni kot tehnološki presežek.

Adria Caravan je v primerjavi z Iskro Tenelom v drugačnem položaju, saj ima Adria uspešen program, kot tudi zagotovljen trg. Pa vendar je zašla v hude težave. Zato sta sindikata v Adrii Caravan republiški skladu za razvoj in slovenski vladi poslala »pismo ogorčenja«, češ da sklad prepočasno opravlja svojo nalogo, Adria Caravan pa da je v taki situaciji, ko si ne more več privoščiti čakanja. V resnici se sedaj, ko je pogodba s skladom podpisana, stvari odvijajo še počasneje kot prej. Delavci se pritožujejo, da je po njihovih izkušnjah edina konkretna dejavnost sklada ugotavljanje trajnih presežnih delavcev, kot da je sanacija podjetja samo kadrovsko vprašanje. »Največji kršitelj pogodbe,

(Nadaljevanje na 2. strani)

● BREŽIČANI NA ČAKANJU PRI ADRII - Delavci nekdanjega obrata Adrie v Brežicah so se v ponedeljek z velikim upanjem ozirali proti Ljubljani. Tam so se namreč v ministrstvu za delo sestali vsi, ki so kakorkoli odgovorni za reševanje njihovih težav. Po izjavi predstavnika območnega sindikata v Posavju, Marjana Urbanča, po pogovorih kaže, da se bo agonija 174 brežiških delavcev vendarle rešila. Postopki zdaj kasnijo že nekaj mesecev in gredo po malo drugačni poti. Sprva naj bi podjetje Tom prevzelo vse delavce, po novem pa naj bi vsi delavci vendarle dobili mesto v Adrii, kjer bodo na čakanju. V brežiškem obratu polovica delavcev še naprej dela ali se usposablja za nove delovne naloge, ostali pa naj bi delo po obljubah podjetja Tom, dobili v naslednjih treh mesecih. Uresničitev teh obljub je pogojena s sodelovanjem ministrstva za delo, ki naj bi pomagalo pognati proizvodnjo s sredstvi za odpiranje delovnih mest, in s popuščanjem občine Brežice, ki se noče odreči sredstev za nova delovna mesta na račun delovnih mest, ki so v resnici že obstajala.

BIO HIŠA V NEMČIJI

NOVO MESTO - GIP Pionir Novo mesto je 8. decembra podpisal z nemškimi partnerjem okvirno pogodbo o postavitvi prvih 33 rastočih bio hiš od sto, izdelanih po lastni Pionirjevi 3F tehnologiji in iz novega materiala opek. ki je prav tako rezultat raziskav Pionirjevih strokovnjakov. Hiše bodo postavili v okolici Hamburga. Kaže pa, da se Pionirjevi rastoči bio hiši obetajo še nadaljnji uspehi, saj se z Nemci dogovarjajo o postavitvi 200 hiš na leto.

V napetem pričakovanju

Volitve smo preživeli, »karte so premešane na novo«, novo razmerje političnih sil je znano. Kaj bo pomenilo za vsakdanje življenje, je mogoče upati na boljše, predvsem na izboljšanje gospodarskih razmer, to vprašanje je stopilo v ospredje, še preden so izzvenele predvolilne obljube, s katerimi so zasipali volilce. Zdaj je vse potihnilo v pričakovanju nove vlade, novih ljudi in morda tudi nove gospodarske usmeritve.

Nekaj je gotovo: volilni rezultati so taki, da ni mogoče pričakovati velikih sprememb, pa naj bodo koalicijske povezave take ali drugačne. Vsaj za gospodarsko politiko to zanesljivo velja. V vsakem primeru bo mandatari nove vlade predsednik zmagovite Liberalno demokratske stranke dr. Janez Dmrovec, ki bo nadaljeval v obdobju maj-december 1992 zastavljeno usmeritev, kakršno nam je na novinarski konferenci podrobno obrazložil gospodarski podpredsednik mag. Herman Rigelnik. Njeno bistvo je postopna stabilizacija gospodarskih razmer, ki že dosega prve uspehe. Novembrska stopnja inflacije je bila 2,8 odst., oktobrski mesečni izvoz je bil rekorden in je znašal doslej še nikoli dosegljivih 458 milijonov ameriških dolarjev, obrestna mera se je znižala na še vedno visokih 18 odst., devizne rezerve pa dosegle 1,2 milijarde dolarjev. In kar je za mnoge še važnejše: proizvodnja in zaposlenost ne upadeta več, vse to pa so osnove, da bi se v letu 1993 lahko začel nov razvojni cikel, zlasti še, ker je dosedanja skupščina vendarle sprejela zakon o lastniškem preoblikovanju podjetij in zakon o sanaciji bank, tako da ni več blokade za globlje sistemske spremembe. Obstaja torej utemeljeno upanje, da bo Slovenija obdržala svoje razvojne prednosti in (po dr. Senjuru) ostala med 30 najbolj razvitimi državami sveta.

M. LEGAN

Danes v Dolenjskem listu

- na 2. strani:
 - Ostre zahteve zaradi HE Vrhov
- na 3. strani:
 - Podlubnik hudo ogroža gozdove
- na 4. strani:
 - »Črna« restavracija ali drevo?
- na 5. strani:
 - Beltovih delavcev se loteva obup
- na 6. strani:
 - Tiha nezaupnica kočevski vladi
- na 9. strani:
 - Dvanajst kapiteljskih proštev
- na 10. strani:
 - Srečanje z vojno
- na 11. strani:
 - Nova Kostonjca za nove čase?

Z NOVO URO V NOVO LETO 1993

urarstvo budna
NOVOLETNI POPUST
BOGATA PONUDBA ROČNIH UR
IN PAŠČKOV
NOVO MESTO, GLAVNI TRG 16 (068) 25-698

Kaposi
AVTOHIŠA KAPOSI LJUBLJANA, CELOVSKA 206, ZASTOPSTVO FURD

Božično - novoletna razprodaja
od ponedeljka 21. do četrška 24. decembra (od 9-19 ure)

NASLI NAS BOSTE NA CELOVSKI 206 (POSLOVNA STAVBA KOMPAS - HIERTZ)

Poleg znižanja cen bomo vsakemu kupcu podarili gumijaste tepihe in priložnostno darilo!
Med kupci bosta izžrebani še dve nagradi in sicer avtoalarmna znamke GT z montažo!

Telefon: 061/192-007

VREME
V drugi polovici tedna se bo nadaljevalo suho vreme z meglo po kotlinah.

Ostre zahteve zaradi HE Vrhovo

Sevniški občinski izvršni svet terja od republiške vlade, ministrstev in investitorjev, naj dosledno spoštujejo veljavni odlok

SEVNICA — Sevniški izvršni svet v zvezi z nadaljevanjem izgradnje HE Vrhovo zahteva, naj ga pristojni do konca tega leta seznanijo s programskimi in projektnimi načini izboljšanja kakovosti reke Save, s termičnimi možnostmi izvedbe predlaganih rešitev in z garancijo o zagotovljenih sredstvih za izvedbo predlaganih rešitev.

Sevniška vlada je do ostrih zahtev prišla ob obravnavi poročila občinskega sekretariata za varstvo okolja in urejanje prostora o izvajanju lokacijskega načrta HE Vrhovo. Sevničani ugotavljajo, da je glede nadaljevanja gradnje HE Vrhovo še vedno odprtih nekaj bistvenih vprašanj, ki so bila znana že ob pričetku gradnje HE Vrhovo. Poleg znanih odprtih vprašanj pa so se pojavila še nova.

Odprta vprašanja se nanašajo predvsem na izboljšanje kakovosti reke Save in s to povezane izgradnje komunalnih in industrijskih čistilnih naprav. Gre tudi za zavarovanje brežin in priobalnih zemljišč reke Save, še posebej za zaščito naselja Šentjur na Polju. Ali so investitorji oz. graditelji »pozabili« na odlagališča naplavin? Ljudje niso zadovoljni, kako so uredili premoženjskopravne zadeve oz. odškodnine na začasnno za-

sedenih zemljiščih oz. zemljiščih omejene rabe. Večkrat so že opozorili, da je treba strokovno zaščititi stanovanjsko hišo Rudija Cirnskija in pravično odškodnino za zmanjšano vrednost objekta oz. nadomestitev objekta. Sevničani tudi opozarjajo na izvedbo 10. člena odloka o lokacijskem načrtu HE Vrhovo, ki sta ga leta 1987 sprejeli laška in sevniška občinska skupščina. Zavrlo vsega tega in ker je občina Sevnica izredno zainteresirana za kakovostno in učinkovito izvedbo naložbe, Sevničani terjajo, naj slovenska vlada zagotovi učinkovito medresorsko usklajevanje skupaj z investitorjem na ravni države ter večjo koordinacijo med investitorjem in občino oz. krajevno skupnostjo Loka. Ob t-

bi morali po mnenju sevniške vlade republiški upravni organi pridobiti so-

• Sevniški izvršni svet meni, da predvidena polnitev bazena za poizkusno obratovanje HE Vrhovo že v decembru letos dejansko pomeni kršitev odloka o lokacijskem načrtu HE Vrhovo, saj pogoji odloka do takrat ne bodo izpolnjeni. Polnitev bazena pred uresničitvijo zahtev omenjenega odloka ni možna, prav tako tudi ne nobene druge aktivnosti za gradnjo, ki z odlokom ne bi bile usklajene. Sevniška vlada zahteva, naj testni preizkusi potekajo v vednosti in prisotnosti pristojnih republiških inšpekcij in predstavnikov izvršnih svetov obeh prizadetih občin.

glasje v postopkih izdaje dovoljenj za posamezne faze.

P. PERC

Steklocement iz Kanižarice

V SCP bo kmalu stekla redna proizvodnja steklocementa, ki mu napovedujejo obetavno prihodnost

KANIŽARICA — Črnomaljski Begrad, Rudniki rjavega premoga Slovenije, ministrstvu za energetiko in delo ter skupščina občine Črnomelj so preteklo leto v Kanižarici ustanovili podjetje SCP za proizvodnjo steklocementnih izdelkov. Pred pričetkom redne proizvodnje, ki bo stekla takoj po novem letu, so pretekli teden v Kanižarici predstavili novo podjetje ter predvsem steklocement, ki je v svetu sicer precej razširjen, v Sloveniji pa gre za novost, a so ga že poimenovali gradbeni material prihodnosti.

V SCP je bilo med poskusno proizvodnjo zaposlenih 6 ljudi, ob polni zaposlenosti pa bo našlo delo 24 delavcev. Gre predvsem za presežne delavce tako v kanižarskem rudniku kot v Begradu. Kot je ob predstavitvi povedal v.d. direktor Franc Panjan, so z raziskavo trga

ugotovili, da so potrebe po tem materialu v Sloveniji trikrat večje, kot so zmogljivosti SCP. Steklocement namreč odlikujejo različne prednosti: ni krhek, ampak žilav, odporen proti škodljivim, zlasti kemijskim vplivom, lahek, negorljiv, ekološko neoporečen. Daje veliko možnosti za poljubno oblikovanje. Najpogosteje ga uporabljajo pri gradnji in urejanju kmetijskih, industrijskih, turističnih objektov, pri nizkih gradnjah, zelo dobrodošel pa je tudi pri obnovi renesančnih fasad.

Predsednik občinskega izvršnega sveta je ob tem dogodku orisal, kaj pomeni za občino, ki ima še sedaj 800 brezposelnih, v nekaterih podjetjih pa je še precej presežnih delavcev, vsako novo delovno mesto. Čeprav so si v občini prizadevali, da bi odpirali nova delovna mesta, je SCP prvi v nizu teh programov. Vendar načrtujejo, da jih bo prihodnje leto precej več. Ministrica za delo Jožica Puhar je poudarila, da so s steklocementnimi proizvodi v črnomaljski občini dobili zanimiv program, ki bo zaposlil vrzeli na slovenskem trgu. Svetovalec ministra za energetiko Andrej Korenčan pa je priznal, da z njihove strani SCP ni bil deležen tolikšne pomoči, kot bi jo potreboval in si jo tudi zaslužil.

M. BEZEK-JAKŠE

Stavka v Iskri...

(Nadaljevanje s 1. strani)

ki jo je Adria Caravan podpisala, je Ljubljanska banka, ki se ne drži tistega, kar je podpisala, in ni sprostila prilivov. Delavci se zato bojimo, da proizvodnja ne bo stekla do dogovorjenega roka, se pravi do srede decembra. Na zboru so delavci zahtevali takojšnje izplačilo plač za november ter zagotovilo, da bodo decembrske plače izplačane po kolektivni pogodbi; takojšnje izplačilo preostalih 4 milijonov DEM od 7 milijonov, kolikor je Adria dobila kredita od sklada, in zagotovitev izvajanja pogodbe s strani Ljubljanske banke; predstavitev celotnega sanacijskega programa Adrije, ne samo reševanja presežkov zaposlenih delavcev. Če do srede decembra, ko naj bi po objubah stekla proizvodnja, te stvari ne bodo urejene, bodo delavci, so napovedali njihovi sindikalni zaupniki, »stopnjevali oblike pritiska«.

A. BARTEJL

V GASILSTVU VELIKO NOVOSTI

LJUBLJANA - Gasilska zveza Slovenije je za soboto, 19. decembra, sklicala sestanek predstavnikov občinskih gasilskih zvez. Obravnavali in skleпали bodo o osnutkih zakonov varstva pred požari in gasilstvu. Posebej bodo obravnavali izvajanje odredbe o prenosu nekaterih nalog na operativne gasilske enote, o osnovni bodoče organiziranosti in pravne ureditve Gasilske zveze Slovenije. Dogovorili se bodo tudi o sklicu 12. kongresa gasilcev Slovenije, ki bo predvidoma v soboto in nedeljo, 26. in 27. junija 1993, v Slovenj Gradcu.

-vd

PRAZNIČNI PROGRAM TUDI V TERMAH

BREŽICE, ČATEŽ - Letošnji praznični program pred novim letom in božičem se bo v Brežicah pričel 24. decembra. Takrat bodo zaživele stojnice v mestnem jedru, na katerih se bo prodajalo vse do konca leta. Tudi sicer Občinska turistična zveza pripravlja pester program s koncerti, gostovanji pevcev slovenske estrade, lutkarjev in drugih umetnikov s programom za otroke. Za praznično razpoloženje bo poskrbel tudi dedek Mraz. In še novost v letošnjih prireditvah: dogajanje ne bo samo v mestu, ampak tudi v Termah Čatež, kjer se bo v prazničnih dneh trlo gostov.

naša anketa

Pričakovani izidi volitev

Prve volitve v samostojni državi Sloveniji so za nami. Na predsedniških volitvah je med osmimi kandidati že v prvem krogu premočno zmagal Milan Kučan, kar je bilo pričakovati. Vse raziskave javnega mnenja že precej pred volitvami so namreč potrjevale, da so Slovenci večinsko sredinsko usmerjeni in da cenijo zmernost pa tudi izkušnost, preverjenost, kontinuiteto in kar je še podobnih lastnosti. In parlament? Volilci, stranke (z nacionalnimi listami) in gospod d'Hondt, po čigar sistemu so v drugem krogu delili ostanke strankarskih glasov na državnih ravni, so odločili, da ima največ sedežev v državnem zboru novega, dvodomnega slovenskega parlamenta LDS dr. Janeza Drnovška, in sicer 22. SKD ima 15 sedežev, Združena lista 14, SNS 12, SLS 10, Demokratski 6, Zeleni 5 in SDSS 4. Vse druge stranke, združenja, gibanja in neodvisni kandidati so bolj ali manj zgrešili prag 3 odst. glasov volilcev, ki je bil določen za vstop v parlament. S takimi volilnimi izidi, ki za večino niso presenečenje — še najbolj preseneča dokaj velika prednost LDS in visok odstotek za Jelinčičevo SNS — bodo liberalni demokrati lahko izpolnili predvolilno obljubo, da je glas zanje tudi glas za dr. Drnovška kot predsednika nove slovenske vlade. Vse drugo pa je skoraj v božjih rokah oz. v rokah povolilnih koalicij, ki bodo sklenjene med strankami. Koliko bodo te v interesu in v dobro volilcev in Slovenije, pa bo šele videno.

JOŽE STEGNE, komercialist iz Vinice: »Volilni izid me ni presenetil, ne, kar se tiče predsednika republike, ne pri LDS. Glede na to, koliko so vložili v volilno kampanjo, menim, da so največ izgubili v SKD. Nekoliko me je presenetil velik uspeh SNS, čeprav je res, da je tudi v Evropi nacionalizem na pohodu. Najbolj žalostno pa je, da Belokranjci ne bomo imeli predstavnika v državnem zboru. Očitno se bomo morali prihodnjič bolj združiti.«

STANE VLAŠIČ, učitelj na podružnični šoli na Suhorju: »Nisem presenečen nad volilnimi izidi, čeprav sem pričakoval, da bo LDS dobila manj glasov. Nad pričakovanji je uspeh SNS. Menim, da gre za stranko, ki je našla plodna tla zaradi trenutnih razmer, ne bo pa dolgega veka. Sam sem član Zelenih. Mislim, da bo pet sedežev v parlamentu dovolj za uresničenje naših zahtev. Zgrožen pa sem, ker so stranke za kampanjo porabile toliko denarja.«

BOŠTJAN KOVAČIČ, predsednik novomeškega izvršnega sveta: »Čeprav sem v šesti volilni enoti dobil takoj za dr. Drnovškom največ glasov volilcev, me ne bo med poslanci v parlamentu, prav tako pa tudi nobenega drugega Dolenjca, liberalnega demokrata, in le malo drugih. Vseeno sem vesel, da smo zmagali. Naša stranka si je s svojo zmernostjo v predvolilnem boju pridobila največ volilcev. Nič nismo obljubljali, nikogar nismo napadali pa tudi plakatov ni bilo preveč.«

IRENA JANKOVIČ, dipl. inž. živilske tehnologije v podjetju Vito Brežice: »Lahko rečem, da sem pri volitvah za predsednika države pričakovala takšen izid. Bila sem prepričana, da bo Milan Kučan dobil večino že v prvem krogu. Prav tako me niso kaj prida presenetili rezultati glasovanja za stranke. Mogoče je bilo majhno presenečenje le to, da je za LDS glasovalo tako velik delež volilcev.«

ELA KERŽAN, upokojenka iz Ribnice: »Takšen rezultat volitev sem pričakovala in sem tudi čisto zadovoljna, predvsem z izvolitvijo Kučana za predsednika. Upam, da se bodo stranke uspele dogovoriti in da ne bodo gledale le na svoje stolčke, ampak na interese naroda in da bodo tudi delale za narod. Brezposelnost je porazna in gospodarstvo je nujno potrebno dvigniti.«

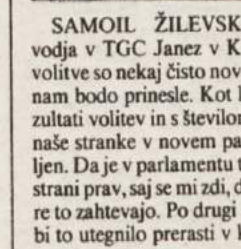
ANTON JUDEŽ, obrtnik iz Statenberka: »Nad rezultati volitev sem bil presenečen in hkrati zadovoljen, saj so ljudje pokazali zrelost. Pokazalo se je tudi, da velik predvolilni rompompos posameznih strank ni odločilno vplival na število glasov. Za Jelinčičevo nacionalno stranko nisem pričakoval, da bo dobila toliko glasov, mislim pa, da je boljše, da je v parlamentu, kot pa zunaj njega.«

MARJANA SLEMENŠEK, komercialna referentka v sevniškem Mercatorju: »Glede na predvolilno aktivnost in javne nastope krščanskih demokratov sem presenečena nad izidi. Po vsem tem sem pričakovala korenit zasik in večino glasov za SKD. Mislim, da so bile volitve demokratične, po politični (ne)kulturi v predvolilni kampanji pa so bile že povsem evropske. Pravijo, da se politiki na Zahodu pred volitvami še bolj zmerjajo.«

FRANC ZALOKAR, upokojenec s Se novega: »Rezultat volitev je, kakršen je. To še ne pomeni, da se bo kaj izboljšalo. Mislim, da veliko bolje, kot je zdaj, ne bo. Dokler bodo po raznih javnih službah taki ljudje, kot so sedaj, tudi poslanci v parlamentu in vlada ne morejo narediti veliko koristnega. Če ne bo preveč nasprotovanja vladi, bo še slo. Volil sem po svojem prepričanju. Če več, kaj bi rad, te plakat ne more spreminiti.«

SAMOIL ŽILEVSKI, organizacijski vodja v TGC Janez v Kočevju: »Letošnje volitve so nekaj čisto novega in ne vem, kaj nam bodo prinesle. Kot liberalec sem z rezultati volitev in s številom poslanskih mest naše stranke v novem parlamentu zadovoljen. Da je v parlamentu tudi SNS, je po eni strani prav, saj se mi zdi, da današnje razmere to zahtevajo. Po drugi strani se bojim, da bi to utegnulo prerasti v kaj več.«

JESENIČANI DOBILI ZAGOTOVILA

JESENICE NA DOLENSKEM - Krajani te krajevne skupnosti in z njimi tudi občina Brežice so še pred petkom dobili ustrezna zagotovila republiške vlade, da bosta lokalna in regionalna cesta skozi njihov kraj proti Hrvaški uvrščeni v program prenavljanja cest za naslednje leto. Zaradi takih zagotovil jim vsaj nekaj časa ne bo treba zapirati cest.

Dolenjski kras 3

Publikacija ob 30-letnici delovanja novomeškega jamarskega kluba

NOVO MESTO — Jamarski klub Vinko Paderšič-Batreja je ob 30-letnici svojega delovanja, ki so ga člani praznovali pred kratkim, izdal publikacijo DOLENSKI KRAS 3, s katero klub nadaljuje tradicijo izdajanja biltenov s pregledi opravljenega raziskovalnega dela. Uredil jo je Andrej Hudoklin in vanjo uvrstil prispevke več avtorjev, ki pišejo o delovanju jamarske reševalne skupine, o novomeških jamarjih v jamah zunaj Dolenjske, o jamah v dolini Velike Loke, v Bukovju, ob izviru Šice in na planini Grmeč, o Mihovski, Ajdovski in o Jami treh bratov, o klevčevškem jamskem sistemu, o športnem raziskovanju sotesk ter o izročilu, povezanem z jamami. Publikacijo zaključuje spominski zapis o Milanu Erženu. Besedila spremljajo dokumentarni fotografski posnetki in skice raziskovanih jam. S to publikacijo jamarski klub predstavlja svoje delo in poslanstvo širši javnosti, hkrati pa trajneje shranjuje rezultate svojih raziskav.

MiM

PREPROSTA UPORABA — Delavci SCP so številnim gostom predstavili brizganje steklocementa na kalup, ki je poleg vlijanja najbolj razširjen postopek proizvodnje. SCP bo uvažal le steklena vlakna, ki predstavljajo v celotni proizvodnji približno tretjinski delež. (Foto: M.B.J.)

REPUBLIKA SLOVENIJA MINISTRSTVO ZA OBRAMBO

Kardeljeva ploščad 24 LJUBLJANA

OBJAVLJA

JAVNO LICITACIJO

za prodajo materialnih sredstev, ki bo v ponedeljek, dne 21.12.1992, s pričetkom ob 10. uri. Licitacija bo v prostorih Pokrajinskega štaba TO v Novem mestu (bivša vojašnica Bršljin)

Sredstva na licitaciji:

Z.št.	Artikel	Kosov	Kategor.	Izkl. cena
1.	vetrovka M-77	3.955	I.	1.320,00 SIT
2.	hlače M-77	2.085	I.	275,00 SIT
3.	bluza M-77	2.100	I.	385,00 SIT
4.	bluza, planinska	400	I.	385,00 SIT
5.	hlače, planinske	270	I.	275,00 SIT
6.	opasač, voj., za oprt.2.500		I.	550,00 SIT
7.	opasač, ofic., za oprt. 455		I.	440,00 SIT
8.	bluza M-77	2.670	II.	270,00 SIT
9.	hlače M-77	3.755	II.	190,00 SIT
10.	vetrovka M-77	620	II.	930,00 SIT
11.	opasač, voj., z oprt. 528		II.	385,00 SIT
12.	opasač, ofic., z oprt. 131		II.	210,00 SIT
13.	oprtnik, tip JNA	43	II.	100,00 SIT
14.	kapa TO M-77	500	II.	20,00 SIT
15.	kapa titovka M-77	790	II.	15,00 SIT
16.	kravata, tip JNA	796	II.	20,00 SIT
17.	samar-tov, sedlo	90	II.	1.000,00 SIT
18.	spodnje hlače	2.360	II.	20,00 SIT
19.	rajce, tip JNA	3.960	II.	155,00 SIT
20.	bluza-čoja	4.147	II.	170,00 SIT
21.	hlače-čoja	4.100	II.	110,00 SIT
22.	šinjel-čoja	2.851	II.	770,00 SIT
23.	kapa titovka, čoja	790	II.	15,00 SIT
24.	kapa TO, čoja	642	II.	20,00 SIT
25.	škornji, tip JNA	141	II.	310,00 SIT
26.	škornji, tip JNA	88	III.	200,00 SIT
27.	hlače, letne	310	II.	250,00 SIT
28.	robci	130	II.	5,00 SIT
29.	nogavice, letne	152	II.	10,00 SIT
30.	menažka	140	II.	230,00 SIT
31.	čutara	55	II.	160,00 SIT

Cene so brez prometnega davka in ga plača kupec. Na licitaciji lahko sodelujejo pravne in fizične osebe, ki so položile 100.000,00 SIT varščine. Neuspehim interesentom bomo varščino vrnili takoj.

Ogled materialnih sredstev je 2 uri pred pričetkom licitacije. Vsa sredstva na licitaciji se licitirajo v količinah najmanj 50 oz. 100 kom. naenkrat, razen za tiste količine, ki so manjše od 50 kom.

Prezem izliciranih sredstev najkasneje v 10 dneh po plačilu. Vse informacije dobite na tel. št. (068) 28-478, 28-492, vsak dan od 11. do 13. ure.

Mariborsko pismo

Res narobe svet

Direktorji odhajajo, neizvoljeni občinski funkcionarji ostajajo

MARIBOR - V teh predprazničnih decembrskih dneh je Maribor zopet zajel val delavskega nezadovoljstva. V minulem tednu so štrajkali delavci v Tovarni avtomobilov in motorjev, v Primatu, Gradisu, IMP - Montaži in večjem številu manjših podjetij. Proizvodni delavci v teh in drugih mariborskih podjetjih, ki po podatkih, s katerimi razpolagajo Svobodni sindikati, zaslužijo mesečno od 22 do 28 tisoč tolarjev, v zadnjih dneh vse odločene zahtevajo višje plače. Verjetno ima predsednica Svobodnih sindikatov v Mariboru, Metka Rok-sandič, prav, ko opozarja, da na nezadovoljstvo delavcev s plačami vplivajo tudi prihajajoči prazniki. Na vrata marsikaterega doma bo skupaj z novim letom 1993 potrkala tudi revščina!

Na udaru delavskega nezadovoljstva so se tokrat znašli zlasti direktorji. Tako so nezadovoljni delavci odstavili direktorja Gradisa in IMP-Montaže, medtem ko so direktorja TAM-Gospodarska vozila delavci celo fizično napadli in vrgli iz tovarne. Tudi direktor Primata je ponudil razburjenim delavcem odstop. Republiški razvojni sklad pa je v minulem tednu zamenjal tudi direktorje v

holdingu "TVT", v Mariborski tekstilni tovarni ter v Ferromotu, kjer so že pred časom delavci na štrajkih kritizirali vodstva podjetij.

Izkušnje v Mariboru sedaj kažejo, da so delavci najbolj kritični do tistih direktorjev, ki so v minulih dveh letih pravzaprav odgovorno vodili poslovno politiko v skladu z zakoni tržne ekonomije. V Primatu, ki je imel pred leti 7 milijonov mark dolga, so tako pod vodstvom novega direktorja Ernesta Fujsa dolg odplačali, število zaposlenih zmanjšali, proizvodnjo so posodobili, dela imajo dovolj, na konvertibilna tržišča pa izvažajo 70 odst. proizvodnje. Delavci in njihovo vodstvo so se zato morali v preteklem obdobju marsičemu odpovedati, tudi višjim plačam. Vendar po vseh odpovedovanjih sedaj delavci ugotavljajo, da so bili pravzaprav vsi napori zaman, saj imajo, denimo v bankah, kjer še sploh niso začeli s sanacijo, celo snažilke večje plače od najbolj pridnih tehnikov in mladih inženirjev v Primatu.

Občinski funkcionarji, ki so vsi po vrsti na volitvah izgubili, ne bodo mogli oditi v Ljubljano, za kar so se potegovali, pač pa bodo ostali občinski funkcionarji v Mariboru. Številni direktorji, ki so v bistvu vodili uspešno poslovno politiko, pa odhajajo... Vse kaže, da se pri nas svet še vedno narobe vrti.

TOMAŽ KŠELA

Podlubnik hudo ogroža gozdove

Zaradi suhega poletja, močnega semenenja smreke in gozdnega nereda se je ta gozdni škodljivec močno razmnožil — Razlaga inž. Žuniča — Akcija za zatiranje

NOVO MESTO — Letos so se gozdni škodljivci podlubniki (ljude jim rečejo tudi lubadar), ki napadajo zlasti smreko, močno razmnožili. »V letošnjem letu so je nesrečno ujelo tako rekoč vse, kar pospešuje razvoj podlubnikov,« pravi inž. Stane Žunič, vodja službe za gojenje in varstvo gozdov v Gozdnem gospodarstvu Novo mesto.

Imeli smo vroče in suho poletje; izredno močno je semenila smreka, kar je povzročilo njeno manjšo odpornost, podlubniki pa napadajo zlasti manj odporna drevesa; anarhija v gozdovih se kaže tudi v pomanjkljivem gozdnem redu in nepospravljeni sečni ostanki so pravi raj za razvoj podlubnikov. Goz-

darji sicer vsako leto spremljajo razvoj podlubnikov in napadena drevesa odkazujejo za posek. »Zadnja leta smo v družbenih gozdovih na območju GG Novo mesto zaradi poškodb od podlubnikov posekali povprečno po 1.100 kubikov lesa na leto, letos pa bo ta količina še enkrat večja. V zasebnih gozdo-

vih na našem območju je bilo zaradi teh poškodb za posek odkazanih okoli 1.000 kubikov na leto, letos pa ocenjujemo, da je v zasebnih gozdovih kakih 200 večjih žarišč in da je od podlubnikov napadenih okoli 3.200 kubikov lesa,« pravi inž. Žunič. Zaradi nereda je ta problem v zasebnih gozdovih še toliko večji kot v družbenih.

Ministrstvo za kmetijstvo in gozdarstvo načrtuje za prihodnje leto pospešeno aktivnost pri zatiranju podlubnikov. Pozimi bo treba posekati čim več napadenih dreves in iz sestojev odstraniti poškodovana in slabo odporna drevesa ter vzpostaviti gozdni red. Za prizadete sestojce bodo izdelali podrobne varstvene načrte z določitvijo kontrolnih dreves in pasti. Vso zadevo bodo na terenu vodili revirni gozdarji, za izvedbo tega pa bodo imeli veliko odgovornost lastniki gozdov. Drevesa za posek bodo označevali revirni gozdarji in tudi vsi ostali ukrepi pri zatiranju podlubnikov bodo morali potekati pod njihovim vodstvom.

Na srečo problem podlubnikov na območju GG Novo mesto še ni tako hud kot v nekaterih drugih predelih Slovenije, kjer je delež smreke precej večji kot na našem območju, kjer je te drevesne vrste med 25 in 30 odst. Seveda pa to ne zmanjšuje resnosti vprašanja in doslednosti pri ukrepanju.

A. BARTEJ

GOZDNI NERED — K prekomernemu razvoju podlubnika je veliko pripomogel tudi gozdni nered, saj lastniki sečne ostanke puščajo razmetane v gozdu. (Foto: A. B.)

Koruza »preplavila« polja

Odriva vse druge poljščine in zavzema že dve petini polj — Nevarnosti monokulture vse večje

LJUBLJANA — Koruza je postala kraljica polj. Zaradi svojih izjemnih lastnosti in rekordnega pridelka škrobnih vrednosti je močno izrinila druge krmne rastline in postala temelj slovenske, s tem pa tudi dolenske živinoreje. To potrjuje tudi študija strategije razvoja slovenskega kmetijstva, ki jo je pod naslovom Okolju prijazno in učinkovito

• Zanimiva je tudi primerjava poljedelskih dosežkov pri nas in v Evropi, kjer v povprečju dosega 4,3 tone pšenice na hektar, 5,9 ton koruze za zrnje in 22 ton krompirja, ob tem pa porabijo 228 kg čistih hranil na hektar. Slovenija, ki je imela pri popisu leta 1990 skupno 247.000 ha njiv in vrtov, dosega 3,6 tone pšenice, 4,8 tone koruze in 14 ton krompirja na hektar, porabi pa 89 kg čistih hranil (dušika, kalija in fosforja) na hektar.

kmetijstvo pripravilo kmetijsko ministrstvo in jo dalo v javno razpravo.

Tam je navedeno, da koruza za zrnje in silažo zavzema skupaj že dve petini naših njiv ali natančneje 98.000 hektarjev, kar je več kot krušna žita, industrijske rastline, vrtnine in krompir skupaj. Obseg teh poljščin se je od nekdanje polovice polj zmanjšal na vsega 38 odst.

stopnja samooskrbe z žitom pa se je tako zmanjšala, da bi nas ogrozila lakota, če bi zaprli državne meje. Sami pridelamo žita le za polovico kruha, ki ga pojemo, to pa hkrati dokazuje, kako potrebne so strukturne spremembe v našem kmetijstvu. Koruza je resda odlična krmna rastlina in v kolobarju k sreči samo sebe nekaj let kar dobro prenaša, je pa njena setev v obliki monokulture dolgoročno vprašljiva zlasti z ekološkega stališča. S strani »zelenih« je najbolj napadana kulturna rastlina, znano pa je tudi, da je prav koruza pripomogla do erozije in propada obdelovalne zemlje v mnogih predelih Amerike.

M. L.

Sejmišče zaprto

Če ne bo novih žarišč kuge, se bo s prašiči trgovalo še letos

BREŽICE — Vsi, ki so težko čakali, da se bo odprlo brežiško sejmišče, so tudi minulo soboto ostali razočarani. Inšpektorji sejmišča se niso odprli, tako kot so napovedovali, saj se je pred kratkim v občini Slovenj Gradec spet pojavil primer prašičje kuge. Če posledje ne bodo več odkrili nobenega žarišča te nalezljive bolezni, bo na sejmišču še pred novim letom spet steklo normalno trgovanje s prašiči.

Kupci in prodajalci težko čakajo nove sejemске sobote. V svinskih hlevih se je nakopičilo veliko število neprodanih prašičev, kar napoveduje, da jim bo cena precej padla. Rejci bodo tako oškodovani, vsekakor pa precej manj, kot če bi se kuga razširila tudi v posavske občine. Za primer naj navedemo občino Šmarje pri Jelšah, kjer je izbruh bolezni povzročil za 20 milijonov tolarjev škode.

Cep rav je brežiško sejmišče za zdaj še prazno, se vendarle o njem razpravlja v pristojnih občinskih organih. Sedanji prostor sejmišča je namreč komunalno neurejen in nima ustreznih cestnih povezav. Brežičanom je že jasno, da bo sejmišče treba urediti, niso pa se še odločili, ali naj bo preurejeno sejmišče na sedanjem mestu ali bi ga bilo bolje prestaviti kam drugam.

V sekretariatu za kmetijstvo zagovarjajo tradicijo in z njo sedanjim prostor, ki ima možnosti za dobro povezavo z vsemi kraji. Prepričani so, da je sejmišče objekt, ki je že v mestu, zato se mu morajo ostali načrti prilagoditi. Če se bo Brežičanom pravčasno uspelo dogovoriti, bo sejmišče urejeno že v prihodnjem letu. Takrat naj bi bil znan tudi upravljalca in odgovorna oseba.

B. D.-G.

DOLENJSKI LIST

Vaš četrtkov prijatelj

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: mag. Julij Nemančič

Najprimernejše vinske sorte (7)

ŽLAHTNINA

Dozori: zgodaj, v prvi zoritveni dobi.
Rodnost: zadovoljiva. Teža grozda 12 do 20 dag.
Bujnost: zmerna.
Rez: srednje dolga, nekoliko krajši šparoni.
Zahteva lego: toplo.
Zahteva tla: topla, globoko propustna peščena, plodna.
Odpornost: zmerna proti boleznim in nizki temperaturi.
Posebne značilnosti: primerna tudi kot namizna. Obstaja več različnih sort žlahtnina. Vino vsebuje manj kisline.

MODRI PINOT

Dozori: zgodaj, v prvi ali drugi zoritveni dobi.
Rodnost: majhna. Teža grozda 7 do 9 dag.
Bujnost: ni velika.
Rez: dolga, na šparone.
Zahteva lego: ni občutljiv za lego.
Zahteva tla: apnena, ne premokra in težka.
Druge zahteve: precejšnje gnojenje, čim mnanj starega lesa. Pletev ugodno vpliva.
Odpornost: dobra proti nizkim zimskim temperaturam in boleznim.
Posebne značilnosti: paziti pri roku trgatve in predelavi da bo vino harmonično, ne kislino ne preveč trpko ali preveč alkoholno.

ŠETLOVRENKA

Dozori: zmerno pozno, v drugi zoritveni dobi.
Rodnost: dobra. Teža grozda 15 do 20 dag.
Bujnost: primerna.
Rez: dolga, na šparone.
Zahteva lego: ni občutljiva.
Zahteva tla: dokaj rodovitna, ne premokra in pretežka.
Druge zahteve: ustrezna obremenitev, sicer rodi izmenično in se osiplje.
Domača odбира je precej izboljšala nekdanje povprečne lastnosti.
Odpornost: dobra proti nizkim zimskim temperaturam, zgodaj odganja, občutljiva za botritis in oidj.
Posebne značilnosti: vino prijetnejšega okusa od frankinje; zlasti v mešanici z žametovko daje dobro vino.

MODRA FRANKINJA

Dozori: pozno, v tretji zoritveni dobi.
Rodnost: dobra. Teža grozda 20 do 40 dag.
Bujnost: velika.
Rez: daljša, na šparone.
Zahteva lego: ne prenikzo.
Zahteva tla: ne prevlažna, humozna, sicer ni zahtevna.
Druge zahteve: negovanje z mineralnim dušikom.
Odpornost: slaba v vseh ozirih.
Posebne značilnosti: če je prebujna, je potrebno pustiti izjemno dolge šparone, do petnajst oces.

(Nadaljevanje sledi)

Inž. JOŽE MALJEVIČ

Razdelili bodo še zadnjo koruzo

V trebanjski občini je suša povzročila za več kot 400 milijonov tolarjev škode — Večina pomoči razdeljena — Kmetje dobili 1,7 odst. od skupne škode

TREBNJE — V Trebnjem je strokovna komisija za oceno škode zaradi suše konec avgusta pripravila oceno škode v občini in jo posredovala pristojnemu ministrstvu v Ljubljani. Ocenila je, da je suša povzročila za več kot 400 milijonov škode, najbolj je bilo prizadeto območje Suhe krajine. V začetku septembra je ministrstvo poslalo v Trebnje 229 ton koruze, ki pa so jo zaradi kratkega roka razdelili kmetom po seznamu rejcev krav molznic iz leta 1990. Ker seznan ni bil popoln, so se lahko kmetje, ki niso dobili pomoči, prijavili naknadno. Že v kratkem času bodo koruzo pod istimi pogoji prejeli tudi ti kmetje.

Odbor za kmetijsko svetovalno službo je takoj po žetvi namenil 350.000 tolarjev za regresiranje semen za strniščne krmne dosevke, za regresiranje dušičnih

PREDSTAVITEV NAMAKALNIH SISTEMOV

METLIKA — Tukajšnja kmetijska svetovalna služba organizira za vse zainteresirane Belokranjce predavanje, predstavitev in demonstracijo namakalnih sistemov, ki bo v sredo, 23. decembra, ob 10. uri pred metliško vinsko kletjo in v njej. O namakanju bo predaval dr. Brane Matičič iz ljubljanske Biotehniške fakultete, namakalne sisteme pa bo predstavil Agrostroy iz Ljubljane. Če bo slabo vreme, predstavitev ne bo.

V SEMIČU PRIPRAVLJAJO VELIKO PARADO KONJ

SEMIČ — Semiška podružnica Slovenske ljudske stranke pripravlja na štefanje, torej 26. decembra, ob 8.30 v Semiču veliko parado in žeganje kmečkih in športnih konj ter furmanov. Zato prosijo vse lastnike konj ne le iz Bele krajine, ampak iz vse Slovenije, da se udeležijo prireditve. Na ta način želijo v Semiču znova oživiti žeganje - sv. Štefan je namreč patron farnе semiške cerkve - ki je bilo do 1. svetovne vojne poznano daleč naokrog. Ob tej priložnosti bodo pripravili sejem konjske opreme, aktiv kmečkih žena bo poskrbel za furmansko malico, nastopili pa bosta tudi godba na pihala in folklorna skupina.

• Narava je najboljši svetovalca, vsi njeni nasveti so pravilni. (Moser)

HELENA MRZLIKAR gospodinjski kotichek

Od kolin do kolin (2)

Najstarejši postopek po zakolu prašiča je odiranje, ki je kot klavni proces enak pri domačem zakolu in v manjših klavnicah. Pri prašičih je koža mnogo bolj čvrsto povezana s telesom kot pri drugih živalih, zaradi čvrstega maščobnega tkiva, ki močno povezuje kožo z mišičjem. Tehnika odiranja je pri prašičih povsem drugačna kot tehnika odiranja goveda. Odiranje prašičev je povezano s strojenjem kož, z usnjarsko in s čevljarsko tradicijo na Slovenskem, ki je bila močno razvita tudi v Novem mestu, Krškem, Metliki in Ribnici.

Za domačo izdelavo sedel, komatov, uzd, torb in cokel je bilo potrebno strojiti velike količine kož domačih živali. Prašičje kože so uporabljali za izdelavo črnega in rjavega usnja, ki so ga uporabljali čevljarji. Poraba kož je bila zelo velika, zato je bil tudi odkup dobro organiziran. Danes je odkup kož po ekonomski plati nezanimiv, zato ostane veliko dragocene surovine neizkoriščene. Tudi na tem področju bi bila možna oživitve obrti in z njo mnoge dopolnilne dejavnosti na vasi.

Z odiranjem se pridobi koža za potrebe usnjarstva, vendar ima ta postopek tudi slabo stran, to je prenašanje umazanije s kože na mišičnino in slano. Bakterije, ki se naselijo na teh površinah, pa neugodno vplivajo na kasnejše shranje. Takoj po zakolu se prično v mišičah živali številni biokemični procesi. Najpomembnejši encimski proces je razgradnja ogljikovega hidrata glikogena, ki poteka preko številnih razgradenj do mlečne kisline. Ta se nabira v mesu in znižuje pH, ki se od 7,4 ob ugodnih pogojih zniža na pH 5,6. Takšno normalno zakisanje mesa je zelo pomembno, saj pomeni obrambo pred delovanjem gnilobnih bakterij, ki se v kislem okolju razmnožujejo počasneje kot v nevtralnem. Po končanem zakisanju pa se začno drugi biokemični procesi, ki so zelo pomembni pri izdelovanju suhih mesnin. Te procese imenujemo proteoliza ali po domače zorenje mesa. Normalna kakovost mišičnine pa je poleg normalnega pH odvisna tudi od temperature mesa, ki naj bo 15 do 2° C.

J. D.

PODPORA DA, A KOMU

METLIKA — Metliška vlada zagotovo ni bila edina, ki je dobila dopis srednje kmetijske šole Grm iz Novega mesta, s katerim prosi za regresiranje stroškov šolanja naslednikov kmetij z njihove šole. V metliški vladi se niso strinjali, da bi probleme šolajočih bodočih kmetov reševali na takšen način, kot so si zamislili na kmetijski šoli. Iz dopisa namreč ni razvidno, ali želijo v šoli pomagati socialno ogroženim ali naslednikom kmetij. V Metliki so prepričani, da bi morali narediti natančno analizo, kdo od desetih metliških učencev, ki jih imajo na seznamu, je zares socialno ogrožen in kdo bo po končanem šolanju tudi v resnici ostal na domačiji. Metličani se s tem nikakor ne mislijo izogniti obveznosti. Prav nasprotno! Perspektivne mlade kmete želijo še posebej podpreti, zato bodo v občinskem proračunu za prihodnje leto predvideli tudi sredstva za sofinanciranje šolanja resnih naslednikov kmetij, ne glede na to, ali so revni ali bogati. To bo metliška dobra volja. Sicer pa naj bi se reševal problem bodočih kmetov sistemsko na republiški ravni.

Z NOVOMEŠKE TRŽNICE

Na tržni ponudbe smo po sprejehu med stojnicami izpisali naslednje cene iz ponudbe: mandarine 80, banane 80, orehi 800, fige 300, česen 200, slive in rozine 280, solata 150, čebula 40, jajca 14, krhliji 200, krvavice 400, koleraba 60 in slivovka 350 tolarjev. Pri Sadju in zelenjavi so bile mandarine 80, limone 140, kivi 159, grozdje 200, cvetača 199, solata 160, banane 80, koki 106, orehi 800, lešniki 700, fižol 163 in radič 183 tolarjev. Pri Deladiniju so banane prav tako 80, mandarine 80, limone 140, pomaranče 90, grozdje 160, radič 180, solata 140, krompir 30, česen 260, čebula 44, zelje 48, špinata 180 in kivi 150 tolarjev.

• Osel se zdi oslu najlepši in prašič prašiču. (Latinski pregovor)

Kmetijski nasveti

Polna luna zelju ni dovolj

Stara modrost pravi, da je zelje potrebno pobirati ob polni luni, šele potem lahko pričakujemo, da se bo dobro kisalo. Bolj kot na to trditve se je vredno zanesti na znanje, ki ga pripravna tega pomembnega in zdravega živila zahteva. Polna luna ne more nadomestiti pravega izbora sort in priporočenega tehnološkega postopka.

Za kisanje so primerne naše domače sorte, kot so ljubljansko in varaždinsko zelje ter emona, med hibridnimi sortami pa histona, higusta, erdeno, oscar, falcon in še nekatere. Na potek kisanja vplivajo tudi rastne ramere, predvsem pa gnojenje z dušikom, ki rast sicer zelo spodbuja, hkrati pa kisanju škoduje.

V revnih časih je bilo na kmetih zelje najpomembnejše hranilo. Želodce je polnilo zjutraj, opoldne in zvečer. "Osemnajstkrat zelje, pa bo spet nedejle", pravi stari cerkljanski ljudski rek. Enolični jedilnik so kmetice izboljšale s tem, da so znale pripraviti dobro osnovno surovino, torej kislno zemlje, povrhu pa tudi izboljšati njegov okus, toda večno ne bo škodilo nekaj strokovnih napotkov, zlasti še, ker se letos zaradi poletne suše zelje slabše kisa.

Postopek mora biti čist in natančen. Zeljnim glavam je treba kocene izrezati in jih zdrobiti posebej, šele potem pa primesati k naribanemu zelju ter v kadici vse skupaj skrbno stlačiti in obtežiti. Odločen pomen ima soljenje, poleg njega pa še temperatura prostora, v katerem se zelje kisa. Na sto kilogramov zeljnih glav sta potrebna dva kilograma soli, ne več ne manj, zelje pa se najbolje kisa pri 18° C. Pri višji temperaturi se sicer kisa hitreje, vendar lahko postane prekislo in pretmemo.

V tem letnem času je delo že opravljeno in na potek kisanja ni mogoče več vplivati. Bo pa zato zanimivo, kako odpraviti napake, ki se kaj rade pojavijo. Če potek kisanja ne poteka pravilno, postane zelje sluzavo ali mehko, s tem pa kasneje lahko tudi neužitno. Propadanje preprečimo s segrevanjem prostora, v katerem se zelje kisa. Vsekakor je potrebno raziskati vzroke za napake. Morada je kriva neprimerna sorta zelja ali pretirano gnojenje z dušikom, možna pa je seveda tudi napaka v postopku, zlasti varčnost pri soli.

Inž. M. L.

Inovativnost kot življenjski slog

Letos so bile že petnajstič podeljene občinske nagrade in priznanja za dosežke na področju inovativne in raziskovalne dejavnosti

NOVO MESTO — V prostorih novomeške tovarne zdravil Krka, ki je za kaj takega gotovo najprimernejše novomeško okolje, so v petek podelili diplome in nagrade za dosežke na področju inovativne in raziskovalne dejavnosti v novomeški občini v letu 1992. Tokrat je diplomu prejelo 13 raziskovalcev, inovatorjev in mentorjev.

Letošnja podelitev nagrad je bila že petnajsta po vrsti. S spodbujanjem raziskovalne in inovativne dejavnosti s posebnimi priznanji so pričeli v času obstoja občinske raziskovalne skupnosti. Te zdaj že tretje leto ni več, občina pa je kljub drugačnim razmeram še ohranila vsaj delno sofinanciranje raziskovalnih nalog in nagrade za raziskovalne in inovativne dosežke. V tržnem gospodarstvu, kakršno se zlagoma vzpostavlja tudi v Sloveniji, je razvojna dejavnost sicer nujna za preživetje in jo morajo podjetja vzpodbujati in financirati iz lastnega interesa, nobena spodbuda oz. nagrada pa ne more škoditi. Eden petkovih nagradencev je dejal, da je takšno priznanje še največ vredno, če pride iz domačih logov.

Za leto 1992 so razpisali eno nagrado za raziskovalno delo mladih, dve za mentorsko delo, deset za raziskovalno

inovativno delo ter eno nagrado za življenjsko raziskovalno delo. Za slednje niso dobili nobenega predloga, zato pa 14 predlogov za raziskovalne in 8 za mentorske nagrade ter dva predloga za nagrado za raziskovalno delo mladih. Mnoge posebej radosti, da so med na-

NAJVEČ LESA KUPI NOVOLES

NOVO MESTO - GG Novo mesto največ lesa, ki ga poseka v držbenih gozdovih in odkupi od zasebnikov, proda v Sloveniji. Njihov največji kupec je strški Novoles, sledi krški Videm in druga lesna podjetja. Okoli 20 odst. lesa izvozijo, in to v glavnem slabši les, takega, ki ga domača lesna industrija ne predeluje. S plačilom pa so težave, saj domači kupci s plačilom zavlačujejo 60 do 80 dni, GG pa od zasebnikov odkupljen les plača v tednu dni. Kljub vsemu pa kaže, da bo GG Novo mesto leto zaključilo pozitivno. Tudi za prihodnje leto gozdarji ne pričakujejo bistvenih sprememb v gospodarjenju.

VRNJENIH ŽE 2000 HEKTARJEV GOZDOV

NOVO MESTO - Na območju Gozdnega gospodarstva Novo mesto je še okoli 8.000 ha t.i. moratorijskih gozdov, ki naj bi jih prihodnje leto, če ne bo podaljšanja zakonskega roka, vrnili prejšnjim lastnikom oz. njihovim dedičem. Letos je z dokončnimi odločbami prejšnjim lastnikom vrnjenih že nekaj več kot 2.000 ha gozdov.

TEČAJ ZA MOTORNE IN JADRALNE PILOTE

PREČNA - Letalska šola Aero-kluba v Novem mestu se spet pripravlja na šolanje motornih in jadrarnih pilotov. V tečaj za motorne pilote se lahko vpiše vsak, ki je dopolnil 18 let, za jadrarce pa je lahko dve leti mlajši. Vsi, ki se ne boje višine in si želijo višinskih avantur med oblaki, morajo svoje želje poslati na upravo kluba v Prečni do 10. januarja.

grajenci mladinski raziskovalni tabori, jamarsko društvo ipd., saj naj bi bil to dodatni zanesljivi obet, da bo razisko-

• Letošnjo nagrado občine Novo mesto za raziskovalno delo mladih je dobil mednarodni mladinski ekološki raziskovalni tabor Krka. Nagrado za mentorsko delo z mladimi sta prejela Franc Hočevar, profesor matematike in računalništva na novomeški gimnaziji, in Fani Avbar, učiteljica biologije in kemije v osnovni šoli Center v Novem mestu. Nagrada za inventivno delo je pripadla Antonu Fabjanu iz Revoza, ki je samo v zadnjem letu objavil tri inovativne predloge. Nagrade za raziskovalno delo pa so prejeli: Lojze Hosta iz Iskre PIO Šentjerneje, Žarko Povše iz GIP Pionir, Marcel Žmavčič iz Kremena, Anton Smrekar iz Iskre PRONS Šentjerneje, Jamarski klub Vinko Paderšič-Batreja ter Marjeta Brumen, Vladimir Uglešič, Aleš Rotar in Igor Paper iz Krke, tovarne zdravil.

valna dejavnost in inovativnost vse bolj življenjski stil ljudi, seveda uspešnih. Z. L.-D.

Z ROKO V ROKI JE LAŽJE

NOVO MESTO - Že tradicionalno novoletno srečanje Društva za pomoč duševno prizadetim osebam je v soboto, 12. decembra, minilo v prisrčnem vzdušju. V pozdravnem govoru je o delu društva spregovorila predsednica Renata Bačar. Predsednik izvršnega sveta Boštjan Kovačič je prisotnim položil na srce, da kljub drugačnosti niso sami in da bo v delovno varstvenem centru že prihodnje leto našlo toplo zavetje okoli 70 varovancev. Prisotnost odgovornega za šolstvo, Danijela Brezovarja, direktorice Doma za starejše občane, Lojzke Potrč, predstavnice pokrovitelja tovarne zdravil Krka, Milice Jakopin, ravnateljice OŠ Dragotin Kette, Brede Oklešen, ter številnih drugih pa je po svoje pokazala, da novomeška občina po najboljših močeh skrbi za ljudi, ki jih je usoda prikrajšala za normalno življenje. V razvedrilnem programu so nastopili gojenci delavnice pod posebnimi pogoji ter duo Martin Hrastovšek in Silvo Kopač, po zaslugi tovarne zdravil Krka in številnih drugih dobrotnikov pa so vse gojence bogato tudi obdarili.

Dedek Mraz je tu

Prve obdaritve že to nedeljo v Športni dvorani

NOVO MESTO — Po Miklavževem sejmu in Miklavžu so se na Glavnem trgu in v krajevnih središčih novomeške občine pričele novoletne prireditve. V tem tednu dedek Mraz že obiskuje otroke novomeških vrtec, z obdarovanjem pa bo prišel to nedeljo v novomeški športni dvorani, ko bo z darili razveselil vse otroke mestnih krajevnih skupnosti. V ponedeljek bo na pot krenil novoletni kamion. Prva predstava bo namenjena begunskim otrokom v dijaškem domu v Šmihelu. Več kot dvesto begunčkov bo prejelo novoletna darila prav takšna, kot jih bo dobilo 6.000 predšolskih otrok novomeške občine.

Novoletni kamion se bo vsak večer ob 18.30 ustavljal na Glavnem trgu in pripravil pol ure programa. Že pred tem bodo na odru pred Rotovžem nastopili: Andrej Šifer, Tomaž Domicelj, mala Hajdi, Damjana in Hot hot, Miki Šarac in drugi. Novoletne prireditve se bodo zaključile z novoletno nočjo, ki jo Zvezda prijateljev mladine že četrto leto pripravlja pod naslovom »Dobimo se na trgu.« Organizator letos spet objublja živo glasbo in dober program z voščilnico novomeškega župana.

V dneh prireditve bo na Glavnem trgu med 17. in 19. uro urejen obvoz po Jenkovi in Dilančevi ulici.

URNIK NOVOLETNEGA KAMIONA

Ponedeljek, 21. decembra: ob 14. uri za begunce v dijaškem domu Šmihel, ob 15. uri na Otočcu, ob 15.45 v Beli Cerkvi, ob 16.45 v Šmarjeti, ob 17.30 v Škočjanu in ob 18.30 na Glavnem trgu v Novem mestu.

Torek, 22. decembra: ob 14.30 v Gabrju, ob 15.15 v Brusnicah, ob 16.00 v Orhovici, ob 17.00 v Šentjerneju, ob 18.00 na Malem Slatniku in ob 18.30 na Glavnem trgu.

Sreda, 23. decembra: ob 14.15 v Podgradu, ob 15.15 na Dolžu, ob 16.00 v Stopičah, ob 16.45 v Stranski vasi, ob 17.30 na Uršnih Selih in ob 18.30 na Glavnem trgu v Novem mestu.

Nedelja, 27. decembra: ob 13. uri na Prevolah, ob 15.00 uri v Žužemberku, ob 15.45 na Dvoru, ob 16.30 v Straži, ob 17.30 v Dolenjskih Toplicah in ob 18.30 na Glavnem trgu v Novem mestu.

Ponedeljek, 28. decembra: ob 15. uri v Prečni, ob 15.45 v Mirni Peči, ob 16.45 v Dolnjih Kamencah in ob 17.30 uri na Glavnem trgu v Novem mestu. J. P.

SILVESTROVANJE V METROPOLU

NOVO MESTO - Po nekaj letih bo hotel Metropol letos spet priredil silvestrovanje in novoletni ples. Igral bo ansambel Rubini.

V TOREK KONCERT ORKESTRA NOVOLES

NOVO MESTO - V torek, 22. decembra, ob 19.30 bo v novomeškem Domu kulture novoletni koncert, ki ga bo pripravil Pihalni orkester Novoles s svojimi gosti. S koncertom bodo počastili tudi dan državnosti in peto obletnico novomeškega radia Studio D.

OBČINA NAGRAJUJE INOVATIVNOST — Tudi po ukinitvi raziskovalne sise je novomeška občina ohranila nagrade za dosežke na področju inovativne in raziskovalne dejavnosti. Letos so jih podelili petnajstič, dobilo pa jih je 13 raziskovalcev, inovatorjev in mentorjev, med njimi Fani Avbar, učiteljica na Osnovni šoli Center v Novem mestu. Nagrade sta izročila novomeški župan Marjan Dvornik in Milan Banovec, predsednik projektne sveta za raziskovalno dejavnost. (Foto: Z. L.-D.)

PRENOVLJENI FRİK — Mladi in podjetni Franci Petrič (na fotografiji reže torto) je po letu dni prenovil svojo trgovino Frik v prostorih novomeškega BTC v Bučni vasi. Ob tej priložnosti je zadnje soboto popoldne za povabljene pripravil sprejem. V trgovini prodajajo žensko, moško in otroško konfekcijo boljših slovenskih proizvajalcev. V letu dni se je pokazalo, da ljudje raje segajo po bolj kakovostni robi in temu primerna je ponudba te trgovine. (Foto: A. B.)

»Črna« restavracija ali drevo?

Novomeška občinska skupščina je sprejela odlok o lokacijskem načrtu rekonstrukcije Ceste herojev, v katerem je namesto črne gradnje zarisano drevo

NOVO MESTO — Na četrtkovem zasедanju je novomeška občinska skupščina sprejela odlok o lokacijskem načrtu za ureditev novomeške Ceste herojev. V nasprotju z večinskim pričakovanjem odlok ne pomeni legalizacije črne gradnje restavracije nasproti osnovne šole Center. Poslanci so dobili nedvoumen odgovor, da je v lokacijskem načrtu zarisana zdajšnja stavba brez dograditev, na mestu »črna« prizidka pa drevo.

Da je Cesto herojev med križiščema z Ljubljansko in Koštalovo treba urediti, ni nobenega dvoma. Na ugoden odziv je naletela tudi predlagana rešitev, da bo cesta na robu starega mestnega jedra urejena kot mestna ulica. To naj bi zagotavljala celotna ureditev z namestitvijo uličnih svetilk in zaščitnih ograj ter z ohranitvijo sicer prenovljenih in deloma prestavljenih opornih zidov. K videzu mestne ulice naj bi prispevala tudi drevesa. Jovo Grobovšek je zahteval primeren in nedvoumno določen strokovni nadzor med gradnjo, da se danje dreve ne bi utrpelo poškodb in bi lahko preživelo. Ob vsej cesti je predvidena tudi zasaditev novega drevja, govori o javorjih, ter zimzelenih grmovnic, ki naj bi vsaj deloma zaščitile šole pred premočnim hrupom z magistralne in temu primerno prometne Ceste herojev.

Ureditev zajema razširitev same ceste na sedem metrov, ureditev kolesarskih stez in hodnikov za pešce na obeh straneh ceste ter dveh avtobusnih postajališč in prehodov za pešce. Križišče s

sar je potem kar začel zidati, čeprav ni imel dovoljenja, v skupščini seveda niso razmišljevali. V zraku je obviselo tudi vprašanje, ali bi prizidek, s katerim je g. Žlajpah po lastnih besedah le nadomestil slabo leseno garazo in drvarnico, motil bližnjo ekonomsko šolo. Poslanec Jože Perše je trdil, da bi, kar ve, ker uči v razredu, ki gleda na ta prizidek, g. Žlajpah in poslanka Marija Kocjančič pa sta trdila, da takih učilnic v omenjeni šoli ni. Predsednik skupščine Marjan Dvornik je zatem izsilil zagotovilo, da »Črna« prizidek v lokacijskem načrtu ni zarisan, kar pa glede na preje povedano ni nujno, da kaj pomeni. Po mnenju Andreja Bartlja je novomeški urbanizem ena najbolj kompromitiranih in protitvarnih strok, kar zadnja leta počne celo z večinsko podporo skupščine. Zaradi tega je vprašljiv tudi razpis za pridobitev izdelovalcev prostorskih izvedbenih aktov in lokacijskih dokumentacij za neposredne posege v prostor novomeške občine, ki ga je v Delu objavil izvršni svet, na kar je opozoril Jovo Grobovšek.

Kaj bo s prizidkoma k stavbi nasproti osnovne šole, ki sta postavljeni brez dovoljenj, je težko reči. V proračunu še vedno ni postavke odstranjevanje črnih gradenj, poslanci pa si tudi niso bili povsem na jasnem, kje pod zdajšnjimi nedovoljenimi posegi v prostor potegniti črto. Kdo je Janezu Žlajpahu objavil, da se bo zadeva dala urediti, zaradi če-

Z. LINDIČ-DRAGAŠ

• Slovincu so tuji prepirljivi in zgararji. (Roter)

UREDITEV MESTNIH ULIC — Posebna komisija, ki jo je imenoval novomeški izvršni svet, se že nekaj časa ukvarja s projektom dolgoročne ureditve in poimenovanja novomeških ulic, cest, trgov, vpadnic, mostov, parkov in drugih javnih mestnih površin. Prejšnji teden so svoje delo predstavili maloštevilnim zainteresiranim. Naloga naj bi bila zaključena do konca leta, ob tem pa naj bi izšla tudi posebna publikacija o zgodovini novomeških uličnih imen. Na sliki: Ludvik Tončič iz Dolenjskega muzeja je govoril zlasti o zgodovinskem delu naloge. Več o tem prihodnjič. (Foto: A. B.)

Šestdesetkrat dali kri

Tisoč priznanj krvodajalcem jubilentom

NOVO MESTO — v novomeški občini je od leta 1964 registriranih 38.000 krvodajalcev, kar uvršča Dolenjce v sam slovenski vrh tovrstne humanosti. Ob dnevih odzema se na transfuzijski postaji vrstni nekaj več kot sto krvodajalcev, v vsem letu pa je takšnih ljudi blizu 7.000. Novomeška bolnišnica letno potrebuje 16.000 litrov te nenadomestljive tekočine, 200 litrov pa je letno pošljejo v Univerzitetni klinični center v Ljubljano za potrebe te zdravstvene ustanove. V Novem mestu se pri občinskem odboru Rdečega križa, ki že vsa leta vodi in organizira krvodajalce, vsako leto enkrat spominijo večkratnih krvodajalcev in jim podelijo priznanja. Letos so podelili že 1030 priznanj, 90 jubilentom so visoka odličja podelili na petkovi prireditvi v prostorih jedilnice Splošne bolnišnice v Novem mestu. Osemindeset odličnikovcev je prejelo priznanje za 25-krat darovano kri, enaindvajset za 50-krat in sedem za 60-krat darovano kri. Z nekaterimi večkratnimi darovalci je o njihovih humanih dejanjih stekel naslednji pogovor:

JULIJ KIRN iz Velikih Brusnic: »Pri nas v Revozu ne preganjajo krvodajalcev, pa čeprav smo prepuščeni sami sebi. Dobimo dva prosta dneva in dva dneva letnega dopusta. Mislim, da je ta pozornost dovolj, jaz pa sem vesel, da lahko pomagam. Če bi uvedli plačevanje krvi, bi jih morda bilo več, meni pa to ne bi bil cilj.«

PAVLE TISOVEC iz Straže: »Trenutno sem brez zaposlitve, saj sem se letos ponesrečil, zato tudi krvi letos nisem dal. Vseeno razmišljam, da se bo počasi ustavilo tudi to človekovo dobro dejanje. Smo v času, ko je potrebno plačevati vse zdravstvene storitve in mislim, da tudi krvodajalstvo ne bi smelo biti zastoj. Čudno mi bilo, da bi moje kri pacientu zaračunavali, morda celo meni, nekdanjemu krvodajalcu.«

J. PAVLIN

FRANC ILJAŽ iz Pangrc Grma: »Zaposlen sem v Novoteku, kjer smo svojčas imeli največ krvodajalcev. Sedaj nimamo pravega krvodajalskega vodstva in smo nekoliko zgubljeni. Vsak daje kri po svoje, blaga in izletov pa po novem ni več. Upam, da nam ne bodo vzeli še

Ena gospa je slišala, da naj bi Novo mesto vendarle dobilo novega župana. Sedanjí sicer ni dovolj glasov, da bi bil poslanec, zato pa naj bi se mu obetala kariera notranjega ministra.

DRAŽJI VRTCI

NOVO MESTO - VVO Novo mesto je v prvih devetih mesecih letos zabeležila skoraj 8 milijonov tolarjev izgube. Tudi ob koncu leta se je v novomeških vrtcih očitno pebodo izgognili rdečim številkam. Če bi jim občinska vlada dovolila podražiti ekonomske cene s 1. oktobrom za 19 odst., bi je bilo za 12 milijonov, očitno pa je bo še več. Dovolili so jim namreč podražiti vrte oz. prispevke staršev šele s 1. novembrom, in to namesto za zahtevanih 19 le za 9 odst. S tem se delež staršev za delo vrtec pač ne bo povečal. Znašel naj bi polovico, a se je v letošnjih devetih mesecih zmanjšal na vsega eno četrtno, ostalo pa je prispeval proračun.

DEŽURNE TRGOVINE

V soboto, 19. decembra, bodo odprte v Novem mestu do 19. ure, drugod do 17. ure naslednje prodajalne živil:

- Novo mesto: Samopostrežba, Šmihel od 7. do 14.30: mini market Maja, Bučna vas od 7. do 19. ure: trgovina Cekar v BTC, Javna skladišča v Bučni vasi od 8. do 20. ure: Perko, market v Šentpetru od 8. do 19. ure: trgovina Gros, Ragovska 17
- Šentjerneje: Mercator-Standard, Samopostrežba
- Dolenjske Toplice: Mercator-KZ Krka, Prodajalna Vrelec
- Žužemberk: Dolenjka, Market
- Straža: Mercator-KZ Krka, Samopostrežba
- Novo mesto: v nedeljo od 8. do 11. ure: Mercator-Standard, Prodajalna, Glavni trg 3 mini market Maja, Bučna vas trgovina Gros, Ragovska 17 od 8. do 12. ure: trgovina Cekar v BTC, Javna skladišča v Bučni vasi Perko, market v Šentpetru

DISKO - Črnomaljši, ki živijo v bližini diska Alfa, se pritožujejo zaradi nočnega hrupa v lokalu in okrog njega. Nekateri od someščanov, ki imajo srečo, da jim nihče ne kali spanca, so za trpine našli rešitev: disko naj da sosedom zastojne letne karte za obisk lokala, pa bo problem zagotovo rešen.

RADIO - Pet let potem, ko je v Novem mestu začel oddajati Studio D, so se onkraj Gorjancev končno odločili, da radio ne bi bil več v ustanavljanju. Tudi v črnomaljski občini so se strinjali, da bi bil že skrajni čas, da radio shodi tudi na papirju, nikakor pa ne, da bi se imaneval Radio Novo mesto. Če so se spomnili na Črnomaljski taktar, ko so potrebovali denar - v treh letih so ti prispevali za "podgurski" radio več kot 42.000 DEM - ne bodo dovolili, da jih pozabijo sedaj, ko naj bi radio krstili. Ker se je tudi RTV Ljubljana preimenovala v RTV Slovenija, naj tudi novomeški radio postane Radio Dolenjske in Bele krajine ali krajše Studio D, so kategorizirali Črnomaljši. Z grožnjami, da bodo v nasprotnem primeru ustanovili svoj radio, pa za zdaj Novomeščanom še ne mahajo pod nosom.

NOVINARJI - Ob petkovi (pre-mražni) predstavitvi podjetja SCP v Kanižarici so najprej sklicali tiskovno konferenco, kjer so eno uro novinarjem govorili o novem podjetju. Potem je sledila svečana promocija, kakor so jo poimenovali, kjer so vse, kar so povedali že prej, še enkrat ponovili številnim gostom in tudi novinarjem. Ni čudno torej, da so se slednji spraševali, ali so v očeh Črnomaljšev tako zabiti, da jim morajo vsako stvar povedati dvakrat.

Sprehod po Metliki

V PRIMERJAVI Z DRUGIMI slovenskimi mesti je Metlika za božične in novoletne praznike siroamašno okrašena, še slabše pa razsvetljena. Pa so se vrle žene in moške večkrat pogovarjali, kako bodo ustvarili v kraju prijetnejše praznično vzdušje. Le v pokanju petard Metlika verjetno ne zaostaja za balkanskimi navadami kranjcev po zasledki na sončni strani Alp. Pri metanju pokalic so v prvi vrsti osnovnošolski otroci, četudi se prosvetarji na moč trudijo, da bi zasegli nevarne izdelke, ki lahko nepredvidno razcefrirajo prste. Starši bi lahko učiteljem pomagali, a kaj, ko jih zanese in po kozarčku ali dveh tudi sami mečejo petarde skozi bifejska ali gostilniška vrata.

VEDNO BOLJ PRILJUBLJEN MIKLAJŽ še ni dobil domovinske pravice na sončni strani Gorjancev, saj ni slišati, da bi hodil po zasledki in delil darila. Vsaj organizirano ne. Metličani še zdaj prisegajo na dedka Mraza, ki naj bi tudi letos privabljal otrokom "iskrice v oči". Pa se govori, da denarja za nakup daril ni, četudi je Zveza prijateljev mladine že pred mesecem in več pošiljala obrtnikom in podjetjem pisma s prošnjami za pomoč. Menda bo kljub temu dedek Mraz z rompom in pompom razveseljeval mularijo v predvečer Ljubljanske banke v poslovno-trgovskem centru, pot pa ga bo bojda zanesla tudi v nekatere vaške krajevne skupnosti.

METLIŠKI IZVRŠNI SVET bo naslovil na ministrstvo za šolstvo in šport pismo, katerega vsebina bo govorila o tem, da so v naših osnovnih šolah tudi lačni otroci. Metliški izvršniki menijo, da je treba reševati stanje, ko starši ne zmorejo več plačevati niti malice, v okvirih države.

Trebanjske iveri

POSLANCA - Na nedavnih predsedniških in parlamentarnih volitvah sta bila v trebanjski občini neposredno in v državni zbor izvoljena kar dva njihova kandidata. Za SKD si je neposredno priboril poslanski sedež Lojze Peterle in za SLS Alojz Metelko. To pa sta bila na Dolenjskem, Posavskem in Kočevskem edina dva kandidata, ki sta bila neposredno izvoljena za poslance v državni zbor. Na te rezultate so Trebanjci zelo ponosni, čeprav se je marsikdo vprašal, ali bodo s tem kaj na boljšem od ostalih.

ŽIVLJENJE PO ROMSKO - Če Rom ne bi kradel, ne bi bil pravi Rom, pravijo ljudje. Rek, ki jasno govori, da se njihova kultura, vrednote in norme močno razlikujejo od naših in tisti, ki jih poskušajo socializirati, prav zato večkrat naletajo na težave. Verjetno bodo Romi ostali še lep čas Romi. Priznati pa jim je treba, da niso le dobri mojstri vsečin, kot je npr. "Marija k sebi", ampak so sprejeli tudi nekatere podjetniške veščine. Ne le, da znajo za zdravlilna zelišča, ki jih nabirajo v glavnem polti, precej iztržiti, temveč so na Hudejeh tudi ugotovili, da se zelo dobro prodaja tudi konjski gnoj. Na žalost pa si s tem denarjem ne znajo kaj dosti pomagati, največkrat ga porabijo za popivanje in ples na veselicah. Pa kaj hočemo, za Rome je prav to življenje.

IZ NAŠIH OBČIN IZ NAŠIH OBČIN

Beltovih delavcev se loteva obup

Čeprav je postal lastnik Belta Sklad za razvoj, gre v podjetju vse navzdol - Brez plače in regresa - Odhajanje strokovnjakov - Grožnja s stavko

ČRNOMELJ - V Beltu, največjem črnomaljskem bolniku, so upali, da bo s tem, ko jih bo začel reševati Sklad Republike Slovenije za razvoj, tudi začetek konca številnih njihovih težav. Žal sedaj opažajo, da ni tako, prav nasprotno, saj z ustavljanjem proizvodnje, vse večjo finančno blokado in odhajanjem strokovnjakov iz podjetja pospešeno drvijo navzdol.

Socialni položaj Beltovih delavcev postaja nevzdržen, saj plače, ki dosega komaj 50 odst. plač, zagotovljenih po kolektivni pogodbi dejavnosti, še močno zamujajo. Tako do začetka tega tedna še niso dobili oktobrskih plač, prav tako ne regresa za dopust za letošnje leto. Reševanje preseženih delavcev z odpravninami je prepočasno. Ker Sklad RS za razvoj ne uresničuje sprejetih obveznosti, ki jih ima do Belta, se iz dneva v dan zmanjšuje možnost preživetja

podjetja, s tem pa tudi zaposlenih in njihovih družin. Zaradi tega so delavci že začeli obupavati, z njimi pa tudi vod-

• Tik pred zaključkom redakcije smo zvedeli, da so delavci Belta začeli v torek, 15. decembra, ob 13. uri z enournu opozorilno stavko, s katero so hoteli opozoriti odgovorne in javnost na težave podjetja in njegovo postopno umiranje. Do začetka stavke še niso dobili oktobrskih plač.

stvi obeh sindikatov v Beltu, neodvisnega in svobodnega, ki sta pretekli teden imenovala stakovski odbor s predsednikom Antonom Strmcem ter zagrozila s stavko.

DODATNE UGODNOSTI PRI ZAVAROVANJU

ČRNOMELJ, METLIKA - Območni organizaciji svobodnih sindikatov Bele krajine je uspelo, da je v dogovoru z direktorji vseh večjih belokranjskih podjetij poleg popustov, ki veljajo za skupinsko prostovoljno zdravstveno zavarovanje po vsej Sloveniji, zagotovila še dodatne ugodnosti. Zaradi večje ogroženosti belokranjskih delavcev bo namreč 50 odst. premije zavarovanja pokrivalo podjetje, v katerem so zaposleni, in sicer v skladu z aneksom k podjetniški kolektivni pogodbi. Tako bo mesečna premija veljala delavce le 345 tolarjev. Ob tem na območni organizaciji sindikata poudarjajo, da se v takšno zavarovanje prek sindikata lahko vključijo tudi zaposleni in obrtniki delavnicah, če je vsaj eden od delavcev član sindikata.

Pri nakupu je pomemben strokovni nasvet V trgovini Tika

TREBNJE - Ob cesti, ki pelje proti Mirni, je kmalu iz Trebnjega na levi strani trgovina s semeni in od lanskega oktobra dalje tudi z belo tehniko Gorenje. Lastnik trgovine, ki nosi ime Tika, je Alojz Kaste-

Martina Kastelic

lic, pravzaprav pa za vsem tem stojita oba zakonca, Martina in Alojz Kastelic s Pomikev.

»Predvsem sva želela, da pri nakupu semen in zaščitnih sredstev zna prodajalec kupcu svetovati ali pojasniti, za kaj je določeno zaščitno sredstvo primerno oz. kako se uporablja, zato sva zaposlila v prodaji diplomirana inženirja agronomije,« pripoveduje Martina. Ker pa ljudje v zimskem času manj nabavljajo semena, zaščitna sredstva in orodje, sta v isti hiši na Starem trgu 27 uredila še razstavni prostor z Gorenjevo belo tehniko. Že v kratkem času so postali največji Gorenjev maloprodajni center na Dolenjskem.

Kot pooblaščen prodajalca Gorenja prodajajo belo tehniko in televizijske aparate tudi na dve leti ali na šest obrokov pod ugodnimi prodajnimi pogoji. Prodajajo tudi kuhinje Gorenje in Svea ter ploščice za kopalnice. »Ker sem po poklicu serviser gospodinjstvih aparatov, lahko stranki pri nakupu svetujem, npr. kateri tip pralnega stroja bi ji glede na potrebe ustrejal. Pri nas večina ljudi namreč razlikuje pralne stroje le po znakmah, na razlike med tipi modelov pa se le malokdo spozna, čeprav je to zelo pomembno,« pravi Lojze.

J. D.

Stavkovni odbor je svoje zahteve strnil v pet točk. Zahteva izplačilo oktobrske plače do 15. decembra ter nadaljnje redno in pravočasno izplačevanje plač in regresa, določitev datuma za izplačilo regresa za dopust za letošnje leto ter takojšnje saniranje Belta s strani Sklada za razvoj. Poudarjajo namreč, da mora Sklad za razvoj, s tem ko je postal lastnik Belta, uresničevati pogodbo, torej pomagati pri sanaciji podjetja, ali pa pogodbo razdreti. Stavkovni odbor se je v torek sestal še enkrat ter ocenil, kaj je bilo s strani sklada storjeno v zadnjem tednu, odkar so napovedali stavko. Že pretekli teden so namreč zagrozili, da bodo v Beltu v torek, 15. decembra, pričeli z opozorilno stavko, če Sklad za razvoj do omenjenega dne ne bo izpolnil zahtev oz. ne bo dal jamstev, da bo to pravočasno storil.

M. BEZEK-JAKŠE

Šolanje Romov na Hudejeh

V Trebnjem so v letošnjem letu za Rome pripravili več izobraževalnih programov, ki potekajo na Hudejeh

TREBNJE - Tudi v Trebnjem imajo probleme z Romi, čeprav predstavljajo le 1 odst. prebivalstva v občini. Največ jih živi na Hudejeh. Na Centru za socialno delo je prijavičen skupaj 207 Romov, njihovo število pa se zadnje čase povečuje. V Trebnjem so o reševanju romskega problema že dalj časa razmišljali, s konkretnimi akcijami usposabljanja Romov pa so začeli pred tremi leti.

Izobrazbena raven trebanjskih Romov je zelo nizka, saj se romski otroci niso mogli enakovredno vključevati v redno osnovno šolo zaradi drugačnega jezika, navad, pa tudi sami so bili do šole zelo nezainteresirani. Njihovo zdravje zaradi načina življenja, slabega odnosa do lastnega zdravlja in slabih bivalnih razmer ni najboljši. Večina Romov je tudi brezposelnih.

Leta 1989 so na Hudejeh v kontejnerju uredili skupni prostor, kjer sedaj izvajajo razne izobraževalne programe. Dvakrat na teden redno poteka predšolska vzgoja, ki jo vodi delavka iz trebanjskega vrta. Romskim otrokom so

zelo navdušeni, saj jih od osmih zabeleženih predšolsko vzgojo obiskuje 15. Ob ponedeljkih poteka opismenjevanje, spoznavanje matematike ter narave in družbe. Ta program izvaja Center za kulturo in izobraževanje, predavanje pa obiskuje okrog 20 Romov, ki so starejši od 15 let. Ob sredo jih obiščeta zdravnik ali sestra iz zdravstvenega doma in jima predavata osnove zdravstvene vzgoje o negi in prehrani otroka, za žene in dekleta o načrtovanju družine in zaščiti, o higieni ter osebni negi. Predvidene imajo tudi gospodinjске težave, potem razgovore o kulturi, o telesni kulturi itd. Poleg teh osnovnih dejavnosti Center za socialno delo načrtuje, da bo do izpeljave še nekatere programe, ki sedaj še niso prišli na vrsto. Predvsem bi morali čim prej ponuditi program izobraževanja za tiste otroke, ki so že prestari za vključitev v prvi razred. Sicer pa se je koordinacijski odbor za socializacijo Romov v občini Trebnje zavzel, da se morajo takšni programi kontinuirano izvajati vsako leto.

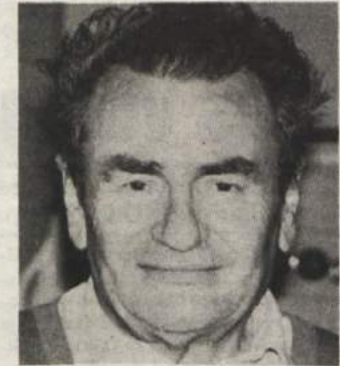
J. D.

Čebelarjenje ne samo kot hobi

Po mnenju predsednika metliškega čebelarkega društva bi lahko umno čebelarjenje postalo pomembna dopolnilna dejavnost na kmetiji - Podmladek

METLIKA - Metliško čebelarско društvo, ki je dolga leta precej živatario, je v zadnjih treh letih znova zaživelo. Nekaj zaslug za to je moč pripisati tudi njegovemu predsedniku, dipl inž. agronometri Janezu Gačniku, ki si predvsem prizadeva, da bi bili čebelarji čim bolj izobraženi. Ker pa se članstvo vse bolj stara, se letos poskrbel tudi za podmladek. V Metliki in Podzemlju so namreč postavili vzorčna čebelnjaka za mlade člane čebelarških krožkov na obeh šolah.

V čebelarškem društvu je 35 članov, ki čebelarijo, nekaj pa je veteranov. »Toda skoraj vsem je čebelarjenje zgolj hobi, radi pa bi, da bi se vrnilo na podeželje kot dopolnilna dejavnost v kmetijstvu. Če je umno, je iz njega možno veliko iztržiti,« pravi Gačnik. Ob tem ne pozabi omeniti, da ob pomembnem poslanstvu čebel vse premalo poudarjajo

Janez Gačnik

njihovo vlogo v sadjarstvu. Zato so se metliški čebelarji povezali tudi s sadjarskim društvom, saj želijo privabiti medse čim več sadjarjev ter jih osvestiti, da ne bi uničevali čebel v sadovnjakih. »Na srečo je metliški med še ekološko čist, saj čebele pasejo predvsem na gozdnem drevju ter v sadovnjakih, ki niso bili nikoli škropljeni,« je zadovol-

• Milost je v tem, da se pozabimo. (Bermanos)
• Ne zgubljal časa z molitvijo! (Ovid)

kakršna je bila pred leti čebelja kuga. Takrat so nekateri čebelarji morali zažgati cele čebelje družine s panji vred. Žarišča te bolezni so v metliški občini sicer uničili, v sosednjih občinah pa se še vedno pojavljajo. Zato so tukajšnji čebelarji toliko bolj previdni, ko čebelarji iz drugih krajev Slovenije privražajo k njim na pašo svoje čebele. »V našem društvu ni prevoznikov, zato nas meja na Kolpi ni prav nič prizadela. Toliko bolj pa druge slovenske čebelarje, ki so vozili na pašo vse do Dalmacije. Ker to sedaj ni mogoče, prihajajo v Belo krajino. Vendar pazimo, da ne vozijo nenadzorovano in da ne povzročajo širjenja katere od čebeljih bolezni,« pravi Janez Gačnik.

M. BEZEK-JAKŠE

Podjetniško kulturo zahteva trg

V Trimu so že dolgo tega ugotovili, da morajo poskrbeti za dodatno interno izobraževanje delavcev, da bo njihov nastop na trgih še učinkovitejši

TREBNJE - Prave podjetniške kulture pri nas skorajda ni. Vendarle se najde tudi podjetje, ki je na tem področju že zelo veliko naredilo npr. trebanjski Trim. Trim zelo veliko svojih izdelkov izvažva v tujino. »V drugačno, podjetniško miselnost nas je silil trg, predvsem zunanji, lotili smo se izobraževanja ljudi, najprej v menedžmentu in kasneje vse do delavcev in snažilk,« pravi Cvetka Bunc, vodja splošnega sektorja in izobraževalnega centra v Trimu.

V Trimu je zaposlenih 599 delavcev, od tega 507 v Trebnjem in 92 v Dobovi. Je pretežno moška firma, saj je moških 80 odst., žensk pa 20 odst. So tudi ena redkih dolenjskih firm, ki kljub kriznim časom še zaposluje nove delavce. Lani so jih na novo zaposlili 46, letos 88. Zaradi občasnega povečanja obsega del pa pri njih začasno delajo tudi delavci iz drugih trebanjskih firm, poleti pa tudi študentje in dijaki prek študentskega servisa. V zadnjih treh letih so zaposlili 12 študentov, letos jih študentirajo 22.

To, da na delovna mesta sprejemajo

Mirko Žunič

Kurivotrans se širi

Sedaj še trgovina

KANIŽARICA - Tukajšnji rudnik rjavega premoga je pred letom dni ustanovil družbo z omejeno odgovornostjo Kurivotrans, v kateri se je takrat zaposlilo 16 nekdanjih delavcev rudnika, ki je v zapiranju. V začetku tega meseca so razširili svojo dejavnost s prodaje premoga in prevozov tudi na trgovino.

Kurivotrans je namreč v samskem domu v Kanižarici, kamor je preselil svoje poslovne prostore, odprl tudi prodajalno s gradbenim materialom, železino, belo tehniko ter instalacijskim materialom za vodovodno, električno in ogrevalno napeljava. Direktor podjetja Miha Vlahovič sicer priznava, da je v Črnomlju konkurenca pri prodaji tovrstnih artiklov velika, vendar upajo na potencialne kupce z vinskikega in dobiškega konca, ki jih želijo pritegniti predvsem z nižjimi cenami tako v trgovini kot pri prevozi. Poslovodja Mirko Žunič pa pravi, da v prodajalni še kako občutijo tako padec življenjskega standarda v Sloveniji kot državno mejo na Kolpi. »Ena zlata doba v gradbeništvu je zgodovina, na drugo še čakamo. Da je denarja malo, se je pokazalo celo pri prodaji premoga, saj so ljudje to jesen kupovali po tonu ali dve, čeprav bi potrebovali nekajkrat več. Svoje je prispevala tudi kriza na Hrvaškem. A vendar bi marsikdo še kaj kupil, pa si premisli, ko se spomni, da bi moral na meji plačati carino,« pravi Žunič. Toda v Kurivotransu kljub vsemu upajo na boljše čase.

M.B.-J.

Veseli december

V Metliki in Črnomlju bodo pred prazniki številne prireditve

METLIKA, ČRNOMELJ - V Beli krajini pripravljajo ob koncu leta zlasti za najmlajše vrsto prireditev. V metliški ljudski knjižnici bo od prihodnjega ponedeljka vrsta video predstav ter knjižne uganke za najmlajše, s katerimi se bodo spoprijeli tudi otroci z Radovnice v njihovem novem knjižnem izposojevališču. Medtem ko bo dedek Mraz v Metliki, na Radovnici, Božakovem, Suhorju, v Podzemlju, Draščih in Rosalnicah razdelil predšolskim otrokom več kot 700 daril, pa bo v sredo, 23. decembra, ob 19. uri v kulturnem domu tudi prednovoletni koncert učencev metliške glasbene šole, 26. decembra pa se bo prav tam predstavila folklorna skupina »Ivan Navratil«. V ponedeljek, 28. decembra, bo ob 14,30 skupina Fru-fru pripravila pred Galo (če bo slabo vreme, pa v kulturnem domu) lutkovno igrice »Trič-trlač«. Dan pozneje ob 16. uri bo pred Galo nastopil črnomaljski ansambel Hop Cefizelj, 30. decembra pa prav tam ob isti uri ansambel Popolnočne kočije ter metliški osnovnošolci z Mačkom Murijem.

V Metliki pripravljajo veseli december zveza prijateljev mladine, v Črnomlju pa novoletni direndaj, ki bo od 17. do 31. decembra pred kulturnim domom in v njem, Zavod za izobraževanje in kulturo. Tako bosta v Črnomlju danes, 17. decembra, ob 10,30 in ob 16. uri predstavi Lutkovnega gledališča iz Ljubljane »Oh, te princeze«. Jutri bo ob 16. uri premiera slovenskega filma Babica gre na jug, ob 19. uri pa premiera ameriškega filma Zadnji dnevi raja. Te in še nekatere filme si bo pred prazniki moč ogledati še nekajkrat. Sicer pa bo 21., 23. in 24. decembra v avli kulturnega doma frizerstvo Miškolin, 22. decembra Marlizz show s čarovnikom, dan pozneje pa se bodo najmlajši v knjižnici učili pesmico o dedku Mrazu. Iste dne bo ob 20. uri gledališka komedija Mož moje žene, 28. decembra pa dve gledališki predstavi Snežne kraljice. V sredo, 30. decembra, bo ob 17. uri veliko novoletno rajanje z otroškimi ansambli Hop Cefizelj in dedkom Mrazom, na staro leto pa v avli kulturnega doma od 23. ure naprej silvestrovanje. Od 18. do 24. decembra bo od 16. do 20. ure pred črnomaljskim kulturnim domom tudi praznični sejem, kjer boste lahko kupili darila za svoje najdražje.

M.B.-J.

KAMION ZA ODVOZ KADAVROV

TREBNJE - Pred kratkim je Dolenjsko-posavski veterinarski zavod Novo mesto zaposlil občino Trebnje za svolaganje in nabavo novega kamiona za odvoz kadavrov. Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano iz Ljubljane je že prispevalo 2.097.735 tolarjev. Preostali znesek 1.271.265 tolarjev, pa naj bi pokrile dolenjske in posavske občine. Po posebnem ključu za delitev stroškov naj bi občina Trebnje prispevala 14,93 odst. denarja. Na podlagi podatkov, ki govorijo, koliko je omenjena služba delovala na trebanjskem območju, je trebanjski IS sprejel sklep, da Dolenjsko-posavskemu veterinarskemu zavodu Novo mesto za nakup novega kamiona za odvoz kadavrov nakazajo 9 odst. od vrednosti, ki jo zagotavljajo občine. IS pa je tudi sklenil, da bo zagotovil nekaj denarja tudi za dozdavil veterinarske postaje v Trebnjem.

M. BEZEK-JAKŠE

Tiha nezaupnica kočevski vladi

Osnutek rebalansa občinskega proračuna ni bil sprejet — Poslanci se niso strinjali s prerazporeditvijo denarja, namenjenega za šolstvo

KOČEVJE — V četrtek popoldan so v prostorih Ljubljanske banke v Kočevju zasedali vsi trije zbori kočevske občinske skupščine. Osrednja točka dnevnega reda je bila obravnava osnutka rebalansa občinskega proračuna. Po štiriurni živahni razpravi, kakršne v zadnjih dveh letih in pol kočevska skupščina še ni doživela, poslanci rebalansa niso sprejeli.

Vzrok za to, da rebalans ni bil sprejet, gre deloma tudi precejšnjemu številu vzdržanih glasov. Poslanci so se, zavedajoč se dejstva, da bo nesprejetje rebalansa prizadelo vse proračunske porabnike, dokaj težko opredelili med bolj ali manj jasno izraženimi sumi nekaterih poslancev in prikrivanjem dejanske porabe proračunskih sredstev in poskušni oblikovalcev rebalansa, da bi obtožbe zavrnili.

Rezultat ločenega glasovanja po zborih je pokazal, da so bili predstavniki kočevske vlade pri tem pre malo prepričljivi oz. da jim poslanci ne zapujejo, zato je bilo nesprejetje tudi

nekakšna »tiha« nezaupnica kočevski vladi.

Razpravljajci so precej pripomb namenili porabi preostanka denarja, namenjenega za adaptacijo osnovne šole ob Rinži. Vlada ga je porabila za izgradnjo infrastrukture v obrtni coni Predgrad in Breg, izgradnjo obkoljske ceste in sofinanciranje komunalne dejavnosti in cestne infrastrukture v nekaterih krajevnih skupnostih, deloma pa tudi za obnovo Šeškovega doma. Razpravljajci so menili, da bi ta denar moral ostati šolstvu kot osnova za izgradnjo nove šole.

M. LESKOVŠEK-SVETE

• Marko Rovani je menil, da predstavlja prikazovanje denarja, pridobljenega od prodaje stanovanj v integralnem proračunu, dejansko skrivanje denarja v rebalansu proračuna. Franc Bartolme, ki je povedal, da obstaja sum, da se nekdo okorišča pri izgradnji obkoljske ceste, saj je izvajalec del član kočevskega izvršnega sveta, pa je odprl tudi zelo žolčno razpravo z vprašanjem, kdo je finančiral asfaltiranje ceste v Jesenovem vrtu. Kljub pojasnilom je ostalo odprto še veliko vprašanj, med njimi pa sporno predvsem, koliko denarja se je dejansko porabilo za elektrifikacijo obrtne cone v Predgradu.

Filip Sporčič

Pobotanja izboljšala likvidnost

KOČEVJE, RIBNICA — Na tiskovni konferenci, ki jo je minuli torek pripravila kočevska podružnica SDK, je samostojni informatik Filip Sporčič predstavil rezultate obveznih večstranskih pobot, opravljenih v enajstih mesecih letošnjega leta na področju kočevske podružnice SDK. Gre za pobotanja glede zapadlih obveznosti in terjatev podjetij, zavodov, bank in zavarovalnih organizacij, ki jih po republiškem vladnem odloku, sprejetem septembra lani z namenom, da bi omilili nelikvidnost slovenskega gospodarstva in negospodarstva, enkrat mesečno opravi SDK.

V enajstih krogih opravljenih pobotanj v letošnjem letu so pravne osebe iz kočevske in ribniške občine prijavile v pobotanje skupno 4.752.566 tisoč tolarjev obveznosti. Skoraj štiri milijarde in pol oz. kar 93,6 odst. celotnega zneska so prijavile pravne osebe s področja gospodarstva. Skupaj je bilo pobotanih za 717.895 tisoč tolarjev obveznosti ali 15,1 odst. vseh prijavljenih obveznosti.

Z rezultati pobotanj, ki sproščajo blokade žiro računov in omogočajo normalno finančno poslovanje so pri kočevski podružnici SDK zadovoljni, saj so za približno odstotek nad republiškim povprečjem. Ker se je že z obveznimi enomesečnimi poboti, ki jih opravljajo zadnji petek v mesecu, likvidnost kočevsko-ribniškega gospodarstva in negospodarstva izboljšala, pri SDK razmišljajo, da bi opravljali pobote večkrat na mesec.

M. L.-S.

Obojestransko koristno delo

V kočevski gimnaziji

KOČEVJE — Prostovoljno socialno delo, ki izvira iz izkušenj šol z mednarodno maturo, se na slovenskih srednjih šolah uveljavlja že nekaj let. V kočevski gimnaziji so se ga letos lotili organizirano, saj želijo, da bi postalo stalna oblika. Izvajanje prostovoljnega socialnega dela so si zamislili kot pomoč srednješolcem otrokom z različnimi vrstami težav, starostnikom, odraslim duševno in telesno prizadetim osebam in drugim, ki jih obravnavajo različne strokovne službe, pa ne morejo pokriti vseh njihovih potreb. Tu nastopijo prostovoljci z nudenjem konkretne pomoči ali zgolj svojega prostega časa oz. druženja in prijateljstvom kot obliko odpravljanja občutka osamljenosti, zapostavljenosti in nerazumevanja. Namen takšnega dela ni spreminjanje obstoječih razmer, otroka ali družine tistih otrok, ki imajo pogosto težave prav zaradi specifičnih življenjskih situacij, v katerih odraščajo, bodisi da je družina prizadeta zaradi dolgotrajne bolezni enega izmed družinskih članov, alkoholizma, slabega prilagajanja novemu okolju, slabega materialnega stanja in manjše izobrazbe, zakonske razveze ali podobnega.

Ker se prostovoljci ob tem srečujejo z različnimi življenjskimi situacijami in razmerami, ki jih do tedaj niso poznali, pomeni takšno delo tudi osebnostno, čustveno in moralno dozorevanje prostovoljcev. Delo je resno in obvezujoče, saj zahteva zaupnost podatkov in konkretne odnose, zato ga lahko opravljajo le predhodno preverjeni in dobro pripravljene prostovoljci. Med prostovoljci, ki že aktivno delajo, je 9 deklet, vse razen ene pa so doma iz Ribnice, zato se tudi vsi programi pomoči, razen dela s starejšo osebo iz Doma starejših občanov v Kočevju, izvajajo v Ribnici. Dve dekletu skušata v ribniškem begunskem centru izpeljati minimalni program male šole, ena dela s svornico, pet pa jih je prevzelo delo s petimi ribniškimi osnovnošolci.

M. LESKOVŠEK-SVETE

• Volitve z enim dobrim kandidatom so bolj demokratične kot s tremi slabimi. (Petan)

Prostovoljno zavarovanje za vse

O zdravstvenem zavarovanju in varstvu v prihodnjem letu je Ribničanom spregovoril v.d. direktorja Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije Franc Košir

RIBNICA — V nedeljo zvečer so ribniški krščanski demokrati pripravili v prostorih Miklove hiše v Ribnici predavanje z naslovom: S preiščeni koraki do večje zdravstvene varnosti. O novi zdravstveni zakonodaji in novostih s področja zdravstvenega zavarovanja in varstva v letu 1993 je zbranim spregovoril v.d. direktorja Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije Franc Košir.

Košir je uvodoma povedal, da je na Slovenskem zdravstveno zavarovanje staro že prek sto let in da pomeni novost, ki jo uvaja nova zdravstvena zakonodaja, sprejeta marca letos, pravzaprav vračanje na evropske standarde. Gre za uvedbo zasebnega dela v zdravstvu, prostovoljnega zavarovanja in plačila prispevkov za vse. Povedal je, da je Zavod za zdravstveno zavarovanje pripravil štiri sklope paketov prostovoljnega zavarovanja in da se po tem

Franc Košir

tudi loči od zavarovalnice Adriatic, saj ima ta le pakete za doplačila, ne pa tudi paketov za nadstandard, zavarovanj za storitve, ki niso sestavni del pravic (paket, ki ga nudijo zdravilišča) in paketov za zavarovanje tujcev oz. oseb, ki niso obvezno zavarovane. Med sedmimi paketi iz sklopa za varovanja za doplačila je poudaril popolno zdravstveno zavarovanje, ki za zavarovanca pomeni, da mu ne bo potrebno doplačati ničesar, kar je v standardu obveznega zavarovanja.

Prostovoljno se lahko zavarujejo vsi, posamezniki ali družine, ni pa potrebno zavarovati otrok, saj se zanje, tako kot tudi za šolarje, študente, mladino, ženske (kontracepcija, nosečnost, porod), preventivne ukrepe, nalezljive bolezni, pa tudi rak in sladorno bolezen, poškodbe pri delu, poklicne bolezni, zdravljenje na domu, nujno medicinsko pomoč in zdravlila in pripomočke pri teh stanjih), krije iz obveznega zavarovanja. Prav tako se prostovoljno ni potrebno zavarovati delovnim invalidom z nad 70-odst. telesno okvaro, starejšim od 75 let ali tistim, ki zaradi nizkega socialnega standarda ne zmorejo plačila.

O skupinskih zavarovanjih prek sindikata je dejal, da se lahko zavarujejo tudi delavci, ki niso člani sindikata. Povedal je še, da se bodo pospusti ob takojšnjem plačilu celotne premije po prvem letu znižali in da so le upokojenci dobili stalen 22-odst. popust.

M. LESKOVŠEK-SVETE

• Volitve z enim dobrim kandidatom so bolj demokratične kot s tremi slabimi. (Petan)

SREČANJE

SLOVENSkih ZDOMCEV

VRH PRI BOŠTANJU — Na pobudo nekaterih naših zdomcev - povratnikov in tudi na željo naših delaycev, ki so še na začasnem delu v tujini, bo v nedeljo, 27. decembra, v gostišču Dolinšek na Vrhu nad Boštanjem srečanje slovenskih zdomcev. Naši rojaki, ki so se že vrnili v domovino, so si zvečine s trdim delom in kapitalom, ustvarjenim med delom v tujini, doma ustvarili ugled v družbi, predvsem kot dobri obrtniki in podjetniki. Da pa bi lažje prebrodili marsikakšno oviro pri delu in nadaljnjem razvoju, tudi tistih rojakov, ki se še nameravajo vrniti v domovino, je nujna trdnjša povezava zdomcev, da bi bili ob redni izmenjavi izkušenj gospodarsko še bolj prodorni in učinkoviti.

BISEROMAŠNIK — Preteklo nedeljo je 91-letni salezijanec Anton Hanželič (na posnetku med diakonom Franjem Tasičem in sevniškim župnikom Antonom Hribernikom) opravil v sevniški župnijski cerkvi biserno mašo. Biseromašnik Hanželič je pred petimi leti, ko je končal službovanje v sevniški fari, odšel v zaslužben pokoj v dom na Trsteniku. Sevniški farani so ga spet toplo sprejeli, tako ko poprej ob podobnih priložnostih pri Sv. Joštu na Kozjaku in v Veržeju. (Foto: P. P.)

JUGOTANIN

KEMIČNA INDUSTRIJA, p. o., SEVNICA

odkupi les PRAVEGA KOSTANJA

Les odkupujemo direktno ali preko območnih gozdnih gospodarstev in kmetijskih zadrug. Odkupujemo tudi les, ki ga je napadel kostanjev rak, s posekom takih dreves boste postopoma obnovili svoj gozd.

Vse druge informacije dobite po telefonu (0608) 81-349 oziroma na Hermanovi 1 v Sevnici.

MAKETA SEVNŠKE TRZNICE

SEVNICA — Do 21. decembra bo v prodajalni M-Oprema (železnina) v Sevnici javno razgrnjen osnutek sprememb in dopolnitev ureditvenega načrta Center Sevnice za območje trznice. občinski sekretariat za varstvo okolja prosi krajanje, zainteresirane organizacije in podjetja, da vpišejo svoj pripombe v priloženo knjigo v tej trgovini ali pa jih posredujejo krajevni skupnosti ali neposredno sekretariatu na občino. Po veljavnem ureditvenem načrtu je trznica v celoti zapirala dvorišče hotela Ajdovec. Posebna strokovna komisija, ki jo je imenovala sevnška vlada, pa je izdelala vsebinski program bodoče trznice in izbrala najprimernejšo rešitev. Za nakup pokritih prostorov si je 7 interesentov za nakup lokala rezerviralo 259 m² za mesnico, cvetličarno, prodajalno slaščic, prodajalno sadja in zelenjave, svoj prostor pa je našel v trznici tudi fotograf.

PONESI VETER MELODIJE MŖIJIH SANJ — Tako je dekliški septet Corona iz Boštanja poimenoval jubilejni koncert ob 5-letnici uspešnega delovanja. Preteklo soboto je bil pred nabito polno dvorano TVD Partizana, ko so po navdušujočem nastopu dekleta dobila še bronaste Gallusove značke, in v nedeljo, ko je septet ponovil koncert spet pred pretežno domačim občinstvom, bil to dogodek, ki bi ga gotovo znali nagraditi tudi bolj izbirčni ljubitelji slovenske narodne, umetne, črnske duhovne pesmi ali pa zahtevnih renesančnih sklad. Le del tega svojega repertoarja je Corona združil z učinkovito sceno in koreografsko podporo v posrečeno celoto. Na posnetku: Corona med izvedbo sklade Passion Flower s pridihom španske folklore. (Foto: P. Perc)

Zgovoren ples volilnih števil?

Poskus analize volilnih rezultatov v sevniški občini — LDS dobila največ glasov v industrijskih središčih, SKD in SLS pa na podeželju

SEVNICA — Ze bežen pogled na rezultate volitev v 7., to je sevniškem volilnem okraju, pokaže precej drugačno podobo kot na republiški ravni. Udeležba je bila slabša (82,64-odstotna) od povprečne slovenske, pa tudi glasovi so porazdeljeni dosti drugače, bodisi da gre za volitve predsednika republike, kjer je Milan Kučan dobil približno 10 odst. manj glasov, še zlasti pa za volitve kandidatov za poslance državnega zbora. Zadržali se bomo le pri slednjih.

Zdaj, ko so upoštevani tudi rezultati glasovanja po pošti, je pogled na lestvico desetih najuspešnejših strank (Sevnica) lahko izbirni med 20) le nekoliko drugačen. LDS (17,31 odst.) in SKD (16,82) sta dobila skoraj enako podporo volilcev, zelo blizu pa jima je SLS (15,81), kar deloma potrjuje, da je sevniška občina še močno kmetijska oz. da vidijo kmetije v SLS zaščitnico svojih interesov. Precejšen je presledek do Združene liste (11,62), manjša pa je že razlika do SNS (8,97) in ND-SGS (7,42). Šele na 7. mestu so Demokrati — DS (4,62), za marsikoga presenetljivo, tudi za predsednika sevniških zelenih Alfreda Zeleznika se je odrezala njegova stranka ZS (4,62). Soliden je

tudi rezultat SOPS — Slovenske obrtno-podjetniške stranke — stranke centra (2,22), katere kandidat Srečko Seničar se v predvolilni kampanji ni pojavljal na javnih soočenjih razen s plakati. Razočaranje, podobno tistemu na republiški ravni pa so doživeli socialisti, saj je SSS dobila le 2,22 odst. glasov.

Med 57 voliči sta le dve manjši v KS Tržišče, in sicer Krsinj Vrh in Vrhek zabeležila 100-odstotno udeležbo. Prešni Loki pa je umanjkal le en volilec za tak dožetok. Najslabša je bila udeležba na voličih na Orešju nad Sevnico (64,56%), Razborju (65,46) in v Poničkah pri Studencu (65,63), če seveda odmislimo volitve po pošti, kjer je odstotek udeležbe najnižji — 64,04. Med

11.029 veljavni glasovnicami so imele precejšnjo težo oddane na največjih voličih. V Sevnici, Boštanju in Krmelju je prednjačila LDS, pred ZL in SKD, na Malkovcu sta slednji stranki vstrci, v rahli prednosti pred LDS. Medtem ko je v Sentjanžu, Tržišču, Pijavicah, Gabrijelju in Zavrcu močno »zmagala« SKD, na Prešni Loki, Ledini, Metnem Vrhu, Trnovcu, Primožu, Studencu, Bučki, Gornjih Orlah, v Zabukovju pa

• Bolj kot posebnost naj še omenimo, da je Jelincičeva SNS »zmagala« na Bregu in na predčasnih volitvah, 1. mesto si deli na Gornjem Brezovem s SLS in SKD, Stranka neodvisnih je presenetljivo gladko zmagala v Spodnjih Vodalah, ND — SGS pa na Drušah.

SLS skoraj ni dala »dihati« konkurentom.

P. PREC

Drobne iz Kočevja

STANOVANJSKA POSOJILA — Republiški stanovanjski sklad je pred časom predlagal, da bi občine iz svojih sredstev kreditirale stanovanjske gradnje za tiste občane, ki so za posojilo zaprosili republiški stanovanjski sklad, a ga niso dobili. Kočevski izvršni svet se je odločil, da takšnih posojil ne bo dajal. Ker se menda po novejših razlagah stanovanjskega zakona predvideva, da bo morala občina vrniti šolam, vrtcem in zdravstvenim domovom kupnine oziroma denar od prodaje stanovanj, bi ostal občanom pravzaprav samo denar od prodaje solidarnostnih stanovanj. Zato so se odločili, da bodo proračunski denar, namenjen za stanovanjsko gradnjo, in denar, pridobljen s prodajo stanovanj, porabili za obnovo starih stanovanj in stanovanjskih hiš in nakup novih stanovanj.

PREMALO KONKRETNOSTI — Delegatska vprašanja so po mnenju pristojnih, ki nanje odgovarjajo, večkrat premalo konkretna. Referent za premoženjsko pravne zadeve Tone Rakovič in vodja oddelka za urbanizem in urejanje prostora Alenka Masterl iz kočevske občinske uprave sta za takšno označila oba vprašanja, ki ju je na novembrski skupščini zastavil delegat zbora krajevnih skupnosti Anton Škrjanc. Vprašal je, kako to, da nekateri v krajevni skupnosti Šalka vas dobijo zemljišče brez predhodnega razpisa in zakaj se v tej krajevni skupnosti postavljajo objekti (športna igrišča, kioski, dozidave delovnih hiš) brez predhodnega razpisa za ogled. Na takšna vprašanja je težko odgovoriti, zato pa bodo pristojni lahko z lahkoto odgovorili na vprašanje, ki ga je na zadnji skupščinski seji zastavila delegatka Nataša Zilevska. Vprašala je, kdo je odobril 8 tisoč mark za magistrerij Snežane Mekterovič.

Ribniški zobotrebc

ČAS PO RIBNIŠKO — V tednu pred državnimi volitvami je kazalo, kot da so v Ribnici v času po volitvah. O tem je pričal poštni žig z datumom 7. decembra, katerega fotokopija je bila objavljena v časopisu Delo 2. decembra. Danes, dober teden po volitvah, pa se zdi, kot da v Ribnici volitve še ni bilo. O tem pričajo številni, resda dobrodobra zdelani plakati kandidatov, razobčeni po stenah hiš, izložbah in drevsih po vsem mestu, predvsem pa še vedno stojči panoji za plakatiranje, ki so jih Ribničani postavili ob magistralni cesti Ljubljana - Kočevje namensko zaradi volitev.

ELEKTRIKA — Ribničanom je prvi letošnji sneg prinisel prvo večjo prometno nezgodo, ki so ji botrovale spremenjene vozne razmere, saj je bilo v verižnem trčenju poškodovanih kar nekaj vozil. Prinesel pa jim je tudi težave z elektriko. Te morda niso bile neposredno povezane s snegom, vendar pa so izpadi električne energije, ki so si sledili v različnih časovnih intervalih, tudi krajših od 10 minut, skozi ves dan in vso noč dva ali tri dni zapored, ravno v tistih dneh, Ribničanom »rahljali živce«.

Sevniški paberki

MAGIJA — V nanovo odprtem lokalu družine Fric Magic Club No 1 se kar vrstijo razni sprejemi za zaključene družbe, ob koncu tedna pa oživi diskoteka. Nazadnje smo bili povabljeni na srečanje poslovnih partnerjev sevnškega podjetja KIN - Poslovne storitve. Poslovneži, pretežno iz Posavja, so tudi na ta način izrazili zadovoljstvo z mladim in ambicioznim kolektivom, ki se uveljavlja na slovenskem trgu s poslovnimi storitvami in prodajo računalniške opreme. Marsikomu med prisotnimi je ugajalo duhovito moderatorstvo Saša Hribarja, ki ni le izvrsten imitator na radiu Ga-ga, ampak tudi v živo. Drugi so uživali ob predanem petju Stanke Macur, nekateri pa so si zaželeli, da bi znali tudi sami tako dobro čarati kot čarovnik iz družinskega stebila Fricevih.

CORONA — Za uspešno jubilejno koncerta dekliškega septeta Corona konec preteklega tedna pred domačim občinstvom v Boštanju imajo seveda največ zaslug pevke same. Nataša in Romana Pernovčič, Melita Železnik, Zdenka Kozinc, Janja Androjna, Tadeja Udovč in Polona Gačnik ne pojejo za denar, za svoje nastope pa se pripravljajo resno in zavzeto, da bi lahko bile vzor marsikakšni namišljeni veličini naše pop scene oz. estrade. Toda brez Marije Gregorc, Nade Blatnik, Nika Bobavska, Tomaža Kmetiča, Jureta Šlogarja, Bojana Novšaka, Gorazda Plečiferja, Dušana Udovča, Ivana Merljaka, vseh teh, Boštanjčanom bolj ali malo znanih imen, staršev pevk in njihovih svajcev, ki so morali veliko postoriti, da je bilo v dvorani TVD Partizana vse nared, ne bi bilo takšnega kulturno-zabavnega dogodka. Še dvorano so morali preblečiti sami. Koncert je podprla sevniška Ajdna inženiring.

SOUDELEŽBA - Srečanje delavcev v vzgoji in izobraževanju nedavno v Krškem je bilo ganljivo. Na njem so udeleženci pospremili v pokoj precej svojih kolegov. Učitelji povedo žalostne stvari tako, da gre mehkim dušam na jok. Kdor se na stvari spozna, se pač spozna. In na marsikaj so se morali spoznati tudi tisti, ki so v Krškem pripravili to učiteljsko srečanje. Če se ne bi, bi zadeva bržkone padla v vodo, ker bi zmanjkalo denarja. Občinska vlada je organizatorjem namreč primaknila samo skromno štirinajstino potrebne vsote tolarjev. Ni čudno, če med pedagoškimi delavci ne uživa popolne podpore.

NI PRVIČ - V tovarni plovil v Velikem Podlogu sta se nekoč pogovarjali dve osebi. Ena je, kažoč na neki izdelek, rekla, da je zadeva slabo narejena. Toda druga jo je brž zabila, rekoča: "Kaj bi to? Se veliko slabšega smo že prodali!" Če je bil obravnavani izdelek čoln, se sploh ne gre čuditi, če kdaj kje kaj potone. In tudi če ni bil čoln.

REŠITEV - Sv. Miklavž, ki "pokriva" krško občino, je res muhast tip. Vzel je Franca Černeliča, in to v trenutku, ko bi ga v občini še potrebovali, kajti še vedno mu niso izrekli nezaupnice. Le-ta visi nad njim in celotno vlado že od poletja sem, pa so krški strankarski močje tako dobri matematiki, da je doslej glasovanje o nezaupnici vidi vsakič odpadlo. Za kakšno "Miklavževno jemanje" gre, se je dalo tudi videti, in to v nedeljo zvečer na televiziji. Ta je pokazala sliko Černeliča, ki je zaradi nedavnih volitev na dan sv. Miklavža postal poslanec državnega parlamenta. Ker jo bo torej popihal v Ljubljano, bo nezaupnica bolj ko ne brezpredmetna.

Novo v Brežicah

SKROMNOST - Je res lepa čednost, a danes jo ima le malokdo in še tistim, ki jo imajo, se ne obrestuje najbolje. Brežiški nogometaši res nimajo težav s pretiranimi količinami te čednosti, kajti njihove želje, o katerih smo brali v ta trenutek pri odgovornih osebah najbolj branih Slovenskih novicah, niso niti malo sramežljive. Hočejo nogometni stadion s tribunami, o kakršnih Slovenija lahko samo sanja. Pa to še ni dovolj, kajti ravnih travnatih površin okoli mesta je še kar precej, zato so si zamislili še dve rezervni igrišči, tudi dva manjša travnata prostora, prostor za spremne objekte in morda še kaj. Želje so eno in morda je prav, da obstajajo, povsem drugo pa je, če za te želje občinske oblasti resno zgrabijo.

MALENKOST - V brežiški občini se torej ukvarjajo z velikimi stvarmi. Načrtujejo zelo daljno bodočnost, že vidijo, kako športniki in številni navijači pristajajo na letališču, po doživljenju na igrišču se zabavajo v razvitem mestnem jedru, nakupujejo v bogato opremljenih trgovinah... Pravljica se konča na robu Vrbine. Tam vodi blatna cesta proti meji s krško občino, kjer sredi topolovih nasadov sameva odlagališče elektrofiltrskega pepela. Že letošnjo pomlad je bil tehnični pregled odlagališča, vendar predstavnikov brežiške občine ni bilo zraven. Komu je mar ob gigantskih projektih za neobjeljeno in v okolje sevalno odlagališče?

REŠITEV - Kdorkoli je zaposlen v obratu Adrije, nekdanjem IMV, že dalj časa, še pomni, kolikokrat so v zadnjih dveh desetletjih že dokončno rešili ta obrat. Zdaj se jim spet obeta ena izmed takih rešitev. Najprej jih spravijo ob delo, ob vsakršen status, nato pa jim z veliko moko status vrnejo. Delavci naj bi bili ob tem vsi veseli. Kaj pa jim druga preostane, kot da molčijo, delajo in upajo! Taka je usoda obrobnega in nepomembnega dela giganta, ki ga rešuje vsaka nova vlada, a nobena dokončno ne reši.

IZ BREŽIŠKE POKODNIŠNICE

V času od 30. novembra do 12. decembra so v brežiški porodnišnici rodile: Mihaela Stopar z Ledine - Petro, Marija Vovko - Katjo, Darinka Martini iz Kapel - Simona, Martina Strgar iz Leskoveca - Mojca, Mirela Sporiš-Krušlin iz Kumrova - Nikola, Melita Podgoršek iz Kapel - Boštjana, Marjetka Fabjančič iz Leskoveca - Aleksandro, Melita Pšeničnik iz Pišec - Elvira, Jadranka Žerjav iz Orešja - Erika, Anita Pegam iz Brežic - Lauro, Suzana Kovačič z Lok - deklico, Patricija Kostrevec iz Krškega - Nanel. Čestitamo!

• Zmago so Kučanu omogočili prijatelji, briljantno zmago pa sovražniki. (Tof)

• Vse vlade delajo isto, če so pametne. (Churchill)

IZ NAŠIH OBČIN

NEKAJ CESTE »JE VZELO« — Domačina kažeta tisti del Poti na Armes, kjer je lani svoje opravil plaz.

Ostalo pri pisanih količkih in vrvici

Plaz pod Potjo na Armes

SENOVO — Človek bi moral biti čarovnik, če bi hotel po Poti na Armes srečno prepeljati kak težji tovor. To pot je namreč na enem delu izpodkopal plaz in prevoz česa težjega bi se zanesljivo končal nekje spodaj na travniku. Kot navadni smrtniki se domačini takih voženj niti ne lotijo in upajo, da ne bo nesreče.

Plaz, ki je načel cesto, je odkril tudi električni kabel in pretrgal vodovodno cev. Prvi je ostal nepokrit vse do danes, medtem ko je bil vodovod deležen popravila. Cevi so se namreč marljivo lotili izvedenci za vodovod in nad njihovim delom domačini ob Poti na Armes nimajo pripomb. Vzeto v celoti, pa je bila akcija za odpravo posledic plazu neuspešna. Poleg odkritega električnega kabela je ostala do danes kak meter globoka jama, ki so jo vrli močje iz Krškega samo ogradili s pisanimi količki in vrvicami in nekajkrat brezuspešno zasipali z zemljo. Domačini so z večkratnimi klici na občino in na Kostak skušali izposlovati popravilo odtrgane ceste, vendar je bilo vse zaman.

Cesto je odtrgalo že lani oktobra. Časa od takrat do danes je bilo za popravilo torej na pretek, a je mogoče manjkalo denarja. Vsekakor je videti, kot bi na ta v hrib stisnjeni predel Senovega vsi pozabili. Pri tej pozabi bo menda tudi ostalo. Kajti če popravila pred volitvami ni nihče niti obljubil, je skoraj neverjetno, da bi po volitvah kdo Pot na Armes dejansko popravil.

L. M.

ŽIVŽAV V KRŠKEM

KRŠKO — Člani društva za plesno dejavnost pripravljajo v decembru živžav. V soboto, 19. t. m., bo v okviru prireditve nastopila ob 16. uri pred Domom mladih pevka Hajdi. 23. decembra bo v športni dvorani v Leskovcu Veselo popoldne s Čudežnimi polji, Sašom Hribarjem, plesalci Kazine, Miranom Kozojetom, Divi s Formation in drugimi. Živžav se bo nadaljeval naslednjega dne pred Domom mladih z nastopom Mirana Rudana. Pred Domom mladih se bo nekaj dogajalo tudi v naslednjih dneh, vse do 30. decembra. V stavbi bodo vsak dan na sporedu risanke. Za otroke ne bo vstopnine. Organizatorjem živžava pomagajo pokrovitelji, med njimi krški izvršni svet, trgovina Alja Leskovec, Transport Krško, Instalomont Leskovec, Mizarstvo Gale Krško, Darja, d.o.o., zavarovalnici Triglav in Tilia.

V Posavju bo območna skupnost za zdravstvo

Sedež bo v Krškem

LJUBLJANA, POSAVJE — V začetku preteklega tedna je končno padla odločitev o območni zdravstveni skupnosti za Posavje, dolgoletni želji posavskega zdravstva in njegovih zdravstvenih zavodov. Sprejelo jo je predsedstvo skupščine Zavoda za zdravstveno zavarovanje in s tem dalo zeleno luč za ustanovitev območne skupnosti s sedežem v Krškem. Posavci bodo še posebej zadovoljni, če bo zdaj sledila tudi odločitev o območni skupnosti pokojninsko — invalidskega zavarovanja.

Zdravstvene ustanove iz brežiške, krške in sevniške občine so imele v preteklosti veliko težav zaradi svoje razpeditosti med različne zdravstvene skupnosti. Pa ne samo to. Z različnimi političnimi vetrovi so posamezne dele regije preusmerjali zdaj v eno, zdaj v drugo zdravstveno skupnost. Kot kaže, bo te težave kmalu konec. Sedež nove zdravstvene skupnosti v Posavju bodo veseli tako zavarovanci kot tudi zdravstveni delavci in njihove ustanove. Zavarovanci bodo svoje zdravstvene posle poslej lahko urejali na sedežu v Krškem ter na izpostavih v Sevnici in Brežicah.

Ker zdravstveni domovi zdaj nimajo več konzilijev zdravnikov, so morali bolniki pred prvostopenjsko komisijo v Celje. Tja so morali potovati npr. vsi, ki so bili na bolniškem dopustu dalj kot 30 dni, in tisti, ki so se želeli zdraviti v zdraviliščih. Zdaj bo komisija, ki bo o tem odločala, delovala v Krškem. Na ta način bo regija gotovo bolj zokrožena, take ustanove bodo ljudi povezovali, tako da se bo regija v bodočnosti sama po sebi utrdila. Precej zaslug za to imajo občinski funkcionarji, ki so zagovarjali decentralizacijo v zdravstvenem zavarovanju,« je ob tem zgodku povedal Anton Zorko, direktor Zdravstvenega centra Brežice.

B. D.-G.

SREČE DOVOLJ ZA VSE? — Miklavž, Božiček in dedek Mraz za vrati svojih dvorov verjetno še malce pomišljajo, ali naj si oprajo kože z dobrotami za begunske otroke v Krškem. Nekje pa so vrata, za katerimi je dozorela humana misel, naj omenjeni trije dobrotniki ne delajo greha z ločevanjem otrok na ene in druge. In ker dobrotniki prihajajo ob različnih časih, je na pomoč priskočil odbor zveze družin pri Zvezi prijateljev mladine Slovenije. Predlaga slovenskim družinam, naj v nedeljo, 20. decembra, odpro svoja vrata in povabijo k sebi na kosilo otroke begunce. To povabilo k slovenskemu ognjišču je že dobilo ime, in sicer Dan odprtih vrat — srečo znamo deliti. Starši, ki sprejemajo pobudo ZPM in bodo na dom povabili mlade begunce, lahko to sporočijo v begunski center. V Krškem, kjer je kontaktna oseba Aleksej Ulenik, ima center telefonsko številko 31—787. Na fotografiji: v krškem zbirnem središču za begunce. (Foto: M. Luzar)

Na odpadne vode so kar pozabili

V brežiški obrtni coni bo bencinski servis, prodajni salon za avtomobile, servisne delavnice in lokali, če bo pravi čas tudi kanalizacija

BREŽICE — Ker je življenje nepredvidljivo, se spreminjajo tudi načrti o bodočnosti. V Brežicah ravno zdaj pripravljajo dopolnitve zazidalnega načrta za obrtno cono ob obvoznici. Pojavilo se je že vrsto investitorjev, ki bi želeli vlagati v ta prostor čimprej, zato bodo Brežičani morali spremeniti zazidalne načrte in zemljišča tudi komunalno opremiti.

Na sedanjem parkirišču Prevoza, kjer je stari načrt predvideval tri hale za industrijsko ali obrtno dejavnost, naj bi že v prihodnjem letu zgradili bencinski servis, razstavno-prodajni salon za avtomobile, gostinsko-trgovski lokal, servisne delavnice in skladišča maziv. Nekateri investitorji so že znani, npr. podjetje Integra za gradnjo črpalke in Yamaha center. Njuna objekta naj bi že v prihodnjem letu dobila uporabno dovoljenje.

Zavod za prostorsko načrtovanje je ob novih načrtih naletel na težave z neurejeno kanalizacijo. Ugotovil je namreč, da bi jo bilo treba drugače dimenzionirati, predvsem pa izpeljati menda že obstoječi projekt za kanalizacijo.

Ugotavljajo, da sama Titova cesta nima urejenega odvodnjavanja in zanj kljub načrtom ni bil zgrajen kolektor. Že z izgradnjo blagovnice ter policijske

Takso naj bi obračunali pri dolgu

Dajatev, ki jo je uvedla Hrvaška, je precejšnje finančno breme — Počitniška skupnost Krško predlaga daljši rok in kompenzacijo — Z domačini brez težav

KRŠKO — S tem ko je hrvaška vlada uvedla plačevanje državne takse za počitniške objekte na hrvaškem ozemlju, je naložila tudi slovenskim pravnim osebam nemajhen strošek, kajti omenjena pristojbina dosega vrednost 25 mark od kvadratnega metra. Za počitniško skupnost Krško pomeni taksa veliko finančno obveznost. PSK Krško vključuje 1.500 ležišč v Nerezinah in 300 v Poreču, kar pomeni skupno precej nad 18.000 kv.m počitniških površin.

Krška počitniška skupnost želi problem, s katerim se ob tolikšnih počitniških zmogljivostih srečuje zaradi takse, rešiti v sodelovanju s slovensko vlado. Plod takih naporov skupnosti je bil sestanek 10. decembra v Ljubljani v

prostorih ministrstva za zunanje zadeve. Zastopstvo Počitniške skupnosti Krško, ki ga je vodil Franc Černelič, se je tu pogovarjalo z vladnim svetovalcem Petrom Tošem in še nekaterimi vladnimi predstavniki.

Stališče krške počitniške skupnosti, ki ga je zastopala tudi na omenjenem sestanku, je, naj bi se slovenska vlada s hrvaško vlado dogovorila za podaljšanje roka plačila takse, in to vsaj za mesec dni. V tem času naj bi se vladi obeh držav dogovorili za kompenzacijo. V tem primeru to pomeni, da iz Slovenije ne bi plačali takse Hrvaški v gotovini, ampak bi namesto tega država Slovenija odpisala ustrezen delež dolga, ki ga sosednja država ima do Slovenije.

Počitniška skupnost Krško se za tako reševanje problema zavzema v svojem imenu, vendar ni edino tako podjetje v Sloveniji, zato bi medvladni sporazum

veljal tudi za druge. Kot poudarja Mirko Štajner, direktor krške počitniške skupnosti, se s tako pobudo ne želijo

•Upoštevač dejstvo, da je plačilo takse predpisal Zagreb, Mirko Štajner posebej poudarja tradicionalno dobre odnose med krško počitniško skupnostjo in lokalnimi oblastmi v Nerezinah in Poreču. Kot zatrjuje, na tej relaciji ni prav nikakršnih težav.

ogniti plačilu takse, ampak samo odlivu sredstev iz države.

L. M.

VROČICA NA SENOVEM

SENOVO — Društvo za plesno dejavnost Krško bo zaradi velikega zanimanja občinstva ponovilo plesni spektakel Vročica, ameriško brodwysko plesno revijo z najboljšimi plesalci. Predstava, ki jo izvajata M & J Step in Kazina, bo 18. decembra ob 18. uri v kulturnem domu na Senovem. Prireditve so finančno podprli Logis, Rudnik, Rudar, d.o.o., ter Gostilna in Market Senica Senovo.

ZASTOJI V MESTNEM JEDRU — Ob dopoldnevih, še posebno ob sredah in sobotah, se zna po glavni brežiški ulici promet povsem zaustaviti. Poleg nepravilno parkiranih osebnih avtomobilov promet ovirajo še dostavni kamioni in če mimo pripelje še mestni avtobus, je zavora popolna. Čeprav ni prijetno čakati v koloni, je tak promet in mestni vrvež zanesljiv znak, da mesto živi in napreduje. Teško pa je reči, kako bo v prihodnje. Nekatera podjetja že odslavljajo delavce v lokalih, saj se večinoma nahajajo v stavbah, ki jih je po vojni država prapravno odvzela državljanom. Bo ob vračanju lastnine mestno jedro res moralo začasnó zamreti? (Foto: B. D.-G.)

SE ORGANIZIRAJO

GLOBOKO - Jutri ob 16. uri se bodo v globoškem prosvetnem domu zbrali izgnanci iz domače in pišečke krajevnosti, da bi ustanovili krajevno organizacijo Društva izgnancev Slovenije.

Odlikovanje za brežiško bolnišnico

Vojna pristrigla idejo o zaprtju malih bolnišnic

BREŽICE — Med lanskoletno vojno se je pokazalo, da manjših bolnišnic, kakršna je tudi brežiška, nikakor ne bi bilo pametno po hitrem postopku zapreti. Na srečo zdaj nihče več ne razmišlja v tej smeri, toda če bo kdo spet začel, bodo imeli Brežičani v rokah argument več. Konec novembra je bila namreč njihova splošna bolnišnica zaradi izjemnih zaslug med vojno odlikovana s Častnim znakom svobode Republike Slovenije. Pred 14 dnevi jim ga je na posebni svečanosti, tako kot ostalim odlikovancem, izročil predsednik Milan Kučan.

Ob prvem sovražnem pritisku na Slovenijo so skoraj vsi zdravstveni delavci bolnišnice, ne samo zdravniki, takoj prostovoljno sprejeli obezbo, da so neopretgoma na razpolago bolnikom in vsem morebitnim ranjenecem. Šele ko so bile prekinjene poti proti Celju in Novemu mestu, je postalo jasno, kako nepogrešljiva je ta ustanova za tamkajšnje prebivalce. Ob letalskem napadu na okolico Brežic in ob naslednjih alarmih so se vsi zdravstveni delavci vključevali v zaščito in premeščanje bolnikov.

Vsi zdravniki in ostalo osebje, ki so bili v času vojne v bolnišnici, so pokazali visoko moralo, saj so pomagali ranjenecem obeh vojaških strani. S svojim ravnanjem so znali preprečiti, da ni prišlo med ranjenci do napetosti. Bolnišnica se je takoj ob začetku napada tudi oskrbela s takšnimi količinami krvi, krvnih derivatov, sanitetnega materiala in zdravil, da bi lahko nudila zdravstvene storitve tudi, če bi se vojna razplamela.

B. D.-G.

PRAVICE PO ODMERKIH

KRŠKO - V krški občini je več kot 1.500 brezposelnih, v celotnem Posavju pa jih je 3.900. Po napovedih zavoda za zaposlovanje se bo število ljudi brez stalne zaposlitve še povečalo. Razmere, ko se številno večja armada brezposelnih, znajo tudi v Posavju dobro izkoristiti nekateri podjetniki.

Uspešna selitev

Državno službo namestili v državne prostore

BREŽICE — Posebna operacija brežiške vlade v zvezi s selitvijo tamkajšnjega Centra za socialno delo je, vsaj tako kaže, dobro uspešna. Delavke res niso najbolj vesele, da so se morale seliti dvakrat, zato pa so zdaj v solidni državni stavbi.

V eni izmed vesti smo nekoč že zapisali, da se bodo delavke centra kmalu preselile za nekaj hišnih številok po Ulici prvih borcev proti gradu. Občina jim je na dvorišču obstoječe stavbe postavila nove pritlične poslovne prostore, podobno kot je to nekoč že storila za Zavod za zaposlovanje. Toda delavke centra si še niso uspelo zložiti vseh papirjev na nove police, ko je prišlo obvestilo, da se spet selijo, tokrat v dom učencev.

Zakaj je prišlo do mrzlične selitve? Nekdo, ki mora biti zelo blizu brežiški vladi, je v Uradnem listu opazil objavo, po kateri so vsi Centri za socialno delo prešli neposredno pod republiško roko. Brežičanom se je zamalo zdelo, da bi republika, če bo že pobasala ustanovo, dobila še nove prostore. Po hitrem postopku so se odločili in delavke preselili v že omenjeni dijaški dom, ki je zdaj že republiška last. Tako so prišle delavke centra do novih prostorov, še bolje pa jo je odnesla občina — z dvema izpraznjenima poslovnima prostoroma v samem središču mesta.

B. D.-G.

Za kredite se poteguje kar 67 vlog

Za razvoj gospodarstva 22,8 milijona tolarjev

BREŽICE — Pred kratkim se je iztekel natečaj za dodelitev sredstev za pospeševanje gospodarskega razvoja v brežiški občini. Ker je bil že tretji po vrsti, so se interesi na ta sredstva že navadili in jim tudi bolj zaupajo. Zaradi tega so prejeli kar 67 vlog.

Iz občinskega proračuna je tokrat na razpolago 22,8 milijona tolarjev. Vrednost glavnice je vezana na tečaj nemške marke, obrestna mera je 2 odstotna, možen je enoletni moratorij in nato še dve leti za vračanje kredita. Običaj je, da banka ponudi vsakemu kreditotomalcu še enak znesek svojega kredita po obrestni meri, ki je za 10 odst. nižja od uradnih obrest. Do polovice vsote kredita ponuja sredstva tudi zavarovalnica po enakih obrestih kot banka, vendar le svojim zavarovancem.

Zaradi izredno velikega zanimanja za te kredite bodo v Brežicah najbrž denar posojali samo projektom, ki bodo prejeli največ točk po posebni metodologiji. Poseben odbor upošteva pri točkovanju v posebnem pravilniku določena merila. Ocenjujejo pomembnost dejavnosti za občino, število novih delovnih mest, gospodarsko moč in pričakovane rezultate ter vključevanje v razvojne plene občine.

Pravijo, da pri ocenjevanju ni svobodne presoje, res pa je, da nobena metodologija ne more biti stoo odstotno objektivna. Pravilnik določa, da mora v primeru nenamenske porabe občinskih sredstev investitor takoj vrniti posojilo z zelo visokimi obrestmi, poleg tega pa nima več pravice sodelovati na natečaju za razvojna sredstva.

B. D.-G.

Ograja okrog beguncev ali poslovnežev?

Zbirni center za begunce v nekdanji črnomaljski vojašnici sicer velja začasna, čeprav je sedaj že kristalno jasno, da ne bo tako začasen, kot je kazalo pred skoraj osmimi meseci, ko so vanj prišli prvi bosanski begunci. Ti bodo ostali v njem, dokler ne bodo zagotovljene možnosti za njihovo vračanje v domovino. Kdaj bo to, pa ne ve nihče. Prav zaradi tega, ker je v črnomaljsko begunsko "začasnost" posegla tudi zima in niso več ne sprejemljive ne mogoče različne improvizacije, kakršnih so se posluževali v letošnjem dolgem vročem poletju, so nastale številne težave. A četudi so v Črnomlju odprli begunski center po sklepu vlade Republike Slovenije oz. njenega urada za begunce in priseljence in bi zatorej slednji moral nositi pretežni del bremena centra, ga velik del čutijo tudi Črnomaljši na svojih ramenih.

Za okrog 600 črnomaljskih beguncev je predvsem premalo prostora in denarja. Po mednarodnih merilih jim namreč primanjkuje prostora za bivanje, pripravo in razdeljevanje hrane, za ambulanto, vrtec in šolanje okrog 200 otrok.

Po prej omenjenem sklepu naj bi namreč begunci bivali le v dveh stavbah, v bivši vojaški komandi in ambulanti, vendar so še vedno nastanjeni tudi v dveh objektih, ki so jih Črnomaljši namenili za poslovne namene. Razumljivo torej, da doslej vanje niso vlagali in zato tudi niso primerni za bivanje, saj nimajo ne kurjave ne elektrike.

Pravzaprav je centralna kurjava urejena le v stavbi nekdanje komande, kjer na 3.500 kv. metrih prebiva večina beguncev. Za ureditev tega ogrevanja in sanitarnih so namenili 14 milijonov tolarjev. Če pa bi želeli urediti prostore za vse prej naštet, bi morali v centru postaviti okrog 30 kontejnerjev in velikih Marlesovih barak. Seveda bi morali vanje napeljati elektriko, vodovod, kanalizacijo s čistilno napravo, ogrevanje. Vsa ta napeljava bi po sedanjih cenah veljala 53 milijonov tolarjev, ki pa jih nimata ne občina ne država. Edino upanje je humanitarne pomoči, vendar tudi tisti, ki bi jo bili pripravljene dati - gre predvsem za Švicarje in Avstrijce - postavljajo svoje pogoje.

V nekdanji vojašnici Črnomaljši namreč urejajo zagotovo največjo poslovno-obrtniško-podjetniško cono v občini, vendar podjetnike močno moti prav bližina beguncev. Ti jim med drugim v porajajočem se podjetniškem centru povzročajo škodo, zato zahtevajo, naj begunski center ogradijo. Slednji je sicer tudi sedaj za ograjo, vendar skupaj s poslovnimi stavbami. Prav izo-

laciju beguncev za ograjo pa je za mednarodne humanitarne organizacije najbolj sporna in celo pogojujejo nudenje pomoči begunskemu centru z njegovo odprtostjo. Za lažje, pravijo, pomoči ne bo. Črnomaljši pa so se tako znašli v precepu. Zavedajo se, da bo poslovno-podjetniška cona, v katero so stavili veliko upov, lahko polno zažvela le v normalnem okolju, o katerem pa sedaj, ko ima isti vhod z begunskim centrom, težko govorijo. Po drugi strani pa so tudi begunci ljudje, s katerimi bodo Črnomaljši zagotovo morali živeti še nekaj časa.

M. BEZEK-JAKŠE

Zgodba, ki se začne in konča pri denarju

Pred kratkim so se starši, predvsem tisti, ki plačujejo polno oskrbnino v vrčih, pritožili nad povečanjem deleža, ki ga prispevajo starši in ga je trebanjski izvršni svet konec septembra dvignil od 55 na 70 odst. Pogovorili so se in sklenili kompromis, da se ta delež vme na 55 odst. Lahko je razumeti obe strani: starše kot tudi občinsko vodstvo. V Trebnjem se s problemom financiranja predšolske vzgoje spopadajo že dve leti, predvsem zadnje čase pa jim grozi, da temu problemu ne bodo več kos. Ker se

v občinski proračune steka manj denarja kot pred leti, v republiškega pa ga gre več, zato je še bolj obremenjen in takšnega načina financiranja predšolskega varstva, kot je bil zamišljen v preteklem sistemu, skorajda ne prenese več. Po drugi strani pa so realni osebni dohodki staršev vse manjši, in ker je delež staršev pri plačevanju varstva otrok odvisen od njihove višine plače in ne od dejanske cene vzgojnovarstvene storitve, se delež staršev zmanjšuje in še bolj bremeni občinski proračun.

Začaranega kroga, katerega konec bi že zdavnaj morali poiskati na republiki in se dogovoriti za nov sistem financiranja otroškega varstva, verjetno ne bo tako lahko rešiti. Mogoče bi bilo potrebno pomoči, ki so jo sedaj deležni le tisti, ki imajo otroka v vrčju, razdeliti pravičneje, tudi med tiste, ki te možnosti nimajo. V trebanjski občini je takšnih otrok skoraj 70 odst.

V Trebnjem se skušajo iz zagate reševati na več načinov, med drugim tudi s predlagano racionalizacijo, ko naj bi bili enote trebanjskega vrta zopet dodeljene šolam. Vendar se nekateri bojijo, da tudi s tem ukrepom ne bodo kaj dosti privarčevali. Po drugi strani pa Trebanjši ugotavljajo, da bi vsem otrokom v občini morali ponuditi več kot samo s predpisom zahtevanih 240 ur priprav na šolo, saj je po podatkih od leta 1987 do 1992 v občini Trebnje bilo vključenih

v celoletni program priprav na šolo le 25 odst. otrok, medtem ko je v Sloveniji v povprečju kar 70 odst. otrok deležnih celoletnega programa. To pa je zopet zgodba, ki se začne in konča pri denarju.

J. DORNIŽ

Prosimo, pustite svojo glavo zunaj!

Ne bomo se veliko zmotili, če napišemo, da gre delavcem danes tako slabo, kot že dolgo ne. Pri tem ne mislimo samo na njihove sramotno nizke plače, ki jim marsikdaj, kljub pridnemu in rednemu delu, ne zagotavljajo človeku dostojnega življenja. Tudi sami delavci znajo povedati, da jih še bolj kot slabe plače jezi to, da nimajo več nobene besede.

Slovenci se imamo za delovne ljudi, poleg tega smo tudi potrpežljivi, znamo dobro obrniti vsak tolar, malo prekupati okoli hiše in si na ta način olajšati življenje. Obenem zelo težko prenašamo spoznanje, da nam nekdo po tolikih letih garancij in odrekovanj za "družbo" in za razvoj "naše tovarne" pred nosom jemlje in razprodaja lastnino. Delavci pri sodobnih papirnatih prenosih lastnine, zvijačah, mahinacijah ter vedno nedokazljivih kriminalnih dejanjih nimajo nobene besede. Nihče jih ne vpraša za mnenje in v večini primerov niti ne smejo nič pripomniti, kaj šele predlagati ali, boghnedaj, pokritizirati.

To, da so obsojeni tisti, ki delajo z rokami, z glavo pa ne smejo, jih boli bolj kot denarna stiska in revščina. Še nedavno smo se posmeovali delavskemu samoupravljanju, ker smo dobro vedeli, da delavci v resnici odločajo o redkokateri stvari. A ko danes pogledamo nazaj, lahko rečemo, da so imeli vsaj občutek, da so tudi oni pomembni. Smeli so zvedeti, kaj se dogaja, in povedati svoje mnenje, čeprav ga morda nihče ni upošteval.

O vsem tem premalo razmišljajo novopečeni menedžerji in tudi lastniki. Marsikdo med njimi še ne ve, da bi moral za dobro in učinkovito delo delavcem ponuditi še kakšno drugo motivacijo nenehne grožnje z odpustom. Toda kdo ve, kdaj bomo pri nas spet odkrili delavsko upravljanje? Trnova pot delavca bo verjetno še dolga, kajti naše gospodarstvo se utaplja v brezzakonju in drvi naravnost v kapitalizem najbolj krute oblike. Tam pa, kot se ve, za delavske pravice ni mesta.

B. DUŠIČ-GORNIK

PRODAJA GUM MICHELIN RENAULT
Servisno prodajni center
Alojz Vrtin
Črnomelj, Kočevje 21
tel in fax: 068/51-638

Dogodki v sliki in besedi

OBNOVLJEN KETTEJEV VODNJAK — Vodnjak na novomeškem Glavnem trgu, ki so ga postavili leta 1955, ob 10. obletnici osvoboditve, na kraju, kjer je nekoč stal litoželezni vodnjak prav take oblike, znan tudi iz Kettejeve pesmi Na trgu, so letos poletni dodatki dobrih prenovili. Obnovo, ki je potekala pod nadzorom Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine Novo mesto, je vodil in denar zanjo zagotovil novomeški sekretariat za varstvo okolja in urejanje prostora. Povsem na novo so naredili temelj, kamnoseški mojster Stepan je obnovil in prebrusil vse kamnite dele, na novo je narejena vodovodna in električna napeljava, obnovljene so črke v prelepem Kettejevem verzu, ki objema vodnjak. Vsa stvar je stala 2 milijona tolarjev. To pa raznih objestnežev seveda ne moti, da ne bi že prvi dan, ko je obnovljen vodnjak začel delati, z zatikanjem vžigalic v vodne šobe delali škodo in metali odpadke v kadunjo. Na take objestneže in škodljivce bomo morali biti vsi, ki tako početje obsojamo, bolj pozorni in jim ga preprečevati. Pred dnevi so vodnjak zaščitali z lesenim opažem in tak bo pričakal pomlad. Ob obnovi so okolico vodnjaka asfaltirali, vendar je to le začasno, dokončno podoba pa bo okolica vodnjaka dobila v okviru ureditve celega Glavnega trga. (Tekst in foto: A. Bartelj)

MESNICA MICA V SEVNICI — Bobičeva mesarija iz Škocjana se po odprtju svoje prve poslovalnice v Novem mestu seli še v Sevnico. V soboto je skoraj 1000 Sevnčanov topla pozdravilo in nazdravilo odprtju prve prave mesnice, ki jo je v predelu Šmarja odprla Bobičeva hčerka Marija, poimenovali pa so jo kar Micka. Že ob otvoritvi so s kavljem sneli skorajda vse meso, kar kaže, da imajo ljudje radi sveže in domače meso, pa še cenejše je kot v družbenem sektorju. (Foto: J. Pavlin)

VELIKO ZANIMANJE ZA MALE ŽIVALI — Za sejem, razstavo in predavanja, ki so jih konec minulega tedna v novomeški športni dvorani pripravili prizadevni člani Društva rejcev malih živali, je bilo veliko zanimanje, saj si samo razstavo ogledalo prek 800 obiskovalcev. V nedeljo, zadnji dan razstave, je lastnika zamenjalo kar precej primerkov živali, kar da slutiti, da male živali pomagajo krajšati čas tudi prenekateremu Novomeščanu. (Foto: J. Pavlin)

NAJMLAJŠI ZA NAJSTAREJŠE — V dvorani v Gabrju so pripravili 29. novembra srečanje starostnikov. Kot ponavadi so bili pobudniki in glavni organizatorji srečanja aktivisti Rdečega križa, med katerimi po zagnanosti prednjači Anica Korasa iz Gabrja. Dokaj številni obiskovalci so z zanimanjem gledali in poslušali kulturni program, v katerem je tukajšnji najmlajši in malo starejši rod pel, pesal in igral, kar kaže tudi fotografija. Pri celotni zadevi je verjetno potrebno posebej omeniti tudi pomoč vaškega gasilskega društva. Srečanje starostnikov v Gabrju so med drugimi obiskali Zvone Suštaršič in Darja Hrovat iz Novega mesta in Janez Jesenovec, župnik iz Brusnic. (Foto: L. M.)

To deželo (spet) slovensko!

Volitve v Sloveniji so bolj ali manj mimo in človek utrujen od notranjih viharjev in bojov z vsiljivimi in mestoma bedastimi strankarskimi reklamnimi sporočili, hiti novemu letu naproti. Stranke so pred volitvami obljubljale med in mleko, in res se je v teh dneh obljuba skoraj v celoti uresničila. Za vsakim petim vogalom namreč - točijo medicino. Poleg tega dokaza, da bo na koledarju kmalu nov list, so še drugi dokazi. Mladec vam pod lipo ponuja italijanske kavbojke. Razložbe trgovin so zdaj zelo razsvetljene, medtem ko so bile skozi celo leto temne, da je zabolelo oko, ko je zvečer buljilo v nedosegljive dobrine. Kot se spodobi v spodobnih družbah, za bližajoče se novo leto tudi voščijo. Samo ozrite se naokoli in boste ganjeni nad izkazano pozornostjo. Za vsakim desetim vogalom se vam s panojev dobrika osebke, ki ga tretjina človeštva oblači v dedka Mraza, tretjina v Božička, tretjina pa zanj ni nikoli slišala, ker še skorje kruha ne premore. In ta osebke s tabel sporoča (tudi) Slovincem sredi Slovenije: "Happy New Year!" Nekdo si bo ob tem vzhicen ali kako drugače živčen segel v lase in si jih skuštral. Nič hudega, lahko ga bodo počesali v kakšnem Haircosmetics salonu, kakršni obratujejo tudi na Slovenskem.

M. LUZAR

sobota, 16. januar 1993 ob 16. uri
v športni dvorani MAROF
zaključna prireditev

KDO TRKA?

ansambel Domino z Andrejo Zupačič
gostja: Marjana Deržaj
plesna skupina
modna revija pomlad '93
kolo sreče
voditelj programa Mile Bitenc

žrebanje več deset nagrad, med njimi

ŽIVI BIK 500 kg
5 x 60l VINA
KLETARSKA OPREMA

Po žrebanju PRVA PONOVOLETNA VESELICA — Pridite, veselo bo!
vaša Mercator — KZ Krka, Novo mesto, z.o.o.

Že veste?

Ob 20-letnici blagovnice M — KZ Krka
vrsta presenečenj v akciji

M - KZ KRKA
NA VAŠA VRATA TRKA

od 19. 12. '92 — 16. 1. '93

v vseh prodajalnah M — KZ Krka
pri nakupu za vsakih 2.000 SIT

NAGRADNIKUPON

akcijske prodaje
prodaje s popustom
brezplačne pakušine (v blagovnici)
druga presenečenja

O življenju v videmski fari

Predstavitve kronike, ki jo je v 19. stol. pisal župnik Ripšl

KRŠKO — Le kdo bo zameril našemu kmetu, ki težko dela, da mu je delo v vinogradu najljubše! Vino mu ne lajša samo težave, temveč je to tudi prva trgovska panoga pokrajine. Vino, ki uspeva v tem predelu, predvsem na Sremiču, ni samo dobro, temveč se šteje med najplemenitejša v Evropi.

Tako je med drugim zapisano v Kroniki videmske fare, ki jo je v letih 1874 do 1887 pisal župnik Dragotin Ferdinand Ripšl, opisuje pa Videm, nekdanje samostojno naselje na levem bregu Save nasproti Krškemu, in njegove prebivalce od leta 1796 dalje.

Ripšlovo kroniko, pisano v nemščini, je v slovensko prevedel Olaf Lovrenčič, zanimivi rokopis pa dopolnil še s podatki, ki jih je zbral iz različnih virov. Rokopisni prevod Kronike videmske fare bosta Valvasorjeva knjižnica in Založniško podjetje Opus iz Krškega predstavila jutri, v petek, 18. decembra, ob 19. uri v prostorih Valvasorjeve knjižnice. O kroniki bo govoril prevajalec Olaf Lovrenčič, iz nje pa bral odlomke Drago Pirman.

Peli na Sveti gori in v Vrtojbi

Dobovski pevci vrnili obisk zboru v Vrtojbi — Načrtujejo koncerte doma in v tujini — Junija 1993 v Dobovi srečanje zborov, ki naj bi bilo tradicionalno

DOBOVA — Mešani pevski zbor Stane Vogrinc iz Dobove, ki ga vodi prof. Jurica Grakalič, je ob koncu novembra gostoval v Vrtojbi pri Novi Gorici in tako vrnil obisk tamkajšnjemu mešanemu pevskemu zboru Ciril Silič, ki je v Dobovi nastopil lani. Gostitelji so v Vrtojbo povabili tudi slovenski mešani pevski zbor Rupa—Peč, da so se na celovečernem koncertu v kulturnem domu zvrstili kar trije zbori. Srečanje teh zborov naj bi postalo vsakoletno in tradicionalno.

Na koncertu v Vrtojbi je dobovski zbor nastopil kot zadnji. Predstavil se je z zanimivim programom, ki ga je zaključil s pesmijo Dobovska, dobovsko himno, skladbo ljudskega ustvarjalca Franca Bogoviča, katere refren je pela vsa dvorana. S svojimi pesmimi je na-

nizacij iz Brezic, in napovedal, da bo naslednje srečanje teh zborov in skupni koncert junija prihodnje leto v Dobovi.

Mešani pevski zbor Stane Vogrinc bo v sezoni 1992/93 še večkrat nastopil. Že v kratkem bo imel s pihalnim kvintetom godbe iz Loč božični koncert, potem pa se bodo zvrstili celovečerni koncerti v Dobovi, na Reki, v Pulju, Zagrebu in na avstrijskem Ko-

roškem. V zbor želijo pritegniti čimveč mladih pevcev.

JGM

ŠE ENO SREČANJE S TONETOM PAVČKOM

NOVO MESTO - Po predstavitvi nove pesniške zbirke Toneta Pavčka, knjige Majhen dober dan, v Ljubljani, o čemer smo pisali prejšnji teden, je bila podobna prireditev v soboto, 12. decembra, v Novem mestu, kjer je knjiga izšla. Dolenjska založba je pripravila srečanje s Pavčkom in njegovo noviteto v Kosovem gostišču.

NOVOLETNA KONCERTA

ČRNOMELJ, METLIKA - Učenci črnomaljske glasbene šole bodo imeli tradicionalni novoletni koncert v ponedeljek, 21. decembra, ob 17. in 18. uri v prostorih svoje šole. Učenci metliške enote pa bodo imeli novoletni koncert v sredo, 23. decembra, ob 19. uri v prostorih glasbene šole v Metliki.

Z GM BELE KRAJINE NA OPERNO PREDSTAVO

NOVO MESTO, ČRNOMELJ - Glasbena mladina Bele krajine je v ponedeljek, 14. decembra, popeljala s najetimi avtobusi okoli 500 mladih iz OŠ Grm v Novem mestu, Poklicne tekstilne šole Beti iz Metlike in Srednje šole iz Črnomlja v Ljubljano na ogled slovenske opere Krpanova kobila. Danes, v četrtek, 17. decembra, bo Glasbena mladina Bele krajine popeljala v Ljubljano na ogled istega dela še 550 mladih obiskovalcev, in to iz OŠ Vavta vas, Stopiče, Vinica in Dolenjske Toplice ter iz Srednje šole v Črnomlju.

V Krško, ker Novo mesto nima ustrezne dvorane

Predstavo Traviate za 600 novomeških dijakov organizirala v Krškem Glasbena mladina Bele krajine

ČRNOMELJ — Glasbena mladina Bele krajine, ki deluje pri črnomaljski glasbeni šoli, je sklenila s skupino operno-dramskih umetnikov iz Ljubljane pogodbo za 30 predstav Verdijeve opere Traviata v priredbi in režiji Marijana Breznika, kar pomeni, da sama organizira predstave omenjenega dela in po potrebi poskrbi tudi za prevoze obiskovalcev.

V petek, 11. decembra, je Glasbena mladina Bele krajine pripravila predstavo Traviate v Kulturnem domu Krško, in to za novomeške srednješolce. Predstava je bila za dijake Srednje tehniške in zdravstvene šole, ogledalo pa si jo je kar 600 dijakov. Mladi obiskovalci so v Krško potovali z dvanajstimi avtobusi, ki jih je prisrčbela Glasbena mladina Bele krajine. V Krškem je bila predstava zato, ker Novo mesto ne premore dvorane za toliko obiskovalcev, razen športne dvorane, ki pa za takšno prireditev ni primerna.

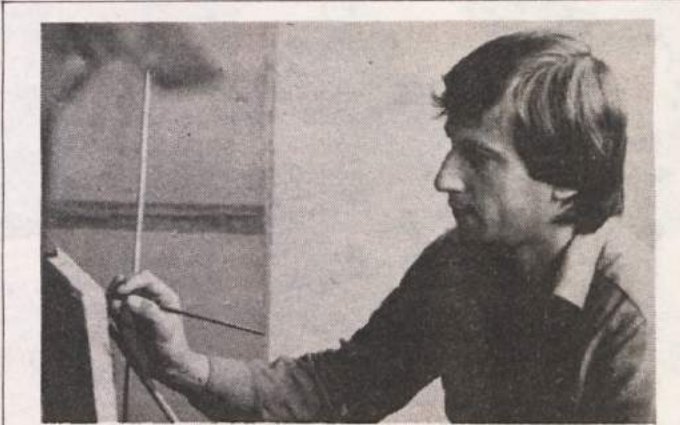
Novomeški dijaki so predstavo lepo sprejeli in z aplavzom nagradili nasto-

pajoče, ki so peli ob klavirski spremljavi Marka Gašperšiča. V vlogi Violete je pela Milena Morača in v nastop vložila ves svoj umetniški izvedbeni dar. Alfreda je pel Jure Kušar, ostale vloge pa so pevsko oblikovali Vlado Lebanč, Zdenka Gorenc in Marijan Breznik. Predstavo je povezoval Jurij Souček.

Krška predstava je bila tako rekoč premierna na podlagi omenjene pogodbe, Glasbena mladina Bele krajine pa bo naslednje predstave Traviate organizirala še drugod po Sloveniji.

PRIREDITEV ZA OTROKE

KRŠKO - V Kulturnem domu Krško bodo v ponedeljek, 21. decembra, tri prireditve za najmlajše. Pod naslovom Zapešite z nami - zapešimo z Božičkom bodo ob 10., 11.30 in 16. uri nastopili: čarovnik, plesna skupina Make up, plesna para Kazina in Urška ter Božiček.

Kruh, svet in kozmos

Jutri v Dolenjski galeriji otvoritev zadnje letošnje razstave — D. Slavec prvič v Novem mestu

NOVO MESTO — V prenovljenih prostorih Dolenjske galerije bodo jutri, v petek, 18. decembra, ob 18. uri odprli pregledno razstavo del akademskega slikarja Darka Slavca, 41-letnega postojnskega rojaka, ki živi in dela v Ljubljani. Zapolnen je kot izredni profesor za risanje in prostorske zasnove na Visoki šoli za oblikovanje tekstilij in oblačil Fakultete za naravoslovje in tehnologijo. V Novem mestu bo razstavjal prvič. Na otvoritveni slovesnosti bo nastopil Mešani pevski zbor KUD Krka pod vodstvom zborovodkinje prof. Jožice Bradač.

Razstavljenih bo 62 slik, nastalih med letoma 1974 in 1992, na ogled bodo dela iz ciklov, kot npr. Človek in vesolje ali Sanje velike kopalke, Kruh, svet in kozmos, Kruh in iluzija, Hlebec in prt ter drugih. Gre za olja na platno, lesu, za gvaše na temnem papirju in nekatere druge tehnike. Slavec pa se ukvarja tudi s fotografijo in bo nekaj vrstnih del razstavljenih tudi na omenjeni razstavi. Vseh trinajst fotografij je iz njegovega letošnjega cikla Lepa Vida.

Umetnostni kritik Brane Kovič, eden najboljših poznavalcev Slavčeve likovne ustvarjalnosti, je med drugim zapisal: »Kar nas pri podo-

bah Darka Slavca najprej očara, je izjemno metersko znanje, sposobnost ustvarjanja fotografsko natančne iluzije predmetnosti na površini platna... Kronološko gledano, je v Slavčevem opusu razvidno stopnjevanje likovne in vsebinske problematike do faze, v kateri prihaja do sočtenj med sliko in foto-

● Dolenjska galerija je s prenovitvijo, ki je potekala zadnje tedne, pridobila novo razstavišče. Z odstranitvijo sobe, v kateri je prej delal umetnostni zgodovinar, se je namreč znatno povečala avla pred veliko (zgornjo) galerijsko dvorano. Avla, iz katere so umaknili razstavljene predmete, bo poslej služila kot dodaten, tretji razstaveni prostor.

grafijo kot dvema modalitetama interpretacije iluzionističnih zaznav... Z obsežnim ciklom Kruh, svet in kozmos je Slavec razprl vrsto vprašanj, ki se nanašajo tako na samo naravo slikarskega upodabljanja predmetnosti kot na poetično, metaforično doživljanje resničnosti.

Razstava, zadnja, ki jo Dolenjski muzej prireja v letu 1992, bo odprta mesec dni, do 17. januarja 1993.

I. Z.

Kako oživljajo portreti proštov?

V dvorani novomeške prošitje restavratorji prikazali postopek prenove oljnih podob iz galerije novomeških proštov — Razstava še danes do 12. ure

NOVO MESTO — 500-letnica ustanovitve kolegiatnega kapitlja v Novem mestu se hitro bliža. Ta jubilej bo Novo mesto praznovalo aprila 1993. Ena od pomembnih prireditev bo razstava v Dolenjskem muzeju. Razstavljeni bodo tudi portreti novomeških proštov, seveda restavrirani.

Zob časa je namreč že dober načel barvne podobe, ki sestavljajo tako imenovano galerijo kapiteljskih proštov. Vse portrete je treba obnoviti. Tovrstno delo že več mesecev poteka v restavratorski delavnici domačega Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine v novomeškem Narodnem domu. Restavriranje oljnih slik na platnu opravlja restavrator specialist Anton Miklavžin, pomagajo pa strokovnjaki iz Restavratorskega centra Republike Slovenije v Ljubljani.

Minuli četrtek so v dvorani prošitje odprli razstavo o tem, kako poteka restavriranje teh starih oljnih podob oz. kako strokovnjaki oživljajo portrete novomeških proštov. O zapletenih postopkih restavriranja je govoril Anton Miklavžin in povedal, kaj vse je že bilo

treba opraviti, da so prišli do sedanje faze prenove slik. S sondiranjem so, denimo, odkrili, da so neznani slikarji portrete preslikavali, portretirancem spreminjali položaje rok, marsikaj zbrisali in marsikaj dodali. Z rentgenskim slikanjem pa so med drugim odkrili, da so ob preslikavah izgimli tudi prvotni napisi na slikah.

BOŽIČNI KONCERT KOMORNEGA ZBORA

TREBNJE - OO SKD Trebnje bo priredil že drugi božični koncert. Koncert bo v soboto, 19. decembra, ob 19. uri v župnijski cerkvi v Trebnjem. Izbrane božične pesmi domačih in tujih avtorjev bo pel Komorni zbor Trebnje pod vodstvom prof. Igorja Teršarja in ob orgelski spremljavi Tanje Sitar.

V SOBOTO BOŽIČNI KONCERT V KRŠKEM

KRŠKO - V soboto, 19. decembra, ob 19. uri bo v Kulturnem domu Krško božični koncert, ki ga bo izvajala Policijska godba iz Ljubljane, sodeloval pa bo tenorist Dimitrij Damjanov iz ljubljanske Operne. Vstopnice so naprodaj po 300 tolarjev.

DANES KONCERT TREBANJSKE GODBE

TREBNJE - Občinski pihalni orkester Trebnje bo imel danes, v četrtek, 17. decembra, ob 19. uri v trebanjskem kulturnem domu novoletni koncert. Pod vodstvom dirigenta prof. Igorja Teršarja bodo godbeniki nastopili s izbranim programom skladb.

DANES KONCERTNI VEČER V TREBNJEM

TREBNJE - Danes, v četrtek, 17. decembra, ob 18.30 bo v stari trebanjski osnovni šoli koncertni večer flavtistke Sonje Lavrinček-Čampa in pianistke Urške Meglič. Prireditve pripravila Glasbena šola Trebnje.

Akti osmerice

V krški galeriji Opus na ogled zbirke zasebnega zbiratelja slik

KRŠKO — Založniško podjetje Opus, ki ga vodi Silvo Mavsar, ima v Krškem knjigarno in prodajno galerijo. V galeriji so odprli minul petek razstavo umetniških del (aktov) iz zasebne zbirke Petra Špilerja. O razstavljenih delih in njihovih avtorjih je govoril Ivo Antič, pesnica Marjanca Kočevar iz Novega mesta pa je prebrala nekaj pesmi iz svoje zbirke Pompeji.

Na razstavi, ki bo odprta do konca letošnjega leta, je na ogled petnajst del osmih likovnikov. To so: Boris Zaplatil, Petra Simončič, Nataša Ribič, Tomaž Gostinčar, Elda Piščanec, France Slana, Gregor Kokalj in Nace Ribič. Gre za ustvarjalce različnih rodov likovnikov, za likovnike različnih usmeritev in izrazov, ki jim je na tej razstavi skupno samo to, da so njihova dela v lasti enega zbiratelja in da so predstavljeni z akti.

Posebno zanimivost predstavljajo trije ženski akti, delo Elde Piščanec, in to zaradi avtorice. Elda Piščanec (1897-1967) je namreč izjemna osebnost slovenske kulture. Rojena je bila v Trstu, umetnostno pa se je izsolala v Zagrebu, Firencah in Parizu. Znana je kot graščakinja z gradu pri Dobrni.

● Pred srečanjem in nastopom v Vrtojbi so si dobovski pevci ogledali nekaj kulturnih in kulturnozgodovinskih spomenikov in znamenitosti, med drugim so obiskali tudi cerkev na Sveti gori in v njej zapeli. V akustični romarski cerkvi so lepo zazveneli Bachovi korali in medjimurske narodne pesmi.

stopila tudi ljudska pesnica Reza Toporišič, kmetica iz Mosteca pri Dobovi. Na koncu so se vsi trije zbori združili v en zbor, ki je zapel Zdravljico. Pesem je mogočno zazvenela s svojim sporočilom, naj »rojak / prost bo vsak, / ne vrag, le sosed bo mejak«.

Člane nastopajočih zborov kot tudi vse obiskovalce je pozdravil Ernest Ferik, predsednik Zveze kulturnih orga-

RAZSTAVA KERAMIKE

NOVO MESTO - V novomeškem razstavišču SDK bodo v torek, 22. decembra, ob 18. uri odprli prodajno razstavo unikatne keramike Dušana Miloša, ustvarjalca iz Brezic. V kulturnem programu bosta nastopila orgličarja Miro Božič in Simon Bizjak, oba iz Idrije, pri klavirju pa ju bo spremljala Tanja Žužek. Razstava keramike bo na ogled do sredine januarja.

● Poklic, ki nekaj velja in ima ugled, je kmet. (Pavček)

Restavriranje spremljajo različni strokovnjaki, ki tudi svetujejo, kakšno dokončno podobo naj bi dobili portreti. Umetnostni zgodovinar Jožef Matijevič pa se je poglobil v slog teh portretov in na podlagi primerjav posameznih detajlov, ki so skupini večini portretov, domneva, da so upodobitve novomeških proštov najbrž delo ene in iste roke. Vendar pa delo, kot rečeno, še ni končano, ko pa bo, bo prav gotovo razjasnjenejša precej več. Med drugim naj bi vsaj okvirno določili ne le dokumentar- no, temveč tudi umetniško vrednost slik, ki jih restavrirajo. Ob tem pa se bo najbrž razkrilo marsikaj tudi o likovni ustvarjalnosti Novega mesta v prejšnjih stoletjih.

Zanimiva in poučna razstava bo odprta še danes do 12. ure, nato pa bodo ekspanate prenesli v restavratorsko delavnico, kjer se bo tehnološko zapleteno in strokovno odgovorno delo nadaljevalo.

I. ZORAN

Ob obletnici ne bodo pozabili svojega rojaka

Kmalu stoletnica izdaje Pleteršnikovega slovarja

PIŠECE — V letu 1994 bomo Slovenci, če bomo še kaj dali na svoj jezik, praznovali stoto obletnico izdaje Pleteršnikovega slovarja slovenskega jezika. Slovar je delnarno podpril ljubljanski škof Wolf in s tem omogočil, da se je uresničilo dolgoletno prizadevanje Slovencev. Dobili smo »Slovensko-nemški slovar I-II« (1894/95), v katerem je bilo zelo široko zajeto slovensko besedje, ki je bilo obenem prevedeno tudi v takratni svetovni jezik — nemščino.

Pišecani so zelo ponosni na svojega rojaka, slovenskega jezikoslovca, ki je bil sposoben opraviti tako veliko delo. Zato tamkajšnja osnovna šola, ki nosi ime Maks Pleteršnika, in turistično društvo pripravljata poseben projekt z nazivom »Maks Pleteršnik«, s katerim bodo začeli v naslednjem letu, dokončno pa ga bodo predstavili v letu 1994. Odločili so se, da še pred obletnico uredijo okolje Pleteršnikove rojstne hiše, poskrbijo za posebno sobo v njej, obnovijo spomenik in tudi napise na jezikoslovcem grobu na pišeškem pokopališču.

Pri omenjenih aktivnostih ne bodo mogli brez finančne pomoči, zato so že zdaj javnost začeli opozarjati na svoje delo in programe, da bi lahko v pravem trenutku pridobili pomoč in sodelovanje ustreznih institucij.

B. D.-G.

VEČER BOŽIČNIH IN ČRNŠKIH DUHOVNIH

NOVO MESTO - Jutri, v petek, 18. decembra, ob 19.30 bo v Domu kulture v Novem mestu prednovoletni koncert. S sporedom božičnih in črnških duhovnih pesmi bo nastopil Big ben hit quartet iz Nove Gorice, ki ga sestavljajo pevci Vladimir Čadež (1. tenor), Janez Rijavec-Gianni (2. tenor), Radovan Kokošar (bariton) in Matej Voje (bas). Sodeloval bo tudi Hubert Bergant in na elektronske orgle izvedel štiri skladbe. Vstopnina je 400 tolarjev.

Dvanajst kapiteljskih proštov

Novomeški prošti so predstavljeni na velikem stenskem koledarju, ki so ga izdali v počastitev 500-letnice kolegiatnega kapitlja v Novem mestu

NOVO MESTO — 500-letnico ustanovitve novomeškega kolegiatnega kapitlja bo zaznamovalo tudi več različnih publikacij. Ena od teh je že izšla pred kratkim. To je 13-listni barvni stenski koledar, velik 46x64 cm, ki ga je izdal odbor za pripravo praznovanja visokega jubileja novomeškega Kapitlja. Koledar z besedo in slikovnim gradivom predstavlja zgodovino in pomen kolegiatnega kapitlja za Novo mesto in Dolenjsko ter še posebej vloge proštov, ki so bili na čelu te cerkvene ustanove.

S slikami je predstavljenih dvanajst kapiteljskih proštov, ki so delovali od konca 15. do zadnjih desetletij 19. stoletja. Natisnjene so pomanjšane reprodukcije njihovih oljnih podob, ki tvorijo tako imenovano galerijo portretov novomeških proštov. Vsakemu proštu je namenjena ena stran. Ostalo slikovno gradivo, s katerim so popetrestre posamezne strani, pa so fotografije zanimivih detajlov iz kapiteljskega arhiva, iz kapiteljske cerkve, npr. zanimivi predmeti iz kapiteljske zakladnice, do pogleda na kapitelj iz zrnka.

Pisec besedila dr. France M. Dolinar med drugim omenja, da je bila med prošti vrsta izjemnih osebnosti, ki so mestu in njegovi širši okolici visnili neizbrisni pečat. Sicer pa pogledimo, kateri prošti so predstavljeni v kole-

darju in kakšne posebne zasluge imajo.

Prvi novomeški prošt Jakob pl. Auersperg je bil prošt od 1496. do 1508. Njegov naslednik Jurij Slatkonja, prošt v letih 1509 do 1514/22, je za kapitelj pridobil grb (zlasti konj na modro-zeleno-belem polju). Prošt Polydorus Montagnana (prošt od 1582 do 1604) je za kapitelj pridobil znamenito Tintorettovo sliko sv. Miklavža. Marko Kuhn-Cunius je bil prošt od 1604 do 1622. Mihael Kumer pl. Chumberg, prošt od 1650 do 1653, se je, sam franciškan, zavzemal za ureditev novomeške franciškanske cerkve in samostana.

Naslednik Janez Andrej pl. Stemberg, prošt v letih 1653 do 1666, si je prizadeval, da bi bila v Novem mestu ustanovljena škofija. Germanicus

Turn pl. Turri, ki je prišel za njim, je dozidal kapiteljsko cerkev in prošitjo, ki ju je uničil požar, ter dal sezidati kapiteljski stolp. Leta 1675 je dal iz Rima prenesti v Novo mesto relikvije sv. Feliksa.

V letih 1674 do 1684 je bil kapiteljski prošt Krištof Sigismund grof Herberstein, kasnejši ljubljanski škof. Prošt Karel Mihael grof Attems, ki je proštval od 1756 do 1774, je bil znan po tem, da je ljudem pridigal v slovenskem jeziku. Martin Jožef Jabacin je bil prošt od 1774 do 1789. Jernej Arko, prošt od 1852 do 1868, je znan kot nabožni in poljudni pisatelj. Dal je preliti vse zvonce ter naročil izdelavo neogotske strehe na zvoniku kapiteljske cerkve in predelavo oken v neogotskem stilu. Simon pl. Wilfan, prošt v letih 1869 do 1881, je znan kot cerkveni zgodovinar in nabožni pisatelj ter po tem, da je uredil kapiteljski arhiv.

To je dvanajstera novomeških proštov, predstavljenih v koledarju. Barvne fotografije in oblikovanje ko-

Jakob pl. Auersperg, prvi novomeški prošt (od 1496 do 1508). Za prošta je prišel v Novo mesto kot župnik v Šentrupertu na Dolenjskem. Umrl je 1509 v Novem mestu. (Iz galerije portretov novomeških proštov.)

ledarja so delo ljubljanskega Studia Visio (oz. Maše Okršlar, Zvoneta Pelka in Bojana Radoviča). Fotolite so izdelali in koledar natisnili v Gorenskem tisku v Kranju. Koledar je že v prodaji in ga je moč kupiti v novomeški prošitji, Dolenjskem muzeju in še kje.

I. ZORAN

POTA IN STRAŽNICA

dežurni poročajo

TAT V GRADBENI BARAKI - V času med 4. novembrom in 7. decembrom je še neznani tat obiskal gradbeno barako v Lokvah in iz nje odnesel telefonski aparat ter dva tračna metra. Črnomaljski Begrad je oškodovan za 40.000 tolarjev.

ODKLEJENA VITRINA PRIV-ABILA ZMIKAVTA - 10. decembra je neznane izkoristil krajšo odsotnost prodajalk v metliški trgovini Gala Merx ter iz odklenjene vitrine zmagil ročno moško uro znamke Atlantic. Trgovci so prikrajšani za natanko 8.585,60 tolarja.

IZGINILA JE ŽELEZNIČARSKA SVETILKA - Neznani storilec je v noči na 11. december z železniške proge med Rosalnicami in Metliko zmagil železničarsko petrolejsko svetilko, ki je služila za osvetlitev kretniškega nastavka. Slovenske železnice bodo morale zbroletiti nenačrtovano izgubo petih tisočakov.

VLOM V VIKEND - V času med 6. in 11. decembrom je bilo na Selih pri Šumberku vloženo v vikend ljubljane Jožeta P. Izginila je ročna svetilka, vredna vsaj tri tisočake.

V PISARNI OB DENARNICO - 7. decembra dopolnne je neznanec stopil v eno od pisarn novomeške Obrtne zadruge Hrast in s pridom izkoristil krajšo odsotnost tam zaposlene delavke Marjane M. iz Novega mesta. Zmagil ji je namreč denarnico in tako Marjano prikrajšal za 22 tisočakov.

OSTAL BREZ TOLARJEV IN MARK

TREBNJE - 7. decembra okoli polnočnega ura se je v trebanjski gostilni odvijala kupčija med domačinom L. U., ki je kupoval, in neznanec, ki je prodajal marko. L. U. je na mizo položil 185.000 tolarjev, nato pa si jel ogledovati bankovca za 100 mark, če nemara nista ponarejena. Neznanec je to izkoristil, pograbil s kupa na mizi trinajst pettisočtolarskih bankovcev in jo mahnil skozi vrata, zatirjujoč, da gre v avtomobil po preostanek mark. V gostilno se ni več vrnil, L. U. pa je ostal brez tolarjev in mark.

Družno v boj s kriminalom

Koristen sestanek delegacij UNZ Novo mesto in Policijske uprave Karlovac — O mejnih incidentih

KARLOVAC — »Za res učinkovito delo slovenske in hrvaške policije je najboljša zgraditi dobro sodelovanje med obmejnimi lokalnimi policijskimi upravami in postajami. Saj ne, da odnosi med državna ministristvoma ne bi bili dobri — celo odlični so — toda ovira ju počasnost. Obe policiji sta članici Interpola, iskanje in dajanje informacij poteka prek njega, na odgovor je treba v najboljšem primeru čakati osem dni. Čas pa je za vzajemno kriminalceve.« Pričujoča misel, izrečena prejšnji teden na sestanku delegacij UNZ Novo mesto in Policijske uprave Karlovac, prvim tovrstnem srečanju slovenskih in hrvaških policistov, je bila vodilo plodnemu in koristnemu razgovoru.

Ne kaže si zatiskati oči pred dejstvom, da kriminal na Dolenjskem vstrajno širi svoje lovke. Še huje je v sosednji državi. Da bi tovrstni nevarnosti kar najučinkoviteje stopili na rep, je seveda ne oziraje se na državno mejno črto potrebno tesno sodelovanje obmejnih policijskih uprav in postaj. Prav po zaslugi takšnega sodelovanja so Karlovčani razkrili t. i. »pivsko afero«, katere pota so vodila tudi v Slovenijo. Karlovski policisti so tako doslej spisali že šest kazenskih ovadb zoper osumljence, ki naj bi po nekaterih podatkih utajili kar za 30 milijonov hrvaških dinarjev davka. Šlo je za navidežno prodajo ogromnih količin piva slovenskim zasebnim firmam, s čimer so se kupci izognili plačilu 40-odstotnega davka, čeprav pivo nikoli ni prestopilo meje. Tako so na spisku kupcev tudi štiri belokranjske firme, storilci pa so imeli pri svojem delu seveda tudi pomoč carinikov, ki so dokumente o domnevem prestopu piva čez

Vlomilci pred gostilnami

Prednovoletnih veseljačenj nepridipravi najbolj veseli

NOVO MESTO — Če kdaj, potem so gostilne polne v teh dneh, prav tako tudi parkirišča pred njimi. Takšna gneča pride najbolj prav nepridipravom, sezona njihovega dela je v prednovoletnem, veseljačenja polnem času na visoku. Brezkrbnost in lahkomišelnost postavljata visoko ceno.

11. decembra je neznan storilec na parkirišču pred gostilno Turk v Dolnjem Maharovcu vlomil v dva osebna avtomobila. Jože P. iz Sadinje vasi je bil ob diplomatski kovček, Miro N. iz Murske Sobote pa ob torbico, v kateri je imel še 6.000 tolarjev.

Med 11. in 12. decembrom je nekdo šaril na parkirišču pred gostilno Domen v Družinski vasi. Pogled se mu je ustavil na osebnem avtu znamke Clio, last Kranjčana Marka K. Vlomil je vanj in odnesel poslovni kovček, v katerem je imel Marko žepni računalnik, svinčnik in rokovnike. Skupne škode je za 15.000 tolarjev.

V približno enakem času je bilo na Mirni vloženo v osebni avto Novomeščana Mihaela K. Ko se je slednji vrnil do svojega vozila, v njem ni bilo več torbice z dokumenti, škode je tako za

PO DOLENJSKI DEŽELI

● Najdaljši in najdražji prazniki so pred vrati. V njihovem pričakovanju je nekdo v noči na 8. december obiskal odklenjeni hlev Justine D. v Prečni in si za praznično pojedino izbral manjšega prašička ter štiri kokoši. V podobne okvire gre stlačiti tudi dogajanje, ki se je odvijalo v noči na 12. december v Vavpči vasi. Kokošnjak Antona M. je postal prostornejši za dva petelina in kokodajsko, medtem ko je bila Marija M. ob petelinjo in zajčjo pojedino. Kulinarčni užitki so nenadomestljivi, denarna škoda pa sega do petnajstih tisočakov.

● V noči na 11. december je bilo vloženo v kiosk ČGP Delo v Trebnjem. Storilec je odnesel, kar je bilo najdragocenejšega v kiosku: elektronski ročni računalnik in deset izvodov časopisa Dolenjski list. Za brezplačno reklamo se mu uredništvo zahvaljuje.

● Le dve noči kasneje je bil na udaru vlomilcev kiosk sadja in zelenjave Refika E. v Črnomlju. Obiskovalec si je zatelel svežega sadja, na kraju samem je popravil kake tri kilograme banan, v vrečko pa je stlačil še pet kilogramov drugih sadežev. Z avitaminozami nekaj časa ne bo problemov, znajo pa biti s policisti.

slovensko-hrvaško mejo potrjevali. Vse kaže, da niti afere vodijo tudi v osrčje Slovenije in še na kak drug mejni prehod, ne oziraje se na končni razplet zgodbe pa je že sedaj moč zatrdati, da je prav uspešno sodelovanje karlovških in dolenjskih policistov odločilno pripomoglo k uspehu akcije.

Možnih oblik sodelovanja je še nešteto, poudarek pa bo dan boju zoper mamila, tihotapljenju orožja, terorizmu, gospodarskemu kriminalu in problematiki beguncev. Z izjemo borih sedmih kilometrov se namreč meja območij, ki jih pokriva obe upravi, povsem ujema, karlovška v dolžini 130 kilometrov

● Beseda je tekla tudi o nekaterih mejnih incidentih v preteklosti, zlasti je bilo izpostavljeno patroliranje hrvaških policistov na slovenski strani in s tem v zvezi primer, ko sta hrvaška policista ustavila komandirja metliške policijske postaje. Karlovčani so obljubili, da bodo primer raziskali, kot krivca za take dogodke pa so označili vujagosto, neživiljenjsko in nedorečeno mejno črto. Sicer pa naj bi takšne spore v bodoče reševale lokalne mešane komisije obeh strani. S slovenske strani naj bi bili člani te komisije imenovani še letos.

sega namreč od Trdinovega vrha prek Vinice in Pribančev do Sodrevca. Nič čudnega potem, če je bil dogovor obeh delegacij, naj bi najkasneje od 15. februarja 1993 sprejeli že usklajen in povsem konkreten plan medsebojnega sodelovanja v prihodnjem letu.

B. B.

vsaj 10 tisočakov. Minulo soboto, 12. decembra, je vlom v osebni avto prijavil tudi Boštjan D. z Mavrlena. Vozilo je stalo parkirano na črnomaljskem Trgu svobode, z vlomilcem pa so odšli zvočniki, posoda za gorivo in še 15 litrov bencina. O storilcih zaenkrat ni ne duha ne sluha.

TROJICA HUDO PRETEPLA SPREHAJALCA

KRŠKO - V soboto, 12. decembra, okoli 23. ure je prišlo v Sremski ulici v Krškem do obračuna, ki se je za 41-letnega Anteja Gavranovića iz Krškega slabo končal. Slednjega so v ulici pričakali 18-letni Ervin C., 24-letni Osman H., oba sta začasno prijavljena v Krškem in tam tudi zaposlena, ter 23-letni begunec Samir D. Gavranovića so napadli in hudo poškodovali, zdravniki v brežiški bolnišnici so ugotovili več ran na glavi in trebuhu, sumijo pa tudi, da ima napadeni notranje poškodbe. Vzrok pretepa še ni znan, napadalno trojko pa so posavski policisti skupaj s kazensko ovadbo predali preiskovalnemu sodniku novomeškega temeljnega sodišča.

UKRADENEGA FIČKA NAŠLI

SENOVO - V nedeljo, 13. decembra, med 5. in 12. uro je s parkirišča senovske Metalne izginil osebni avto Z-750 z registrsko oznako NM 453-98, last Bogomira Harabina s Senovega. Možakar je bil nepreviden, saj je v vozilu pustil kontaktne ključe, vseeno pa mu je bila sreča naklonjena. Ukradeno vozilo so nekaj kasneje našli v Ulici 4. julija v Krškem.

VLOM V SKLADIŠČE KZ KRKA

KLEVEVŽ - V času med 30. novembrom in 2. decembrom je bilo v kraju Grič pri Klevevžu vloženo v skladišče KZ Krka iz Novega mesta. Neznani nepridiprav je odnesel ročni vrtilni stroj, ročno brusilko, električni podaljšek ter polivinilasto folijo. KZ Krka je z vlomom oškodovana za prek 60.000 tolarjev.

NA ČRNO POSEKAN GOZD

TRIBUČE - Dolenjski policisti še zmeraj iščejo neznanega gozdarja, ki je v času med 20. novembrom in 8. decembrom v gozdu pri Tribučah posekal in neznano kam odpeljal 47 hrastovih ter 15 smrekovih dreves. Lastnica gozda, slednji je sedaj golosek, Ana K. iz Tribuč je oškodovana za vsaj 250.000 tolarjev.

IZGINIL GOLF RDEČE BARVE

BREŽICE - 11. decembra je s Kolodvorske ulice v Brežicah izginil osebni avtomobil znamke Golf JX D z registrsko oznako LJ S7-91. Vozilo je staro eno leto in rdeče barve, njegov lastnik pa je Sesarja Sesarović iz Ribnice na Dolenjskem. Vozilo je med brati vredno najmanj 1.200.000 tolarjev.

Srečanje z vojno

Niti še tako pretresljive in krute podobe na televiziji niti še tako presunljivi stavki po časopisju ne morejo gledalca in bralca postaviti v resničnost, ki vlada ne nekaj sto, pač pa le nekaj deset kilometrov južno od naše južne meje. Dovolj je videti in občutiti to, kar nas je občutilo nekaj ob srečanju z na silo postavljeno in z ljudmi v modrih čeladah branjeno razmejujeno črto med Hrvatini in Srbi, med ozemljem, ki mu Srbi pravijo SAO Srbska krajina, in ozemljem, ki ga je Hrvaški uspelo ubraniti.

Še pred dobrima dvema letoma so se po cesti iz Karlova proti Plitvicam vile kolone turistov, danes je to mrtva cesta. Na in ob njej je čutili smrt, grozo, trpljenje, smrdi po vojni in vsem, kar sodi k njej. Vsak poldrugi meter je znamenovan s sledovi izstrelkov različnih kalibrov, hiš in življenja ob njej ni več. Stavbe so neštokrat preluknjane, porušene, goli in ožgani zidovi ter zogleneli tramovi nemo pričajo o krutosti, srđitosti in nečloveškosti preteklih dogajanj. Turnja, zadnjega hrvaškega naselja na karlovški razmejujenci črti, ni več. Ni je hiše, ki bi ji vojna prizanesla, ni je hiše, v kateri bi četniki pustili karkoli vrednega ali uporabnega. Stojimo na novi meji, pet metrov od nas vira hrvaška, deset metrov naprej pa srbska zastava. Vmes je polje min, prepleteh z žicami. Pa naperjeno orožje z ene proti drugi strani. Bo kdo pritisnil na petelina? Kaj pa je navsezadnje eno ali dvoje življenj v primerjavi z desetstiči sveže izkopanih grobov? Nobenega poka ni bilo v tistih urah, zato pa ni napetost nič manjša.

Podobno je v Gornjem Mekužu, kamor se za razliko od Turnja življenje počasi le vrača. Zloglasna kasarna in karlovška mlekarna sta si sosedji. V vojašnici so še četniki, polje med njimi in mlekarno je posejano z minami, toda delo v napol porušeni mlekarni je pred nekaj tedni znova steklo. Ljudje so se navadili živeti v vojni. Vedo, da bodo z njo živeli še leta.

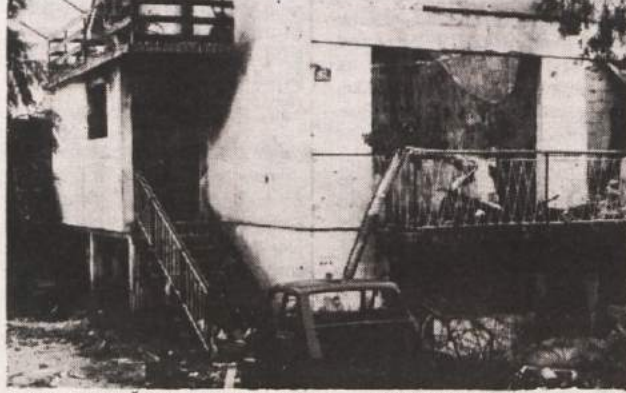
Hodimo po krajih, koder so potekali srđiti ulični boji, po naseelijah, na katera je v eni sami noči padlo po trideset tisoč izstrelkov. Poslušamo zgodbe, krute, krvave, tragične, za nas, ki smo na srečo skusili le del vojne resničnosti, nepojmljive in nerazumne. Pogovarjam se z Ivom Stajduharjem, načelnikom karlovške policijske uprave: »Vojna bo ostala s to generacijo. Miru še dolgo ne bo, ko bo, bomo živeli s posledicami. Vojna je ljudi zaznamovala, prav

KARLOVŠKI VUKOVAR — Takšna je podoba Turnja, zadnjega hrvaškega naselja na karlovški razmejujenci liniji med samozvano Srbsko krajino in Hrvaško. Po tej cesti so se še pred dobrima dvema letoma vile kolone turistov proti Plitvicam in naprej do morja.

IZSTRELKI NISO IZBIRALI — V tej hiši, ki stoji na hrvaških tleh, je prebival Srbi. Zanj, kot za vse njegove sonarodnjake, ki so zbežali na drugo stran, ni več vrtnice. Sporočilo na zidovih porušene hiše je dovolj zgornjo.

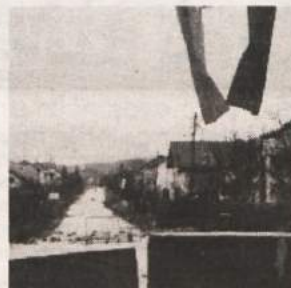

KAR NI UNIČENO, JE ODNESENO — Hiš, kakršna je na posnetku, je na tisoče. Prekleta so si podobne sedaj. Prazne so, napadalec je odnesel vse, kar je v njih ostalo vrednega. Celo ploščice in tapete je trgjal s sten, pobiral žlebove.

nih ne bo več tako, kot je bilo doslej. In pokaže na kup ruševin nekaj metrov vstran. »Tukaj je še do pred nekaj dnevi stala hiša, Srbi so jo porušili ponoči, izvedli so, da je bila dom hrvaškega vojaka.«

Vojne se ne da gledati po televiziji, šele ko jo občutiš v resničnosti, ko jo tako ali drugače doživiš — pa četudi le njen skromen delček — spoznaš prevaro. Ko ti je doma v fotelju vojne dovolj, pritisneš na gumb, tukaj, le nekaj deset kilometrov južno od naše južne meje tega gumba ni.

Besedilo in posnetki: **BOJAN BUDJA**

POGLEDI SKOZI PUŠKINE CEVI — Le dvajset ali trideset metrov sta si narazen hrvaška in srbska zastava (v ozadju). Gorje tistemu, ki prestopi mejo betonskih blokov, za njimi je polje z žicami povezanih min. Od povsod zaudarja po smrti.

Ni bil umor, pač pa silobran

Tako je o krvavem obračunu, ki sega še v november 1986, znova odločil novomeški sodni senat — Ramo Čivović je torej nedolžen

NOVO MESTO — Že šest let je prejšnji mesec minilo od krvavega dogodka na Drski, ki je svojčas tako razburkal javnost in jo razdelil na dva tabora. Eni so stopili v bran danes 30-letnega Rama Čivovića, ki je 8. novembra 1986 okoli 4. ure zjutraj v stanovanju svoje žene Milke Šimunoviće s kuhinjskim nožem šestkrat zabodel 22-letnega Zvonimirja Šošarića, drugi so za tako dejanje zahtevali strogo kazen. Dogodek je bil te dni znova pred sodniki, zato je prav, da obudimo spomin na dogajanje tiste usodne noči.

Vse do druge ure ponoči je Ramo Čivović opravljal svojo redarsko službo v lokalu Henčkov dom na Dobravi, nato pa se je ustavil v takratnem disku »Kristal« v Novem mestu. Tam je bil tudi Zvonko Šošarić s prijatelji. Brez pravega razloga je pričel skupaj z Tomažem Zupancem Čivoviću očitati slabo obnašanje, od njega je zahteval, naj se lepše vede, hkrati pa tudi, naj se nauči slovensko, češ da tujega jezika vpriču njega ne bo uporabljal. Vse to je privedlo do prepira in kasneje do pretepa med Čivovičem in Šošaričem, vendar je prisotnim le uspelo razdvojiti ju in napotiti domov. Čivovića je prijatelj z osebnim avtom odpeljal domov na Drsko, Šošarić pa udarca, ki ga je dobil od Rame, ni in ni mogel preboleti. 22-letni študent medicine, ki je treniral karate in bil hkrati nosilec mojstrskega naziva 1. dan, je iskal zadoščenje in maščevanje, zato se je skupaj s Tomažem Zupancem odpravil na Drsko iskat Čivovića. Slednji je že spal, ko ga je prebudilo razbijanje po vhodnih vratih. Prepoznal je Šošarića, ki ga je pozival, naj odklene vrata in pride ven, da poračunata. Čivović ga je miril, sklicujoč se na uro in sosede, ki spijo, toda Šošarić ni odnehal. Razbijal, tolkel in brcal je po vratih, naposled jih je tudi razbil. Takrat je

Čivović stopil v kuhinjo po nož z 20 do 25 centimetrov dolgim rezilom in Šošarića opozoril, da ga bo ubil, če bo stopil v stanovanje. To se je tisti hip, ko so vrata dokončno popustila, tudi zgodilo. Šošarić je s karatejskimi udarci napadel Čivovića, ki se je prvemu naletu sicer izognil, tako da je udarec prestopila žena Milka, ki je stala v hodniku stanovanja, nakar je Ramo uporabil nož. Z njim je Šošarića šestkrat zabodel v predel vratu, prsnega koša in trebuha, vendar napadalec navzlic temu ni takoj odnehal, pač pa šele čez čas. Sam je še odšel po blokovskih stopnicah na dvorišče in šele med hojo proti železnikiški progji je pričel izgubljati moč. Naposled je že tolikanj oslabil, da ga je moral Tomaž Zupanc v zdravstveni dom prineseti. Navzlic takojšnji zdravniški pomoči je Zvone Šošarić ob 5.00 v novomeški bolnišnici zaradi izkrvavitve umrl.

Razumljivo je, da je bila ob takšnih posledicah takoj uvedena temeljita preiskava, po katere koncu pa je javno toilstvo odstopilo od pregona zoper Rama Čivovića, saj je ocenilo, da je bilo dejanje storjeno v silobranu. Ne strinjajoč se s takšno oceno, je kazenski postopek nadaljeval oče umrlega Franjo Šošarić, ki je Čivovića obtožil kaznivega dejanja

umora. Senat novomeškega sodišča je nato sklenil, da je takšna obtožnica nedopustna in je postopek ustavil, vendar je bilo višje sodišče v Ljubljani drugačnega mnenja. Na Šošarićevo pritožbo je prišlo 28. januarja lani do prve obravnave, na kateri je bil Čivović obtožen umora v preokroženem silobranu. Novomeški senat mu je takrat izrekel oprostilno sodbo, Šošarić se je zato znova pritožil v Ljubljano in Vrhovno sodišče je takšno sodbo razveljavilo ter jo vrnilo Novomeščanom v ponovno odločanje.

Letošnjega 21. aprila in 27. oktobra sta bili novi obravnavi, v katerih je popolnoma spremenjeni senat opravil novo vsestransko presojo zbranih dokazov, zaslila nove izvedence, na podlagi vsega tega pa znova izrekel oprostilno sodbo, zatirjujoč, da je Ramo Čivović dejanje storil v silobranu. Po mnenju sodnikov je Čivović namreč storil prav vse, da bi spopad preprečil, ko pa je do njega prišlo, se je imel pravico braniti z nožem. Mojster karateja, kar je Šošarić bil, ima lahko namreč po zatirjevanju strokovnjakov smrtni udarec, ob dejstvu, da je bilo s takim napadom torej ogroženo njegovo življenje, je Čivović v samoobrambi pač uporabil nož. Vendar šele potem, ko je bil napaden, po dokazih, ki jih je imelo na voljo sodišče, pa ga je uporabljal le dotlej, dokler je trajala Šošarićevo napadalnost.

Oprostilna sodba novomeškega sodišča se ni pravomočna.

B. B.

OSUMLJEN TATVINE

BUČNA VAS - 40-letni J. S. iz Straže je utemeljeno osumljen, da je 10. decembra v nedograjnem lokalu v Bučni vasi pri Novem mestu ukradel ročno krožno žago, jo skrnil pod bundo in odšel. Na njegovo nesrečo je tatvino opazil oškodovanec sin, ki je zagnal vik in krik, tako da je J. S. plen naposled odvrigel in zbežal.

VLOMA V ŽELEZNIŠKI BARAKI

LOKA PRI ZIDANEM MOSTU - Med 4. in 7. decembrom je neznanec vlomil v kovinski baraki ZGP Ljubljana v Loki pri Zidanem mostu in odnesel motorno žago Dolmar, vrtilni stroj ter torbico s sanitetnim materialom. Železničarji so oškodovani za 50.000 tolarjev.

TAT V ADRIJI

NOVO MESTO - Neznani storilec je novembra z rovineške tovornjake prikolic Adria Caravan ukradel več vlečnih kljuk za kamp prikolice. Skupna škoda je ocenjena na 33.335 tolarjev.

Z AVTOM ČEZ BANKINO IN NASIP - 49-letni Franc Pucelj iz Dobove se je 14. decembra okoli 6.15 peljal z osebnim avtomobilom po regionalni cesti med Otočcem in Kronovcem. Ko je z vozilom zapeljal mimo stanovanjske hiše v Lutrškem selu 1, je zavoljo vožnje približno desnega roba ceste zavozil na bankino. Z avtom je hotel nazaj na cesto, pri tem pa ga je zaneslo najprej na levo in nato še v desno, po petnajstih metrih bočnega drsenja pa je avtomobil naposled zapeljal čez nasip, poračen z grmovjem, in se prekucnil. Pucelj jo je na srečo odnesel le z lažjimi poškodbami, za katere so poskrbeli v novomeški bolnišnici, škoda na zviti pločevini pa so ocenili na 150.000 tolarjev.

Nova Kostanjevica za nove čase?

Kostanjevica nosi močan pečat zgodovine, zato je proglašena za kulturni spomenik prve kategorije, kar pa ne prinaša le ugled, marveč tudi probleme, kot so zidava na mestnem otoku, nedovoljeno obratovanje klavnice v mestu ali pomanjkanje čistilne naprave. Kako jih rešiti v dobro ugleda Kostanjevice in za dobro počutje domačinov?

Klavnico bi moral Mercator Agrokombinat, lastnik objekta, že konec letošnjega oktobra po inšpekcijski odločbi zapreti. Toda inšpektorji so pripravljali pogledati skozi prste. Klavnica na kostanjeviškem otoku bo tako lahko obratovala še leto dni, vendar mora M. Agrokombinat v njej odpraviti največje pomanjkljivosti. To bo postoril v decembru. Popravilo bo za silo izboljšalo sedanje stanje, ki pa je slabo. Kot ugotavlja M. Agrokombinat, je objekt zastarel tako v gradbenem kot tehnološkem smislu. Popolnoma je neustrezen z veterinarsko-sanitarnega vidika, posebej še glede na nove predpise o taki dejavnosti.

Nekateri Kostanjevičani so prepričani, da je klavnica postala taka, kot je, zaradi brezbrčnosti M. Agrokombinata. V tem smislu so tudi zabrusili predstavniku omenjenega kmetijskega kombinata, ko so se z njim, z inšpektorjem, s predstavnikoma krške občinske vlade in še nekaterimi zbrali novembra letos na sestanku, namenjenem klavnici, njenim težavam in problemom zaradi nje. M. Agrokombinat meni drugače. Nastali položaj v klavnici pojasnjuje s svojim neuspehom pri večletnih prizadevanjih, da bi dobil dovoljenje za obnovo oziroma novogradnjo klavnice s predelavo mesa na sedanji lokaciji v Kostanjevici.

Klavnico z otoka, a kam?

Ko bo minila omenjena kratka doba, bo objekt moral nepreklicno zapreti vrata. Ker že teče voda v grlo, so udarili plat zvona na različnih krajih. Akcija M. Agrokombinata in že pred tem inšpektorjev je učinkovala tako, da so v Kostanjevici, v Krškem in drugod zdaj vsi prepričani, da bo namesto sedanje bolj ali manj dotrajane klavnice kmalu stala nova.

Toda tu nastopi zadrega. Glede na krški občinski dolgoročni načrt mora proizvodna dejavnost stran s kostanjeviškega otoka, ki s preostalim delom starega mestnega jedra in bližnjem okolico soustvarja varovani kulturni spomenik Kostanjevico. Klavnica, že sedanja, še bolj pa nova z dodanim mesopredelovalnim obratom, pomeni proizvodno in zato ne sodi v ta spomenik. Tu tiči veliko razlogov za neuspeh, ki ga doživel M. Agrokombinat, ko je iskal dovoljenje za adaptacijo oziroma novogradnjo klavnice na obstoječi lokaciji.

Rešitev iz te zadrege je, da bo klavnica ostala v Kostanjevici, vendar jo bodo preselili z otoka v industrijsko cono onstran Krke. Selitev se zdi nepreklicna in očitno nihče več ne misli drugače. "Klavnici ni mesto na otoku," je na sestanku v Kostanjevici prepričano dejal Franc Jenič iz krške vlade, ki so jo varstveniki kulturne dediščine trdo prijelji in pač ne more storiti drugega, kakor da podpira selitev klavnice obrata. Na isti strani, kot se je - morda nehoti - znašel občinski izvršni svet, je inšpektor. "Inšpekciji je vseeno, kje klavnica stoji. Toda na sedanji lokaciji ne more biti." To je na tistem sestanku zbrancem občinstvu povedal načelnik medobčinskega inšpektorata v Krškem Miroslav Mikeln. Kmetje so glavni ali bi kot dobavitelji klavnice "surovine" vsaj morali imeti odločujočo besedo. In oni menda nimajo načeloma ničesar proti selitvi klavnice z otoka. Kot so povedali na sestanku v Kostanjevici, hočejo doseči samo to, da bo klavnica ostala v Kostanjevici in da je M. Agrokombinat ne bo "odpeljal" kam drugam. Če spomin ne vara, je en sam udeleženec obravnavanega sestanka v Kostanjevici podvomil o novi lokaciji, češ da klavnice ne gre dajati v industrijsko cono "k dimnikom".

Mesto-spomenik se bo potemtakem v bodoče razvijalo brez klavnicega in mesopredelovalnega objekta na otoku. S takim razpletom bodo zadovoljni na ljubljanskem regionalnem zavodu za spomeniško varstvo in vsi tisti, ki povzemajo zavodovo mnenje, da je starodavno Kostanjevico potrebno varovati. Pravega razloga za zadovoljstvo ta trenutek sicer še ni, kajti "izgon" klavnice z otoka v nek drugi del kraja predstavlja komaj eno

v vrsti bodočih dejanj, ki naj bi starodavno Kostanjevico zblizala z načrti o prihodnjem razvoju mesta. S krajevnim videzom so nezadovoljni celo domačini, še bolj pa verjetno zunanji strokovni opazovalci, ki bodo na svojih risalnih deskah zasnovali prihodnjo podobo Kostanjevice. V krogu teh strokovnjakov so namreč ocenili, da je Kostanjevica tragično mesto, je kot srednjeveško mesto po tistem, ko ga je opustošila kuga.

Take opazke so posebej žalosten pojav, če upoštevamo, na kateri kraj se nanašajo. Namenjene so namreč mestu, ki je v seznamu kulturnih spomenikov prve kategorije in o katerem je sredi 80 let zapisala Majda Frelj Ribič naslednje: "Kostanjevica je zgodovinski in urbanistični spomenik z edinstvenim položajem na umetnem otoku na okljuku spodnje Krke. Varovanje urbanih spomeniških celot take kategorije pomeni najstrožji režim varovanja vseh prostorskih spomeniških lastnosti območja spomenika, njegove kulturne vrednosti in vse materialne strukture v izvorni sporočeni podobi, ki je povezana z njimi."

Ostalo je pri besedah

Morda je ravno zaradi omenjene strogoosti, ki narekuje tudi selitev klavnice z otoka, zastal urbanistični razvoj kostanjeviškega otoka. Zaostajanje je namreč očitno. Piše se že 1992. leto, ko šele nastaja ureditveni načrt za Kostanjevico. "Dolenjske Benetke" bi najbrž že uredili, a se je verjetno premalo vedelo, kdo naj bi stvari vzel v svoje roke. Kdo od

zunaj, naj bo še tako zavzet za varovanje kulturne dediščine, se najbrž za urejanje Kostanjevice zanima toliko kot za lanski sneg. Kostanjevičani se potegujejo za ureditev mesta, vendar bi sami lahko storili zelo malo, čeprav bi iz krajevnih blagajne potegnili zadnji belič. Bržda ne bo šlo brez obilne pomoči občinske vlade iz Krškega.

Tako kot urejevalec je bil neznanka način urejanja. To pomeni, da so različni strokovnjaki zagovarjali različne načine obnove. Doslej je vse ostalo pri besedah ali v najboljšem primeru pri nekakšnih meritvah.

Ljudje in ustanove, pristojni in poklicani za izdelavo ureditvenega načrta za Kostanjevico, zdaj skušajo nadoknaditi zamujeno. Preden bodo naredili zadnjo potezo v ureditvenem načrtu in zadnjo piko v spremljalnem besedilu, pa bodo verjetno morali

odgovoriti na mnoga vprašanja, ki zadevajo bodočo podobo kostanjeviškega otoka in mesta v celoti. Ali bi kazalo starodavno arhitekturo na otoku dobesedno zamenjati z novo? Če naj ostanejo stare hiše, bo ostala tudi sedanja vlaga v prostorih, previsoki notranji prostori. Kako se znebiti tega? Ali pozidati otok na novo, vendar pri tem ohraniti sedanji zunanji videz, ali pa sezidati hiše na novo in povsem v duhu sedanjega časa? To so nekatera odprta vprašanja, ki zagotavljajo, da bo selitvi klavnice z otoka sledilo še veliko dejanj za boljše razmere na otoku.

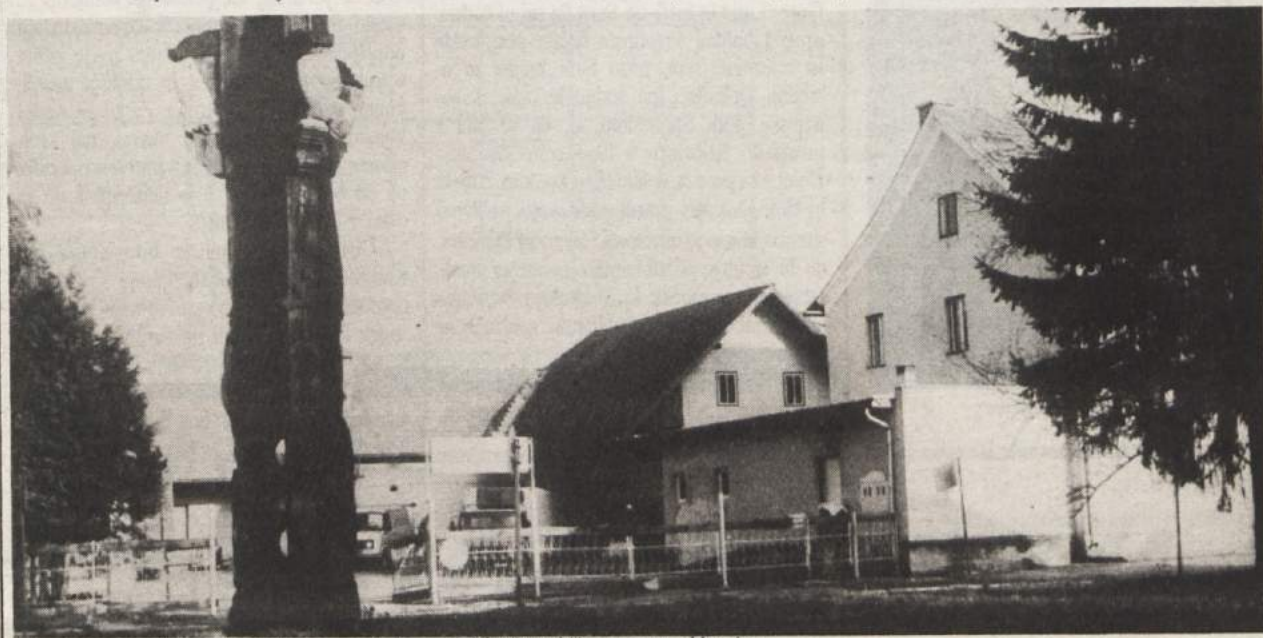
"Boljše razmere" nista naključno izbrani besedi. Opozorili naj bi na nekaj, kar je povezano tako z zidavo klavnice kot z razvojem kostanjeviškega otoka in mesta v celoti. Gre za čistilno napravo, ki je mesto nima in zato Kostanjeviške odplake tečejo iz

kanalizacije naravnost v Krko. V pomanjkanju tega civilizacijskega izuma se skriva preostali del odgovora, zakaj M. Agrokombinat ni mogel izposlovati dovoljenja za gradnjo klavnice na sedanji lokaciji na otoku.

Kar zadeva nadaljnje urejanje kostanjeviškega otoka, je na delu verjetno obilo modrosti. V takem izobilju nastaja nova Kostanjevica za nove kostanjeviške čase. Koliko sme pri tem nova modrost izriniti staro? Odločali naj bi odtenki, tudi taki, ki jih razkriva večerni klepet z Leopoldom Kržičnikom, naključnim kostanjeviškim sogovornikom, ki kot domačin in potomec razmeroma stare rodbine pravi: "Kostanjevica je lep kraj, zame je najlepši."

Toda naj je mesto še tako lepo, se bodo nekatere njegove hiše polagoma podrlle, če jih ne bodo obnovili. Toda dokler ne bo na voljo ureditvenega načrta, strokovnjaki počejo slišati o kakršni koli prenovi otoka. Načrta pa še ni pri roki, k čemur so pripomogle tudi zadrege o načinu obnove. Krog je s tem nekako sklenjen, kar nekaj hiš na kostanjeviškem otoku pa počasi leze vase.

MARTIN LUZAR

V središču starodavne Kostanjevice na otoku stoji Klauževa hiša s sporno klavnico.

nasilne vselitve in življenjske stiske

Ob petrolejki v tujem stanovanju

Slovenski ekonomist je pred leti izračunal, da bi v Sloveniji, če ne bi morali dajati denarja za nerazvite v ostalih jugoslovanskih republikah, lahko vsakemu Slovencu ob rojstvu podarili trisobno stanovanje in precejšno vsoto denarja. Toda sedaj, ko smo samostojna država, lahko o takšni blaginji le sanjamo. Mnogi Slovenci bi bili srečni že, če bi imeli stanovanje, v katerem bi lahko normalno živeli. Med temi je tudi Metličanka Marija Škof, ki se je potem, ko je izgubila vsakršno upanje, da bi lahko po normalni in legalni poti prišla do - kot sama pravi - človeka vrednega stanovanja v bloku v Naselju Borisa Kidriča 2.

Njena nasilna vselitev je bila posledica nešteti težav, ki so se nakopile v zadnjih letih. Čeprav je sama vedno obsojala takšne vselitve, ki jih je bilo v Metliki kar nekaj, se je tokrat odločila za takšno dejanje, ker je v tem videla še edino možnost, da opozori nase in na svoje probleme, a tudi na težave stanovalcev v podstrešnih stanovanjih v petem nadstropju istega bloka. Mariji so namreč pred desetimi leti, ko je bil zgrajen blok v Naselju Borisa Kidriča 2, kot samohranilki dodelili solidarnostno garsonjero z 29 kv. metri površine. "Takrat so rekli, da bomo dobili večja solidarnostna stanovanja, ko bodo zgrajena. Toda ko so bila pred petimi letimi v sosednjem bloku na voljo takšna stanovanja, sem prosila za eno od njih, a zaman. Potem je bil zgrajen stanovanjski blok s 13 solidarnostnimi stanovanji. Četudi sem vsa tri leta - toliko časa so namreč solidarnostna stanovanja, ki so se medtem že preimenovala v socialna, razdeljevali - pisala prošnje, sem prišla na koncu na 16. mesto," pripoveduje Škofova. Takrat je v njej očitno splahnelo

vsako upanje, da bi lahko po uradni poti prišla do stanovanja, do katerega je, o tem je trdno prepričana, upravičena. Toliko bolj, ker zatrjuje, da z 18-letno hčerko in 6-letnim sinom ne more več živeti v stanovanju z majhnim hodnikom in kopalnico ter kuhinjo in spalnico v enem prostoru. A to še ne bi bilo najhujše, veliko bolj grozljivo je, da s stropa izza ladijskega poda padajo golobji in mišji iztrebki ter črvi, marsikdaj pa so miši tekale celo po stanovanju. V Marijini garsonjeri sta tudi dva dimnika, ob katerih ob deževju teče voda. Stanovalci vseh osmih podstrešnih stanovanj so že pred časom napisali pritožbo na inšpekcijske službe, a odziva ni bilo.

"Če bi z drugim socialnim stanovanjem rešili moj stanovanjski problem, bi morali na tak način reševati tudi probleme vseh ostalih podstrešnih stanovalcev. Zato je bilo najenostavnejše, da niso rešili nobenega. Toda s tem se nisem mogla sprijazniti. Zato sem se obrnila tudi na ministrstvo za varstvo okolja in urejanje prostora. Povedali so mi,

da so od odgovornih v Metliki zvedeli, da bi mi dali drugo stanovanje, če bi ga imeli. Jaz pa sem vedela za prosto občinsko stanovanje v našem bloku. Ko mi je prišlo na ušesa tudi, da se vanj namerava nasilno vseliti nekdo, ki so mu sicer dodelili socialno stanovanje, a se je vanj prav tako že prej nasilno vselil nekdo drug, sem se odločila, da vdrem v prazno stanovanje," pravi Marija.

Toda med selitvijo so pridreli policisti, zatrjevali, da je stanovanje njihovo, ter preprečili nadaljnjo selitev. Pozneje so ugotovili, da je občinska lašt, zato so prišli še predstavniki občinske skupščine, zahtevali izselitev ter hoteli zamenjati ključavnico. Toda Škofova je vztrajala, da zapusti stanovanje le, če dobi drugo enoinpolsošno stanovanje, za kakršno je vedno prosila, sicer pa jo lahko izselijo le še na cesto, saj je v njeni garsonjeri že drug stanovalac.

V upanju, da bodo vsaj tokrat pripravljeni bolj prislunhati njenim problemom, je, zavedajoč

se kaznivega dejanja, ki ga je storila in zaradi katerega je pripravljena iti pred sodišče, dan po nasilni vselitvi še enkrat odšla na občinski izvršni svet. Tam pa je od njegovega predsednika zvedela le, da bo izvršni svet glede stanovanja odločil v skladu s svojimi pristojnostmi, vztrajal pri tem, da bo stanovanje izpraznjeno po najkrajšem postopku ter ob tem uporabil vsa pravna sredstva. Ker je izvrši svet plačan za to, da zagotovi red, bo vztrajal pri spoštovanju zakonitosti. S tem se je strinjala tudi Škofova, a navedla vrsto primerov, ko so bili zakoni kršeni. Zato ga tokrat tudi ona ni spoštovala. Na vprašanje, zakaj o socialnih stanovanjih ne odloča socialna služba, pa ni dobila odgovora, saj njena prošnja, da bi pogovoru prisostvovala tudi socialna delavka, ni bila uslišana. Brez odgovora je ostalo tudi njeno vprašanje, zakaj niso pri razdeljevanju stanovanj upoštevali prispevka domačinov. Sama ima pri šestintridesetih letih starosti 18 let delovne dobe. In četudi je sedaj brezposelna, z občasnimi deli preživlja družino in poravnava obveznosti do družbe. O odgovorih na zastavljena vprašanja je na predvečer dneva človekovih pravic lahko razmišljala v nesojnem občinskem stanovanju. Toda le ob petrolejki, saj so ji še isti dan odklopili elektriko.

MIRJAM BEZEK-JAKŠE

Marija Škof (na desni) s hčerko Moniko in sinom Jemejem

FOTO: M. BEZEK-JAKŠE

Spomin na fantovske pesmi iz Dobropolj

"Ob večerih se je oglasila fantovska pesem. Odprla sem okno in poslušala. Fantje so hodili po vasi gor in dol, zdaj so se ustavili pred eno hišo, zdaj pred drugo in pesem se je razlegala med hižami in tja daleč v polje. Vsi smo jo poslušali, še zlasti dekleta, in srce nam je takrat hitreje utripalo. Tako je bilo po vseh vaseh v Dobropoljski dolini ves čas med obema vojnama. Ko je prišla druga svetovna vojna, pa je pesem utihnila." Tako se spominja Mikljeva mamma, Boštjančičeva z Vidma v Dobropoljah, svoje mladosti v

sosednji vasi Kompolje, ko se je pisala še Rezika Korošec, po domače Lihčeva. Njen sin Stane pa nam tudi razloži, zakaj je pesem tako na hitro v Dobropoljski dolini umrla. Zadušana je bila v krvi, ki je kmalu po vojni stekla v kraška brezna na Rogu in Teharjah. Pravi, da je samo iz vasi v Dobropoljah takrat izginilo 300 fantov in mož. Koliko močnih pevskih zborov bi to bilo, si lahko sami izračunamo, pa tudi krepkih delovnih rok, ki jih je v tistem povojnem času še kako manjkalo.

Kako malo pravzaprav vemo o teh krajih, razmišljam, ko se iz Dobropolj dvigam čez gozdni prelaz med vrhovi Hribke in Anzlovega hriba proti suhokranjskim Žvirčam. Po neki čudni logiki so izbrisani iz naše zavesti kot del Dolenjske, saj so gospodarsko in upravno povsem navezani na glavno mesto Ljubljana in le še široko pojoca govorica tukajšnjih domačinov da vedeti, da tu živijo pravi Dolenjci. Govorica, ki je z velikani, kot so bili Trubar, Levstik in Stritar, postala osnova slovenske pisane besede. Prav tako se natiroma z zemljevida Dolenjske brišejo kraji okoli Grosupljega, Ivančne Gorice, Višnje Gore, Litije in nižje ob Savi. Pa saj ni čudno: proti Ljubljani so odprte široke poti, ceste in železnice, sem, proti Suhi krajini in osrednji Dolenjski, pa vodijo le ozke makadamske poti. Spomnimo se, da je bila s prostrano Kočevsko z lepo cesto osrednja Dolenjska povezana šele pred kratkim. Najbrž bi tudi Dolenjci potrebovali svojo politično stranko, kot so jo ustanovili Stajerci in Primorci, da bi si utrjevali dolenjsko zavest in medsebojno povezanost, ki jo skušajo razni regionalizmi in močni ljubljanski centralizem čisto izničiti.

Štirinosemdesetletna Boštjančičeva mama ni najstarejša v Dobropoljski dolini. Korenini,

takih, kot je ona, in še starejših, je tukaj še več. Zgodb, ki jih je pisalo dolgo življenje, bi torej našli ničkoliko. Rezika pripoveduje zgodbo o svojem rodu, o Korošcih iz Kompolj, ki jih na nekdanjem cvetočem posestvu ni več. Vojni vrtnec jih je posrkal in jih prestavil daleč v tuji svet. "Kmetija je bila kar lepa, z več kot sedemnajstimi hektarji zemlje," pripoveduje Rezika. "Oče je kmetoval, zraven pa še fural, največ les iz suhokranjskih gozdov do nakladališč na železnici pa apno in pesek za zidavo, kjer so ga pač rabili. Gospodarstvo je šlo za tiste čase kar dobro: kašče so bile polne, hlevi tudi, gospodarska poslopja so bila dobro oskrbovana. Deset otrok se je rodilo pri hiši, a so trije umrli že kmalu po rojstvu."

Rezika se je primožila k Boštjančičevim v bližnji Videm. S kmetije na kmetijo je šla, zato se življenje zanjo ni kaj dosti spremenilo. Na svet so privekali otroci, sedem jih je bilo, zdaj jih je živih še šest. Vojna na njenem novem domu v Vidmu pravzaprav ni naredila toliko škode. Res, da je moralo marsikaj od hiše, a je nekaj za preživetje vendarle še ostalo. Rezika se spominja, kako so partizani odpeljali telico od hiše, potem pa je prišla v kuhinjo še partizanka in odnesla zadnji, komaj pečeni hlebec kruha. Za to je zvedel komandant in ves jezen ukazal, naj kruh odnese družini nazaj: "Vzeli smo telico, kruha pa ne bomo kradli," ji je dejal. In kruh je ostal lačnim otrokom.

Čisto drugače pa je bilo doma pri Korošcih v Kompoljah. Fantje so bili pri domobrancih, zato so se morali starši in sestre kmalu umakniti na varno, potem pa, ko je bilo vojne konec, so odšli z begunci naprej, najprej v taborišča v Avstriji in Italiji, nato čez ocean. Rezikin brat France je medtem

menda že končal na Teharjah, Stane, ki se je transportu nazaj iz Koroške izognil, pa se je tudi rešil z ostalo družino na ono stran velike luže. Oba Rezikina starša sta tako preminila v tujini in se po vojni nikoli več nista vrnila v to čudovito Dobropoljsko dolino. Dve hiši z vsem pohištvo, vsa gospodarska poslopja z vsem inventarjem ter vsa zemlja in gozdovi so bili družini po vojni zaplenjeni. Rezika upa, da bo zdaj, ko so razmere drugačne, posest spet prišla nazaj v roke rodu, ki je posest ustvaril.

Življenje tukaj gre svojo pot. Čeprav so vasi velike, tudi po sto in več hišnih števil

je, ter hiše z gospodarskimi poslopji lepe, pa ima Rezikina snaha Zofka o možnostih preživetja tukaj svoje mnenje: "S kmetovanjem se ne da več živeti. Kmetije imajo obdelovalne zemlje premalo, zato se mora večina kmetov zaposliti. Največ se jih vozi na delo v Ljubljano, s kmetijstvom pa se ukvarjajo le ob popoldnevih, ob sobotah in nedeljah. To je težko, a drugače ne gre." Tudi njene tri hčerke, Rezikine vnukinje, so šle po tej poti. Ena se je že poročila. V Rezikinih rodnih Kompoljah si je uredila dom in tam zdaj živi že tudi Rezikina pravnukinja. Korošci se po ovinkih torej že vračajo v Kompolje. Teško pa je verjeti, da se bo tja še kdaj vrnila fantovska pesem, kakršne se spominja Rezika. Življenje se je medtem, ko so rasli novi rodovi, čisto spremenilo.

TONE JAKŠE

med legendo in zgodovino

Kdo so bili pasjeglavci?

V slovensko-avarski državi Avariji so gospodovali avarski bani, ki so si postavili zidane dvorce - banije. V avarščini se takšen dvorec imenuje hrumak, kar se je v ustnem izročilu še vedno ohranilo za višinski svet med prebivalci pogorjanskega sveta. Gre za državne dostojanstvenike, manjše možake z drobno okroglo pasjo glavico, ploskonoge nerodneže s trupom, kakor bi ga odžagal od drevesnega debla, večno na konju in v sedlu, pod katerim se je vedno mehčal zrezek. Slovenke so morali ugrabljati, ker jih nobena kljub njihovem bogastvu ni marala. Bani so bili slabo zapisani med Slovenci, zato so jih naši pradedi imenovali pasjeglavci. Iz njihovega naziva ban se je rodila psovka "banavz", enako kot "kmetavz" iz kmeta.

Takšnih banij je pri nas bilo veliko, od tod tudi toponim Ban, seveda pa tudi zelo razširjen priimek Ban. Spomnimo se samo na Mali in Veliki Ban na Gorjancih pod Javorovico.

V Samovem uporu so Slovenci avarske bane pregnali z njihovih dvorcev in so potem sami na konjih začeli opravljati njihove službe okrajnih načelnikov. Naslove ban pa so zamenjali z novim vzdevkom kralj.

Slovenci avarske države niso uničili, ampak so jo v celoti ohranili z vsem upravnim aparatom. Številni Banski Vrhi, Banji Vrhi in podobno, so se prekrstili v Kraljeve vrhe.

Vse kaže, da je bila avarska deželna prestolnica današnje Dolenjske tam nekje, kjer sta danes Bana pod Gorjanci. Ustoličili so jo okoli leta 583, ko so Avari osvojili Srem. Ne glede na to, da je tam bilo središče avarske države pri nas, so Slovenci, ko so dobili oblast v svoje roke, pokazali malo spoštovanja do svojih mučiteljev in učiteljev. Streljaj južno od Malega Bana danes poznamo Kraljevi Vrh, ki je zamenjal eno največjih banij na našem ozemlju. Tako vsaj je razmišljal slovenski raziskovalec in mislec Ivo Pirkovič. SLAVKO DOKL

Rezika Boštjančič z Dobropolja

NOVE UGODNOSTI ZA ADRIATICOVE ZAVAROVANCE VELJAJO DO KONCA LETA 1993.

Vsi, ki ste ali boste do 31. 12. 1992 sklenili prostovoljno zdravstveno zavarovanje za splošni paket A1-ZVD (zavarovanje vseh doplačil), ki vam zagotavlja popolno zdravstveno varstvo, boste deležni naslednjih ugodnosti:

- Za **KOLEKTIVNA ZAVAROVANJA** v podjetjih in zavodih, kjer je večina zaposlenih včlanjena v sindikate, **VSEM ZAPOSLENIM IN NJIHOVIM DRUŽINSKIM ČLANOM** priznamo enotni 31 % popust. Premija za januar 1993 tako znaša 683 tolarjev.
- Vsem **INDIVIDUALNIM SKLENITELJEM**, tudi tistim, ki ste zavarovanje že sklenili, priznavamo še dodatni 7 % promocijski popust.
- **UPOKOJENKAM IN UPOKOJENCEM** priznavamo še dodatni 7 % popust. Premija za januar 1993 tako znaša 718 tolarjev.

Naštete ugodnosti veljajo za vse, ki boste prostovoljno zdravstveno zavarovanje sklenili do 31. 12. 1992, priznavali pa vam jih bomo celo prihodnje leto.

Vsa podrobna pojasnila dobite v kateri koli od več kot štiridesetih Adriaticovih poslovnih enot ali pooblaščenih agencij v Sloveniji.

Adriatic

Vem, da mi bo ob strani stala dobra zavarovalnica

MARLES holding d.o.o.
62106 Maribor, Limbuška 2, p.p. 10
SLOVENIJA
tel.: 062 101-211, inks.062 101-323
telex: 33143 marle

MARLES®

MARLES HIŠE V ZIMSKIH MESECIH CENEJE

DO 31. MARCA 1993 VAM ZA STANOVANJSKE HIŠE, OKNA, VHODNA VRATA
IN STREŠNE NOSILCE NUDIMO 5% ZIMSKI POPUST!

Za vse podrobnejše informacije nas obiščite v podjetju
MARLES HIŠE d.o.o., Limbuška c. 2, 62106 MARIBOR, tel. 062/101-211
ali poiščite našega predstavnika v SALONU MARLES v Ljubljani,
Dunajska c. 103 (v bližini poslovnega centra MERCATOR),
tel. 061/183-200 vsak ponedeljek, od 10. do 16. ure.

Take five - Take **MARLES**

EVROPA EKONOMIJA ENERGIJA EKOLOGIJA ESTETIKA

NAGRADA V NOVO MESTO IN KRŠKO

Žreb je izmed reševalcev 48. nagradne križanke izbral STANISLAVA ŠUKLJETA iz Novega mesta in FRANCIJA KNAFLJA iz Krškega. Šukljetu je pripadla denarna nagrada 2.000 tolarjev, Knaflja pa bo prejel knjižno nagrado. Nagradjencema čestitamo. Dobitnika denarne nagrade prosimo, naj nam čimprej sporoči svojo enotno matično številko (EMSO) in številko ali tekočega računa ali žiro računa ali hranilne knjižice, da mu bomo nagrado lahko kar najhitreje nakazali.

Rešite današnja križanka in rešitve pošljite najkasneje do 28. decembra na naslov: Dolenjski list, Glavni trg 24, 68000 Novo mesto, s pripisom KRIŽANKA 50! Ovojnico brez poštna znamke lahko osebno oddate v naš poštni nabiralnik pri vstopu v stavbo, kjer ima uredništvo svoje prostore.

REŠITEV 48. NAGRADNE KRIŽANKE

Pravilna rešitev 48. nagradne križanke se, brano v vodoravnih vrsticah, glasi: OTKA, ARIS, ZDRAVLJICA, BIL, ODCEP, IRIDA, IKA, PREŠEREN, FLAM, LAGUNA, KARA, AKT, ISAR, OPAVA, RAVS, RK, KONČNIK, PTICA, SRCE, LORI, VID, TEK, ANIS, OSA.

prgišče misli

Zvest prijatelj je vreden, da tehtaj ga z zlatom in srebrom.

SOLON

Revolucionarna mesijanska načela vedno onesrečijo ljudi in človeštvo.

B. ŠTIH

Smrt je v slehernem živem bitju živa le kot slutnja konca.

D. ZAJC

Na slavo nič ne daj, ne plaši se zamer. A. S. PUŠKIN

Trpimo v neizbežni duševni samoti.

A. KOLLONTAI

NAGRADNA KRIŽANKA 50

	DOLENJSKI LIST	KDOR RACUNA RAVNOTEŽJE SIL PRI GRADNJA	BICIKLIST	OKRASNI KAMEN	MARIBORSKI TEDNIK	AVTOR: JOZE UDIR	OSEBNI ZAMEK	DRŽAVNIK	TELESNI POLOŽAJ V JOGI	NAUK STOIKOV
	ATLETSKA DISCIPLINA					NAPUSTEK				
	SISTEM BARVNIH TONOV V SLIKARSTVU									
	BOSAN. POLITIK IZETBEGOVIC							LJUDSTVO V LAOSU BUKOVA DESKA		
APETIT MESEČEVA MENA					VELIK GORSKI VRH FIZIKALNI POJEM					
DOLENJSKI LIST	SORAZMERNI DEL	IME PISATELJICE VASTE			SREDIŠČE MOLDAVIJE				VRSTA OGLJIKOVODIKOV (MERA ZA BENČIN)	JEZERO V JV AFRIKI (MALAVI)
DOMAČA ŽIVAL					ORANJE MOŠKO IME				LETOVIŠČE PRI PASMANU	MOŠTVO
VRBOVJE				ATLANTSKI PAKT					KENNEDY JOHN	PRITOK VOLGE
PAS ZA PREVEZOVANJE KIMONA			DEL POSODE	EDUARD MOERIKE			OSNOVNA KOLICINA			KEM. SIMBOL ZA ERBIJ
ŽLEZA SČITNICA									KONJSKI TEK	
DRŽAVA V SV. INDIJI					OČARLJIVOST				ŽENSKO IME	

K praktični KRIŽANJE

Pulover z biserčki

Še štirinajst dni in poslavljali se bomo od leta 1992. Vas že skrbi, kaj obleči za najdaljšo noč, pa da vas slovesna oprava ne bo stala celo premoženje? Morda imate v omari enostaven, gladek črn pulover z nekoliko globljim izrezom. Za spretnejše je celo še dovolj časa, da si ga iz mehke angora volne ali finega moherja spletejete same, sicer pa si ga kupimo. Izrez in robova rokavov potem oblijemo z drobnimi biseri ali bleščicami. Tovrstna izbira je v naših trgovinah že zelo dobra. Z naštki lahko okrasimo tudi prednjik in morda rokav. Okraski so lahko v obliki zvezd, srčkov, cvetov, domiselne geometrije ipd., kar nam je pač všeč. K takšnemu puloverju oblečemo preprosto črno krilo, ozko in krajše, ali daljše in spodaj široko ukrojeno, kakršno je letos še posebej moderno, lahko pa si privoščimo tudi hlače.

Namesto posekanega živo drevesce

V pričakovanju božiča in novega leta gotovo že razmišljate, kako boste okrasili svoje domove. Prav v tem času se vsako leto raznemajo polemike, koliko dreves je moralo pasti samo zato, da so nekaj dni lepšala prostore. Kaj pa, če bi letos za spremembo namesto poskanc smreke okrasili drevesce, ki bi ga posadili v cvetlični lonci? Pri tem morate paziti, da bo zemlje toliko, da se korenine ne bodo izsušile. Priporočljivo je, da dodate tudi šoto, ki zadržuje vlogo. Takšno drevo - lahko je namesto smreke tudi kateri koli drug iglavec - po "uporabi" postavite v hladnejši prostor ter redno, a ne prepogosto zalivate, spomladi pa ga posadite na vrt.

Svinjska pečenka s pivom

Za štiri osebe potrebujemo: 1 kg svinine za pečenje, 2 čebuli, 2 žlici masla ali margarine, sol, poper, 1 žlička kumine (po okusu), 2,5 dl piva. Meso natremo s soljo in poprom. V kozici segrejemo maščobo, na štedilniku popečemo meso z vseh strani, da porjavi. Potem damo v kozico še drobno sesekljano čebulo in jo nahitro prepražimo z mesom. Meso in čebulo damo v nepregorno posodo. V kozico kjer smo pekli pečenko, nalijemo pivo in prevremo, da dobimo omako. S to omako prelujemo pečenko v nepregorni posodi. Pečenko damo v pečico, pri 180 stopinjah pečemo meso 1 uro in 15 minut. Med pečenjem pečenko pogosto polivamo s sokom, ki se nabira v pekaču. Pečenka naj nato stoji 10 minut, da se sokovi umirijo, potem jo razrežemo na kose, omako pa ponudimo posebej. Po želji omako zgostimo z žlico kruhovih drobtin, K pečenki ponudimo krompir in solate.

Vzgajanje božične zvezde

Kaj narediti s posetio potem, ko odvrže ovrsne okrasne liste. Vsekakor bi bilo narobe, če bi jo zavrgli, kajti tudi sami bomo v prihodnjem letu lahko vzgojili novo cvetočo rastlino. Odvetelo rastlino marca močno poročemo, da ostane le še od 10 do 15 cm stebela. Čez poletje jo gojimo zunaj. V rahli senci in pri primerni oskrbi se bo lepo obrastla. Pognala bo tudi lepe ovrsne liste, ki pa bodo zelene barve in šele pozno jeseni, ko se prične dan občutno krajšati, se bodo pričeli barvati na rdeče. Ker je rastlina izrazita krtakodnevica, jo moramo gojiti v senci, kjer je čim manj umetne svetlobe, kajti v nasprotnem se nam ne bo odela v žive barve. Razmnožujemo jo s končnimi poganki, in to julija ali avgusta. Ker pa se mlčkasti sok strdi in ovira ukoreninjenje, je dobro podtaknjence namočiti v mlačno vodo temperature do 30 stopinj C.

Nevarna prtljaga

Če imamo v prtljaku nekaj kosov prtljage, nam ta na ovinkih ali ob močnejših pospeških in zaviranju začne potovati po prtljaku, pri čemer se lahko poškoduje. Prtljago bi seveda enostavno pritrdili z elastičnimi vrvmi, a kaj, ko za to v prtljaku ponavadi ni primernih držal, kamor bi take vrvi zataknil. Rešitev za prtljake, ki so obloženi z blagom, ponuja domači izumitelj Marjan Bergant. Izdelal je štiri različna držala v obliki trakov, ki imajo na spodnji strani oblogo, kakršno uporabljamo za zapenjanje obutve ali oblačil. Trak je s pritiskom moč pričrstiti na podlago ter tako fiksirati prtljago, ne glede na to, kakšne oblike je. Izdelek je za približno 500 tolarjev že moč kupiti pri Industrijamportu na Dunajski 8 v Ljubljani.

zdravnik razlaga 1

mr.sc. Tatjana Gazvoda

Možganska kap

Bolezni krvnih žil v možganih kot najpogostejši vzrok kapi se uvrščajo visoko med krivce invalidnosti zlasti pri starejših. Čeprav pogosto niso smrtni, nas lahko oropajo uživanja neodvisnosti in dostojanstvene samostojnosti. Te bolezni so krive za približno 12 odst. smrti, pred njimi sta le še srčna bolezen in rak. Mnogo poročil jasno kaže, da je možganska kap v porastu v višji starosti. Čeprav se ta lahko pojavlja kot krvavitev ali kot strdek (strokovno mu pravimo embolija), so glavni vzrok nedvomno strdki. Verjetnost smrti kot posledica kapi je odvisna od starosti. Tudi če upoštevamo druge dejavnike, ki vplivajo na preživetje, je končni izid tem slabši, čim starejši smo in čim slabše je naše telesno stanje.

Vrste možganskih kapi

Celo pri nenadni možganski kapi je osnovni vzrok zahrbtno in že dolgo pred kapjo napredujoče zoženje možganskih arterij oziroma odvodnice zaradi arterioskleroze. Mnogi od nas mislimo, da je kap izčrpavajoča bolezen, ki lahko ohromi polovico telesa, onemogoči govor, svobodno gibanje in sluh ter pusti svojo žrtev dobesedno brez moči. Vendar velja to le za zelo malo primerov. Izraz "možganska kap" označuje veliko različnih vrst bolezn. Naj omenimo le najpogostejše.

Lahko pride le do prehodnega in manjšega napada, ko se povesti veča ali ušni kot, težave pa izginejo v 24 urah. Možen je prehodni napad oslpelosti na enem očesu, ki se popravi zelo hitro. Možganska kap se lahko razvija postopoma (nekaj dni) in se poslabšuje. Možna je tudi zelo huda nenadna kap, ki prizadene dele možganov na obeh straneh telesa, tako da pride do izgube govora, težav pri požiranju, resnega in otrplega videza, ker večje ne morejo utripati. Pojavi se tudi nesposobnost usklajenega gibanja in opletajoča se hoja, ki se ne izboljša brez pomoči.

Kapi so povezane z določnimi boleznimi, kot je slabokrvnost, visok krvni pritisk in tromboza srčnih venčnih arterij. Vedno se je pomembno vprašati, zakaj je prišlo do možganske kapi. Če gre za kak osnovni vzrok, je potrebno zdraviti tega, ne pa kap, ki je le znak oziroma simptom.

Če je kap šele v začetni fazi razvoja, je diagnoza vsekakor otežena. Zato morda bolnik ni deležen potrebnega zdravljenja in ne opravi ustreznih preiskav. Tako lahko traja nekaj

dni, preden je jasno viden poln obseg vseh okvar. Po kapi lahko pride do kompletne paralize oziroma ohromelosti, možna je vsaj neznatna sposobnost gibanja ali pa je gibanje možno le, če se odstrani sila težnosti. Količine škode, ki jo je prizadejala kap, je odvisna od tega, kateri del možganov ni normalno preskrbljen s krvjo. Prizadete bodo samo tiste funkcije, ki jih nadzira poškodovani del.

Hemiplegija je najpogostejša okvara. To je enostranska ohromitev telesa, običajno roke in noge skupaj. Lahko je prizadeta tudi spodnja polovica obraznih mišic.

Monoplegija je paraliza oziroma ohromelost samo roke ali noge, kar pomeni, da je zamašena le majhna veja možganske arterije.

Hemianestezija je izguba različnih vrst občutenja po eni strani telesa. Je mnogo lažja kot izguba mišične moči in običajno hitro mine. Pri nekomplirani kapi se motnje občutenja običajno pojavijo na isti strani kot ohromelost, vendar manj kot desetina kapi povzroči izgubo občutenja te vrste.

Hemianopija je izguba polovice vidnega polja, ki je sicer neokrnjena, če obe očesi pravilno vidita. Pri kapi oslepi ista stran vidnega polja ob oči na isti strani telesa, ki je prizadeta zaradi izgube moči ali občutenja.

To moramo vedeti, če skrbimo za bolnika s kapjo, ki nas ne more videti, če se mu približamo s slepe strani. Prav tako ne more vedeti, kaj se godi na njegovi slepi strani. Tak bolnik se zdrzne, če se kdo nepričakovano pojavi pred njim s prizadete strani, zato na splošno velja, da se mu moramo približevati le s strani, ki jo vidi. Običajno je osrednji del vidnega polja, ki se uporablja za branje, pisanje in ročna dela, ohranjen in ga bolnik lahko uporablja kot poprej.

Možganska krvavitev. Krvavitev je običajno resnejša kot embolija oziroma strdek, ker pri visokem pritisku pritoka krvi v možganovino in jo močno poškoduje. Ta vrsta kapi poteka navadno dramatično, se začne s silovitim glavobolom in bljuvanjem, bolnik hitro izgubi zavest in neenakomerno speče diha. Glava in oči so navadno obrnjene v eno stran in eno lice se napihuje. Vrat je pogosto trd in ena stran telesa je ohlapna ter ohromljena.

Možganska tromboza. Krvni strdek (embolus) podobno povzroči nenaden napad, vendar telo ni tako hudo prizadeto.

(se nadaljuje)

zanimivosti iz sveta

Vojska se uči od pajkov

Novice, da ameriška vojska dela poskuse, kako bi uporabila pajčevino za pridobivanje novih odpornih materialov, ki naj bi služili za izdelavo neprobojnih jopičev in druge vojaške opreme, se zdi neverjetna le na prvi pogled, kdor pa nekoliko bolj pozna skrivnostni svet pajkov, se novici ne čudi. Pajki so namreč pravi mojstri pletenja pajčevinastih niti, še posebno križevci, ki bi jih lahko takoj zaposlili v sodobnih laboratorijih, kjer izdelujejo kompozitne materiale.

Pajčevina križevcev je sestavljena iz roževine, kot so naši lasje ali nohti, vendar je neprimerno bolj trdna in raztegljiva. Pajek izloča iz prednjih žlez različne vrste roževine, vsaj sedem vrst, in jih združuje v večnamenske niti za pletenje mreže, s katero lovi svoje žrtve. Drugače so nosilne niti, drugačne lepljive lovilne niti, ki jih napne na nosilne. Tako ene kot druge pa morajo biti dovolj močne, da zadržijo ulovljen plen, ki se krčevito trudi, da bi se iztrgal iz smrtne pasti. S trdnostjo morajo klijubovati močnim naletom, hkrati pa morajo biti toliko elastične, da jih žrtve ne raztrga. Mreža se mora vdajati pritiskom in ohraniti trdnost pri velikih obremenitvah in se hitro vračati v prvotno lego, da ne pride do velikih nihanj. Za izdelavo takšne mreže je največji mojster pajek križevac, ki ga v tej spretnosti dosega le malo pajkov. Večina jih plete sicer močne niti, a so negospodarne v primerjavi s križevčevimi. Ta pajek je "izumlj" takšno pajčevino, da mu jo lahko zavidajo

1,2 ženske na enega

Edith Cresson, nekdanja francoska vladna predsednica, je v nekem intervjuju dala izjavo, ki je močno razburila Britance, Nemce in Američane. Zatrdila je namreč, da je najmanj četrtina moških na Otoku, v Združenih državah Amerike in v Nemčiji homoseksualcev, da se anglosaksonci nasploh ne zanimajo kaj dosti za ženske, medtem ko so njeni rojaki Francozi v tem pogledu bistveno drugačni, se pravi boljši. Gospa je govorila na pamet. To je potrdila občestna študija o spolnem obnašanju, ki so jo opravili letos in rezultate nedolgo tega predstavili v znani reviji Nature.

Iz študije sledi, da so Britanci prav tako zanimajo za ženski spol kot Francozi. Slišati je seveda smešno, a statistika ima pač tak jezik: v razdobju zadnjega leta je imel v povprečju tako Francoz kot Britanec 1,2 ženske, se pravi, da se oba enako zanimata za ženski spol, in če gre tu za poročene moške, celo nekoliko večje. Razlika tudi ni velika pri občasnih homoseksualnih izkušnjah: 4 odst. Francozov in 6 odst. Britancev je imelo kakšno spolno izkušnjo te vrste. Pravih, dejavnih homoseksualcev pa je v obeh državah manj kot 2 odst.

Pajkova mreža je tehnološka mojstrovina

izumitelji najsodobnejše tehnologije materialov. Posebnost križevčev pajčevine je v njeni "gradbeni" strukturi. Ob izhodu iz žleze nitko sproti prekrija z opojno snovjo, katere naloga je, da vpija nezaželeno vlago in ohranja niti prožne in močne kljub majhni debelini. Nosilno nit splete po sistemu dvojnih vreten. Vlažna obloga nosilne nitke se na zraku zbere v vrsto kroglice, podobno biserni ogrlici, sama nit pa se zvije v nekakšen klobčič znotraj teh kroglic. Ob naletu plena in njegovem otepanju se nit napenja in klobčič nosilne nitke znotraj vlažne kroglice se odvija, kolikor je treba, nato pa se brez nihanja vrača v prejšnji položaj. Raztegljivost takšnega sistema je neverjetna: tri-do štirikratna. A ne samo da je pajek izdelal učinkovit sistem, tudi zaščitil ga je. Vedno vlažnega sistema raztezostnih kroglic bi se lahko lotili paraziti ali gnilobne bakterije, če ne bi bila vlaga vpijajoča snov antibiotična. To pojasnjuje izročilo ljudskega zdravilstva, da je odlično zdravilo za vneto rano pajčevina.

Na robu vesolja

Hubblor teleskop, ki kroži okoli Zemlje, je bil deležen precejšnjih kritik, ker se v začetku ni obnesel tako, kot so pričakovali, vendar pa kljub temu, da imajo težave pri ostrinju slik, opravlja pomembno delo. Njegovo zrcalo namreč vidi zaradi brezračnega prostora veliko globlje v vesolje kot najmočnejši optični teleskopi na Zemlji. Med najnovejšimi odkritji, do katerih so astronomi prišli po zaslugi Hubblovega teleskopa, je jata galaksij, ki je najbolj oddaljeni tovrstni nebesni objekt, kar jih je kdajkoli zaznala kakšna naprava.

Gre za izredno staro galaktično jato, verjetno iz časov, ko so se galaksije v vesolju šele tvorile. Hubblor teleskop je zabeležil le njen najsvalčnejši del, v katerem se kot na tekočem traku rojevajo zvezde.

POSTLOVI PODOBI - V Stopičah hranijo v župnišču dve zanimivi postni podobi, delo slikarja Antona Postla, ki je živel in delal v drugi polovici 18. stoletja. Deloval je na območju Mirenske doline in Velikih Lašč, njegov slikarski opus pa zajema prek 70 del in izpričuje značilno stopnjo poznobaročnega slikarstva, ki izhajajo iz Jelovškove delavnice. Podobi, ki prikazujejo prizore iz žalostnega dela rožnega venca, so včasih postavljali v velikem tednu ob božji grob in z njimi ustvarili zelo nazorno predstavo Kristusovega trpljenja.

IX Tudinovih zapiskov

Hudo se bunkajo - Zakonski se marsikateri hudo bunkajo, včasih pretepa baba dedca. V jezi nad dedcem pobijejo včasih babe vso posodo. Rade žugajo da bodo skočile v vodo ali si že kaj naredile, da bo dedcu žal do smrti. Včasih pobegnejo, s prisego, da se nikoli več ne vrnejo - spe pomladi v kaki rži ali v hosti - in se pripilazijo zvečer spet domu. taki škandali nahajajo se ve da splošno grajo, ženske govore kaj da se ti ljudje še pekla ne boje. Ali v tem grmu čepi zajec. Pekla se namreč ne boji vsaki in tudi ne vsaka. Stara ženska se zakrohota ob tej besedi in rekla zbadljivo: Kdo pa ve kaj je peklo in kakšen je? Do zdaj še ni bilo nobenega nazaj.

Zagrizen ponos - Dolenec če ni pijanec in preveč zadolžen je strašno samosten, sam svoj, svojeglav, neprijazen, zabavljiv, prav misantrop. Jezo razliva naj bolj nad škriči, ker se jim nimajo nič bati, in sploh nad gospodo ktero sovraži huje kot hudiča. Še za farje ne mara nič. Rad jim očita denarje in babe. Ta lastnost je posebno razvita proč od vel. cest po hribih in jarkih, kjer vlada še neomajana surovost in praznovrje v zvezi z nekakim zagrizenim ponosom in bogatim slovenskim jezikom. V vinskih krajih pa so srca bolj mehka in gostoljubna ne še prazna beseda. Če pa je tak človek pijan, se pa kažejo vse omenjene lastnosti še v mnogo večji meri in delajo iz Dolenca pravega divjaka.

Podatki o medrepubliških materialnih tokovih od leta 1970 naprej pričajo, da so nakupi Slovenije v drugih republikah in pokrajinah stalno naraščali. Tako so v letu 1970 po obsegu znašali 56,2% družbenega proizvoda Slovenije, v letu 1980 pa že 63,0%. V letih 1980 do 1983 se je ta delež še povečal, in sicer zaradi težav v zvezi z reševanjem plačilno-bilančnega položaja Jugoslavije in s tem povezano bistveno zmanjšano možnostjo uvoza reprodukcijskega materiala s konvertibilnega območja.

Po drugi strani pa statistični podatki kažejo, da je z naraščanjem izvoza relativno upadala prodaja Slovenije v druge republike: v letu 1970 je znašala še 98,2% družbenega proizvoda, v letu 1980 pa 85,6%. Ustrežno temu se je zmanjševal "saldo" menjave: od 42% družbenega proizvoda v letu 1970 na 23,6% v letu 1980. Ta proces se je nadaljeval tudi po letu 1980. Relativno upadanje prodaje naših izdelkov v druge republike je nastalo tudi zaradi razvoja predelovalne industrije pri njih in delno z nujnostjo lastnega izvoza. Kljub temu pa je bila Slovenija v letih 1980 do 1983 (in je bila vse do odcepitve) v veliko večji meri navezana na prodajo svojih izdelkov v druge republike kot v izvoz, saj je bila vrednost izvoza, nakupi v drugih republikah pa so bili dvakrat večji od uvoza. Razumljivo torej, zakaj je Slovenija izguba "južnih trgov" po osamosvojitvi tako močno prizadela.

Slovenske "specifičnosti"

Slovenija nima pomembnejših naravnih bogastev, to pa terja v njeni gospodarski usmeritvi predvsem izkoristek človeških umskih in fizičnih

KNJIŽNA POLICA

Poezija izrekov

Poezija Milana Dekleve se veskozi ukvarja z enim samim bistvenim vprašanjem, to je z vprašanjem bivanja. V nasprotju s filozofi, ki se mučijo, da bi na konkretno vprašanje poiskali konkreten odgovor, izreka pesnik na poti k neznanemu v glavnem le svoja občutja in doživlja, radost ali stisko, kajpak na poseben način - v pesniški, metaforični govorici. Dekleva je svoja poetska izrekanja o bivanju razgrnil v osmih knjigah, ki že z naslovi nakazujejo stopnjevanje iskanja in odkrivanja novega, še ne ubesedenega.

Deklevova zadnja knjiga Preseženi človek, ki je izšla pri Založbi Mihelač, ni klasična pesniška zbirka, temveč je pesniška snov v njej podana v prozni obliki. Ne gre pa za pesmi v prozi, kakršne beremo pri drugih avtorjih. Pesnik sam imenuje te kratke besede izreki. Preseženi človek je torej zbirka, v kateri je 106 izrekov, aforističnih zapisov, dostikrat zjedrenih v en sam kratek stavek.

V knjigi beremo, da so "otroci spomin na naše poreklo", da "ljubimkamo z nebom, a poročeni smo z zemljo", da "med vprašanjem o nesmislu popolnosti in popolnosti nesmisla se je treba odločiti za otroka". In naprej: "S prekopavanjem jezika ne bomo ustvarili pesmi. Pesem je nadzorovana tišina". Vendar pa: "Poezija ni tekmovalje za popolnost, je izpolnjevanje jezika. Poezija nima ničesar nad seboj, ob sebi, zoper sebe: njeno nikogaršnost lahko preizkusite tako, da napišete pesem".

Deklevovi izreki so, kot vidimo, fragmenti lirike, so lirika sama, le da je izrekanje te lirike v jeziku, ki je v liriki presežen z ostro neposrednostjo povedanega. Je to simbolično za svet, v katerem gostuje ta poezija? A ta svet je svet nepredvidljivosti, izpraznjenosti, izgubljenega smisla, torej tudi absurda in paradoksa. V njem se lahko naseli le tisti, ki verjame pesniškemu jeziku. "Jezik (pa) je oprezen: vera nas lahko pripelje k nebivojočemu, zvestoba k bivajočemu".

IVAN ZORAN

Veliki voz

Čas od konca prve svetovne vojne do druge in prva povojna leta na Slovenskem so takšno obdobje, ki kot svetovno dogajanje, a s slovenskimi posebnostmi že dolgo kliče po širokopoteznem pisateljskem peresu, da bi z literarno močjo in prepričljivostjo izrisal duha časa. Če je prej takšno pisanje zaviral ideološki imperativ povsem določenega gledanja in razumevanja časa in ljudi, to že nekaj časa ne velja več, zato niti ne preseneča, da se je na knjižnem trgu pojavila zajetna knjiga, ki se po svoji vsebini, naj je to

avtorjev namen ali ne, poskuša vnesti med velike slovenske tekste. Gre za najnovejši roman Miloša Mikelnja VELIKI VOZ, ki je pred kratkim ugledal beli dan pri prizadevnem založniku Mihelaču.

Roman ali saga, kot bi delo tudi lahko označili, je zasnovan na povsem realnem in prepoznavnem ozadju predvojnega in vojnega dogajanja v Sloveniji,

glavni junaki in nosilci pripovedi pa so izmišljene osebe, četudi v nekaterih svojih potezah prepoznavne v bolj ali manj znanih osebnostih. Os-

novna zgodba pripoveduje o bratih Vidovičih, ki se, četudi iz istega gnezda, na svojih življenjskih poteh gibljeta vse bolj vsaksebi in se v usodni polarizaciji slovenskega naroda, ki se je začela pred vojno in se med njo krvavo globoko zarezala v narodovo telo in dušo, znajdeti s svojimi družinskimi člani na nasprotnih bregovih, na koncu pa si, v življenju trdo preskušena, spravno podata roke. Junaka sta tako prispodoba slovenskega naroda in njegove usodne razklanosti, uspehi, porazi, trpljenja, nesreče in bridkosti njunih družin pa so tegobe mnogih slovenskih ljudi, ki so jim razmere urezovala življenjske poti v prvi polovici tega stoletja. Okoli osrednje zgodbe je spletena še cela galerija drugih zgodb, vse pa so v službi predstavitve obdobja, zato pisatelj v literarno pripoved enakovredno vpleta zgodovinska dejstva, med izmišljene junake pa znane osebnosti, od predvojnega politika Korošca do povojnega predsednika Kidriča. Tako se opisi dejanskih objektivnih zgodovinskih procesov na Slovenskem spajajo z literarno izmišljivo v slogu sodobnega fact fiction romana. Avtor se s tako zasnovanim romanom dejstev in izmišljive loteva tudi donedavnih tabujskih tem, a izrisovanje partizanstva in domobranstva na zgodovinskem ozadju in skozi usode junakov ideološko ni obremenjeno, s čimer besedilo pridobiva na prepričljivosti, njegova resnica pa, četudi je literarna, učinkuje kot odsliska-va resnice časa.

Knjiga bo enako močno pritegnila bralca, ki uživa v literarni pripovedi, kot bralca, ki rad lista po poljudnih zgodovinskih delih. Slednjemu so še posebej namenjeni dodatki na koncu knjige, v katerih je avtor pregledno obdelal razpad Avstro-Ogrske in nastanek Jugoslavije, volitve leta 1920, razpad Jugoslavije 1941, vojno 1941-1945 in novo Jugoslavijo, dodal pa še dnevniki partizana Gubčeve brigade.

MILAN MARKELJ

MIRNACOMERC — MIKO d.o.o., Sevnica, NHM 17

objavlja prosta dela in naloge: v poslovalnici »Pohišto, keramika Brežice, Milavčeva 81

- poslovodja — 1 delavec
- prodajalec — 1 delavec

Pogoj: poslovodska oziroma trgovska šola z večletno prakso

Rok prijave do 21. 12. 1992 na upravo podjetja: »Mirnacomerc« d.o.o., Sevnica, NHM 17, 68290 Sevnica

»Vsi, ki ste postali invalidi zaradi poškodb ali bolezni kot nevojaki zaradi vojaškega materiala, vojnih dogodkov ali vojnega nasilja, in niste doslej uveljavljali svojih pravic, se najkasneje do 31. 12. 1992 javite pri občinskem upravnem organu za zadeve borcev in vojaških vojnih invalidov ali na Medobčinskem društvu civilnih invalidov vojne Novo mesto, Vrhovčeva 20. Rok za uveljavitev varstva po zakonu o civilnih invalidih vojne se za težje vrste invalidov, ki nimajo pisnih dokazov, zaključuje z 31. 12. 1992.«

Takoj zaposlimo:

1. šoferja (potrebna je poklicna šola, pasivno znanje angleškega jezika ter izpit B kategorije).
2. serviserja hladilnih naprav (V. stopnja izobrazbe elektro ali strojne smeri)
3. diplomiranega komercialista za delo v komerciali.

Prodamo avtomobil Mercedes Benz 200 E, letnik 11/1990, 80.000 km prevoženih, metallic barva, centralno zaklepanje, ABS.

VAKO d.o.o.
Kolodvorska 56, 68340 ČRNOMELJ
Tel.: 068/52-073, 52-555, 53-173
Fax: 068/52-073, 53-173

Enciklopedija Slovenije do M

Veliki založniški in znanstveni projekt Enciklopedije Slovenije, ki se ga je enkrat ob večji in drugič manjši podpori širokopotezno lotila Mladinska knjiga in ga začela uredničevati leta 1987, je z izidom šestega zvezka prispejal na polovico poti. Lahko bi tudi rekli, da je na tej poti dokončno dozorel, saj se je otrese, recimo jim tako, otroških bolezni: to so bile v prvih zvezkih predvsem idološko-politične usmeritve in iz njih izvirajoči izključujoči kriteriji. Že z lanskim zvezkom, s pravkar izdanim pa še bolj Enciklopedije Slovenije gradi na širini znanstvenih kriterijev in analiz ter je tako še bolj kot doslej ne samo dragocena zakladnica vedenj in podatkov, marveč tudi ogledalo, ki kaže, kaj slovenske znanosti in stroke zmorejo, je, kot je na predstavitvi dejal predsednik glavnega uredniškega odbora Janko Kos, "vrhunski dosežek slovenske zavesti o sami sebi."

Šesti zvezek prinaša 474 stvarnih in 512 biografskih gesel, razvrščenih od Kreka do Marjinega češčenja, napisalo jih 438 piscev, besedila pa dopolnjuje in pojasnjuje 472 barvnih in 429 črno-belih ilustracij. Obširnejše obdelanih gesel je v tem zvezku precej tako stvarnih kot biografskih. S področja geografije izstopajo gesla Krka, Krško, Ljubljana, Maribor, obsežni so sklopi gesel, povezanih s krščanstvom, liberalizmom, likovno umetnostjo, ljudsko ustvarjalnostjo (arhitektura, glasbila, likovna umetnost, noša, tehnika, ples), slovstvo, vremenoslovje, zdravilstvo), literaturo, letalstvom itd. Med osebnostmi, ki so uvrščene v šesti zvezek, velja omeniti J. E. Kreka, S. Krelja, E. Kristana, Z. Kveder, V. Lamuta, F. Levstika, R. Maistra, našli pa bomo seveda tudi še živeče osebnosti, od politika M. Kučana do pesnice S. Makarovič. Ažurnost pa so sestavljali pokazali z uvrstitvijo gesel, ki so časovno še zelo mlada, denimo Liberalna stranka in Liberalno-demokratska stranka.

MILAN MARKELJ

Vinko Blatnik: Rojstvo in vzpon samostojne Slovenije

zmogljivosti, znanja, bolj intenzivnega dela. Družine v Sloveniji so majhne, število rojstev zelo nizko, velik je odstotek zaposlenih žensk. To po eni strani prispeva k višji ravnini družbenega proizvoda na prebivalca, terja pa tudi višjo raven obsega sredstev za družbene dejavnosti.

Dejstvo, da sta v slovenski družini zaposlena oba starša, terja drugačno sestavo stroškov oz. osebne porabe kot drugje. Nekateri dodatni izdatki so neizogibni: za varstvo otrok, za prevoz ipd. V Sloveniji je bila udeležba izdatkov zaposlenih za zdravstvo in socialno varstvo v okviru sredstev osebnih dohodkov vsa leta življenja v SFRJ dvakrat tolikšna kot v jugoslovanskem povprečju oziroma trikrat tolikšna kot v Srbiji, štirikrat tolikšna kot v BiH itd.

Tudi v stanovanjski politiki smo si Slovenci prizadevali, da bi si v večji meri sami in ne z družbenimi stanovanji reševali stanovanjska vprašanja. Tako si v Sloveniji dve tretjini družin samih gradita hiše ali kupujeta stanovanja, pri čemer velja opozoriti, da je bila cena za kvadratni meter stanovanja v povprečju za 50% višja od povprečne jugoslovanske oziroma več kot 3-krat višja od te cene v Makedoniji.

Pri komunalnih storitvah je šlo za podobna razmerja. Cena za vodarino in kanalizacijo je bila v Sloveniji približno dvakrat tolikšna kot povprečno v vsej državi; samo kanalizacija pa celo trikrat večja kot denimo na Hrvaškem.

Tudi cene za ogrevanje so bile večje od jugoslovanskega povprečja.

Izterjava računov za komunalne storitve, elektrika, stanarine itd. je bila v Sloveniji organizirana tako, da smo imeli relativno majhen delež neplačanih računov, pri elektriki pa ga sploh ni bilo. O tem, kako so plačevali te račune drugod, pa smo zadnje desetletje veliko brali. Po balkansko!

Glede na višjo raven družbenega proizvoda v primerjavi z jugoslovanskim povprečjem (pri čemer pa Slovenija vendarle precej zaostaja za sosednjimi deželami, saj je njen družbeni proizvod npr. približno dvakrat nižji kot v sosednji avstrijski Koroški in Štajerski ali pa v sosednji italijanski Furlaniji-Juljski krajini) je logično, da dosega slovenska družina tudi višjo življenjsko raven kot družine v nekdanjih jugo republikah. Vendar ta - ob upoštevanju višine vseh stalnih in potrebnih dodatnih izdatkov, v kakršne sili ta način in ritem življenja v Sloveniji - dejansko le ni toliko višja, ko so nam nekateri analitiki z juga nekdanje države kar naprej dopovedovali kot napoved, kako se nameravajo z nami dogovarjati o "dediščini SFRJ". Tudi zato branje teh podatkov ne bi smelo biti dolgočasno, marveč poučno, še posebno v času, ko sestavljamo račune o naši preteklosti in prihodnosti.

Davek "bratskemu jugu"

Glavni argument za vzpostavitev samosto-

jne, suverene države Slovenije je bilo dejstvo, da (do)tedanji federativni institucionalni okvir Slovenije ni dopuščal samostojnega ukrepanja pri uveljavljanju interesov slovenskega gospodarstva (naroda). Razmerje pri družbenem proizvodu na prebivalca med Slovenijo in Kosovom je leta 1988 znašalo 7,5 : 1, med Slovenijo in Makedonijo pa 3,2 : 1. Te razlike se kljub velikim naložbam v minulih štiridesetih letih (samo v zadnjih desetih letih je Slovenija v zvezni sklad za nerazvite vložila nad milijardo dolarjev) niso zmanjševale. Zato so tudi spodletele vse jugoslovanske gospodarske reforme. Slovenija ni imela več nikakršnega razloga, da bi še naprej "bratskemu jugu" plačevala davek; še zlasti ne, ko se je izkazalo, da ne more preprečiti propadanja jugoslovanskega gospodarstva, saj za to ponekod ni bilo niti pripravljenosti niti učinkovite gospodarske politike.

Napočil je torej čas javnega sestavljanja čistih računov o mestu in vlogi Slovenije v Jugoslaviji, Evropi, svetu. Računi, ki smo jih Slovenci dotlej plačevali drugim v nekdanji Jugoslaviji (ob stalnih očitkih, da jih izkoriščamo), so bili tako visoki, da so jih objavljali le v gradivih "za osebno uporabo", v javnih nikoli.

Tako so denarni odlivi za federacijo in druge republike npr. v letu 1990 znašali okrog 20,7 milijarde takratnih dinarjev oziroma 11 odstotkov "očičenega" družbenega proizvoda Slovenije, medtem ko so prilivi iz federacije znašali le okrog 4,7 milijarde dinarjev ali 2,5 odstotka "očičenega" družbenega proizvoda Slovenije. Neto odliv iz Slovenije je torej znašal 8,5 odstotka družbenega proizvoda Slovenije.

odbojka

I. DRŽAVNA LIGA, moški, 9., zadnje jesensko KOLO: PIONIR—SALONIT 1:3 (-9, 12, -12, -12)
 PIONIR: Brulec, Uraut, Petkovič, Travižan, Goleš, Černač, Babnik, Gotenc, Kaliberda, Dolyja, Smrke.
JESENSKA LESTVICA: 1. Salonit 18 točk, 2. Kamnik Novi Graniti 16, 3. Pionir 14, 4. Olimpija 12, 5. Pomurje Vigros 10, 6. Fužinar 8, 7. Minolta Bled 4, 8. Granit Preskrba 4, 9. PROM 2, 10. Šempeter 2.
 V prvem spomladanskem kolu (9. januarja) igrajo: Pionir—Granit Preskrba, Minolta Bled—Salonit itd.
I. DRŽAVNA LIGA, ženske, 9., zadnje jesensko KOLO: LIK TILIA—BLEĐ 3:2 (-14, -11, 13, 10, 11)
 LIK TILIA: Klun, Akrap, Turk, Drobnič, Hočevar, Briški, Vidmar, Kotnik.
JESENSKA LESTVICA: 1. Abes Trade 16, 2. HIT Casino 16, 3. VCimos 14, 4. Krim 10, 5. Bled 10, 6. LIK Tilia 10, 7. Gornji Grad 6, 8. Tabor 6, 9. Branik Rogoza 2, 10. Topolšica 0.
 V prvem spomladanskem kolu (9. januarja 1993) igrajo: HIT Casino Nova Gorica—LIK Tilia, Abes Trade—Cimos itd.
II. LIGA, moški, 11. KOLO: CELJE—PIONIR II (14, 9, -15, 13)
LESTVICA: 1. Ljutomer 20, 2. Topolšica 16, 11. Pionir II 12, 2. Celje 2.
 V prvem spomladanskem kolu (7. februarja) igrajo pionirjenci doma z Braslovčami.
II. LIGA, ženske, 11. KOLO: PIONIR—ŠD TAVOR II 3:1 (12, -17, 4, 9)
JESENSKA LESTVICA: 1. Mislinja STEEL 22, 2. Pionir 18, 3. Alpin Triglav 16, 4. Prevalje 14 itd.
 V prvem spomladanskem kolu (7. februarja 1993) igrajo: Pionir—Branik Rogoza II, Šentvid—Mislinja STEEL itd.

rokomet

I. DRŽAVNA LIGA, moški, 10. KOLO: DRAVA—KVM RIBNICA 25:23 (12:9)
 KVM RIBNICA: Sinanović, Pajnič, Kahrman 1, Šilc, Ilc 12, Tanko 1, S. Mihelič, Lesar 3, A. Mihelič 4, Marolt, Fajdiga 2, Gelze.
KOLINSKA SLOVAN—ITALCO DOBOVA 29:19 (14:7)
 ITALCO DOBOVA: Marcola, Kovac, Voglar 1, Avsec, Deržič 6, Levec 1, Glaser 10, Kranjc, Pavkovič 1, Rak, Žibert, Kuhar.
LESTVICA: 1. Pivovarna Laško 19, 2. Nova Oprema 15, 3. Kolinska Slovan 12, ... 10. KVM Ribnica 8, 11. Pomurka 4, 12. Italco Dobova 1.
 Pari prihodnje kolo (19. decembra): KVM Ribnica—Pomurka, Italco Dobova—Nova Oprema, Pivovarna Laško—Kolinska Slovan itd.

košarka

I. SKL, moški, rdeča skupina, 1. KOLO: PODOBOČJE—KOKRO LIPJE 76:71 (32:35)
 PODOBOČJE: Vego 8, Gramc 3, Lucev 11, Krajcar 23, Bordelius 5, Krivokapič 9, Krošelj 16, Vavpotič 1.
 V naslednjem kolu (9. decembra) igrajo Podbočjani doma z Idrijo.
II. SKL, moški, 12. KOLO: SNEŽNIK KOČEVSKA REKA—KRAŠKI ŽIDAR 79:115 (45:49), ZADOM ČRNOMELJ—LITJIA 79:105 (43:51)
LESTVICA: 1. Litija in Kraški židar po 23, ... 4. Snežnik Kočevska Reka 19, 8. Zadom Črnomelj 15 itd.
II. SKL, ženske, 14. KOLO: NOVO MESTO—POMURJE 47:50 (23:26)
 NOVO MESTO: Zupančič 8, D. Verstovšek 12, Žagar 18, Birs 1, J. Verstovšek 8.

Jesen končali pod pričakovanji

Odbojkarji Pionirja klonili v derbiju s Salonitom — Po prvem delu šele tretji — Težave s trenerjem — LIK Tilia v zlati sredini

Prvi del odbojcarskih prvenstev je zaključen, ekipe bodo na parket znova stopile prihodnje leto; prvotigaši že 9. januarja, drugotigaši pa 7. februarja. Časa za obračune in inventure bo torej dovolj, brzokone pa je že sedaj moč trditi, da v taboru odbojkarjev novomeškega Pionirja z doseženim tretjim mestom po prvem delu sezone nikakor niso zadovoljni.

Sobotna tekma zadnjega jesenskega kola proti kanalskemu Salonitu je bila lepa in nemara zadnja priložnost, da pionirjenci obdržijo stik z vrhom, kamor po igralski kvaliteti vsekakor sodijo. Ne gre namreč prezreti, da je ekipa Pionirja letos močnejša za dva dobra ukrajinska igralca, za Petkoviča, ki se je vrnil v moštvo in seveda za Urnauta, ki je bil največji zadetek prestopnega roka. Žal pa v Pionirju nimajo sreče z ljudmi, ki sedijo na njihovi klopi. Donedavnega trenerja Viktorja Fedjušina

ritativnega trenerja; nepisano pravilo je, da dober strokovnjak na klopi zaleže več kot pol ekipe. Brez takšnega človeka od letos vloženega denarja ne bo pričakovanih obresti.

Precej manjše skrbi imajo v kočeviski LIK Tili. Dekleta vedo, da niso za sam vrh, izpasti pa tudi ne morejo. Jasno in opravičljivo je potemtakem, da ekipa brez prave motivacije igra v spremenljivi formi. Med svetle prebiske kočevske vrste, kjer je na prvem mestu vsekakor koprski podvig nad Cimosom, sodi tudi sobotna tekma proti Blejčankam. Slednje so namreč v Kočeviski vodile že z 2:0 v nizih in vse je kazalo na že četrti domači poraz LIK Tili. Na srečo pa so se dekleta še pravi čas prebudila in osvojila letošnji peti par točk. Ob tem velja omeniti še največjo hibo kočeviske ženske odbojcarske vrste: trener ima na voljo vsega osem igralok, ob tako skromnem izboru pa seveda na kaj več kot na trenutne prebiske ekipe ne gre računati.

V drugotigaških konkurencah se je jesen končala po napovedih. Pionirjenci so že zmeraj v borbi za vrh, za vodilno ekipo Mislinje zaostajajo štiri točke, medtem ko se bodo morali fantje spomladsi še krepko potruditi, ako bodo želeli ostati v tej družbi.

ZMAGA BREŽIŠKIH TELOVADK

BREŽICE - Kar 110 tekmovalk iz vseh najboljših slovenskih ter nekaterih hrvaških klubov se je zbralo na tradicionalnem 22. Malejevem memorialu. Mlade tekmovalke brežiškega TVD Partizan so dosegle nekaj lepih uspehov, saj je med mlajšimi pionirkami v B programu zmagala Tadeja Cetin, Sandra Horžen je bila tretja, Saška Znidarič pa peta; ekipna zmaga pa je seveda pripadla Brežičankam. V konkurenci starejših pionirk je bila Vanja Rancinger sedma, Bogomira Baložnik pa deveta. Malejev memorial je hkrati štel kot izbirni za nastop na državnem prvenstvu, žal pa organizator Partizan Tabor ni pripravil tekme tudi za fante, kar se je zgodilo prvič v zgodovini memorialnih tekmovalk. Organizator druge kvalifikacijske tekme za nastop na DP bo TVD Partizan Brežice, ki pripravljajo v soboto, 19. decembra, tradicionalni Hollyjev memorial. Dekleta bodo nastopila ob 10., fantje pa ob 14. uri. Vabljeno!

Papež in Štangelj med kandidati za MI

Na mediteranskih igrah bo Slovenija nastopila le v moštveni vožnji

NOVO MESTO — Čeprav vlada v kolesarskem športu te dni zatuje, se v klubih že mrzlično pripravljajo na prve nastope v novi sezoni. Poglavitni cilj najboljših bo seveda svetovno prvenstvo meseca avgusta na Norveškem, med pomembnejšimi mednarodnimi preizkušnjami pa bo seveda tudi nastop na sredozemskih igrah, ki bodo junija v Franciji.

Direktor kolesarskih reprezentanc Franc Hvasti je prejšnji teden objavil spisek kandidatov za nastop na mediteranskih igrah, kjer bodo slovenski reprezentantje vozili le v ekipni preizkušnji na 100 km. Prav v času sredozemskih iger so namreč doma tri velike mednarodne dirke: Velika nagrada Save, Velika nagrada Krke in državno prvenstvo. Kandidati za vožnjo v moštvenem kronometru so Sandi Papež in Gorazd Štangelj (Kraška), Brane Ugronovič in Sašo Sviben (Celje), Martin Hvastja (ROG) in Marko Baloh (Astra VT). Ekipo bo v Franciji vodil novomeški trener Kamen Stančev, glavni test pripravilnosti pa bodo imeli reprezentanti na dirkah Po Spodnji Saški ter majski dirki Po Sloveniji.

BOŽIČNO BRČANJE

ŠENTJERNEJ - NK Zidaki pripravljajo v soboto, 26. decembra, s pričetkom ob 10. uri v šentjernejški športni dvorani tradicionalni božično-novoletni turnir v malem nogometu. Prijavitelj se je moč do torka, 22. decembra, do 20. ure, ko bo v okrepčevalnici Grabnar na Rojrah opravljeno žrebanje. Okrepčevalnica Grabnar sprejema prijave tudi na telefon 42-398, prijavnina znaša 4.000 tolarjev, najboljše pa čakajo pokali in nagradni sklad v vrednosti 50 odstotkov zbrane prijavnine.

DEBELAKOV MEMORIAL MESOJEDCU

KRMELJ - DKŠD Svoboda je ob pomoči ŠK Milan Majcen pripravilo v nedeljo, 13. decembra, 11. šahovski memorial Borisa Debeljaka. V posamični konkurenci je nastopilo 28 igralcev, zmagal pa je Zvonko Mesojedec z 9 točkami, sledijo pa: Levčar 9, J. Blas 8,5, Smerdel 8, Derstvenšek 7, Povše 7 itd. Med ekipami je zmagala Sevnica I.

Drugi del pričeli z zmago

Košarkarji Podbočja ugnali Kokro Lipje s 76:71 — Odločila zadnja minuta — V II. ligi pričakovana poraza

Košarkarji Podbočja so v drugo krog prvenstvenih obračunov v rdeči skupni startali z zmago. Na domačem parketu so ugnali ekipo Kokra Lipje, ki je prvi del ligaških obračunov za razliko od Podbočjanov končala na odličnem četrtem mestu

Danes znani športniki Novega mesta 92

Prireditve bo ob 17. uri v Športni dvorani pod Marofom

NOVO MESTO — Danes ob 17. uri se bo v športni dvorani pod Marofom pričela športno-zabavna prireditve, na kateri bodo proglašeni najboljši športniki in športnica ter najboljši športni kolektiv Novega mesta v letu 1992. Pri izbiri najboljših so s svojimi glasovi samodelovali tudi bralci Dolenjskega lista. Bežen pogled med zajeten kup poslanih glasovalnih lističev je pokazal, da so med fanti največ glasov namenili kolesarjema Bogdanu Ravbarju in Gorazdu Štangelju, med dekletki Darji Tratar in Nataši Podkrižnik, med klubi pa NK Studio D in KD Krka. Ali je takšna tudi končna odločitev, h kateri je bilo potrebno pritišeti še rezultate ankete med novomeškimi športnimi delavci, bomo videli danes zvečer.

Hkrati s podelitvijo tovrstnih las-kavij priznanj bodo danes v športni

• Posebna gosta današnje prireditve bosta svetovni prvak v kegljanju Boris Urban in eden najboljših slovenskih alpinistov vseh časov Viktor Grošelj. Za zabavo bo poleg Andreja Šiferreja skrbel še ansambel Plava trava zaborka, ki bo imel ob 20. uri v športni dvorani še samostojni koncert.

dvorani nagrajeni še najboljši na letošnjih delavskih športnih igrah novomeške občine, priznanja pa čakajo tudi tiste, ki so se letos izkazali z nastopi v državnih selekcijah. Ob uradnem delu današnje prireditve bo tudi veliko razvedrila in glasbe, za eno in drugo bo poskrbel Andrej Šifer.

Dobovški rokomet na novi poti

Bolj kot na točke, misli nova uprava Italca Dobove na rokometni jutri — Po imenitni predstavi doma klavrna igre KVM na Ptujju

Po imenitni predstavi v minulem kolu proti ekipi Nove Opreme so rokometiški ribniški KVM v soboto razočarali na Ptujju. Tekmo 10. kola prve državne lige so izgubili prepričljivo, kot kaže rezultat, peti prvenstveni poraz pa je ekipo znova potisnil proti dnu lestvice.

Po prvem polčasu je bilo za Ribničane še nekaj upanja. Resda so gostitelji v 18. minuti vodili že z 8:4, vendar so igralci KVM v pihih minuti prednost zmanjšali na vsega zadetek razlike, to pa je bilo tudi vse. Nerazumljivo slabo so ribniški rokometiški igralci v prvih minutah nadaljevanja. Ta del igre so Ptujčani dobili kar s 6:1 in zmagovalce je bil znan. V finskih tekmah so gostje s presingom skušali poraz ublažiti, kar jim je naposled tudi uspelo, vendar za preobrat ni bilo več časa. Upamo, da bodo Ribničani v soboto, ko igrajo doma s predzadnjjo Pomurko, zmogli dovolj res-

nost in zbranosti, da preprečijo morebitno presenečenje, ki bi jih kaj lahko presneto drago stalo.

Igralci Italco Dobove so v Ljubljani na tekmo proti Kolinski Slovani odpotovali brez upanja na morebiten uspeh. Ljubljanci so pač ta čas za neučinkovane Dobovčane veliko premočan nasprotnik. Italco tako ostaja na repu lestvice z vsega eno osvojeno točko, vendar prihodnost kluba ne ni tako črna, kot se zdi na prvi pogled. Vodenje kluba je namreč pred dnevi

Deset kolajn karateistom

Tudi Sevničani dostojno zastopali reprezentančne barve

MISKOLC — S 1. svetovnega prvenstva za otroke in kadete v Miskolcu na Madžarskem so slovenski karateisti prinesli domov kar 10 odličij. Več (15) jih je odšlo le v ZDA, 14 jih je ostalo domačinom, medtem ko so Nemci z osmimi ko-

prezela skupina v dobovškem športu uveljavljenih in poznanih ljudi, ki se spoznajo na svoj posel. Na čelu upravnega odbora je poslej Stane Ostreljič, podpredsednik kluba je Franc Polovič, direktor pa Bogomir Doberšek. Prav v zagnanosti nove uprave in vanjo vključenih zasebnikov ter dokončanju športne dvorane v Brežicah je videti svetlejšo prihodnost dobovškega rokometu, ki letos slavi tri desetletja obstoja. Pravilna je tudi usmeritev klubске uprave o nesmiselnosti obstanka za vsako ceno v sedanji prvotigaški konkurenci, prva naloga je namreč postaviti močan rokometni center v Spodnjem Posavju, kateremu čez čas tudi prvotigaško nastopanje ne bo pretežno breme.

ZMAGA VULKANIZERSTVA

RIBNICA - Kar 32 ekip je nastopilo na tradicionalnem malonogometnem turnirju Ribnica 92, ki je bil na sporedu minuli vikend. Zmagala je ekipa ljubljanskega Vulkanizerstva Stipič-Janežič, ki je v finalu s 5:4 odpravila moštvo prav tako ljubljanskega San Rema. Čast gostiteljev je reševala vrsta Sodražice, ki se je prebila do polfinala, v tekmi za tretje mesto pa nato klonila proti Volveru s 3:5.

lajnami ostali za Slovenci. Najbolje so se odrezale naše deklice, ki so ekipno postale svetovne prvakinje v katah.

V posamezni konkurenci je zabelezel 14-letni Igor Semolič, ki je priboril Sloveniji še drugo, najbolj cenjeno lovoriko. V pisani mednarodni družini 951 tekmovalcev iz Amerike, Azije in Evrope so se, kot nam je povedal tajnik in trener sevnškega karate kluba Jure Orač, dobro znašli tudi sevnški karateisti. Dostojno so zastopali slovenske barve in se ustvrili v prvo tretjino močne konkurence. 10-letni Denis Orač je med 42 tekmovalci v kategoriji dečkov 9 do 10 let v katah zasedel 17. v športnih borbah pa 9. mesto; 12-letni Marko Stopar je v najštevilnejši kategoriji 86 dečkov od 11 do 12 let osvojil 19. mesto v katah in 17. v športnih borbah; 17-letni Smiljan Hriberšek je reprezentanci Slovenije v športnih borbah pomagal do odličnega 5. mesta, v posamezni konkurenci pa je v kategoriji fantov od 17 do 18 let osvojil 9. mesto.

DRUGI TURNIR V MALEM NOGOMETU

RIBNICA - Podjetje Mahiles pripravljajo v soboto, 26. decembra, drugi turnir v malem nogometu, na katerem bo nastopilo 24 ekip. Vsaka vrsta bo odigrala po dve tekmii, turnir bo potekal po pravilih FIFE, najboljše pa čakajo bogate denarne nagrade: za prvo mesto 20.000 tolarjev, za drugo 12, za tretje 8 in četrto 4 tisoč tolarjev. Prijavnino v znesku 4.000 tolarjev je potrebno nakazati na žiro račun 51310-601-14104. Vse ostale informacije je moč dobiti na telefon: (0601) 863-436, žrebanje pa bo v sredo 23. decembra, ob 18. uri.

NOVOLETNI TURNIR V ČRNOMLJU

ČRNOMLJE - Športno društvo Butoraj organizira 2. in 3. januarja turnir v malem nogometu v športni dvorani v Loki. Prijavnina znaša 3.000 tolarjev. Nagradni fond predstavlja 50 odst. celotne prijavnine. Informacije na telefon: (068) 52-500, vsak dan od 10. do 21. ure. Zrebanje parov bo 30. decembra ob 18. uri v prostorih NK Bela krajina.

Nastop sevnških članov slovenske reprezentance so omogočili OZ Makro, Leo, d.o.o., iz Boštanja, Yuce računalniški inženiring, sevnški izvršni svet in športna zveza ter zavarovalnica Tilia iz Novega mesta.

ŠTIRI ZMAGE MLADIH KOŠARKARJEV

NOVO MESTO - Mladinci KK Novo mesto 92 so v nadaljevanju prvenstvenih obračunov v Ljubljani premagali Ježico s 75:71, koše pa so dosegli: Strašek 24, Černe 20, Petrov 15, Červ 14 in Džananović 2. Kadeti so minuli teden zabeležili dve zmagi; doma so s 82:80 premagali Ilirijo, v gosteh pa s 54:50 še Postojno. Imenitno boro so zaokrožili še pionirji, ki so v gosteh ugnali Postojno s 66:23 in tako prepričljivo osvojili prvo mesto v svoji skupini pionirske državne lige. Največ točk so dosegli Mihalovič (19), Petrov (15) in Jazbec (8).

S KEGLJAŠKIH STEZ

• Dolenjske predstavnice v ženski medregijski ligi so končale prvi del tekmovalstva. V 5. kolu so Krčanke premagali bistriški Impol z 8:0, trebanjski Mercator pa je v Mariboru izgubil s 3:5. Na lestvici je Krško prvo, Trebnje pa tretje.

• Na kegljišču v Kanižarici bo v nedeljo kegljaška revija, na kateri bodo nastopile ženske vrste trebanjskega Mercatorja ter semiške Iskre in moški ekipe Rudarja in Metlike.

Vučkovič klonil šele v finalnem nastopu

Odličan dosežek novomeških igralcev squasha

LJUBLJANA — Ob odprtju prvega ljubljanskega squash centra z imenom Squash Land s kar osmimi igrišči je bil tu v soboto, 12. decembra, letošnji drugi turnir za jakostno lestvico. Na njem je nastopilo 36 najboljših slovenskih igralcev, med njimi tudi zastopstvo novomeškega Hrasta, ki se je imenitno odrezalo.

Goran Vučkovič se je po odličnem polfinalnem nastopu, v katerem je ugnal Veržejčana Bežana, uvrstil v finale, kjer je bil njegov nasprotnik dolejši edini še neporaženi slovenski igralec Peter Janežič (Fit Top Mengeš). Janežič je tudi to soboto ostal neporažen, Vučkoviču je pripadlo drugo mesto, od ostalih Novomeščanov pa je bil Sebastijan Turk sedmi, Jože Turk dvanajsti, Klemen Gutman pa šestnajsti. Med ženskami se nobeni Novomeščanki ni uspelo uvrstiti med osmerico, še najboljše je bila Zorica Verbič na dvanajstem mestu.

Dodajmo ob tem, da čaka igralce novomeškega Hrasta v soboto odločilna tekma za drugo mesto v državni ligi v Veržeju z ekipo Pointa.

SLOVENSKA INVESTICIJSKA BANKA, D.D., LJUBLJANA, EKSPOZITURA HRAST Adamičeva 2, Novo mesto

Telefon: (068) 22-802, fax: 28-059
 Delovni čas: vsak dan od 7. do 17. ure, sobota od 7. do 11. ure

Ugodne obrestne mere za avista in vezane tolarске ter devizne hranične vloge.

Izredni limiti na tekočih računih: za občane do 150.000,00 SIT, za obrtnike do 250.000,00 SIT.

Najvišje obrestne mere za avista depozite na žiro računih pravnih in fizičnih oseb.

Visoki menjalniški tečajji

Seff vrhunske tehnologije BAUER
 Letna najemina od 5.000 SIT dalje.

Kreditni za obratna sredstva in investicije.

Devizni investicijski krediti za podjetnike in obrtnike: obresti do 12,5%

Vredni smo tudi dobre banke!
SLOVENSKA INVESTICIJSKA BANKA, D.D.

KOLPA DOMA BREZ IZGUBLJENE TOČKE

PODZEMELJ - Na svoji zadnji seji je upravni odbor NK Kolpa KBM iz Podzemlja ocenil, da je doseženo tretje mesto članske ekipe po jesenskem delu tekmovalstva v ljubljanski medobčinski nogometni ligi lep uspeh. Še posebej, ker ni med prvenstvom Kolpa doma izgubila ene same točke. Razveseljuje pa še, da so na dobri poti tudi kadeti, ki so v močni prvotigaški konkurenci osvojili četrto mesto.

STRELJI ŠESTI

LJUBLJANA - Minulo soboto je bilo v Ljubljani izvedeno 1. kolo državne lige v streljanju z zračno pištolo. Člani SD Krung iz Brežic so dobro streljali, po prvem kolu so na dobrem šestem mestu in so celo pred lanskim državnim prvakom ljubljansko Olimpijo. Lestvica po 1. kolu: Lacko Ptuj 1690 krogov, Mrož Velenje I 1674, Moris Krim 1649, Kranj 1636, Kopačevina 1635, Krung Brežice 1633, Olimpija II 1632, Olimpija I 1627 itd.

Sporočila, izjave

IZJAVA OB PODPISU POGODBE

S podpisom Krovne pogodbe za sklepanje skupinskih prostovoljnih zdravstvenih zavarovanj je Zveza svobodnih sindikatov Slovenije omogočila in približala delavkam in delavcem oziroma zavarovancem ustrezen nivo zdravstvenih uslug in njihovega zdravstvenega varstva. V tem trenutku je Zveza svobodnih sindikatov Slovenije zbrala že pretek 100.000 potencialnih zavarovancev. Krovna pogodba daje možnosti, da se sindikati z delodajalci dogovorijo še za več od tega, kar zagotavlja pogodba, tudi na ta način, da se delavca čim manj obremenijo. Znotraj krovne pogodbe pa je dosežen 31-odstotni popust oziroma zavarovance na račun te pogodbe plača mesečno 690 tolarjev in to za prvi zavarovalni paket - popolno zdravstveno zavarovanje.

RAJKO LESJAK
sekretar ZSSS

UVOZ MESA IN VINA NAPOVEDUJE KATASTROFO

Na volilnem občnem zboru je SKZ pri SLS v Državni svet izvolila Evgena Sapača, podpredsednika SKZ. Občni zbor je obravnaval tudi prečo problematiko v kmetijstvu in razpravljao o prihodnji strategiji razvoja kmetijstva. SKZ ugotavlja, da je kmetijska politika vlade pogubna za kmetijstvo in podeželje. Po uvozu velikih količin vina v preteklih mesecih in tednih smo sedaj pričča še bolj pogubnemu in nekontroliranemu uvozu mesa. Predstavniki kmetov se sprašujejo, ali se je vlada dejansko odločila, da kmetijstvo in podeželje povsem izčrpa in povzroči nepopravljivo škodo, še preden bo državni zbor začel razpravo o prihodnosti kmetijstva. Odločeni so, da tega ne bodo dopustili in bodo uporabili politične in sindikalne možnosti, da preprečijo gospodarsko in socialno katastrofo.

Dr. FRANC ZAGOŽEN
Slovenska kmečka zveza

SKD TREBNJE: USPELI SMO

Nedeljske volitve so v trebanjski občini pokazale, da imajo največ podpore SKD, saj smo s 23 odst. zmagali med tako številnimi strankami. Seveda bo čas tisti, ki bo pokazal, ali so se volilci odločili pravilno. Mi smo prepričani, da so se. Po besedah predsednika SKD Lojzeta Peterleta, ki je v občini kandidiral v državni zbor in bil tudi izvoljen, smo lahko povsem zadovoljni tudi z rezultati v državi, saj smo edina Demosova stranka, ki je v primerjavi s prejšnjimi volitvami iz leta 1990 povečala število glasov. Zadovoljni smo tudi z uvrstitvijo našega predsedniškega kandidata Iva Bizjaka, za katerega je glasovalo kar 33,86 odst. volilcev občine Trebnje. Pokazalo se je, da smo edina stranka, ki je na predsedniških volitvah nastopila resno. Zavedamo se, da nas čaka veliko dela in, da morajo biti naši politični koraki v prihodnost upanje, da je v družbi vendarle mogoče nekaj spremeniti.

OO SKD Trebnje

• Pravna nevarnost delavcev je eden najhujših očitkov, ki ga je treba v imenu varstva človekovih pravic nasloviti na državne organe Slovenije. (Bavcon)

Vsaj upokojencem prizanesite!

V odločbi za dohodnino 600 besed in številk

Te dni sem dobil od novomeške izpostave republiške uprave za javne prihodke odločno »v zadevi odmere dohodnine za leto 1991«. Čeprav imam nekaj šol, sem se z neprijetnimi občutki pretolkel skozi »plahto«, ki je prišla v priporočnem pismu: velika je 61 x 21 cm in je torej »zelo dolgo pismo«, kakršnih človek med letom ne dobiva. A vendar, ravnam se po stari modrosti: Bogu kar je božje, cesarju kar je njegovega. Prebil sem se skozi vrstice in številke in nekako le prišel do podatka, da državi za lani nič ne dolgujem, nekaj tolarčkov bom dobil še nazaj.

Zabolelo me je nekaj drugega: ko je moja tašča pred tedni dobila prav tako pisanje, si z odločno ni znala pomagati. Učene besede, naštevane, odbitki in dodatki pa spet nove številke virov in obračunov v odločbi so jo tako zmedli, da je prišla do nas in prosila za pomoč. Za božjo voljo naj ji vendarle povemo, ali

Volitev je konec, a niso zadnje

Nismo nič vredni?

V oktobru 1991. leta se je sprožil na Senovem, na Poti na Armes, manjši plaz, ki je s seboj potegnil tudi del ceste, pretrgal vodovod, v nevarnosti pa sta električna napeljava in plazu pa tudi hiša Pot na Armes št. 27, ki je nad plaziščem.

Takoj po tem dogodku smo obvestili Komunalo Kostak, odd. vodovod in odd. za ceste. Vodovod so takoj popravili, kar je hvalevredno, odgovorni za ceste pa se še zmenili niso, kaj šele da bi prišel kdo pogledat.

Deževje se je nadaljevalo in plaz je lezel naprej, tako je ponovno pretrgal vodovod. Ker je pričelo zmrzovati, so vodovodarji cev zavarovali tako, da so jo zasuli z zemljo. Za sanacijo ceste in plazu pa se od odgovornih ni nihče zmenil niti iz Kostaka niti iz občine Krško, navkljub temu da so bili večkrat telefonično obveščeni o obstoju nevarnosti za uporabnike ceste.

Konec septembra 1992, po malo večjem deževju, se je plazišče ponovno premaknilo in pretrgalo vodovod; vodovod je bil popravljen, vendar ne za dolgo, saj ga je pretrgalo deževje. Pa so ga takoj popravili, plazišče in cesta pa čakata na milost in nemilost (ne)odgovornih pri Kostaku in Občini Krško.

V začetku novembra se je na pobudo krajevne skupnosti le osnovala nekakšna komisija, ki je ugotovila, da je potrebno takoj popraviti cesto. Po tem dogovoru, smo odgovorne še neštetokrat opozarjali, vendar so se le izgovarjali: pri Kostaku, da je za to odgovorna občina, na občini pa, da je to zadeva Kostaka.

Zato občani, uporabniki ceste, zahtevamo sanacijo ceste in plazišča, saj smo, upamo toliko vredni kot oni na ravnini.

Gospodje, volitev je sicer konec, a niso zadnje!

FRANČ STRASBERGER
Pot na Armes 20

Svobodna katedra nima nič z LDS

Replika na zapis, ki so ga v Dolenjskem listu priobčili gospodje Andrej Bartelj, Marjan Bauer, Bojan Fink in Janez Pezelj (Dol. list 3. decembra)

Volitve so za nami, tudi vtisi so v glavnem sumirani, zato je čas, da brez emocij in strasti odgovorim na »zapis« o Svobodni katedri (SK) in LDS, ki je bil natisnjen v 49. številki Dolenjskega lista 3. decembra.

Jasno mi je, da je omenjeni »zapis« produkt predvolilne mrzlice, kalkulacij in tudi nerazumevanja, ki se je porajalo v vrstah nasprotnikov LDS. O genezi tega nasprotovanja v novomeškem prostoru tu ne bo tekla beseda, ker so zadeve lahko relativne. Zato tudi ne mislim pričeti z novim skeptičističnim disputom ter tako obremenjevati cenjenih bralcev.

Moram pa zapisati nekaj temeljnih dejstev, povezanih s SK. Na srečo obstajajo določeni dokumenti o času, ko se je pod »zapisom« podpisana skupina gospodov družila še z nekaterimi drugimi posamezniki, kot je v »zapisu« že ugotovljeno. V letu 1988 je nastala svojevrstna interesna združba, ki je prišla z organizacijo svobodnih diskusijskih večerov, da bi animirala duhovni in kulturni prostor Novega mesta — rodila se je SK. O začetkih dogajanj in namenu SK je bil 16.2.1989 v Dolenjskem listu objavljen tudi intervju z mano, takratnim predsednikom Društva sociologov in politologov Dolenjske, in g. Marjanom Rističem, ki je bil predsednik OK ZSMS Novo mesto. Temu ni nihče od članov kolegija SK naspro-

toval ali kako drugače reagiral. Kolegij SK je komuniciral z eminentnimi predstavniki slovenskega javnega življenja, se z njimi dogovarjal ustno (v skladu z zadolžitvami) o pogojih nastopanja, na koncu pa še formalno poslal dopis. Vsi pa so bili opremljeni z glavo organizatorja: OK ZSMS Novo mesto in Društva sociologov in politologov Dolenjske ter podpisoma predsedujočih obeh organizacij.

Da ne bo pomote. SK ni le nastala v prostori taktne mladinske organizacije — tako v »zapisu«. OK ZSMS, kot predhodnik ZSMS — Liberalne stranke in današnje LDS, je poleg prostorov za sestajanje in diskusije nudila tudi druge, za podpisnike »zapisa« morda nepomembne, zadeve. Tu je bil ves administrativni servis: dopisi, vabila, plakati. Še več. Nekateri podpisniki »zapisa« so uporabljali magnetografske zapise s posameznih SK za svoje novinarske izdelke (mimogrede: tam so tudi navajali OK ZSMS kot enega izmed

organizatorjev — dovolj si je ogledati te zapise v starih številkah Dolenjskega lista). Ne nazadnje, predvsem pa so se vsi stroški, nastali pri realizaciji SK, pokrivali iz proračuna organizacije, katere pravni naslednik je današnja LDS.

Res pa je, da so gospodje podpisniki »zapisa« v določenem trenutku hoteli SK spremeniti v klub SK. Tudi ti vzroki in razlogi za bralce najbrž niso tako zanimivi. Klub SK pa ni zaživel, saj je zaradi različnosti pogledov prišlo v kolegiju SK do disjunktivnih procesov. Tako je vsa zadeva postala strankarska, medtem ko v času prisotnosti podpisnikov »zapisa« še ni bila. Z vsem dolžnim spoštovanjem do prej omenjenih gospodov je potrebno poudariti, da je kot nadstrankarska pomembno prispevala k demokratizaciji odnosov v Novem mestu ter pomagala (vsaj posredno) tudi nekaterim novim političnim strankam na noge.

Predsednik IQ LDS Novo mesto:
BOŠTJAN KOVAČIČ

Še: Sporni lokali ob cesti

Potezo je treba bolj temeljito premisliti, saj vendarle želimo razvijati tudi tranzitni turizem

K pisanju me je pritegnil članek pod naslovom Sporni lokali ob cesti. Strinjam se z ugotovitvijo, da provizoričnih skrupul nikakor ne potrebujemo in jih ne smemo dopustiti ob tako pomembnih komunikacijah, preseneča pa me dejstvo, da je občina že vnaprej proti časnim objektom.

Poslušamo, da je ena glavnih prednostnih nalog v občini Trebnje turizem, katerega naj bi predstavljale naše naravne danosti, mnogi kulturnozgodovinski objekti in razne aktivnosti ter prireditve. Pri tem pa je le uspešna predstavitev pritegne turiste. Zaenkrat ni možno računati na stacionarni turizem, temveč le na prehodnega, in s tem v zvezi bi morali posvetiti skrb tudi turistom, ki potujejo po magistralni cesti, da bi jim zbudili zanimanje za naše kra-

je. K temu bi lahko pripomogli tudi takšni objekti in dejavnosti ob cesti.

Vsekakor je to potrebno poprej urediti s primernimi predpisi. Če ni republiških, bi občina toliko lažje zadevo uredila z lastnimi, ki bi bili prilagojeni našim danostim. Predpisi bi bilo potrebno oblikovati, dejavnosti gostinske, prodajne in turistične tipa, režim delovanja in druge pogoje, ki bi bili v ponos in korist ter bi propagirali naš turizem. Začasnost pa vidim v omejenem roku obratovalnega dovoljenja, ko naj bi se v določenih časovnih razmikih preverjali predpisani pogoji in se obratovanje podaljšalo ali pa ne, ko bi iskali novega ponudnika. Omejevanje turistične sezone samo na poletni čas se mi zdi nesmiselno, saj je nujno potrebno turizem razvijati skozi vse leto. Ravno naša občina pa ima tak značaj, da lahko v vsakem letnem času nudi turistu raznovrstne privlačnosti in zanimivosti.

Po eni strani želimo razvoj turizma, po drugi pa zapiramo vrata, kot da želimo, naj gre turist v tranzitu čim hitreje čez našo občino. Predlagam IS in vsem turističnim dejavnostim v občini, naj razmišljajo tudi v tej smeri in napravijo potrebne korake. Čakanje na republiška navodila in predpise je samo znak naše neiznajdljivosti.

NAT GLIHA

ZAHVALA VOLILCEM IN DAROVALCEM

Stranka krščanskih socialistov, Delavska stranka naprej, Svobodna stranka in neodvisni kandidati skupne liste se zahvaljujejo volilkam in volilcem za izkazano zaupanje. Zahvaljujejo se tudi vsem, ki so jim omogočili sodelovanje v predvolilni dejavnosti. Za predvolilno dejavnost so zbrali 432.300 tolarjev, denar pa so prispevali člani in somišljeniki iz domovine in tujine, dotacija občine Ljubljana Vič-Rudnik in kredit dobaviteljev. Ta denar so porabili za oblikovanje, stroške letakov, stroške lepakov, objave v medijih in za stroške predvolilne konvencije.

družina ŠTEMBERGER
Šentjernej

ZAHVALA ZA POMOČ

Če bi opisala celo zgodbo, bi bilo zelo zanimivo, vendar bi bilo za to premalo prostora v Dolenjskem listu. Slo je za nehumano in človeka nevredno ravnanje z mojo družino, ki je bilo povezano s prisilno izselitvijo iz stanovanja zdravstvene organizacije. S tem pisanjem pa se želim zahvaliti za pomoč pri reševanju tega problema gospodu Boštjanu Kovačiču. Če bi imeli več takih ljudi, bi bilo življenje vseh nas lepše.

T. GOŠNIK

Mimogrede: imena ulic

V zadnjem času se je začel proces preimenovalja novomeških ulic. Nekatero se že preimenuje, druge čaka negotova usoda. Mislim, da je z imeni ulic enako kakor z imeni ljudi, najbolj naravno je, da nosijo isto ime od rojstva do smrti. Torej, če hočemo popraviti napake iz preteklosti, opravimo to delo temeljito in vrnilo vsem ulicam njihova prvotna imena! Ne izgovarjamo se na prevelike stroške, na udomačenost sedanjih imen in na kompliciranost postopkov, kajti čez leta bo vse to pozabljeno in zanamci nam bodo hvaležni za opravljeno delo. Vrnilo na primer sedanji Kosovi ulici, med obema svetovnjima vojnama imenovani Ulici 6. septembra, njeno lepo staro ime Tesarska ulica. Ne vem, po katerem g. Kosu se danes imenuje ta ulica niti za kateri 6. september je nekdo slo, vem pa, da se bodo vsi, ki se radi sprehajajo po starem delu mesta, še bolj počutili, če jih bodo na njihovih sprehodih spremljala starodavna ulična imena.

Seveda pa morajo vse ulice, ki so nastale po letu 1945, ohraniti svoja imena, saj so prava tako del zgodovine in priče nekega obdobja. Izjeme bi lahko napravili samo v primerih, ko bi zaradi preimenovalja ulic na stara imena, nekatero večje ulice izgubile sedanje nazive (Partizanska cesta, Cesta herojev). S temi imeni bi preimenovali novejšje ulice, ki so črpalje svoja imenovanja iz istega vira, vendar preveč specialno. Ulico 12. udarne brigade bi tako lahko preimenovali v Partizansko ulico, Ulico Majde Šilc v Cesto herojev itd. S tem pravzaprav samega bistva imen ulic ne bi niti spreminjali, še vedno bi ostale odraz časa, v katerem so nastale, celo nekoliko polepšanega, kajti nekatero ulico so imele res neestetska imena.

Kar pa se tiče prihodnosti, menim, da se bodo našli vedno ljudje, ki bi hoteli spreminjati ulična imena, vendar upam, da ne bodo nikdar več v večini oz. da njihova oblast ne bo nikdar več tako močna.

MARKO POLENŠEK
Novo mesto

Še o uvodniku Sindrom »Jelinčič«

Ugovor predstavnika SNS na uvodnik (DL 3. decembra) in pripis pisca

Star slovenski pregovor pravi, da je po bitki lahko biti general. G. Marjan Legan je bil general pred bitko, vendar... vendar še tako zašle generalne degradirajo zaradi takšnih »taktičnih« napak, kakršno si je tri dni pred volitvami privoščil g. Legan, odgovorni urednik Dolenjskega lista, na naslovnicu z udarnim naslovom in še bolj udarnim člankom svojega predvolilnega prispevka.

Takšen političen manever, najverjetneje napisan z namenom prepričati tiste, ki jih je bilo največ, to je še ne dokončno odločene volilce, bi si na Vašem mestu le malokdo privoščil. Če bi šlo za mnenje oz. za pismo »navadnega« bralca, bi človek vse to še nekako prebavil. Ker pa si tovrstno pisanje privoščil odgovorni urednik edinega regionalnega časopisa, je prebava absolutno nemogoča. G. Legan niti ne skuša prikrivati svojih strankarskih simpatij, ob tem pa tako neusmiljeno napada Jelinčiča in njegove somišljenike (število le teh ni

niti približno zanemarljivo, kar bo vidno — verjetno je že — po objavi volilnih rezultatov), da je njegov. Ob prebiranju Vaše mojstrovine se mi samodejno pojavi vprašanje, zakaj v članku ni omenjen prvi mož Demokratov, temveč »le« Rupel? Za SNS pravite oz. trdite, da se je na dvomljiv način prebila med veliko četverico — vsaj na Delovih poskusnih volitvah. Kakšna prognostična napaka, g. Legan! Kot ste najbrž tudi sami opazili, je bila to anketa z najtotežnejšo napovedjo volilnih izidov. Za to svojo napako bi si, g. Legan, morali povezniti na glavo papirnato vrečko in

Še drugačen pogled na ajdovski zvon

Zvon tudi za žrtve, padle za vero

Odgovoriti želim na prispevek gospoda Salija v Dolenjskem listu z dne 3. decembra. Avtor omenjenega članka se je vznemirjal zaradi napisa na zvonu. Moti ga, ker je na njem posvetilo z naslednjim vsebino: Večno slavo bom pel štiridesetm junakom, padlim za vero in domovino 1942. Hvaležni Ajdovčani 1992. Na pročelju osnovne šole v Ajdovcu je že leta vgrajena plošča, na kateri piše: »Borci Gubčeve brigade so v noči od 11. do 12. decembra 1942 v srđitem boju uničili belogardiščno postojanko Ajdovec. 27. april 1984, KS Žužemberk, Skupnost borcev 4. SNO-UB Matija Gubec.

Veliko domačinom je plošča s tem napisom povzročala bolečine, saj omenja slavo tistih, katerih žrtve so bili naši možje, očetje, bratje in sinovi. Vendar se ob to ploščo dolga leta nihče od prizadetih ni obregnil, čeprav menim, da bi bilo veliko bolj upravičeno. Zvon, ki označuje božjo slavo, pa je zelo primeren, saj povečuje tudi žrtve, padle za vero.

Za božjo voljo, prenehajte si že enkrat domišljati, da nasprotna stran nima pravice do spominskega obeležja in besede.

MARIJA ZUPANČIČ-GNIDOVEC

oditi v kot Vašega uredništva vsaj za kakšnih deset minut. Eno je volilna napoved med kolegi, povsem nekaj drugega pa je poskus prepričevanja bralcev DL in s tem tudi morebiti vplivati na volilce. Vaši nameni s tem člankom niso ne vem koliko škodili naši stranki, pa tudi tistim, ki vedo, da je razlika očitna, vam ni uspelo pomagati k skupnemu uspehu. Sebi ste naredili medvedvo uslugo, zato verjetno nekaj časa ne boste ničesar več napovedovali.

Ne morem si kaj, da se ne bi ustavil pri Vaši primerjavi Jelinčiča s Hitlerjem ter mojih strankarskih kolegov z rjavosrajčniki. Če počne oz. želi spočiti naša stranka nekakšno etnično čistitveno, potem je tisto, kar počno Vaši ljubljenci (rdeči) čisti genocid nad slovenskim življenjem. Zato to moje — in ne samo moje — trditev ni potrebno navesti nobenih dodatnih podatkov in vse nadaljnje besede so odveč, ker ogromno Slovencev opazi in občuti podrejenost vsemu, kar prihaja z juga. Menim, da ste dobro seznanjeni z dogodki v naši mladi državi, tako da tudi tukaj ni potrebno moje poučevanje. Bodite, g. Legan, nekoliko bolj realni in se vsaj poskusite poglobiti v bistvo stvari, ki jih ne poznate. Morda boste potem tudi razumeli nekatere stvari, ki jih zdaj tako vzvišeno obtožujete. Ta Vaš članek je preveč v slogu že zdavnaj preživetih let. Žal jih z nastajajočimi objuajte Vi in Vam sorodne stranke, ki nikakor ne morejo pozabiti »tistih lepih let«, ki so bila v vseh zgodovinski slovenstva najbolj črna in jih je treba čimprej pozabiti.

Pa brez zamere, g. Marjan Legan!
SILVESTER JAKŠA
Slovenska nacionalna stranka
OO Gradac

• PRIPIS — Uredništvo ni dolžno objavljati zmerjalnih in napadalnih spisov, ki ne dosega ravnih demokratičnega dialoga. Tokrat namoema dela izjemo in objavljamo v celoti, kakršno pač je, da se bo videlo, kakšen besednjak ubira strankarska nestrpnost, da ne rečem sovraštvo, ko poskuša izrabljati svobodo besede za svoje (nesvobodne) cilje. Na taka pisma ni mogoče niti ni vredno resno odgovarjati.

MARJAN LEGAN
odgovorni urednik
Dolenjskega lista

Tone Pavček in Ciril Zlobec med Novomeščani

Ponatis Pesmi štirih iz 1953 pri Dolenjski založbi?

Potem ko je Dolenjska založba 2. decembra v Ljubljani predstavila najnovejšo knjigo našega rojaka Toneta Pavčka, pesniško zbirko Majhen dober dan, je založba z njo preteklo soboto v Kosovem gostišču v Ločni seznanila tudi Novomeščane. Predstavnikom občinskega izvršnega sveta, kulturnih krogov, tovarne zdravil Krka in ljubiteljem poezije je glavni urednik založbe Franci Šali najprej opisal dosežanja žetev domačih založnikov in načrte, ki kljub mnogim težavam spremljajo za kulturo v pokrajini tako pomembno dejavnost.

Pavčkovo novo pesniško zbirko je predstavil akademik in poet Ciril Zlobec. Poudaril je vrednote knjige, katere vsebina je hkrati njeno poslanstvo, ki močno presega tržni artikel. V oceni je med drugim dejal, da tudi to Pavčkovo delo je in ostaja umetniško pričevanje, ki ga bralci sami dograjujejo, znova pa potrjuje Pavčkov prirojeni dar pisanja za otroke. Dana mu je dragocena izvirnost, ki na bralca nezavedno vpliva, ga bogati s poetovo izredno muzikalnostjo, ki tudi odraslega človeka vabi k posebnemu soustvarjalnemu užitku. Ocenil je še poslanstvo Dolenjske založbe, ki je najčistejša kulturna dejavnost in je zanjo potrebna kar največja koncentracija duhovnosti nekega kraja. Brez nje lahko utonemo v otopenosti in površnosti; duha pokrajine izpričuje prav njeno književno, kulturno in duhovno bogatenje, slednje pa se odraža tako v gospodarstvu kot v vseh drugih vejah ustvarjanja.

O novi zbirki je duhovito in hkrati po pavčevsko šaljivo nato govoril še avtor in se spomnil bosopetih let, ko mu je bila mladost nad Mirmo Pečjo kljub vsemu hudemu pravi čudež. Mimogrede je zapel hvalnico Dolenjski, kjer ga je »...nekoč zadelo, a je bolečine prenesel v rodno krajino in tu tudi ozdravel...« Priručno se je zahvalil vsem, ki so založbi pomagali, da je zbirka za »male in velike otroke« tako hitro izšla, govoril pa je tudi o koreninah in krošnjah svojega ustvarjanja, s katerim slavi življenje. Tudi tokrat ni mogel mimo lepot otroških oči, njihove ranljivosti in bogstva, ki tako obetajočo trepeče v slehernem otroku.

V prijetnem klepetu, kjer je Tone Pavček odgovarjal na vprašanja gostov, so potekale lepe ure. Navržena je bila tudi spodbuda, naj bi Novo mesto s skrbelo za ponatis Pesmi štirih (Kajetan Kovič, Ciril Zlobec, Janez Menart in Tone Pavček), ki so pred 39 leti izšle pri Slovenskem knjižnem zavodu. Kot zbirke, s katero so našeti poeti-sodruzi utemeljili slovensko moderno povojno intimistično poezijo, se jih toplo spominjamo, čeprav so na trgu že davno poše.

T. GOŠNIK

Nikoli nisem zahteval milijona mark

Odgovor na odprto pismo Andreeša Poschacherja (Dol. list 10. decembra)

Spoštovani gospod Poschacher
Prejel sem Tvoje pismo in ga večkrat pozorno prebral. Precej časa se nisem mogel odločiti, ali sploh odgovoriti ali ne, in na koncu (tudi zaradi prigravarnja tistih, ki si jim pismo poslal po domovih, firmah, uredništvih itd. po Sloveniji in seveda v tujini — Tvoja stara navada) sem se le odločil napisati nekaj krajših misli, ki so se mi utrile ob tem branju.

Prvič, menim, da Ti je uspelo ponovno dokazati — tokrat pisno — da dejansko vseh vzrokov, postopkov in posledic zapletene problematike Adria Caravan, d.d., (kot ene izmed hčera IMV Holdinga) žal ne poznaš v celoti oz. imaš o večini seveda največkrat samo lastne, namišljene informacije oz. dokaze. Že res, da si bil za časa obvladovanja celotnega sistema Adria doma in v tujini (glavni direktor v Novem mestu, direktor filiale Adria France v Parizu in predsednik Adria International v Parizu — mimogrede, kako si vse to zmož?) večkrat samo sredstvo za izvajanje, vendar ne sklepov ali politike organov upravljanja (MV oz. AC), temveč neke »interne« politike in ciljev, ki jih sedaj očitaš meni. No, sicer je bilo že od vsega začetka mnogim jasno, da boš na koncu ostal sam in požel tisto, kar so ti drugi sejali. Dobro veš, kaj mislim.

Prav zato sem tudi pričakoval, da boš razumno prenesel razplet dogodkov in se posvetil novim delovnim nalogam. Žal pa še vedno živiš v prepričanju, da se vsi ukvarjajo samo s tvojim, da tudi jaz ob vseh problemih in zapletih ter množici delovnih opravil v bitki za ponovni

zagon proizvodnje v Novem mestu mislim ravno nate, izgubljam čas z dokazovanjem Tvojega deleža odgovornosti v tej večmesečni agoniji družbe in vesoljni prikoličarski srenji neprestano dopovedujem, da je g. Poschacher tisti, ki bi lahko, pa ni. No, če pač tako misliš (in pišeš), Ti tega ne morem preprečiti — vsak naj se ukvarja s tistim, kar se mu pač zdi pametno in pomembno.

Drugič, napisal si res veliko podatkov, števil, datumov, opisal mnogo dogodkov in ocen, »kaj bi bilo, če bi bil zraven«. Po splošni oceni mnogih, ki so prebirali, analizirali dokumentacijo, ki o večini s Tvoje strani omenjenih elementov obstajajo, ki so govorili z ljudmi, vpletenimi v nastajanje in razpletanje zadeve »Adria France in International« (tudi Tvojimi francoskimi »poslovnimi« partnerji), si nujno potrebno prestrukturiranje sistema Adria izvajal skrajno lahkomišelnost, brez občutka za realnost dejanskih možnosti, brez minimalnega upoštevanja mnenja sodelavcev (ali celo brez verifikacije tistih, ki bi jim pravzaprav moral odgovarjati. No, papirjev, fotokopij, pisem, pogodb, izjav in podobnega je zelo veliko; treznemu in pametnemu poslovnemu človeku (ne glede na nacionalno pripadnost) pa prav vse dokazuje, da sta bila način izvedbe in definiranje ciljev »iskanja kreditov« (kot sam praviš) zelo zgrešena in za Adria dejansko škodljiva. Prav gotovo bolj kot moje t.i. enostranske odločitve. Torej še enkrat, dokumentacije v zvezi z nameni in izvedbo »francoskega« projekta (če dovoliš ta izraz) je ogromno — in na voljo

je vsak trenutek vsem tistim, ki jih bo (ali jih je že) iz raznih vzrokov zanimala.

Trejtčič, dolžan sem Ti še enkrat povedati (in napisati, da si boš končno zapomnil), da ves čas od Tvojega odstopa (mojega nastopa) maja do danes nisem deloval, odločal izključno sam, ampak vseskozi v skladu z dogovorjeno strategijo in cilji, ki so jih sproti verificirali organ upravljanja, nekateri drugi partnerji pri sanaciji razmer v družbi (npr. banke), nekateri strokovni ljudje (npr. pravnik, advokat). No, upam, da ne boš rekel, da so jih nekompentni ali zavedeni. Res nisem bil tako vsemogočen, kot si pač misliš ali kot si morda bil Ti.

Četrtrič, prosim Te, pusti že enkrat Adria Caravan na miru, ne vznemirjaj ljudi, ki so Te že pozabili, saj se ukvarjajo s problemi preživetja, potrpežljivo čakajo na osebni dohodek, pristajajo na žrtve, ki jih resnična sanacija družbe zahteva. Medtem pa Ti še vedno sediš v svoji lepi (bivši?) pisarni sredi Pariza, telefoniraš po vsej Evropi in pišeš pisma ter jih razpošiljaš po vsej Evropi. Priporočam Ti (pa brez zamere, če gre), da se končno spet posvetiš zadevam, ki jih res obvladaš (npr. prodaji angleških prikolic v Franciji).

P.s.: Strinjaj se s Teboj, da ima Adria prihodnost in da je treba najprej pomesti pred lastnim pragom. To tudi delamo (sicer malo pozno, kajne?), tu v Novem mestu, pa tudi v Parizu.

DANILO PLESNIČAR, Novo mesto

Enaki ptiči letijo skupaj

Krško podjetništvo iz osebnega zornega kota

Nova podjetja rastejo v krški občini kot gobe po dežju, kar naj bi seveda pomenilo tudi nova delovna mesta. Vendar si nekateri »veliki poslovneži«, žal, vso stvar zamišljajo na vse prej kot pošten način. Mlad človek, ko ima končno poklic, želi svoje znanje nekomu ponuditi in v labirintu brezposelnosti »pograbiti« prvo ponujeno službo. Takoj po nastopu dela je novepečeni delavec seznanjen z velikimi uspehi in dobički, ki jih (kljub vnesplošni krizi!) dosega podjetje. Poleg evropske plače so mu takoj ponujene možnosti napredovanja, reševanja stanovanjskega problema. Resnica o takem podjetju je neredko vse drugje kot v naštetih gradovih in oblakih. Dejansko stanje je drugačno od podjetniških lepih besed zlasti v

primeru, ko je podjetniku skorajda edini vir financiranja zaposlenih denar Zavoda za zaposlovanje. V tako »uspešnem« podjetju so zaposleni pretežno ali samo pripravnički. Za to mlado delovno silo je značilno, da je pripravljena delati tudi ob nedeljah in praznikih. (In ne vidi, ker pač ne sme videti, raznih zakulisnih »občinskih« igravic in čudnih denarnih transakcij in ne močnega zaledja, na katero se sklicuje podjetnik in ki sega vse tja do vrha slovenske vlade.)

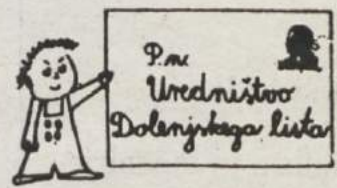
Uspešni poslovneži se ukvarjajo tudi s politiko in kandidirajo za vrsto funkcij. Ni pomembno, če vedo, kaj funkcija zahteva, pomembno je, da izvolitev zadovoljuje želje izvoljenega in skupine prijateljev, ki ga je izvolila. Pri vsem tem vsi skupaj pozabljajo, da vse opravljeno ni nujno demokratično.

O etiki in morali nekaterih »uspešnih poslovnežev« v podjetjih tipa Point oz. roma Kanja v Krškem, ki so veliko bolj škodoželjni kot uspešni, ne bi govorili. Kajti minuti bi moralo še nekaj desetletij, da bi jim mogoče uspelo dvigniti osebno kulturno raven do tiste stopnje, ko bi se zavedali pomena poštenega in človeškega odnosa do soljudi in kolektiv.

Spoštovani gospodje poslovneži, ki ste uspešni in poštenu in ste na tak način ustvarili, kar imate! Zavedajte se, da so med vami tudi drugačni od vas, ki mečejo senco na vse vas. Sami lahko najdete take med vami in jih opozorite na njihove nepravilnosti. V ujeti mirnih ptic peč ni težko najti ptice ujeide, ki sede za vrat, če se je pravočasno ne spregleda. Sicer pa ene vrste ptiči vedno letijo skupaj. Če se je kdo med vami, dragi gospodje poslovneži, morda prepoznal, je to verjetno oglašanje slabe vesti, kajti vsaka podobnost tega zapisa z dejanskim stanjem je zgolj naključna.

R. K. in M. B.

MLADI DOPISNIK

OBISKALI SMO SLOMSKOVO RAZSTAVO

28. novembra smo se učenci obeh osmih razredov, ki obiskujemo dodatni pouk iz slovenskega jezika, odpeljali s šolskim kombijem na razstavo Antona Martina Slomška v Maribor. Bil je prvi mariborski škof, buditelj slovenske narodne zavesti, je slovenska zgodovinska in kulturna osebnost. Razstava je živa priča Slomškovega življenja, ki želi poudariti veličino njegove osebnosti in prikazati Slomškovo vključenost v bistvena dogajanja prejšnjega stoletja. Ena od teh je gotovo preselitev sedeža Lavantinske škofije iz St. Andraža v Maribor; s tem je zanesljivo določil mejo današnje slovenske države. Prijazno nas je sprejel in vodil po razstavi kustos muzeja Tudi Petek. Popeljal nas je skozi tri značilna Slomškova obdobja — skozi tri dvorane, ki so imele tri

simbolične barve prostorov: rdečo, ki je predstavljala njegovo mladost; črno, njegovo službovanje kot duhovnika, škofa, narodnega buditelja, in sivo, ki zaznamuje Slomškovo smrt. Vsa ta obdobja spremljajo zanimivosti in znamenitosti 19. stoletja. Po izčrpnih predstavitvi smo obiskali še njegov grob v stolnici in ob Slomškovem kipu zaključili kulturni del sobotnega dopoldneva.

SANJA KREN
8. b, OŠ Vavta vas

OD LITJE DO ČATEŽA

V soboto, 14. novembra, sem bila na pohodu od Litje do Čateža. Mamica mi je povedala, da je po tej poti nekoč hodil Fran Levstik, ki je napisal povest Martin Krpan. V Litjo smo prišli zgodaj zjutraj. Tu je bilo že veliko ljudi. Dobili smo kartončke in pripone in odšli na pot. Prvi del poti smo molče in hitro prehodili. Tu smo dobili drugi pečat. Odšli smo naprej. Na vrhu neke vzpetine je bil zopet počitek. V dolini je ležala megla, nad njo pa s soncem obsijane gore. Megla je bila kot belo morje. Na tretji postaji smo se zopet ustavili, dobili smo pečat, pomalicali, kupili kostonj ter odšli naprej. Hodili smo eno uro, malo po blatu, malo po cesti. Prispeli smo na cilj. Oddahnili smo se, posedli po travi in pomalicali. Tu sta bila Jelko Kacin in Milan Kučan. Podpisovala sta se na naše kartončke. Bilo je tudi veliko stojnic. Odločila sem se, da bom še šla po tej poti.
POLONA DEBELJAK
OŠ Ob Rinži
Kočevje

KULTURNI DAN V LJUBLJANI

13. novembra smo se učenci sedmih razredov odpeljali v Ljubljano. Najprej smo odšli v Narodno galerijo in si ogledali umetnine. Vodička nas je popeljala v čas gotike, renesanse in romantike. Potem smo odšli še v naravoslovni muzej na ogled prečudovitih metaljev, ki so se razkazovali v vsej svoji lepoti. Po ogledu smo imeli že težko pričakovani odmor. Kupovali smo lahko v Maximarketu, odšli na pico ali pa v ameriško restavracijo. Ob 14. 30 smo si ogledali opero Krpanova kobilica. Opera nam je bila zelo všeč.
JANJA URBANČIČ
in VESNA FINK
Mladi novinar
OŠ Dolenjske Toplice

OBISKALA NAS JE EVA MAURER

Obiskala nas je Eva Maurer, edina ženska v Sloveniji, ki igra klovn. Najprej nam je odplesala ciganski ples. Občeljena je bila v dolgo rožasto krilo, imela je tudi šal, ki ga je med plesom spretno vrtela. Odgovarjala nam je tudi na vprašanja. Povedala nam je, da je iz Ljubljane, da je študirala v Moskvi in Leningradu in da namerava postati še režiserka. Predstavila nam je tudi nekaj točk, ki jih klowni izvajajo v cirkusih. Njen obisk je bil za nas zelo nenavaden, še posebej zato, ker je bila klown ženska.
DARJA CERJAK
Novin. krožek
Artiče

TELEVIZIJSKI SPORED

ČETRTEK, 17. XII.

SLOVENIJA 1
9.45 - 12.10 in 14.20 - 0.45 TELETEKST
10.00 VIDEO STRANI
10.10 PROGRAM ZA OTROKE
ZLATI PRAH
JAKEC IN ČAROBNA LUČKA
CIV CIV, ŠE DOLGO BOM ŽIV,
1. del
O PRAZNIKI: BOŽIČ, ponovitev 2. oddaje
10.55 ŠOLSKA TV:
ANALITIČNA MEHANIKA (11/52)
ANGLEŠČINA - FOLLOW THROUGH,
4. lekcija
MUZZÝ, ANGLEŠČINA ZA NAJMLAJŠE (11/20)
12.00 POROČILA
12.05 VIDEO STRANI
14.35 VIDEO STRANI
14.45 NAPOVEDNIK
14.50 ŠPORTNA SREDA, ponovitev
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.10 PROGRAM ZA OTROKE
SILAŠ, nem. nadalj. (1/12)
ŽIV ŽAV
ZLATI PRAH
18.30 ŽE VEŠTE?, svetovalno izobraževalna oddaja
19.05 RISANKA
19.20 NAPOVEDNIK
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.05 ŽARIŠČE
20.35 GORE IN LJUDJE
21.40 TEDNIK
22.30 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.55 POSLOVNA BORZA
23.05 NAPOVEDNIK
23.15 SOVA
23.15 DRAGI JOHN, amer. naniz., 35. epizoda
23.40 ŽELITE, MILORD, angl. naniz. (6/6)
0.35 VIDEO STRANI

PETEK, 18. XII.

SLOVENIJA 1
9.05 - 12.10 in 13.50 - 2.00 TELETEKST
9.20 VIDEO STRANI
9.30 PROGRAM ZA OTROKE
ZLATI PRAH, ponovitev
TELOVADKA, franc. nadalj. (2/10)
MEDVEDEK NA OBISKU, lutkovna igrice, (3/3)
10.20 PO SLEDEH NAPREDKA, ponovitev
10.50 ŽIVLJENJE S SEVANJEM, ponovitev 3. oddaje
11.20 MOSTOVI, ponovitev
11.50 POSLOVNA BORZA, ponovitev
12.00 POROČILA
12.05 VIDEO STRANI
14.05 VIDEO STRANI
14.15 NAPOVEDNIK
14.20 UMETNISKI VEČER, ponovitev
16.20 GOSPODARSKA ODDAJA: 10.000 OBRATOV, ponovitev
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.10 TOK, TOK, oddaja za mladostnike
19.00 ZLATI PRAH
19.10 RISANKA
19.20 NAPOVEDNIK
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT, FORUM
20.30 USPEH, nemška nadalj. (5/6)
21.20 OČI KRITIKE
22.10 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.45 SOVA
SLOVENIJA 2
16.10 Video strani - 16.20 Svetovni pokal v biatlonu (posnetek) - 16.40 Sova (ponovitev) - 18.00 Slovenska kronika - 18.10 Regionalni programi - Maribor - 19.00 Jazz in blues - 19.30 Dnevnik RAI - 20.00 16 črk (TV igrice) - 20.30 Intervju - 21.20 Studio City - 22.20 Video noč - 1.20 Video strani

SOBOTA, 19. XII.

SLOVENIJA 1
7.35 - 12.10 in 12.55 - 2.50 TELETEKST
7.50 VIDEO STRANI
8.00 IZBOR
8.00 ZLATI PRAH
8.05 RADOVEDNI TAČEK
8.20 LONČEK, KUHAJ!
8.35 OSCAR JUNIOR (11/11)
8.40 UTONO JE SONCE
9.15 KLUB KLOBUK
11.10 ZGODBE IZ ŠKOLJKE
12.00 POROČILA
13.10 VIDEO STRANI
13.20 NAPOVEDNIK
13.25 INTERVJU, ponovitev
14.15 TEDNIK, ponovitev
15.05 TARŽAN V NEW YORKU, amer. film (ČB)
16.15 NOVOSTI ZALOŽB
16.25 MARIJANA, franc. risanka (7/13)
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.10 CLIVE JAMES V DALLASU, ponovitev angl. dok. oddaje
18.05 ŽEMELJSKI PLIN
18.15 DOBER TEKI! - KUHAJSKI NASVETI PAULA BOCUSEJA (15/22)
18.40 ZLATI PRAH
19.00 RISANKA
19.10 NAPOVEDNIK
19.15 ŽREBANJE 3 X 3
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT, UTRIP
20.30 SHOW RUĐIJA CARRELLA
22.05 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.30 ZADNJI BEG, angl. nadalj. (1/4)
23.20 NAPOVEDNIK
23.30 SOVA:
POPOLNA TUJCA, amer. naniz. (9/28)
MAJSKI CVETOVI, angl. naniz. (2/7)
UMOR V LAGUNI, amer. film
2.40 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

9.40 Video strani - 9.50 Kranjska gora: Svetovni pokal v alpskem smučanju: veleslalom (m), 1. tek - 12.55 Veleslalom (2. tek) - 14.30 Tok iok (ponovitev) - 16.20 Sova (ponovitev) - 17.45 Pogled in zadnji - 18.30 Video meh 19.00 Cirkuski festival v Monte Carlu - 19.30 Dnevnik ORF - 20.00 Dodatki s koncertov - 20.20 Sveto leto (franc. film) - 22.50 Svetovni pokal v biatlonu (posnetek s Pokljuke) - 23.10 Video strani

NEDELJA, 20. XII.

SLOVENIJA 1
8.35 - 13.30 in 15.10 - 0.40 TELETEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 PROGRAM ZA OTROKE
ZLATI PRAH
ŽIV ŽAV, ponovitev
SILAŠ, ponovitev nem. nadalj. (1/12)
10.25 NASHA PESEM
11.05 SPREHODI PO STARI LJUBLJANI, ponovitev 9. oddaje
11.30 OBZORJA DUHA
12.00 POROČILA
12.05 SLOVENSKI MAGAZIN
12.35 VIDEO MEH
13.05 BEGUNCI, TU Z NAMI
13.20 SLOVENCJI V ZAMEJSTVU, ponovitev
15.35 NAPOVEDNIK
15.40 Maksim Gorik: ŽIVLJENJE KLIMA SAMGIJA, ruska nadalj. (12/14)
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.10 GOSPA LAMBERT SE SPOMINJA LJUBEZNI, amer. film
18.40 ZLATI PRAH
18.50 TV MERNIK
19.05 RISANKA
19.15 NAPOVEDNIK
19.20 SLOVENSKI LOTO
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT, ZRCALO TEDNA
20.30 ZDRAVO
21.35 O PRAZNIKI, 3.oddaja
NOVO LETO
21.50 ŽIVLJENJSKE PREIZKUŠNJE, angl. poljudnoznan. serija (9/13)
22.40 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
23.05 NAPOVEDNIK
23.10 SOVA:
DRUŽINA ADDAMS, amer. naniz. (5/16), ČB
MAJSKI CVETOVI, angl. naniz. (3/7)
0.30 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

12.45 Video strani - 12.55 Športna nedelja - 16.20 Saga o transalpini - 17.35 Decembrski običaji - 17.55 Napovednik - 18.00 Sova (ponovitev) - 19.30 Dnevnik - 20.00 Druga godba - 20.30 TV prodaja nepremičnin - 20.35 Resnica osvobaja (švedska dok. oddaja) - 21.35 Leninov vlak (TV nadalj., 4/4) - 22.25 Mali koncert - 22.30 Športni pregled - 23.20 Svetovni pokal v biatlonu (posnetek) - 23.20 Video strani

PONEDELJEK, 21. XII.

SLOVENIJA 1
8.55 - 12.10 in 15.20 - 1.30 TELETEKST
9.10 VIDEO STRANI
9.20 PROGRAM ZA OTROKE
10.10 USPEH, ponovitev nemške. nadalj. (5/16)
10.55 MERNIK, FORUM, UTRIP, ZRCALO TEDNA, ponovitev
12.00 POROČILA
12.05 VIDEO STRANI
15.35 VIDEO STRANI
15.45 NAPOVEDNIK
15.50 SLOVENSKI MAGAZIN, ponovitev
16.20 DOBER DAN, KOROŠKA
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.10 PROGRAM ZA OTROKE

RADOVEDNI TAČEK
ZLATA RIBICA, (2/7)
ZLATI PRAH
KOLENDAR: DECEMBER
18.10 OBZORJA DUHA, ponovitev
18.45 MOJA KNJIGA O DŽUNGLI, nemška poljudnoznan. serija (16/27)
19.05 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.05 ŽARIŠČE
20.35 SVET NA ZASLONU
21.20 DOM BERNARDE ALBE, angl. TV drama
23.00 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
23.25 NAPOVEDNIK
23.35 SOVA:

TOREK, 22. XII.

SLOVENIJA 1
8.50 - 12.10 in 13.35 - 0.40 TELETEKST
9.05 VIDEO STRANI
9.15 PROGRAM ZA OTROKE
ZLATI PRAH
ZGODBE IZ ŠKOLJKE
10.15 ŠOLSKA TV, ponovitev
11.20 SEDMA STEZA, ponovitev
11.50 ŽEMELJSKI PLIN, ponovitev
12.00 POROČILA
12.05 VIDEO STRANI
13.50 VIDEO STRANI
14.00 NAPOVEDNIK
14.05 ZGODOVINA SLOVENCEV V FILM-SKIH FRESKAH, ponovitev 11. oddaje
14.45 LUNA V JARKU, ponovitev franc. filma
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.10 PROGRAM ZA OTROKE
LONČEK, KUHAJ!
O PRAZNIKI: NOVO LETO
JAKEC IN ČAROBNA LUČKA
DENVER, POSLEDNJI DINOZAVER, amer. naniz. (13/20)
KDO JE NAPRAVIL VIDKU SRAJČICO
ZLATI PRAH
18.40 MOSTOVI
19.10 RISANKA
19.20 NAPOVEDNIK
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.05 ŽARIŠČE
20.35 OSMI DAN
21.25 NOVOSTI ZALOŽB
21.40 SESTRE, amer. nadalj. (3/7)
22.30 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.55 POSLOVNA BORZA
23.05 NAPOVEDNIK
23.15 SOVA:

SREDA, 23. XII.

SLOVENIJA 1
9.45 - 12.10 in 14.20 - 0.10 TELETEKST
10.00 VIDEO STRANI
10.10 PROGRAM ZA OTROKE
ZLATI PRAH
DENVER, POSLEDNJI DINOZAVER (8/20)
KDO JE NAPRAVIL VIDKU SRAJČICO, ponovitev
11.00 SESTRÉ, ponovitev amer. nadalj. (3/7)
11.50 POSLOVNA BORZA, ponovitev
12.00 POROČILA
14.35 VIDEO STRANI
14.45 NAPOVEDNIK
14.50 OMIZJE, ponovitev
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.10 PROGRAM ZA OTROKE
KLUB KLOBUK
19.10 RISANKA
19.20 NAPOVEDNIK
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.05 ŽARIŠČE
20.35 FILM TEDNA - SODOBNI NEMŠKI FILM
VRAŽJA PUNCA
22.10 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.35 NAPOVEDNIK
22.45 SOVA:

Dedek Mraz bo tudi v Trebnjem

29. in 30. decembra v centru Vita

TREBNJE — Do sedaj so si trebnjski otroci lahko ogledovali prednovoletne prireditve le v Novem mestu ali Ljubljani, letos pa bo prednovoletno rajanje z dedkom Mrazom tudi v Trebnjem. Zveza kulturnih organizacij in Vita center iz Trebnjega bosta 29. in 30. decembra organizirala sprejem dedka Mraza na Vita centru zraven teniških igrišč.

Pobudo za prednovoletno prireditev so dali otroci v jeseni na otroškem parlamentu in na okrogli mizi o prostem času. Nekaj denarja so rezervirali pri Zvezi kulturnih organizacij, vendar ga je za izvedbo takšne prireditve daleč premalo, zato vabijo k sponzorstvu tudi podjetja in obrtnike pa tudi predsednike krajevnih skupnosti, kajti otroke bi radi tudi obdarili.

22., 23. in 24. decembra bo v Trebnjem lutkovna predstava; lutkovno gledališče iz Kranja bo uprizorilo Lojzeta Kovačiča igra Dva zmerjavca; v nedeljo, 27. decembra, bo teniški turnir za posameznike, v ponedeljek, 27. decembra, bo turnir za dvojice v športnem centru Vita v Trebnjem; 29. in 30. decembra bo program trajal od 10. do 22. ure, s tem da bo dedek Mraz prišel med otroke ob 19.30. Predtem bodo organizirali športna tekmovanja, družabne igrice, lutkovno predstavo Dva zmerjavca, z dedkom Mrazom pa bodo prišle tudi plesalke, gozdné živalice, čarodej Vlado Mikek, za glasbo pa bosta poskrbela ansambla Peter Pan in The Call Boys.

Prednovoletna prireditve bo organizirala le v Trebnjem, vendar tudi otroci iz drugih krajev v občini ne bodo prikrajšani za prednovoletno dogajanje, saj bo za te otroke organiziran avtobusni prevoz iz vseh večjih krajev občine.

J. D.

IZREDNA PRILOŽNOST
ZA NAKUP STAVBNEGA POHIŠTVA IZ
PROGRAMA
KLI LOGATEC
V ČASU
OD 10.12.1992
DO 15.1.1993

* redni program s posebno ugodnimi
plačilnimi pogoji in popustom
* opuščen domači in izvozni program
do 50 % popusta

INFORMACIJE:
PRODAJNI SALON KLI LOGATEC,
tel.: (061)741-711

Kolpa

VELIKA NOVOLETNA AKCIJSKA PRODAJA

od 14.12.1992 do 15.1.1993

Kolpa d.d. Vas vabi, da nas obiščete v našem prodajnem salonu v Rosalnicah v Metliki, ali v prodajalni KERAMETAL Ob težki vodi 22 v Novem mestu, kjer Vam nudimo:

- od 20 pa vse do 60 % popusta za kopalne kadi in tuš kabine KOLPA-SAN
- do 40 % popust za kopalniško pohištvo
- 30 % popust pri nakupu kuhinjskih korit KOLPA-KER
- vodovodne armature (uvoz) in ostalo sanitarno opremo po zelo ugodnih cenah

V našem salonu Vas pričakujemo vsak delovni dan od 8⁰⁰ do 18⁰⁰ ure in ob sobotah od 8⁰⁰ do 12⁰⁰ ure.

KOLPA d.d., Rosalnice 5, 68330 Metlika
telefon: (068) 58 292, 58 273
telex: (068) 58 180

KERAMETAL, Ob težki voži 22, 68000 Novo mesto
telefon: (068) 22 947

NOVA

CENTER ZA IZOBRAŽEVANJE IN KULTURO TREBNJE, Kidričeva 2

telefon: 068/44-558
telex: 068/44-183

VPISUJE

v višjo POSLOVNO ŠOLO (BUSINESS SCHOOL) Ekonomske fakultete Ljubljana

- poklic: ekonomist VI/1
- pogoj: končana V. stopnja izobrazbe

Vpis je vsak dan od 8.00 do 16.00 ure na gornjem naslovu, kjer lahko dobite tudi podrobne informacije.

OSNOVNA ŠOLA METLIKA

razpisuje prosto delovno mesto:

- UČITELJA RAZREDNEGA POUKA

za določen čas (nadomeščanje delavke med porodniškim dopustom), s polnim delovnim časom. Začetek dela v januarju 1993.

Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o izobrazbi v 8 dneh po objavi. O izidu bodo obveščeni v 15 dneh.

trgovina
»**ŽELEZNINA**«
Ljubljanska c. 28,
Novo mesto, tel.: 22-316

NOVA PRODAJALNA — SAMOPOSTREŽBA s tehničnim blagom v Kovinarju na Ljubljanski 28 v Novem mestu

- Obiščite nas in se prepričajte o pestri ponudbi:
- izdelkov podjetja KOVINAR,
 - okovja, vijakov ...,
 - strojnega in ročnega orodja,
 - vodoinstalacijskega materiala,
 - elektroinstalacijskega materiala,
 - gospodinjstvih aparatov, bele tehnike, akustike,
 - izdelkov črne in barvne metalurgije,
 - varilnotehničnih materialov.

IGRALNI AVTOMATI

Prodaja igralnih avtomatov JOLLY-CARD, 5 x 5, sadje. Prodajamo vse dele za aparate, vključno s ploščami. Cene v decembru ugodnejše. Delovni čas od ponedeljka do petka od 8. do 16. ure.

LAMBO elektronika
Turnerjeva 22, Maribor
Tel. (062)211-504

Potoške vesti

• Kar nekajkrat smo že pisali o slabi kakovosti pitne vode, ki dodobra zagreni življenje ljudem ob močnih padavinah, kakršne so bile v preteklih dneh. Pred dvema letoma poslano opozorilo krajanom, da je potrebno vodo prekuhavati, še vedno ni preklicano. Znano je, da je občina iz denarja, namenjenega demografsko ogroženim območjem, že kupila čistilno napravo, ki pa še vedno ni vgrajena. Menda bi bila to dolžnost Hidrovoda Kočevje, ki z vodovodom upravlja, ali pa naj bi vsaj obvestil občane, kdaj bodo brez strahu lahko pili zdravo in čisto vodo.

• Zagnani člani društva Partizansmučarski klub v teh dneh obnavljajo 65-metrsko skakalnico, zgrajeno pred nekaj leti. Mile zime že nekaj let ne dovolijo uporabe naprave, ki je pretežno lesena in tako še bolj izpostavljena vremenskim vplivom. Ker pa ni tekmovalj (v zakupu jo ima SK Ilirija iz Ljubljane), tudi sredstva za vzdrževanje neredno pritekajo. Novoizvoljeno vodstvo Partizana za letos načrtuje več tekmovalj. Naravo prosi usmiljenja.

A. KOŠMERL

Beblerjeva je obiskala rudnik Senovo

Pogovor z rudarji

Kar z nestrpnostjo sem čakal na prihod gospe Darje Lavtižar-Bebler, ki je bil najprej najavljen za četrtek, v jama pa se je pripeljala v petek, 27. novembra. Tisti dan sem delal dopoldan in zgoraj, zato sem lahko kontroliral prihod delegacije.

Na televiziji je bila gospa Beblerjeva videti drugače, takrat pa: čelada, moška obleka, škornji, in prvi trenutek sem bil kar v dvomih, če je prava. Njen nasmehek me je prepričal, da je. Ker naše srečanje ni bilo v programu, sem začel z vprašanji. Če bo postala predsednica države Slovenije, ali bo uredila cesto Krško - Senovo oz. Brestanica - Senovo. Kratko je odgovorila, da bo. Kritično sem govoril tudi o nesklepnosti zborov v Ljubljani in kot primerjavo omenil nas v jami, ki smo zmerjani že, če zamudimo pet minut, če se to zgodi trikrat, pa že omenjajo knjižico. Odgovorila je, da bo tudi to kronično nesklepnost odpravila. Spomnil sem jo na govor gospoda Štormana v Metliki 26. novembra, ko je omenil načrte nekaterih gospodarstev o zapiranju rudnikov v Zasavju, nihče od predlagateljev pa ne omenja in predlaga, kaj naj bi kasneje ti brezposelni delavci delali. Enako velja tudi za nas, zaposlene v rudniku Senovo. Dejala je, da rudnika ne bodo zaprli.

Ker so bili zraven tudi novinarji, smo zvečer pričakovali vsaj kakšno vest o njenem obisku v rudniku tudi na televiziji, a je nismo dočakali. Že pred njenim obiskom sem se odločil, za koga bom glasoval. Potrčila se mi je grenka resnica, kako daleč smo še pod zemljo, daleč od političnega in gospodarskega odločanja.

LOJZE ŠRIBAR
Leskovec

PIONIR

GRADBENO INDUSTRIJSKO PODJETJE

PRODA

PROIZVODNE IN POSLOVNE PROSTORE NA NASLEDNJIH LOKACIJAH:

- BREŽICE,
- LESKOVEC PRI KRŠKEM,
- ŽADOVINEK.

PROSTORI SO RAZLIČNIH VELIKOSTI IN NAMEMBOSTI, PRIMERNI ZA OPRAVLJANJE PROIZVODNIH DEJAVNOSTI.

INFORMACIJE:
GIP »PIONIR« NOVO MESTO
KETTEJEV DREVORED 37,
tel. 068/21-826, int. 1398

MI GREMO NAPREJ!

KAJTI NAŠI SOPOTNIKI SO:
znanje, želja po uspehu, dinamika, profesionalnost, mladostna zagnanost in trdo delo

PRIDRUŽITE SE NAM!
k sodelovanju vabimo:
ekonomiste, komercialiste in inženirje

NUDIMO:
trajno zaposlitev in zunanje sodelovanje na področjih investicijskih dejavnosti, mednarodne kooperacije in trgovine

INFORMACIJE:

dobite v:
Novem mestu,
Ljubljanska 8 b
TEL: 23-078
FAX: 22-417

Invest
PODJETJE ZA INVESTICIJSKO DEJAVNOST
Novo mesto d.o.o.

Z Novotehna v novo leto

**OD 20. NOVEMBRA 1992 DO KONCA LETA
VAM NUDIMO POSEBNE PRODAJNE UGODNOSTI:**

- 5-30 % POPUSTA PRI GOTOVINSKEM NAKUPU NAD 3000 SIT
- 10 % POPUST NA DELO PRI SERVISIRANJU VAŠEGA VOZILA V SERVISIH NOVO MESTO, METLIKA, TREBNJE
- PRODAJA NA ČEKE 1 + 3 (BREZ OBRESTI)
- PRODAJA NA POTROŠNIŠKO POSOJILO

**CENEJŠI PRAZNIČNI NAKUP
V NOVOTEHNIH PRODAJALNAH**

Veseli božič in srečno novo leto '93

NOVOTEHNA

Džirlo d.o.o.TEL.: (061) 271 135
(068) 46 568
(061) 341 548

Čang - Šlang

Shujševalni čaj

Z zmanjševanjem telesne teže krepite organizem

Med najpogostejšimi boleznimi so tiste, ki so povezane s preveliko telesno težo. Vitki ljudje so bolj zdravi, krepkejši, lepši in uspešnejši!

Naredite prvi korak: popijte skodelico ČANG-ŠLANGA!

Mnogi pripravki za hujšanje (vitaminski napitki, tablete...) in razne diete so pomagali pri zmanjševanju telesne teže, idealne telesne teže pa niso vzdrževali, ČANG-ŠLANG je drugačen. Pripravljen je iz naravnih sestavin po starodavni kitajski recepturi. Povzroča zmanjševanje apetita, izgubo prekomernega sala, zmanjšuje telesno težo. Nekdanji kitajski velikaši so pili ČANG-ŠLANG, da so ohranili prožno, zdravo telo, mladost in gibčnost. Ker učinkuje, se je ČANG-ŠLANG ohranil na Kitajskem do danes — celih 1700 let!

V eni škatli ČANG-ŠLANGA je 40 vrečic čaja — dovolj, da uspete!

Naj bo vaše geslo: vitkost, zdravje, uspeh. Vsak dan pred obrokom popijte skodelico čaja in težave zaradi telesne teže se bodo raztopile.

Cena: 599 SIT + PTT stroški

ČANG-ŠLANG lahko naročite po pošti na naslov: Džirlo, p.p. 45, 61000 Ljubljana, ali po telefonu: (061) 271-135 in (068) 46-568. ČANG-ŠLANG prodaja na slovenskem trgu ekskluzivno podjetje Džirlo d.o.o., Ljubljana.

Džirlo d.o.o., p.p. 45, INFORMACIJA ZA DEKLETA

Vsa velika svetovna podjetja imajo svoje dekletke — model, ki jih predstavlja v medijih, n.pr. REVLON ima Cindy Crawford, NINA RICCI ima Iman, Yves Saint Laurent ima Isabela Rossellini. Tudi podjetje Džirlo išče za slovensko tržišče dekletke, ki ga bo predstavljalo na televiziji (v reklamnih spotih) in časopisih (v oglasih, na naslovnih straneh, v intervjujih). Dekletke mora izpolnjevati naslednje pogoje: • lep in zdrav videz • uglaseno vedenje • zanimiv nastop • privlačnost • očarljivost • psihološka pripravljenost na breme statusa poznane osebnosti • pripravljenost na profesionalno izvrševanje delovnih obveznosti.

Vsa dekletka, ki jih to zanima, naj pošljejo dve fotografiji (obraz in telo) s čim več podatki na naslov: Džirlo d.o.o., p.p. 45, 61000 Ljubljana.

Poleg dekletke, ki bo predstavljalo firmo Džirlo, bomo izbrali še 5 deklet, ki bodo članice skupine »DŽIRLO DEKLETA«. Ta dekletka bodo opravljala manekenske storitve za najbolj znana podjetja v Sloveniji, Avstriji, Nemčiji, Španiji in v drugih evropskih državah.

Izbor vseh deklet opravi lastnik podjetja Džirlo, g. I. Džirlo osebno

NAROČILNICA	
ime in priimek	
ulica in št.	
pošta št. in kraj	
licenca zavrtav	

Naročilnico pošlite na naslov: Džirlo, p.p. 45, 61000 Ljubljana

Džirlo d.o.o., p.p. 45, 61000 Ljubljana (061) 455-381 in tel.: (068) 46 568

TAR-GARD

Samo 599 SIT + PTT stroški za dva TAR — GARDA (beli in črni)

Trajni cigaretni ustnik z navodilom za uporabo in čiščenje.

Najbolje prodajani antinikotinski cigaretni ustnik na svetu — prvič na slovenskem tržišču! Če ste mislili, da je bil prvi proizvod, s katerim so Japonci osvojili svet, tranzistor, se motite! To je bil TAR-GARD, antinikotinski cigaretni ustnik!

TAR-GARD je do sedaj najbolj razvito sredstvo v boju za varnejše kajenje. Je zelo pomembno varovalo, ki je razvito tako, da v sebi zadrži tudi do 97% nevarnih cigaretnih snovi, obenem pa ne odvzame bistvenega — arome in okusa cigarete.

TAR-GARD tudi omili ali pa celo odpravi značilni kašelj, ki je posledica kajenja, preprečuje pa tudi nikotinsko oblogo na zobeh.

Najpomembnejše! Medicinske raziskave so pokazale, da TAR-GARD v veliki meri pomaga pri preprečevanju resnih pljučnih obolenj in ohraniti normalnih dihalnih sposobnosti.

KAKO DELUJE

TAR-GARD ni filter! Deluje po zakonih aerodinamike venturijeve cevi. Pri vdihu dim skozi odprtino A potuje po drobnih cevki, kjer njegova hitrost naraste na 300 km/h. Nato zadene ob pregrado B, kjer se vroči katran loči od dima in se nakopiči v notranjosti držaja C.

Ohlajen dim nato potuje po deblu tesnila B v odprtino E, pri tem pa ne izgubi okusa vaše najljubše cigarete. Poleg elegantnega črnega ustnika dobite tudi prozornega, tako da si lahko sami ogledate delovanje TAR-GARDA. Dokaz, da se nevarne snovi ustavijo, preden pridejo v vaše telo!

Cena: 599 SIT + PTT stroški

TAR-GARD lahko naročite po pošti na naslov: Džirlo, p.p. 45, 61000 Ljubljana, ali po telefonu: (061) 271-135 in (068) 46-568. TAR-GARD prodaja na slovenskem trgu ekskluzivno podjetje Džirlo d.o.o., Ljubljana.

PRVI MED JAPONCI V EVROPI

- GARANCIJA TRI LETA ALI STO TISOČ PREVOŽENIH KILOMETROV
- GARANCIJA NA BARVO TRI LETA
- ŠIROKA MREŽA POOBlašČENIH SERVISOV PRI NAS IN PO VSEJ EVROPI
- CENTRALNO SKLADIŠČE REZERVNIH DELOV JE V EVROPI, ZATO SO VEDNO VSI DELI NA RAZPOLAGO PO KONKURENČNIH CENAH

- ODSLEJ PRODAJA NA KREDIT PO UGODNI OBRETNOSTI MERI

POOBlašČENI TRGOVCI NA OBMOČJU SLOVENIJE SO:
AVTOJEHNA, Ljubljana tel.: 061 312 022 • KRULC, Maribor tel.: 061 731 143 • MAGISTER, Radovljica tel.: 064 75 256 • MORAJTO, Tolmin tel.: 065 81 659 • VIDRIH, Otočec - Nova Mesto tel.: 060 85 180 • ZIERER, Sevnica tel.: 0608 81 389 • LES, Ptuj tel.: 062 771 941 • KOS, Polzela tel.: 063 701 090 • AGROSERVIS, Moravbar tel.: 062 33 741 • AVTOHISA, Murska Sobota 069 25 209 • MG, Muta tel.: 0602 61 760

INFORMACIJE O VOZILIH IN PRODAJNO-SERVISNI MREŽI:
NISSAN ADRIA d.o.o., tel.: 061 301 355

ZA TRENUTKE ODDIHA IN SPROSTITVE...

ZA VSE PRAZNIČNE DNI...

KOTNI SEDEŽNI GARNITURI

IGOR

s prevleko iz potiskanega tekstila različnih barv in vzorcev enostavna menjava prevleke možen nakup dodatne prevleke

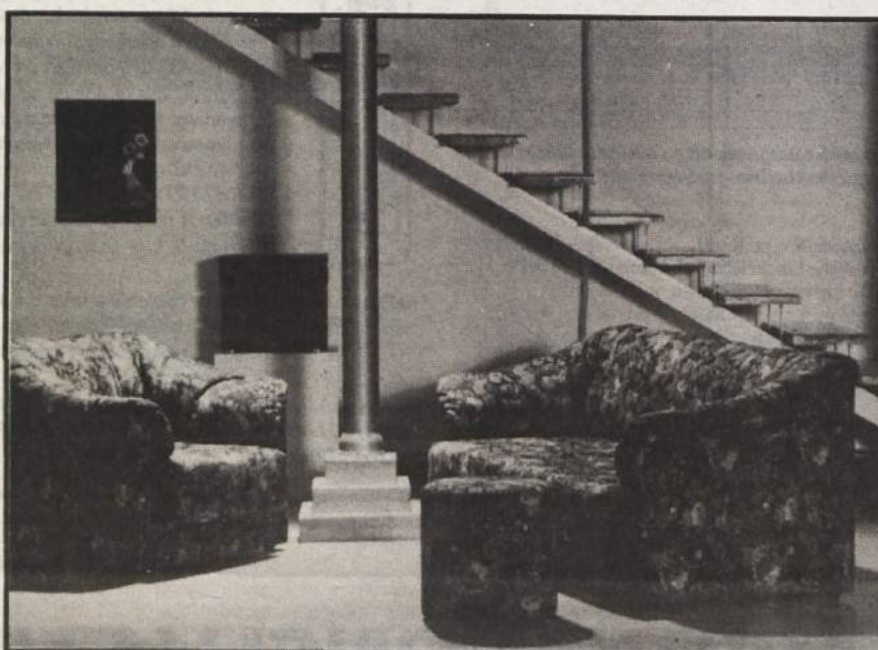

MIRNA

iz umetnega usnja (bordo, svetlo in temno rjava, siva in črna iz naravnega usnja po želji (črno, rjavo) in iz dekorativne tkanine ali tkanega pliša velika možnost kombinacije elementov

SEDEŽNI ELEMENTI

SUZY

iz potiskane tkanine modernih vzorcev in barv, raztegljiv dvo sed nam bo v pomoč ob nenadnih obiskih

CENA V SIT

IGOR, MIRNA	MIRNA	IGOR	ELEMENT	SUZY	SUZY
	4.536,00	4.536,00	TABURET	4.536,00	
	15.120,00	27.216,00	ENOSED	19.656,00	
	22.680,00	32.130,00	DVOSED	25.704,00	
	30.240,00	38.934,00	TROSED	32.508,00	
	60.480,00	74.466,00	SE- STAV, DVO-, TROSED, KOT	RAZTEGLJIV DVOSED 29.484,00	

VSEM, KI STE NAM ZAUPALI V PRETEKLEM LETU IN NAM BOSTE TUDI V PRIHODNJE VOŠČIMO VESEL BOŽIČ, OBILO ZDRAVJA IN OSEBNEGA ZADOVOLJSTVA V NOVEM LETU 1993!

PROIZVODNJA

TOW
TOVARNA OPREME d.d. MIRNA

SREČNO 1993

PRODAJA

SUHA KRAJINA
COMMERCE
DVOR d.o.o, DVOR 53 a, Tel./fax: (068) 87-470

IN ZA VSAK DAN V NOVEM LETU 1993

15% NOVOLETNI POPUST

TREMEX d.o.o.

Obiščite razstavnini prostor v Trubarjevi ulici 12, kjer vam nudimo stavbno pohištvo

JELOVICA

in italijanske keramične ploščice
LINEA CERAMICA

Inf. (068) 45-640

BRAMAC

Bramac, d.o.o., Škocjan - vse za streho

Strešna kritina vrhunske evropske kvalitete

BOŽIČNO-NOVOLETNE UGODNOSTI!

Vse informacije v vseh dobrih trgovinah z gradbenim materialom ali po telefonu: (068) 22-016, (068) 76-494, (0602) 85-074.

OSNOVNA ŠOLA GRM NOVO MESTO

razpisuje delovni mesti

1. PEDAGOGA

za nedoločen čas

POGOJI:

- dipl. pedagog

- najmanj pet let delovnih izkušenj

2. VODJO ŠOLSKE PREHRANE

za nedoločen čas

POGOJI:

- peta ali šesta stopnja izobrazbe ustrezne smeri

- najmanj pet let delovnih izkušenj na enakem delovnem mestu

Prijave z dokazili o izpolnjevanju objavljenih pogojev sprejema OS Grm Novo mesto, Trdinova 7, 8 dni po objavi. Prijavljeni kandidati bodo o izbiri obveščeni najkasneje v 15 dneh po končanem zbiranju prijav.

PLANINSKO DRUŠTVO ČRNOMELJ, Kolodvorska 34

PONOVNO OBJAVLJA RAZPIS ZA ZBIRANJE PONUDB

za prodajo gostinskega objekta, drvarnice in hleva v Črmošnjicah 5, p. Semič, v neposredni bližini smučišča Gače.

Gostinski objekt ima 302,28 m² uporabne površine. Površina zemljišča, na katerem stojijo objekti, in funkcionalnega zemljišča, znaša 510 m².

Izključna cena je 6.000.000 SIT oz. po dogovoru.

Ponudbe s celim naslovom morate poslati do 30.9.1992 na naslov: PLANINSKO DRUŠTVO ČRNOMELJ, 68340 ČRNOMELJ. Z najboljšim ponudnikom bomo sklenili pogodbo najkasneje v 15 dneh po izbiri.

Podrobnejše informacije lahko dobite po telefonu (068) 52-040 (Ladešič).

KOMISIJA ZA VARSTVO OKOLJA PRI SKUPŠČINI OBČINE ČRNOMELJ

objavlja na podlagi 5. člena Odloka o pohvalah in grajah pri urejanju in varovanju okolja (Skupščinski Dolenjski list št. 11/91) in Poslovnika o podelitvi pohval in graj pri urejanju in varovanju okolja

RAZPIS

ZA PRIDOBIVANJE PREDLOGOV ZA PODELITEV POHVALE IN GRAJE PRI UREJANJU IN VAROVANJU OKOLJA V OBČINI ČRNOMELJ V LETU 1992

Za podelitev pohvale "BREZA" in graje "KOPINA" pri urejanju in varovanju okolja bodo upoštrevane:

- storitve, ki so doprinesle k uspehom pri varstvu okolja in zaslužijo javno pohvalo;
- opustitve pri urejanju in varovanju okolja, ki zaslužijo javno grajo.

II.

Predloge z obrazložitvijo lahko pošljejo posamezniki, družbene in privatne institucije, politične stranke in druge oblike združevanja. Predlogi morajo biti pisni.

III.

Obrazložitev mora navesti:

- ime in priimek posameznega predlaganega kandidata oziroma naslov institucije,
- iz katerega področja dejavnosti se predlaga,
- uspešno konkretno delovanje in dosežke kandidata oz. neuspešno konkretno delovanje ali opustitve pri urejanju in varovanju okolja,
- ali je bil kandidat že predlagan za pohvalo ali grajo v preteklem letu.

IV.

Predloge je potrebno poslati Komisiji za varstvo okolja pri Skupščini občine Črnomelj najkasneje do 15. januarja 1993.

Vsa pojasnila v zvezi s tem razpisom dobite na Oddelku za družbeni razvoj občine Črnomelj (tel.: (068) 52-040).

OBVESTILO

Podjetja, druge organizacije in skupnosti, organe in društva, delovne ljudi in občane obveščamo, da je po sklepu Izvršnega sveta skupščine občine Novo mesto, sprejetem na seji dne 18. 11. 1992 (sklep objavljen v Uradnem listu Republike Slovenije št. 56/92),

JAVNO RAZGRNJEN

OSNUTEK PROGRAMSKE ZASNOVE ZA ZAZIDALNI NAČRT KRKA, TOVARNA ZDRAVIL NOVO MESTO V LOČNI

kot sestavni del sprememb in dopolnitev družbenega plana občine Novo mesto za obdobje od leta 1986 do leta 1990,

v času od 4. decembra do 4. januarja 1993

- v prostorih Skupščine občine Novo mesto, Ljubljanska c. 2, I. nadstropje, ter
- v prostorih krajevne skupnosti Ločna—Mačkovec na Cesti herojev.

JAVNA OBRAVNAVA

osnutka programske zasnove bo:

v torek, 22. decembra 1992, ob 18.00 uri v učilnici Gasilsko reševalnega centra v Ločni.

Do poteka javne razgrnitve osnutka lahko podate pisne pripombe, mnenja in predloge na krajih razgrnitve ali pa jih pošljete Sekretariatu za varstvo okolja in urejanje prostora Zavodu za družbeno planiranje in urbanistično načrtovanje občine Novo mesto, Ljubljanska 2.

Na javni obravnavi bodo navzoči izdelovalci osnutka dokumenta, ki bodo dokument podrobneje obrazložili in prisotnim dajali pojasnila.

Sekretariat za varstvo okolja in urejanje prostora
Zavod za družbeno planiranje in urbanistično načrtovanje občine Novo mesto

Vljudno vabljeno!

Temeljno sodišče v Novem mestu, Enota v Novem mestu, na podlagi sklepa stečajnega senata z dne 14.12.1992 pod opr. št. 8/90 v stečajnem postopku nad stečajnim dolžnikom ISKRA, Tovarna uporov in opreme, p.o. Sentjerneje

razpisuje javno dražbo

ki bo v torek, dne 22.dec.1992, ob 10. uri na sedežu dolžnika v Sentjerneju, Trubarjeva 5, za prodajo naslednjih stvari:

A. Poslovni prostori in delovna sredstva, ki jih je dal dolžnik v najem podjetju Resistor, d.o.o.:

I. Nepremičnine
1. Objekt "RESISTOR" s stavbnim in funkcionalnim zemljiščem na parc. št. 396/6, ZK vložek 1255, k.o. Sentjerneje, s komunalno opremo in zunanjo ureditvijo ima skupaj koristne površine v obeh etažah 1.862 kv.m; izključna cena 60.000.000 SIT.

2. Objekt "METALFILM" s stavbnim in funkcionalnim zemljiščem na parc. št. 396/7, ZK vložek 1255, k.o. Sentjerneje, s komunalno in zunanjo ureditvijo brez podstrešja (last Hipota) ima v pritličju in 1. nadstropju skupaj koristne površine 867,96 kv.m, kar predstavlja 72% celotne koristne površine objekta. Izključna cena za 867,96 kv.m je 17.200.000 SIT.

3. Objekt "ENERGETSKI OBJEKT" s stavbnim in funkcionalnim zemljiščem na parc. št. 396/1, 397/13 in 400/1, ZK vložek 1225, k.o. Sentjerneje, in sicer ena polovica (druga polovica je last Hipota). Izključna cena je 7.000.000 SIT.

II. Oprema
Oprema, ki jo ima podjetje Resistor, d.o.o., v najemu za potrebe izvajanja svoje poslovne dejavnosti.

Izključna cena kompletne opreme je 38.500.000 SIT.
Vsa osnovna sredstva pod I. in II. se dražijo skupaj v paketu, in sicer po izključni ceni 122.700.000 SIT.

Podrobne informacije lahko zainteresirani dobijo na sedežu podjetja Resistor, d.o.o., od 17. dec. do 21. dec. t.l.

B. Poslovni prostori in delovna sredstva, ki jih je dal dolžnik v najem podjetju Iskra Pio, d.o.o.

I. Nepremičnine
Objekt "PIO" s stavbnim in funkcionalnim zemljiščem na parcelni št. 396/5, ZK vložek 1255, k.o. Sentjerneje, s komunalno opremo in zunanjo ureditvijo ima skupaj koristne površine 1.843,34 kv.m z izključno ceno 31.630.000 SIT.

II. Oprema, ki jo ima podjetje Iskra Pio, d.o.o., v najemu za opravljanje svoje dejavnosti. Izključna cena 6.000.000 SIT.
Vsa osnovna sredstva pod I. in II. se dražijo skupaj v paketu, in sicer po izključni ceni 37.630.000 SIT.

Podrobne informacije lahko zainteresirani dobijo na sedežu podjetja Iskra Pio, d.o.o., od 17. dec. do 21. dec. t.l.

C. ŠOTOR

Šotor je postavljen ob asfaltni cesti in stoji na parc. št. 397/13, 396/1 in 400/2. Ima kovinsko ogrodje s platneno streho, tla so asfaltirana. Star je 13 let. Ker je na šotoru solastnik Hipot, se draži samo dolžnikov del, in sicer 791 kv.m pokrite površine, tj. 4/5 šotora. Vsak lastnik ima svoj vhod. Izključna cena je 5.100.000 SIT.

Za podrobne informacije ali za ogled se lahko zainteresirani dogovorijo na sedežu podjetja Iskra Pio, d.o.o.

D. Del objekta "VRATARNICA" - pritličje na stavb. parceli št. 36, ZK vložek 1255, ki ima proste neto površine 182,56 kv.m. Možen je delni odkup ali v celoti.

Izključna cena je 6.964.025 SIT za celoto oziroma 38.150 SIT/m². Za podrobne informacije ali za ogled se lahko zainteresirani dogovorijo na sedežu podjetja Iskra Pio, d.o.o.

Splošni pogoji:
Izhodišče so podatki iz elaborata o cenitvi sodnih izvedencev, ki bodo služili pri določevanju vpisa lastnine v zemljiško knjigo oz. določevanju funkcionalnega zemljišča in služnostnih poti.

POGOJI JAVNI DRAŽBE

1. Na javni dražbi lahko sodelujejo pravne osebe, ki imajo sedež na območju R Slovenije, in fizične osebe, ki se izkažejo s potrdilom, da so državljani R Slovenije.

2. Pooblaščenec pravnih oseb morajo na javno dražbo predložiti pisno pooblastilo za licitiranje.

3. Pred javno dražbo mora vsak ponudnik vplačati varščino v višini 10% izključne cene na žiro račun št. 52100-690-68029 ali sredstva deponirati pri blagajni stečajnega dolžnika najpozneje eno uro pred dražbo.

4. Varščino bomo uspešnemu ponudniku vračunalni v kupnino, drugim ponudnikom, ki na dražbi ne bodo uspeli, pa bomo varščino vrnili v treh dneh brez obresti, varščino, vplačano v gotovini, pa takoj po javni dražbi.

5. Uspešni ponudnik oziroma kupec mora skleniti pogodbo o nakupu v treh dneh po končani dražbi in v celoti plačati kupnino v petih dneh po sklenitvi pogodbe.

Če uspešni ponudnik ne bo plačal kupnine v določenem roku, bomo prodajo razveljavili, varščino pa obdržali.

6. Prometni davek in vse druge dajatve in stroške v zvezi s prenosom lastništva plača kupec.

7. Nepremičnina je naprodaj po načelu videno - kupljeno.

**NEKOČ ZADRUGE
VČERAJ ČEBELICA
DANES MI!**

Mnogi od vas že poznajo naše prednosti: zanesljivost, tradicija, prodornost in poštenost.

Zavod za organizacijo in izvajanje vzajemne pomoči članom, p.o., Ljubljana

daje vašemu denarju - večjo vrednost!

Za vse tiste, ki vedo, da imamo skupaj več, za tiste, ki si sami ustvarjajo svojo prihodnost.

Odslej višji zgornji limiti in možnost plačila članarine v 3 obrokih.

Odpri vrata naših poslovalnic in se prepričajte:
Novo mesto, Novi trg 1, tel. 068/27-182, 22-226 int.145, od 8-16 ure
Brežice, Milavčeva 4, tel. 0608/62-044, od 9-12 in od 13-16 ure
Metlika, Kidričevo naselje, tel. 068/58-061, 58-179, od 8-14 ure

... z Vami v stiski in obilju ...

NEVERJETNO!

**VORWERK
PARNAD**

BOŽIČ 1992

Vse stranke, ki so kupile VORWERK sistem za čiščenje v času do 30.9.1992, čakajo prijetna presenečenja! POHITITE IN ČIMPREJ POKLIČITE na tel. (061)573-479, 191-231, int. 382 (od 9. do 12. ure); IZJEMOMA LAHKO POKLIČETE TUDI OB SOBOTAH (od 8. do 12. ure)!

OSNOVNA ŠOLA ŠMIHEL, p.o. NOVO MESTO Šmihel 2

RAZPISUJE

prosti delovni mesti:

A. PEDAGOGA

za nedoločen čas, s polnim delovnim časom
POGOJI: diplomirani pedagog s strokovnim izpitom.

B. HIŠNIKA

za nedoločen čas, s polnim delovnim časom
POGOJI: IV. ali V. zahtevnostna stopnja kovinarske, lesarske ali elektro usmeritve in 5 let delovnih izkušenj. Poskusna doba 2 meseca.

Začetek dela pod 1. in 2. takoj po končanem razpisnem postopku. Kandidati naj v prijavi opišejo dosedanje delo in priložijo dokazila o izpolnjevanju pogojev. Pošljejo naj jih v 8 dneh po objavi razpisa, o izbiri bodo obveščeni v 15 dneh po končanem roku za prijavo.

Objava končnega izida natečaja za pridobitev urbanistično-arhitektonske rešitve za osnovno šolo in vrtec Mrzla dolina, Novo mesto

Natečaj je razpisal:
Izvršni svet skupščine občine Novo mesto

Izid natečaja je bil objavljen v Delu 7.11.1992. V prvi stopnji natečaja 1. nagrada ni bila podeljena, zato sta bila v drugo stopnjo natečaja po odločitvi natečajne komisije povabljeni oba drugonagrajena elaborata pod šiframa Mozaik in 11 111. Natečajna komisija je na svoji zadnji, 6. seji odločila:

Za izvedbo se predlaga elaborat pod šifro Mozaik
Avtor: **Jurij Kobe, d.i.a., Ljubljana**
Sodelavki: **Mira Stantič, d.i.a., Ljubljana**
Milena Todorčič, d.i.a., Ljubljana

Razstava vseh natečajnih elaboratov bo v Dolenjskem muzeju v Novem mestu v mali dvorani, otvoritev bo v petek, 18.12.1992, ob 13. uri. Razstava bo odprta do 10.1.1993. Po razstavi bosta organizirani vodstvi, in sicer v sredo, 23.12.1992, in v sredo, 6.1.1993, ob 16. uri. **Vabljeno!**

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame, stare mame in sestre

JULIJE STRMŠEK

iz Gor. Ponikev pri Trebnjem

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti, nam ustno ali pisno izrazili sožalje ter nam kakorkoli pomagali.

Vsi njeni

tedenski koledar

Četrtek, 17. decembra - Lazar Petek, 18. decembra - Radovan Sobota, 19. decembra - Urban Nedelja, 20. decembra - Evgen Ponedeljek, 21. decembra - Tomaž Torek, 22. decembra - Mitja Sreda, 23. decembra - Viktorija

LUNINE MENE
24. decembra ob 1.43 - mlaj

kino

BREŽICE: 17. in 18.12 (ob 20. uri) ameriška melodrama Princ plime. 19. in 20.12. (ob 18. in 20. uri) ameriški

kmetijski stroji

KIPER SVEČO, 4 stopnje, 4 do 6 ton, novo, prodam za 450 DEM. Ravnikar, Tugomirjeva 16 (Šiška), Ljubljana. 5240

SAMONAKLADALNO PRIKOLICO, staro dve leti, 25- kubično, ter krate frizirke in prašiča za zakol prodam. 78-036. 5247

kriminalni film Oddelek za umore. ČRNOMELJ: 18. in 19.12. (ob 16. uri) slovenski film Babica gre na jug. 19.12. (ob 19. uri) in 20.12. (ob 20. uri) ameriški pustolovski film Zadnji dnevi raja.

KRŠKO: 20.12. (ob 18. uri) ameriški mladinski film Skodrana Suzi.

METLIKA: 18. in 20.12 (ob 20. uri) ameriški kriminalni film Roka, ki ziba zibko.

NOVO MESTO: 17.12., od 19. do 21.12. ter 23.12. (ob 16., 18. in 20. uri) ameriški risani film Lepotica in zver. 18.12. koncert.

SEVNICA: 18.12. (ob 19. uri) in 20.12. (ob 18. uri) ameriški avanturistični film Batman se vrača.

ČELNI NAKLADALEC za traktor Torpedo prodam. Miklavčič, Malence 19, Kostanjevica. 5250
ZADENJSKI TRAKTORSKI nakladač za les prodam. Vene, Hrastulje 5 A, Škofjan. 5253

motorna vozila

ZASTAVO 101 GT, letnik 1984, prodam. Ponudbe na 068/65-716.

Ami
Ljubljanska 27, NOVO MESTO (Javna skladišča)
- prodaja vozil Fiat, VW, Renault, Opel, Ford
- gotovinski odkupi rabljenih vozil
- posredniška prodaja po vaši ceni
- prenos lastništva, izvedeniška mnenja
Tel. (068)26-010

POCENI PRODAJAM Z 101, letnik 1977, za 1000 DEM ter spalnico za 500 DEM. 26-480. 5216
OSEBNI AVTO DAIHATSU, Shara de turbo diesel, letnik 1990, prodam. Alojz Mervar, Stopiče 68. 5228

GOLF D NEMŠKI, letnik 1986, prodam. 21-972. 5233
R 4 GTL, letnik 1988, prodam. Pečjak, Črmošnjice 49 pri Stopičah. 5236
R 21, letnik 89, prodam. 068/24-620.

R 4, letnik 1983, registriran do 20.9.93, prodam. Cena 1.800 DEM. 5237
Z 750, letnik 11/83, registriran do 14.11.93, prodam. Andrej Hočevar, Stopiče 95. 5243

NISSA SUNY, 1.6 SLX, letnik 1991, ugodno prodam. 57-156. 5245
Z 101 GT, letnik 1985, registriran do 3/93, in smrekove plohe, debeline 5 in 8cm, 3 m3, prodam. Marjan Junc, Građiška 30, Straža. 5248

JUGO 45, letnik 1987, prodam. 24-466, po 15. uri. 5249
126 P, letnik 1985, prodam. Franc Bevč, Koroška vas 17, Novo mesto. 5251
JUGO 45, letnik 1986, in golf JXD, letnik 1987, prodam. 42-453. 5252
126 P, letnik 1984, prodam. Ana Hodnik, Ragovska 7 a, Novo mesto. 5255

VW 1200 J, letnik 1975, poceni prodam celega ali po delih. Motor je zelo dober. 52-557. 5259
VW HROŠČ 1200, letnik 1976, obnoven in registriran do 11/93, prodam. Šinkovec, Sela 17, Raka. 5261

Z 101, letnik 1980, in tavrja, letnik 1990, ugodno prodam. 76-087. 5263
GOLF JXD, letnik 1989, prodam. 20-340, popoldan. 5266
Z 101, dobro ohranjen, 11/87, prodam. Franci Kodrič, Krška vas 61. 5270

GOLF CLD, 4/91, prodam. 42-946. 5273
R 5 CAMPUS, letnik 1991, ugodno prodam. (068)52-508. 5277
R 4 GTL, letnik 1989, prodam. 51-638. 5280

Z 101, letnik 1979, in TAM 4500, obnoven, ugodno prodam. 82-516. 5285

obvestila

ŽALUZIJE - ROLETE in lamelne zaves izdelujemo in montiramo po konkurenčnih cenah. 068/44-662. 4531

KONTAKTNE LEČE

Vsem cenjenim strankam želimo vesele božične praznike in uspešno novo leto!
Obveščamo vas, da so v prodaji nove tanke (mehke) kontaktne leče z veliko prepustnostjo kisika (za občutljive oči). Priporočamo se tudi v bodoče.
Telefon - tajnica: (068) 22-694
Dr. Branimir Jurekovič
Novo mesto, Smihel 6

Električne omarice, zunanje ter notranje, kompletno opremljene ali prazne, ugodno prodam. Dostava do Novega mesta. Izvajamo tudi električne inštalacije. Tel. (061) 752-979.

SPECIALIZIRANA DELAVNICA ZA POPRAVILO ZAVOR

- za vsa osebna vozila
- na zalogi ves zavorni material
- ugodne cene
- popravilo istega dne

Zavorni servis — JENIČ Rejnovošče 6, Novo mesto
Tel. (068) 43-633
Se priporočamo!

Zasebna zobozdravstvena ordinacija
Dr. Senisa Kulšovič
Šentrupert 124
Delovni čas: vsak dan od 8.30 do 12. in od 15. do 18.30
Naročila in informacije: tel. (068)40-071
47-641

TV - VIDEO SERVIS PLANKAR
Pod Trško goro 44
tel./fax.: (068) 25-918
Poleg servisiranja vseh vrst TV-VIDEO aparatov vam omogočamo nakup aparatov SELECO ORION. Prodaja na obroke!

RJAVE KOKOŠI, nesnice, za zakol ali nadaljnjo rejo, prodam. Cena 200 SIT. Kože Pršina, Gregorčeva 5, Dolenski Toplice, 068/65-203. 5229

VALILNICA HUMEK. Sprejemamo naročila za enodnevnne piščance, bele težke, rjave nesnice. Inf. po telefonu (068) 24-496 ali na naslov: Valilnica HUMEK, Irča vas 18, Novo mesto. (P3-81MO)

ZYNO d.o.o.

Gmajna 6, Raka •
Tel. (0608) 75-541 •
Na zalogi po ugodnih cenah gradbeni material, umetna gnojila, škropiva:
modelarna opeka 33 SIT kom.
opeka Bramac 71 SIT kom.
kan 695 SIT vreča
urea 825 SIT vreča
NPK 15x15x15 1050 SIT vreča

TONSON, d.o.o.

vpisuje v:
TEČAJ OBLIKOVANJA KERAMIKE
Vsebinska: oblikovanje reliefa, nakita, posod, polne plastike, glaziranje in žganje izdelkov. Število udeležencev je omejeno.
TEČAJ SLOVENSKEGA JEZIKA ZA TUJCE
Vsi tisti, ki bi se radi naučili ali izpopolnili svoje znanje slov. jezika - vabljeni!
Naši tečajji so lahko tudi lepo božično ali novoletno darilo za vaše najbližje. In ne pozabite - račun za izobraževanje lahko prištejete k stroškom pri izračunu dohodnine!
Pokličite nas po tel. (068) 85-882!
Tečajji bodo na OŠ GRM v Novem mestu v januarju 93.

INTERMARC BCS
Trgovina na debelo in drobno
tel./fax 068-24-643
Zagrebška cesta 21
Novo mesto - Slovenija

Novoletna razprodaja BCS kosilnic — razstavni exponati 30% ceneje:

- 622 Diesel 6.920 DEM
 - 622 BIP 6.200 DEM
 - 602 Diesel 4.400 DEM
 - 602 B 3.200 DEM
 - 601 B 2.700 DEM
- ter rezervni deli in motorji:
AL 480 1.500 DEM
ALN 330 1.100 DEM

Na zalogi imamo tudi: sode za vino INOX, črpalke za vino, motorne žage TOMOS, STIHL, umetna gnojila, koruzo, oves...

SPREJEMAMO REZERVACIJE ZA NOVOLETNI PLES, 1. januarja 1993. Igra ansambel »TRIO MUC«. Gostilna Pirkovič, Šmarjeta. Tel. (068) 73-123

SEMIŠ DOLGE JAKNE, model »parka«, obroba kapuce lisica, prodajamo po 11.800 SIT od 7. do 18. ure poleg gostilne BREG. Tel. 27-560

YURENA — ŠOLA TUJIH JEZIKOV
Ulica Marjana Kozine 49 a Novo mesto
vpisuje mladino in odrasle v začetne, nadaljevalne, osvežitvene in konverzacijske tečaje angleškega, nemškega, francoskega, italijanskega in španskega jezika.

Inf. tel. (068) 23-434

GRAVERSTVO STANIŠA

Dol. Težka voda 36
Novo mesto
tel. (068) 43-770

vam nudi vsa graverska in pasarska dela in peskanje kovin. Izdelujemo pokale, razne rozete, cvetlične lončke iz bakra in medenine, bakrene lijak za pretok vina, svečnike, in križe iz medenine.
Vsem voščimo vesel božič in srečno novo leto ter se priporočamo!

AGRO d.o.o.

Prodajalna SEJALEC

Cesta k. Staneta 3, Novo mesto

POSEBNA UGODNOST od 15. 12. do 31. 12.
5% do 10% popust pri takojšnjem plačilu in možnost nakupa na 3 obroke brez obresti (1+2), plačilo s čeki, za naslednje blago:

- motorne žage STIHL, HUSQVARNA, ALPINA
 - kotli za žganjekuho, rostfrei cisterne za vino, črpalke za vino
 - motorne škropilnice SUPRA
- Pričakujemo vas vsak dan od 8. do 19. ure in ob sobotah od 7. do 13. ure.

Tel. (068) 24-132

PETROL

— Obveščamo cenjene kupce, da kurilno olje za gospodinjstvo prodajamo po ustaljenih pogojih (3 obroki), s tem da je od 15. 12. 1992 do 15. 1. 1993 prevoz brezplačen.

PRODAJAMO kokiš nesnice. 5273
24-496, Humek. 5273

prekllici

SILVO PLANTAN, Praprče 12, Straža, opozarjam soseda Forščka, Praprče 13, naj ne širi laži o meni, drugače ga bom sodno preganjal. 5234

posest

NA LEPI LEGI ob avtobusni postaji ter asfaltni cesti prodam gradbeno parcelo, 90 a, v Senušah pri Krškem. Vse informacije na naslovu: Senuš 41, Leskovec pri Krškem. 5214

GOSPODARSKO POSLOPJE, 16 x 11 m, z 30 a zaziidljive zemlje prodam. 068/48-318. 5217

BLIZU VELIKE LOKE pri Trebnjem prodam travnik velikosti 0,5 ha. 068/48-318. 5218

STARO HIŠO pri Šentjerneju, s hišno številko, vodo, elektriko, prodam za 23.000 DEM. Parcela je velika 231 m2. 061/771-115, od petka do ponedeljka, od 15. do 16. ure. 5225

NOV VIKEND, 10 x 5, s teraso, vodo, elektriko, blizu gozda, vrt, sadovnjak, lep razgled, 150 m od asfalta, 3 km od Dolenskih Toplic, na Gorici nad Podturnom, prodam za 45.000 DEM. 068/24-335. 5226

STAREJŠO malo kmečko hišo, vseljivo, na parceli 1000 m2, nekaj vinske trte, voda in elektrika v hiši, 5 km iz Sevnice, prodam. Cena po dogovoru. 0608/82-665, od 19. do 22. ure. 5230

ZAZIDLJIVO PARCELO z lokacijsko dokumentacijo v Kostanjevici na Krki prodam. 061/315-031. 5260

NJIVO, 80 a, v bližini Gabrja, dostopno z vsakim vozilom, 100 m od asfalta, prodam. 85-819. 5282

prodam

LESNOOBDELOVALNI STROJ (skobelnik), poravnalko s cirkularjem prodam. 21-959, dopoldne. 5215

GENERALNO POPRAVLJEN stroj za toplo pranje, 150 barv, prodam. 85-841. 5219

KRZNENO JAKNO-ovčko, številka 40, ugodno prodam. 84-657, v večernih urah. 5222

VALILNIK za valjenje piščancev prodam. Knafelje, Na tratih 8, Novo mesto. 5231

ŽENSKO KOLO, belo raztegljivo kuhinjsko mizo in štiri stole, več posameznih rabljenih omar in pisalno mizo, jogi vzmetnico ter vrtno mizo in štiri stole, prodam. 22-208 ali 23-947. 5232

DVE TELICI SIVKI, ena breja 6 mesecev, prodam. Pečjak, Črmošnjice 49 pri Stopičah. 5235

MIZARJI, POZOR! Mizni rezkar znamke IMA, litoželezni, starejše izvedbe, ugodno prodam. Mirko Lovrekovič, Orešje 16, Sevnica, 0608/82-962. 5242

RODOVNISKO KOBILO haflinger in novo vitlo, 4 t, prodam. 56-583.

PUJSKE, stare 8 in 11 tednov, prodam. 42-532. 5254

TERMOAKUMULACIJSKO PEČ, 2 kw, prodam. 25-750. 5256

PRAŠIČA, 160 kg, krmljen z domačo hrano, prodam. Ferkoj, Dol. Kronovo 22, Šmarješke Toplice. 5267

MEŠANA DRVA ter kombiniran tovorni avto Zastava 624 K, letnik 1981, prodam. 068/23-786. 5272

SMREKOVE PLOHE, 8 cm, suhe, prodam. 44-065. 5269

KOTNO sedežno garnituro ugodno prodam. Slavka Gruma 70, stanovanje 8, Novo mesto, 27-324. 5272

TRAJNO ŽAREČO PEČ, dobro ohranjeno, prodam. 56-025. 5272

FRANCOŠKO POSTELJO, gardrobno omaro in usnjen fotelj ugodno prodam. 22-634. 5274

ZARADI SELITVE prodam pralni stroj Gorenje, otroško posteljo, otroški voziček, jedilno mizo s stoli, kuhinjske omarice, termoakumulacijsko peč, kamin in še kaj. 26-704. 5274

DVA PRAŠIČA, teška po 150 kg, prodam. 85-954. 5275

SIVALNA industrijska stroja, enoigelna, in dvoigelnega z odrezovanjem niti prodam. 067/56-010. 5276

OTROŠKO POSTELJICO, malo rabljeno, prodam. 58-426. 5278

SUHA BUKOVA DRVA, že nasekana na 30 cm, prodam. Novo mesto, 22-988. 5279

AVTOMOBILSKO PAKETNO ZAVAROVANJE

S paketnim zavarovanjem izbira zavarovanec med več možnostmi celovite zaščite zavarovanih nevarnosti, ki so vezane na motorna vozila v prometu. Za paketno zavarovanje se smatra hkrati sklenjeni najmanj dve obliki avtomobilskega zavarovanja, od katerih mora biti ena zavarovanje avtomobilske odgovornosti (AO) ali avtomobilskega kaska (AK).

OB SKLENITVI TAKEGA ZAVAROVANJA IMA ZAVAROVANEC KUP UGODNOSTI, MED KATERIMI SO NAJPOMEMBNEJŠE:

- nov obračun bonus-malus, kjer se zavarovanca spremlja v dobi sedmih let, ob vsaki škodi pa izgubi le 20% že pridobljenih bonitet;
- ob prekinitvi zavarovanja priznamo že pridobljene bonitete do treh let in ne več samo do enega leta;
- v primeru prenosa lastniške pravice na zavarovanem vozilu se vse pravice in obveznosti (bonus-malus) prenesejo razen na zakona tudi na otroke, pri tem pa prvotni lastnik vozila teh ne izgubi;
- pri novo sklenjenem AK zavarovanju priznamo zavarovancu že pridobljeni bonus iz naslova AO zavarovanja.

DODATNE NOVOSTI PRI AK ZAVAROVANJU:

- ob uničenju ali kraji novega vozila (do starosti 1 leta) vam povrnemo zavarovalnino brez odbitka (amortizacije);
- ko bo vaše vozilo v popravilu zaradi nezgode ali vam bo ukradeno, vam plačamo 3-dnevni najem nadomestnega vozila;
- pri uveljavljanju zavarovalnine ne izgubite bonusa, niti ne nosite franšize, če je škoda povzročil tuj voznik.

OSTALE NOVOSTI:

- paketno zavarovanje je sklenjeno za več let,
- posebni popusti na paketna zavarovanja,
- možnost plačila v mesečnih obrokih tudi pri AO (do 10 obrovov),
- podarjena nova zavarovalna vrsta — Zavarovanje pravne zaščite ali Turistično zavarovanje,
- zavarovalnica vam plača tehnični ali preventivni pregled vašega vzila.

Pri tem vas opozarjamo, da paketno zavarovanje lahko sklenete le na sedežu PE, njenih predstavništvih in pri zastopnikih Poslovne enote.

ZAVAROVALNICA TRIGLAV D. D. — KER ŽIVLJENJE POTREBUJE VARNOST

zavarovalnica triglav d.d.
poslovna enota Novo mesto

DOLENJSKI LIST

USTANOVITELJ IN IZDAJATELJ: Dolenjski list Novo mesto, p.o.
UREDNIŠTVO: Drago Rustja (direktor in glavni urednik), Marjan Legan (odgovorni urednik), Andrej Bartelj, Mirjam Bezek-Jakše, Bojan Budja, Jožica Dornič, Breda Dušič-Gornik, Anton Jakše, Mojca Leskovšek-Svete, Zdenka Lindič-Dragaš, Martin Luzar, Milana Markelj (urednik Priloge), Pavel Perc in Ivan Zoran.

IZHAJA ob četrtkih. Posamezna številka 70 tolarjev; naročnina za 4. trimesečje 830 tolarjev; za družbene skupnosti, stranke, delovne organizacije, društva ipd. 1.660 tolarjev; za tujino letno 40 USD ali 70 DEM oz. druga valuta te vrednosti.

OGLASI: 1 cm za ekonomske oglase 1.200 tolarjev, na prvi ali zadnji strani 2.400 tolarjev; za razpise, licitacije ipd. 1.400 tolarjev. Mali oglas do deset besed 800 tolarjev, vsaka nadaljnja beseda 80 tolarjev.

ŽIRO RAČUN pri SDK Novo mesto št.: 52100-603-30624. Devizni račun št.: 52100-620-970-25731-128-4405/9 (LB - Dolenjska banka, d.d., Novo mesto).

NASLOV: Dolenjski list, 68001 Novo mesto, Glavni trg 24, p.p. 130. Telefoni: uredništvo in računovodstvo (068) 23-606, 24-200; ekonomska propaganda, naročniška služba in fotolaboratorij 23-610; mali oglasi in zahvale 24-006; telefaks 24-898.

Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo. Na podlagi mnenja (št. 23-92) ministrstva za informiranje Republike Slovenije spada Dolenjski list med proizvode informativnega značaja iz 13. točke tarifne številke 3, za katere se plačuje davek od prometa proizvodov po stopnji 5 odst.

Časopisni stavek, prelom in filmi: Grafika Novo mesto, p. o. Tisk: Ljudska pravica, Ljubljana.

ZAHVALA

Mnogo prezgodaj, v 41. letu starosti, nas je zapustil naš dragi sin, oče, brat in stric

BRANKO RAJER

z Vinjega Vrha 7 pri Šmarjeških Toplicah

Zahvaljujemo se vsem, ki so nam v teh težkih trenutkih stali ob strani, darovali cvetje, vence in sveče ter ga pospremlili na njegovi zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo sosedu Jožetu Koreničju, gasilcem GD Bela Cerkev, delavcem Pilotne sinteze v Tovarni zdravih Krka in VVE Rdeča kapica ter gospodu župniku za opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala.

Žalujoči: vsi njegovi
Bela Cerkev, 14. decembra 1992

SEDEŽNO kotno garnituro prodam. 5280
 ☎ 20-278.
 UGODNO PRODAJ nov moški površnik (rjav semiš), na notranji strani ovčaka, št. 52, in dobro ohranjen ženski krznen plašč bizam, rjave barve. ☎ (068)23-930. 5281

razno

EMAJLIRANJE KOPALNIH KADI z uvoženim materialom. Garancija dve leti. Možnost plačila na dva čeka. ☎ (064)66-052. 5114

MATEMATIKO in angleški jezik za osnovno šolo inštruiram na domu. ☎ (068)22-874. 5220

OBNAVLJANJE vseh poškodovanih kopalnih in tuš kadi brez umazanije in demontaže z novim, uvoženim materialom. ☎ (061)771-079. 5221

VRHUNSKE SATELISKE ANTENE že za 599 DEM! ELUS elektronika, ☎ 24-454. 5238

NARODNOZABAVNI ANSAMBEL išče pevca, prvega basista, z znanjem igranja kitare ali klaviatur. ☎ (0608)32-442, 82-440, od 14. do 16. ure. 5239

TELSAT D.O.O. CPB 13, Brestanica. UGODNO! Na zalogi več sistemov stereo satelitskih anten. ☎ (0608)70-465, 70-273, od 9. do 16. ure. 5244

INSTRUIRAM matematiko in angleščino za osnovne šole. ☎ 28-287. 5264

NAJAMEM urejen prostor za pisarno v Novem mestu ali bližnji okolici. ☎ 26-704. 5275

POSLOVNE in skladiščne prostore na Drski oddam. ☎ (068)21-636. 5278

POSLOVNI PROSTOR v strogem centru Krškega oddam v najem. Prostor je primeren za trgovino, menjalnice itd. Ponudbe pod šifro: »I. JANUAR« 5283

OPREMLJENO trgovino, velikosti 30 m², v centru Krškega, oddamo v najem. Ponudbe pod šifro: »TAKOJ« 5284

službo dobi

LAŽJE DELO NA DOMU. Pošljite kratek življenjepis s kuverto in znakom.

Šifra: »DOBRO PLAČILO« 5212
 KAVA BAR Črni baron v Novem mestu zaposli natakarico. ☎ 20-506. 5223
 GOSTIŠČE HRIBAR - Motel Trebnje zaposli natakarico in kuharico, usposobljeno za samostojno delo. Možno stanovanje. ☎ (068)44-018. 5224
 SAMOSTOJNO KUCHARICO ali kuharja z več leti prakse za pripravo hrane na nivoju zaposlimo. Možnost stanovanja. Šifra: »RESTAVRACIJA« 5241
 SLOVENSKA KNJIGA išče zastopnike za prodajo poslovnega imenika na območju Dolenjske, Bele krajine in Posavja. ☎ (068)24-220, po 19. uri. 5257

IŠČEM akviziterje za prodajo oblačil. ☎ (068) 85-392. 5262

2000 DEM, tudi tak je lahko mesečni zaslužek, če ste pridni, vztrajni in vas veseli delo na terenu. Možna tudi redna zaposlitev. Kličite po 15. uri na ☎ (068)23-977. 5262

ČE IMATE LASTEN PREVOZ, veselite se do dela in dobrega zaslužka, se javite v četrtek na ☎ 22-106, od 15. do 18. ure. Možnost redne zaposlitve. 5276

V GOSTIŠČU Pri Veri v Metliki dobiva službo dve dekleti. ☎ 58-227. 5277

stanovanja

STANOVANJE kupim ali vzamem v najem. ☎ 43-748. 5258

NAJAMEM STANOVANJE s telefonom v Ljubljani. ☎ (064)421-550. 5268

V SEVNICI prodam dvoipolnsobno stanovanje. ☎ (065)24-158 ali (065)27-433. 5271

SKORAJ VSELJIVO stanovanjsko hišo menjam za dvoipolnsobno ali trisobno stanovanje. ☎ 27-487. 5279

ženitne ponudbe

AGENCIJA ALBATROS, ženitna posredovalnica. ☎ (063)411-648, od 16. do 19. ure vsak dan. 4523

AFRODITA, ženitna posredovalnica iz Kranja, vabi vse osamljene, posebej pa kmečke ženske, brezposelna dekleta do 35 let, za katere je brezplačno, da se oglasijo na ☎ (064)324-258 in (064)51-245. 5162

V SPOMIN

19. decembra bo minilo žalostno leto, kar je prenehalo biti plemenito srce našega dragega moža in očija

JOŽETA STANIŠE

graverja z Dolnje Težke Vode

Utihnil je tvoj glas. Žalost, bolečina domujeta pri nas. Nihče ne verjame, kako boli, ko tebe, dragi mož in očka, od nikoder ni. V naši hiši je praznina, v srcih naših bolečina. Vsem, ki obiskujete njegov grob in prižigate sveče, iskrena hvala.

Vsi njegovi

ZAHVALA

V 64. letu starosti nas je zapustila naša draga mama, stara mama, sestra, teta in tašča

MARIJA TRAMTE

Zloganje 27, Škocjan

Iskrena hvala vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so sočustvovali z nami in nam kakorkoli pomagali, izrekli sožalje, darovali cvetje, sveče in pokojno mamo v tako velikem številu spremili na njeni zadnji poti. Hvala tudi gospodu župniku za lepo opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala.

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA

Potem ko je v Kaptolu in Ajblju prekopala mnogo grud trde kostelske zemlje, ko nam je poslednjič hotela reči: križi boži, je za vedno sklenila svoje zlate roke naša predraga

FRANČIŠKA KRKOVIČ

rojena ŽAGAR
iz Kočevja, TZO 21, stara 78 let

Zahvaljujemo se vsem, ki so ji lajšali zadnje mesece življenja in ki so jo spremili na zadnji poti.

Sin Milan z družino, hčerka Nada, por. Hrovatič, z družino in drugo sorodstvo

V SPOMIN

Nihče ne ve za bolečino, ki v srcih naših zdaj živi. Spomin na vas pa vedno bolj in bolj živi.

Ljubljeni mami, babici, prababici in teti

JOŽEFI DRAGAN

Brezje pri Trebelnem

Vsem, ki se jih spominjate in prižigate sveče, iskrena hvala.

Vsi njeni

Brezje, 16.12.1991

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega brata in strica

ANTONA KMETIČA

iz Črnomlja

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in sodelavcem podjetja Dinos za podarjeno cvetje in izrečena sožalja. Hvala tudi godbi in gospodu župniku za opravljen obred.

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

Ni več bolečin, ni več trpljenja, vse to je vzela večna zemlja. V domu ostala je praznina, a v naših srcih bolečina.

V 81. letu starosti nas je zapustila draga mama, stara mama, prababica, sestra in teta

ANA RAJAR

iz Ždinje vasi 18

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem, sosedom in vaščanom, posebno Janeševim in Severjevim. Zahvaljujemo se vsem, ki so nam izrekli sožalje, pokojnici darovali cvetje in sveče ter jo pospremili na njeni zadnji poti. Posebna zahvala velja podjetju BTC Novo mesto in gospodu župniku za lepo opravljen obred.

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA

V 84. letu starosti nas je zapustila naša draga mama, stara mama, prababica, sestra in teta

MARIJA KAVČIČ

Družinska vas 9

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste nam v teh težkih trenutkih stali ob strani, nam izrekli sožalje, darovali cvetje in jo pospremili na zadnji poti. Posebno hvala gospodu župniku za opravljen obred, vaščanom za cvetje in gospodu Gregorčiču za poslovljene besede. Vsem še enkrat iskrena hvala.

Žalujoči: vsi, ki jo imamo še vedno radi

ZAHVALA

V 85. letu starosti nas je zapustila naša draga mama, babica in prababica

FRANČIŠKA MATKO

rojena Stezinar
iz Dola pri Klevevžu

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sovaščanom, prijateljem in znancem za podarjeno cvetje, svete maše in izrečeno sožalje. Iskrena hvala tudi Domu starejših občanov Šmihel in osebju Splošne bolnišnice Novo mesto - interni oddelek, dr. Balaziču, za vso skrb in pomoč. Posebna zahvala gospodu župniku za lepo opravljen obred.

Vsi njeni

ZAHVALA

Trpljenja mnogo, cvetja malo, to ti je življenje dalo.

V 83. letu starosti nas je zapustila draga mama, stara mama in teta

ANA NOVAK

z Dol. Sušic

Iskrena hvala vsem sorodnikom, prijateljem, vaščanom in sodelavcem DO Novoles - vezan les, TZ Krka - Izolacije Bršljin in Zdravilišče Dol. Toplice ter RUJP - Izpostava Novo mesto za izrečeno sožalje, poklonjeno cvetje, sveče in daritev sv. maš ter vsem, ki ste se od nje poslovili in jo spremili na zadnji poti. Posebno zahvalo izrekamo družini Fabijan za vsestransko pomoč, zdravstvenemu osebju za obiske na domu in gospodu župniku ter kaplanu za opravljeno polnočno molitev in pogrebni obred.

ŽALUJOČI: sinovi Ivan, Franc, Jože, Albin, hčerke Milka, Marica in Anica ter Drago z družinami

ZAHVALA

V 74. letu starosti nas je za vedno zapustil dragi mož, oče, stari oče, pradedek, brat in stric

SLAVKO PUREBER

z Drejčetoze poti 8

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem sosedom, sorodnikom in znancem za pomoč v težkih trenutkih. Posebno zahvalo smo dolžni Krki-tabletnemu oddelku, Novolesu - obrat Ruperč Vrh, Bolnišnici Novo mesto, Zvezi borcev, Društvu upokojencev, KS Žabja vas, Mizarstvu Blatnik, govorniku g. Šterbencu, patronažni sestri in vsem, ki so nam stali ob strani. Vsem še enkrat hvala.

Žalujoči: vsi, ki so ga imeli radi

ZAHVALA

Skrb, delo in trpljenje, tvoje je bilo življenje. Ljubil si polja, vinske gore, smrt ločila te je od nje.

V 84. letu nas je zapustil ljubi mož, oče, brat, stric in ded

JOŽE OSTANEK

s Sel pri Karteljevem

Prisrčno se zahvaljujemo vsem sorodnikom in prijateljem za podarjene vence in izrečeno sožalje. Posebna zahvala velja sosedom za vsestransko pomoč in tolažbo ter g. župniku za lepo opravljen obred in besede tolažbe. Še enkrat iskrena hvala vsem skupaj.

Žalujoči: vsi njegovi najdražji

ZAHVALA

V 78. letu starosti nas je zapustil naš dragi mož, oče, dedek ter pradedek

JANEZ RODIČ

iz Dolenjih Radulj 24 pri Bučki

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem, prijateljem in sosedom, ki so nam izrekli sožalje in darovali cvetje. Zahvaljujemo se tudi gospodu župniku za tako lepo opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala.

Žalujoči: vsi, ki smo ga imeli radi

ZAHVALA

Zaman je bil tvoj boj, vsi dnevi upanja, trpljenja, bolezen je bila močnejša od življenja.

V 59. letu starosti nas je nepričakovano in mnogo prezgodaj zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, brat, tast in svak

FRANCE SMOLIČ

Dol. Ponikve 4, Trebnje

Iskrena hvala vsem sorodnikom, vaščanom, prijateljem in znancem, ki ste sočustvovali z nami in nam kakorkoli pomagali, izrazili ustno ali pisno sožalje, darovali cvetje, sveče in svete maše. Prav tako se iskreno zahvaljujemo zdravniški ekipi nevrološkega oddelka v Novem mestu, Revozu - adjustaža, OO SKD Trebnje, študentom strojne in ekonomske fakultete, pevcem za zapete žalostinke in g. duhovnikom za opravljen obred.

Žalujoči: vsi njegovi

portret tega tedna

Alojz Muhič

pa niso niti na šport, saj je v Stranski vasi urejeno teniško igrišče. Še vedno pa ima vodo iz javnega vodovoda le 65 gospodinjstev. Vodovod je ena redkih neuresničenih nalog, ki so si jih zastavili pred šestimi leti. "Upam, da bomo z napeljavo vode normalno nadaljevali in da jo bosta že v prihodnjem letu dobila še Stranska vas in Birčna vas, s čimer bi imeli rešeno tretjino krajevne skupnosti. Problem je seveda denar. To je velika investicija, ki je samo s samopriskom ne moremo narediti, čeprav smo ena redkih krajevnih skupnosti v občini z dvo odstotnim samopriskom," pravi Alojz Muhič in doda, da se bo, ko bo šel vodovod dal skozi, počasi posloval od aktivnega dela v krajevni skupnosti, ki mu je zapisan že več kot dve desetletji, kot predsednik sveta pa zadnjih pet let.

"Kaj bi mi brez našega Lojzeta!" na prireditvi ob zaključku preteklega šolskega leta, katere ves dobiček je šel kot ponavadi za opremljanje šole, ravnateljica osnovne šole v Birčni vasi in predsednica sveta staršev nista mogli in hoteli mimo posebej zaslužnih tudi za to, da se otroci v Birčni vasi ne učijo v bistveno slabših razmerah od vrstnikov v drugih, večjih in razvitejših krajih. Mislili sta seveda Alojza Muhiča, predsednika sveta te krajevne skupnosti na obrobju Novega mesta in dušo ali gonilno silo njegene opaznega vsestranskega napredka v zadnjih letih, čeprav Muhič poudarja, da so vse, kar je narejenega, naredili skupaj. Tega pa ni malo.

Iz Birčne vasi se danes pride v Novo mesto po dveh asfaltiranih cestah, asfaltirane povezave imajo tudi z vsemi sosednjimi krajevnimi skupnostmi. Sedaj urejajo vaške ceste. Druga velika akcija, ki je potekala hitro in učinkovito, je bila izgradnja telefonskega omrežja. "V krajevni skupnosti ima telefon 250 od 300 gospodinjstev. Edino v tem segumu v sam evropski vrh," se pošali Muhič. Vsekoli obnavlja električno omrežje, saj je bilo še pred nekaj leti tako slabo, da pralni stroj ni delal, če je bil v hiši vključen tudi televizor ali kakšen drug za današnje gospodinjstvo povsem običajen strojek. Letos so pričeli graditi pokopališče in mlinski vežico v Stranski vasi, saj je v normalnem kraju treba poskrbeti tudi za te reči. Uredili so okolico šole in pomagajo pri njenem opremljanju, pozabili

Z. LINDIČ-DRAGAŠ

Helmuth Harold, vodilni Hohnerjev strokovnjak za ustne harmonike

Jurij Gorjanc je zaigral Shumannovo Sanjarjenje

Oh, te orglice razposajene!

S sobotne druge revije slovenskih igralcev na ustno harmoniko v Trebnjem

TREBNJE — bili so davni časi mladosti, ko so dekci na paši ob jutranji zori in zboru prvih ptic sanjali svoje preproste sanje: imeti v desnem žepu pipe, da bi si z njim izrezljali palico, in v levem žepu orglice, da bi iz njih zvaljali melodije, ki bi poletele k jasnemu nebu, kjer bi se njihovi toni pomešali s ptičjim petjem v eno samo hvalnico stvarstvu...

Koliko takih ali drugačnih neizsanjanih sanj je botrovalo sobotnim nastopom na trebnjskem odru, kjer se je na drugi reviji slovenskih igralcev na ustno harmoniko zvrstilo preko dvajset ljubiteljev tega instrumenta, je težko reči, eno pa je gotovo: nekatere take sanje se nikoli ne končajo. Zato so bili poslušalci v nabito polni dvorani trebnjskega kulturnega doma deležni preprostih domačih melodij, ki so še vedno begale po planjavi domačega pašnika in se okroglice vračale od obronkov bližnjega gozda, in visokoletečih stvaritev svobodnega skladateljskega duha.

Vse te razsežnosti ponuja ustna harmonika, imenovana še orglice ali s stariim slovenskim nazivom tudi trstenke. Instrument je prastar, o tem ve veliko povedati prof. Vladimir Hrovat, poznavalec orglic in tudi izvajalec petkovega koncerta za ustno harmoniko, v spremiljavi harfe in kitare. V prejšnjem stoletju pa se je s pojavom harmonike, s katero je v tesnem sorodstvu, močno razširil po

jen: »Volje za učenje in nadarjenosti je dovolj.« Na reviji je o tem povedal nekaj spodbudnih besed, potem pa pokazal, kaj vse se da priklicati iz instrumenta. Razveseljivo je, da se nekaterim mladim slovenskim orgličarjem, ki so zaigrali za njim, svojih nastopov ni treba prav nič sramovati. Dokazali so, da jim instrumenti prav zapojejo tako slovenske narodne melodije, moderne popevke in skladbe klasičnih mojstrov, kot so Schumann, Gershwin in Bach, tako da izmed njih komisija ne bo imela večjih težav izbrati kandidate za evropski festival, ki bo prihodnje leto v Trossingenu.

T. JAKŠE

BAŠELJ ABSOLUTNI ZMAGOVALEC

LJUBLJANA — Konec minulega tedna je bila v Ljubljani že 8. mednarodna razstava južnoameriških činčil. Razstavo je pripravilo Društvo rejcev činčil Slovenije, ki ga vodi Novomeščan Jože Bašelj. V veliki mednarodni konkurenci, saj je sodelovalo 265 živali iz petih evropskih držav, so se najboljše odrezali prav Novomeščani. Jože Bašelj je s svojo činčilo osvojil naslov šampiona razstave in postal na koncu tudi absolutni zmagovalec, rejec Janez Smolič iz Ostroga pri Šentjerneju pa je osvojil naslov šampiona razstave pri mutantih, s činčilo, ki prav tako izhaja iz reje Jožeta Bašlja.

V SOBOTO HOJA PO OGNJU

DOLENJSKE TOPLICE — Organizacija Sri Sathya Sai Baba Mekoilo v ustanavljanju iz Ljubljane pripravlja v soboto, 19. decembra, obred hoje po ognju. Po prepričanju privrženecv tega starodavnega obreda se pri hoji po žerjavici čisti telo in energijski kanali, hkrati s tem pa se človek notranje prečisti. Obred bo potoval ob 13. uri na jasi v Dolenjskih Toplicah. Za udeležbo je treba nekaj plačati, otroci do 15. leta starosti pa imajo vstop prost. Vse informacije lahko dobite pri vodji obreda Dušanu Doblancviču na tel. 061-218-717.

Zasnova naravoslovne zbirke?

Razstava o geoloških zanimivostih Dolenjske — S fosili bogata šentjernejska okolica

NOVO MESTO — V okviru Seidlova dne so v Dolenjskem muzeju pripravili tudi razstavo o geoloških zanimivostih Dolenjske. Na razstavi so bile na ogled značilne kamnine, fosilne najdbe s poudarkom na najbližjih Vajndol in Vinji Vrh ter sledovi bivanja pračloveka na Dolenjskem. Kamnine in fosile so nabrali posebej za to razstavo, in to z željo, da bi to ostalo v muzeju kot zasnova stalne naravoslovne zbirke v Dolenjskem muzeju.

Vsekakor je za celovito predstavitev Dolenjske taka zbirka potrebna. Sedaj tega pomembnega člana ni, v muzeju nimajo kamnin in fosilov, regionalni

muzeji, kakršen je Dolenjski muzej, pa naj bi pokazali celovito podobo prostora. Seveda naravoslovna zbirka niso

Fosilni polž iz Vajndola

samo kamnine in fosili, je pa to. materialja, ki jo je najlažje predstaviti. Kako predstaviti bogastvo žive narave, pa je vprašanje koncepta. Za geološko zbirko imajo precej materiala v novomeški gimnaziji, kjer je bila včasih geologija oz. mineralogija učni predmet. Pri nastajanju te zbirke sta verjetno imela »prste vmes« Ferdinand Seidl in prof. Viktor Fabian.

Šentjernejska okolica je s fosili med najbolj bogatimi v Sloveniji. Tako je najdišče Vajndol med Orehovicami in Vrhpoljem najbolj znano najdišče fosilnega polža Pererirraia gervaisi. Fosili, najdeni na na tem območju, segajo 15 milijonov let in več nazaj, ko je bil tu zaliv Panonskega morja. Iz škocjanskega konca pa izvira najdbi vretenca in rebra večjega morskega sesalca, za katerega domnevajo, da bi lahko bil kit iz Panonskega morja. Tudi ti najdbi sta bili na ogled na razstavi.

A. B.

Halo, tukaj je bralec »Dolenjca«!

Kaj bo z delavci Adrie? — Po čakajočih potnikih na postaji Center dežuje — Do Laknic brez asfalta — Prazna stanovanja — San Sebastjan soliden

Delavec s Hrasta pri Metliki je rekel, da se veliko piše in govori o Adrii, vendar ni odgovora, kako bo s podjetjem. Pišejo o milijonu mark, toda delavci ne prejemajo niti rednih plač. Prisilni dopusti zaposlenih kot da šefom v Adrii niso mar. Delavec se tako nima s kom pogovoriti kot s človekom; osebe iz vodstva Adrie nima nikoli časa, da bi odkrito odgovorilo delavcem. »Kaj bo s tovarno? Bodo delavci na cesti? Ne zaima me cigava bo tovarna, pomembno je, da imam delo in plačo. Jeza se nabira, sod bo eksplodiral. Kaj bo, ko bodo nastali socialni problemi?« je vpraševal in svaril sogovornik. Na razmere v podjetjih se je nanašal tudi klic iz Dolenjskih Toplic. Njegov namen je bil, da bi se v Novolesu pristojni vprašali, ali so na vodilnih mestih izobraženi ali morda celo nešolani ljudje.

Nekdo drug iz Dolenjskih Toplic je rekel, da tamkajšnje gasilsko društvo razširja dejavnost, in sicer s trgovino. Dodal je še, da gasilci zdaj zbirajo nekakšen denar, in ga za zanimalo, če bi lahko za podarjeni denar dobil uradno potrdilo, ki bi ga uveljavil kot olajšavo

pri dohodnini. Vide Brezovar kot predsednik tamkajšnjih gasilcev ni potrdil, da bi gasilci delali kako trgovino. O potrdilu pa je menil, da bi ga na željo društvo izdalo. K temu je potrebno pripisati pojasnilo, da gasilci v Dolenjskih Toplicah res zbirajo denar, in to za žebličke na svojem novem praporu.

Invalid na brglah je po telefonu dejal, da on in še marsikdo pogreša malce strelhe na železniški postaji Center v Novem mestu. Osebe iz železniškega podjetja v Novem mestu, ki bi dalo pravi odgovor o strelhi, je bilo odsotno, zato tokrat žal ne moremo napovedati ničesar točnega o nadstrelku.

Novomeščan je vprašal, kdaj bodo končno asfaltirali cesto med Zburami in Laknicami. Na Cstnem podjetju so bili v torek dopolne telefonsko nedosegljivi, zato ni moč zapisati, kje so zadržki, da cesta še ni posodobljena.

Mati samohranilka se sprašuje, kot je povedala po telefonu, kaj bo vlada naredila s podnajemniki, ki niso imeli možnosti priti do poceni solidarnostnega stanovanja. »Nekateri imajo hiše in počitniške hišice in prodajajo stanovanja po desetkratni ceni. Jaz pa ne vem, kako bom v bodoče 'gospodarju' plačal najemnino, ki je trikrat višja od normalne.« Tako se je vprašala in dodala mnenje, da so v Novem mestu prazna stanovanja. »Menda so last TO. Vendar tudi jaz sem mati bodočega vojaka,« je rekla mati samohranilka.

Jože M. iz Novega mesta je branil picerijo San Sebastjan. Rekel je, da proti temu lokalu neupravičeno poteka prava medijska kampanja. San Sebastjan je po njegovem dober lokal, ki ima delavce prijavljene, ki ti celo za škatlico vžgalice izstavi račun in ki zapre ob

predpisanim času. Je eden redkih lokalov, kjer je osebe prijazen. Veliko bolj hrupen je po njegovem Bistro Nina, in to celo ob enih ali dveh po polnoči. Okrog lokala je večkrat vse zaparkirano. Po Jožetovem mnenju bi si »Nino« lahko malce pobilže ogledali odgovorni možje.

Iz dveh klicev z območja Senovega je dežurni novinar izvedel za dve poškodovani poti. O Poti na Armes več poročamo v današnjem časopisu. L. M.

discoteka kosov hram Gorjane Vrhopolje
Delovni čas: sreda, četrtek, petek, sobota, nedelja od 20.00 — 03.00
v petek, 18. decembra VLADO KALEMBER

Halo, tukaj Dolenjski list!
Novinarji Dolenjskega lista si želimo še več sodelovanja z bralci. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvaliti, ali pa le opozoriti na zanimiv dogodek iz domačih krajev, pokličite nas! Pristuhnilo vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet, poiskali odgovor na vaše vprašanje ali kaj podobnega. Na voljo smo vam vsak četrtek zvečer, med 18. in 19. uro na telefon (068)23-606. Dežurni novinar vam bo rad prisluhnil.

KLIC V SILI
Ta četrtek bo na vaš klic med 18. in 20. uro pri telefonu 23-304 čakala pedagoginja Marija Jaklič.

SAMSUNG
NOVI TV MODELI
CX-5013 T — 51 cm, teletext, euro AV... 660 DEM
CX-5325 W — 55 cm, teletext, raven ekran, top tekst... 880 DEM
CX-5913 W(T) — 63 cm, teletext, top text, raven ekran, super VHS priključek... 1290 DEM
Vsi artikli so atestirani v EEGS in posebej v SLO. Enoletna garancija in zagotovljen servis 7 let.
Vse inf. SAMSUNG EURO 2000
Brezice B. Milavec 73 tel. (0608) 61-936
Ljubljana Zaloška 34 tel. (061) 443-342

Kaj je na sliki?
3.000 SIT ZA PRAVILEN ODGOVOR — Najprej se moramo številnim bralcem, ki v tako velikem številu sodelujejo v naši nagradni igri, zahvaliti za pozdrave in voščila ob prihajajočih praznikih. Pravilen odgovor prejšnjega tedna, »ruševine gradu Soteska«, je na dopisnico napisala tudi Jožica Trlep, Orlika 8, p. Žužemberk, ki je imela pri žrebu največ sreče. Denarno nagrado bo prejela po pošti. Kupov iz izpolnjenimi podatki prilepite na dopisnico in pošljite na naslov: Dolenjski list, p.p. 130, Novo mesto. Lahko pa kupon vržete tudi v naš poštni nabiralnik na Glavnem trgu 24. Za žrebanje bodo prišli v poštev vsi, ki bodo odgovore poslali do ponedeljka, 21. decembra.

Kaj je na sliki?
Moj naslov:
Kupone pošljite na dopisnici na naslov: Dolenjski list, p.p. 130, 68000 Novo mesto

studio LESTVICA narodnozabavne glasbe Studia D in Dolenjskega lista
Žreb je za sodelovanje pri oblikovanju lestvice Studia D in Dolenjskega lista dodelil nagrado NEJJI POČKAR iz Brezic. Nagrajenki čestitamo!
Lestvica je ta teden takšna:
1 (5) Kam bova vandrala - ANS. TONIJA VERDERBERJA
2 (4) Slovenska Micka - IGOR IN ZLATI ZVOKI
3 (1) Spilaj stari - PETER MOVRIN
4 (7) Stara polka - TRIO SVETLIN
5 (2) Pika poka - ANS. BRATOV POLJANŠEK
6 (3) Na Trško goro - FANTJE Z VSEH VETROV
7 (6) V maju - KARLI GRADIŠNIK
8 (10) Pot domov - ZASAVCI
9 (8) Nate smo ponosni - ANS. PETRA FINKA
10 (-) Zimski dan - SLOVENSKI KVINTET
Predlog za prihodnji teden: Naj zvone zvonovi - ANS. LOJZETA SLAKA
Kupone pošljite na naslov: Studio D, p.p. 103, 68000 Novo mesto

Vas do novega leta vabi vsak dan, razen ponedeljka in torka, od 21. do 04. ure. V petek, 18. decembra igra ansambel VIKTORI.